

GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Temel Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 4458 sayılı Gümrük Kanununun yönetmelikle düzenlenmesini öngördüğü konuları düzenlemek ve uygulamaya yön verecek hususlara açıklık getirmektir.

Bu Yönetmeliğin kapsamı, gümrük idarelerinde yapılacak gümrük işlemlerine ilişkin usul ve esaslardır.

Hukuki dayanak

Madde 2- Bu Yönetmelik, 27/10/1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Temel tanımlar

Madde 3- Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık deyimi, Gümrük Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığını,
 - b) Müsteşarlık deyimi, Gümrük Müsteşarlığını,
 - c) Gümrük idaresi veya idareleri deyimi, gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını,
 - d) Türkiye Gümrük Bölgesi veya Gümrük Bölgesi deyimi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını, karasularını, iç sularını ve hava sahasını kapsayan Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesini,
 - e) Kişi deyimi, gerçek ve tüzel kişiler ile hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığını,
 - f) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi deyimi,
 - 1) Bu bölgede kanuni ikametgahı olan bütün gerçek kişileri,
 - 2) Bu bölgede kayıtlı işyeri, kanuni iş merkezi veya şubesi bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını,
 - g) Kanun ve Gümrük Kanunu deyimi, 27/10/1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanununu,
 - h) İdare amiri deyimi, gümrük mevzuatı çerçevesindeki bir işlemin yerine getirildiği gümrük idaresinin en üst amirini,
 - i) Bilgisayar sistemi veya sistem deyimi; gümrük idarelerinde gümrük işlemlerinin yürütüldüğü yerel veya geniş alan ağı ile birbirine bağlı entegre bilgisayar sistemini,
 - j) Elektronik veri değişimi deyimi, kabul görmüş mesaj standartlarına göre yapılandırılmış verilerin bir bilgisayar sistemi ile diğer bir bilgisayar sistemi arasında elektronik olarak aktarımını,
 - k) Veri işleme tekniği deyimi, elektronik veri değişimi standart mesajlarının gümrük idareleri ile değişimini ve/veya gümrük işlemlerinin tamamlanması için gerekli bilgilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine girilmesini,
 - l) Bilgisayar sistemi bulunan gümrük idareleri deyimi, BİLGE (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) yazılımının çalıştığı gümrük idarelerini,
- İfade eder.
- Ayrıca;
- a) Karar deyimi, Bağlayıcı Tarife Bilgisi ve Bağlayıcı Menşe Bilgisi de dahil olmak üzere, gümrük idaresinin, gümrük mevzuatı ile ilgili olarak belirli bir konuda bir veya daha fazla kişi üzerinde hukuki sonuç doğuracak idari tasarrufunu,
 - b) Ticaret politikası önlemleri deyimi, gözetim veya korunma önlemleri, miktar kısıtlamaları ve ithalat veya ihracat yasaklamaları gibi eşyanın ithal ve ihracı ile ilgili hükümlerle belirlenmiş tarife dışı önlemleri,

c) Serbest dolaşımda bulunan eşya deyimi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara ait hükümler saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak Türkiye Gümrük Bölgesine giren eşya ile üretiminde kullanılan girdilerin yerli olup olmadığına bakılmaksızın 4458 sayılı Gümrük Kanununun 18 ve 19 uncu maddesi hükümlerine göre Türk menşeli sayılan eşyayı,

d) Gümrük statüsü deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girmiş olup olmadığı yönünden durumunu,

e) Gümrük vergileri deyimi, yürürlükteki hükümler uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü,

f) İthalat vergileri deyimi;

1) Eşyanın ithalatıyla ilgili olarak alınması gereken gümrük vergilerini ve gümrük vergisine eş etkili bütün mali yükleri,

2) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini,

g) İhracat vergileri deyimi;

1) Eşyanın ihracatıyla ilgili olarak alınması gereken gümrük vergilerini ve gümrük vergisine eş etkili bütün mali yükleri,

2) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ihracat vergilerini,

h) Yükümlü deyimi, gümrük yükümlülüklerini yerine getirmekle sorumlu bütün kişileri,

ı) Gümrük yükümlülüğü deyimi, bir kişinin yürürlükteki mevzuat uyarınca ithalat ya da ihracat vergisi ödeme yükümlülüğünü,

i) Gümrük gözetimi deyimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlemleri,

j) Gümrük denetimi deyimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere eşyanın muayenesini, belgelerin varlığının ve gerçekliğinin kanıtlanmasını, işletme hesaplarının, defterlerinin ve diğer yazılı belgelerin tetkikini, nakil araçlarının kontrolünü, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları eşyanın kontrolünü, idari araştırmalar ve benzeri diğer işlemlerin yapılması gibi, özel işlemlerin yerine getirilmesini,

k) Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması deyimi, eşyanın,

- 1) Bir gümrük rejimine tabi tutulmasını,
- 2) Bir serbest bölgeye girmesini,
- 3) Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracını,
- 4) İmhasını,
- 5) Gümrüğe terk edilmesini,

l) Gümrük rejimi deyimi;

- 1) Serbest dolaşıma giriş rejimini,
- 2) Transit rejimini,
- 3) Gümrük antrepo rejimini,
- 4) Dahilde işleme rejimini,
- 5) Gümrük kontrolü altında işleme rejimini,
- 6) Geçici ithalat rejimini,
- 7) Hariçte işleme rejimini,
- 8) İhracat rejimini,

m) Gümrük beyanı deyimi, belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması talebinde bulunulmasını,

n) Beyan sahibi deyimi, kendi adına beyanda bulunan kişiyi veya adına beyanda bulunulan kişiyi,

o) Eşyanın gümrüğe sunulması deyimi, gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen veya uygun görülen herhangi bir yere getirilmesi üzerine, belirlenen usul ve esaslara uygun olarak gümrük idarelerine yapılan bildirimini,

ö) Eşyanın teslimi deyimi, eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejimiyle öngörülen amaçlar doğrultusunda gümrük idarelerince ilgisine teslimini,

p) Rejim hak sahibi deyimi, gümrük beyanını yapan veya hesabına gümrük beyanı yapılan kişiyi veya bu kişiye ait bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi,

r) İzin hak sahibi deyimi, kendisine bir izin verilen kişiyi,

s) Elleçleme deyimi, gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri,

ş) Eşya deyimi, her türlü madde, ürün ve değeri,

t) Gümrük işlemlerinin bitirilmesi deyimi, eşyaya ait vergilerin ödenmesini veya kaldırılmasını veya teminata bağlanmasını veya beyannamenin iptal edilmesini veya eşyanın gümrüğe terk edilmesini veya imhasını veya müsadere edilmesini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gümrük Mevzuatı Çerçevesinde Kişilerin Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ AYIRIM

Temsil Hakkı

Temsil

Madde 4- Bütün kişiler gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere, gümrük idarelerindeki işleri için 696 ncı madde hükmü saklı kalmak koşuluyla bir temsilci tayin edebilirler.

Transit taşımacılık yapan veya arzi olarak beyanda bulunan kişiler hariç olmak üzere, temsilci Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bulunan kişilerdir.

Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. Temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise, kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder. Temsilci, temsil edilen kişi namına hareket ettiğini beyan etmek, temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek ve sahip olduğu temsil yetki belgesini gümrük idarelerine ibraz etmek zorundadır.

Bir başka kişi adına veya hesabına hareket ettiğini beyan etmeyen ya da bir temsil yetkisine sahip olmadığı halde, başka bir kişi adına ya da hesabına hareket ettiğini beyan eden kişi kendi adına ve kendi hesabına hareket ediyor sayılır.

Gümrük Kanununun 225 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen kişiler gümrük idarelerinde dolaylı temsilci olarak iş takip edebilirler.

İKİNCİ AYIRIM

Kişilerin Gümrük Yükümlülüğü

Gümrük yükümlülükleri

Madde 5- Gümrük idaresiyle muhatap olan kişiler, 4458 sayılı Gümrük Kanununa, bu Kanuna dayanılarak çıkarılan tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerine uymak; gümrük idarelerinin Gümrük Kanununa ve diğer kanun, tüzük ve kararnamelerde yazılı hükümlere göre yapacağı gözetim ve denetimlere tabi olmak; bu idarelerin kendi adına veya başka idareler nam veya hesabına tahsil edeceği her tür vergi, resim, harç ve ücretleri ödemek veya bunlar için teminat vermek, kanun, tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerinin uymayı zorunlu kıldığı her türlü işlemi yerine getirmekle yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Gümrük Mevzuatının Uygulanmasına İlişkin Kararlar

Karar

Madde 6- Gümrük İdarelerinin gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini talep eden her kişi, kararın verilebilmesi için gerekli bilgi ve belgeleri söz konusu idareye ibraz etmek zorundadır. Karar alınması talebinin yazılı olarak yapılması gerekir.

Kararın alınması

Madde 7- Gümrük idareleri söz konusu talebe ilişkin başvurunun kendilerine ulaştığı tarihten itibaren 30 gün içinde karar alırlar. Ancak gümrük idareleri tarafından bu süreye uyulması mümkün değilse, belirtilen süre aşılabilir. Bu durumda, söz konusu idareler yukarıda belirtilen sürenin dolmasından önce süre aşımını haklı kılan gerekçeler ile talep hakkında karar vermek için gerekli görülen ek süreyi de belirterek başvuru sahibine bilgi verirler.

Kararın alınması için idarenin ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyduğu durumlarda, bu ek bilgi ve belgelerin de başvuru sahibince verilmesi zorunludur.

Verilen kararlar başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilir.

Gümrük idarelerinin başvurunun reddine ve muhatabı kişinin aleyhine olarak verdiği kararlar Gümrük Kanununun 242 nci maddesi hükümleri çerçevesinde itiraz yolu açık olmak üzere gerekçeli olarak alınır ve bu husus kararda belirtilir.

Kararın iptali ya da değiştirilmesi

Madde 8- Gümrük idaresinin ilgilinin lehine olan kararları;

- a) Kararın yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verildiği,
- b) Başvuru sahibinin bu yanlışlık veya eksikliği bildiği ya da bilmesi gerektiği,
- c) Doğru ve tam bilgi verilmiş olması halinde, söz konusu kararın verilmesinin mümkün olmadığı saptandığı,

Hallerde iptal edilir.

Kararın iptali için bu şartların tamamının gerçekleşmiş olması gerekir.

İlgilinin lehine olan karar, kararda öngörülen bir ya da birden fazla koşulun gerçekleşmemiş ya da gerçekleşemez olması veya kararda öngörülen bir yükümlülüğe ilgilinin uymaması durumunda, değiştirilebilir veya iptal edilebilir.

İptal veya değiştirme kararlarının muhatabına tebliğ edilmesi gerekir.

Birinci fıkra hükmü uyarınca, verilen iptal kararı, iptal kararının verildiği tarihten itibaren üçüncü fıkra hükmü uyarınca, verilen iptal ya da değiştirme kararı ise tebliğ tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

Değiştirme ya da iptal kararları, bu kararların yürürlüğe girdiği tarihte, iptal edilen ya da değiştirilen kararlar uyarınca bir gümrük rejimine tabi tutulmaya başlanmış eşya için uygulanmaz.

Bununla birlikte, gümrük idareleri belirlenecek bir dönem içinde bu eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işleme ya da kullanıma tabi tutulmasını isteyebilir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi

Madde 9- Bağlayıcı Tarife Bilgisi, kişinin yazılı talebi üzerine Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) tarafından verilen ve eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde sınıflandırılmasına ilişkin idari karardır.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi, gümrük idarelerini hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu eşya için bağlayıcı niteliktedir. Bunun için bilgi alan kişinin, beyan edilen eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşyanın cins, nevi ve niteliği açısından uygun olduğunu kanıtlaması zorunludur.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvurusu, 1 no.lu ekte yer alan Bağlayıcı Tarife Bilgisi Başvuru Formu ile Gümrükler Başmüdürlükleri vasıtasıyla Müsteşarlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) yapılır. Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvurularının sadece bir kalem eşya için yapılması gerekir. Bir kalem eşya deyiminden Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonu alt açılımında bulunan ve aynı yasal ya da tercihli vergi oranına tabi olan eşya anlaşılır.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvurularının aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermesi zorunludur:

- a) Hak sahibinin adı, soyadı ve adresi,
- b) Başvuran kişinin hak sahibi olmaması durumunda başvuranın adı, soyadı ve adresi,

- c) Eşyanın sınıflandırılacağı tarife pozisyonu konusunda başvuranın öngörüsü,
- d) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin belirlenmesini sağlayacak ayrıntılı tanım,
- e) Eşyanın sınıflandırılmasının, eşya bileşimine bağlı olması durumunda bu bileşimin belirlenebilmesi için kullanılacak tahlil metotları,
- f) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin doğru şekilde saptanmasında gümrük idaresine yardımcı olacak numunesi, fotoğrafı, planı, krokisi ya da mevcut diğer belgeleri (yabancı dilde basılmış olanlarının yeminli tercüme bürolarınca onaylı tercümeleri),
- g) Gizli tutulması istenilen hususlar varsa bunlara ilişkin bilgi.

Başvurunun Bağlayıcı Tarife Bilgisi verilmesi için gerekli bilgi ve belgelerin tamamını içermesi zorunludur. Aksi takdire başvuru sahibinden eksik bilgi ve belgeleri tamamlaması istenir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin başvuru sahibine mümkün olan en kısa zamanda yazılı olarak bildirilmesi esastır. Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin başvuru alındıktan sonra 30 gün içinde başvuru sahibine bildirimini mümkün olmadığı durumlarda, gümrük idaresi, bu sürenin bitiminden önce, gecikmenin nedenini açıklayarak bilginin verilmesi için gerekli gördüğü ek süreyi belirtir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi, 1.1 no.lu ekte yer alan örneğe uygun bir formla başvuru sahibine bildirilir. Bu bildirimde gizlilik esasına göre verildiği kabul edilen hususlar ve verilen Bağlayıcı Tarife Bilgisi'ne karşı Gümrük Kanununun 242 nci maddesi hükümleri çerçevesinde itiraz yolunun açık olduğu belirtilir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi, 1.2 no.lu ekte yer alan Bağlayıcı Tarife Bilgisi Takip Defterine kaydedilmek suretiyle izlenir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi verilmiş tarihten itibaren 6 yıl geçerlidir.

Gümrük idaresi eşyanın gümrükten çekilmesi sırasında Bağlayıcı Tarife Bilgisi sahibi kişiden gümrük işlemlerini tamamlarken sahip olduğu Bağlayıcı Tarife Bilgisi'ni gümrük idaresine bildirmesini isteyebilir.

Talep edenin verdiği yanlış veya eksik bilgiye dayanan Bağlayıcı Tarife Bilgisi iptal edilir. İptal, iptal kararının verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Bağlayıcı Tarife Bilgisinin geçerliliğini yitirmesi veya iptali

Madde 10- Bağlayıcı Tarife Bilgisi,

- a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,
 - b) Dünya Gümrük Örgütü'nün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname, tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,
 - c) Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi,
- Durumlarında geçerliliğini yitirir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen durumlarda söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımlandığı, (c) bendinde belirtilen durumlarda ise, iptal ya da değişiklik kararının ilgiliye tebliği tarihinden itibaren geçerliliğini yitirir.

Yanlış veya eksik belge ve bilgiye dayanması dışındaki nedenlerle geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin hak sahibi, söz konusu bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini yitirmesinden önce ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığını kanıtlaştığı takdirde, geçerliliğini yitiren tarife bilgisini, geçerliliğinin sona erdiği tarihten itibaren 6 aylık süre boyunca kullanabilir. Gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin gümrüğe verilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır.

Geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin yukarıda belirtilen kayıt ve koşullar altındaki kullanımı yalnızca;

- a) İthalat ya da ihracat vergilerinin belirlenmesi,
- b) Tarım politikası kapsamında ihracat vergi iadeleri ile ithalata veya ihracata verilen diğer bütün ödemelerin hesaplanması,
- c) Söz konusu Bağlayıcı Tarife Bilgisi'ne istinaden verilmiş olması koşuluyla eşyaya ait gümrük beyannamesinin tescili için gümrük işlemlerinin yürütülmesi sırasında verilen ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin kullanımı,

Amacıyla mümkündür.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi

Madde 11- Bağlayıcı Menşe Bilgisi, kişinin yazılı talebi üzerine Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) tarafından verilen ve eşyanın tercihli veya tercihli olmayan menşeinin tespitine ilişkin idari karardır.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi, gümrük idarelerini hak sahibine karşı yalnızca eşyanın menşeinin belirlenmesi konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar. Bunun için bilgi alan kişinin beyan edilecek eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumu ile verilen bilgide tanımlanan eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumun her bakımdan uyumlu olduğunu kanıtlanması zorunludur.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi, 2 no.lu ekte yer alan örneğe uygun bir formla başvuru sahibine bildirilir. Bu bildirimde gizlilik esasına göre verildiği kabul edilen hususlar ve Bağlayıcı Menşe Bilgisi'ne karşı Gümrük Kanununun 242 nci maddesi hükümleri çerçevesinde itiraz yolunun açık olduğu belirtilir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi başvurularının sadece bir kalem eşya için yapılması gerekir. Bir kalem eşya deyiminden Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonu alt açılımında bulunan ve aynı yasal ya da tercihli vergi oranına tabi olan eşya anlaşılır.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi başvurularının aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermesi zorunludur:

- a) Hak sahibinin adı, soyadı ve adresi,
- b) Başvuran kişinin hak sahibi olmaması durumunda başvuranın adı, soyadı ve adresi,
- c) Eşyanın ayrıntılı tanımı,
- d) Eşyanın tarife pozisyonu,
- e) Eşyanın hangi ülkede ne tür işlem ve işçilik gördüğü,
- f) Gizli tutulması istenilen hususlar varsa bunlara ilişkin bilgi.

Başvurunun Bağlayıcı Menşe Bilgisi verilmesi için gerekli bilgi ve belgelerin tamamını içermesi zorunludur. Aksi takdirde, başvuru sahibinden eksik bilgi ve belgeleri tamamlaması istenir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin başvuru sahibine mümkün olan en kısa zamanda yazılı olarak bildirilmesi esastır. Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin başvuru alındıktan sonra 30 gün içinde başvuru sahibine bildirimini mümkün olmadığı durumlarda gümrük idaresi, bu sürenin bitiminden önce gecikmenin nedenini açıklayarak bilginin verilmesi için gerekli gördüğü ek süreyi belirtir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin verilmesinde Gümrük Kanununun 17 ila 22 nci ve bu Yönetmeliğin 23 ila 34 üncü maddelerinde yer alan, eşyanın menşeinin belirlenmesine ilişkin hükümler esas alınır.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi verildiği tarihten itibaren üç yıl geçerlidir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisinin geçerliliğini yitirmesi veya iptali

Madde 12- Talep edenin verdiği eksik ve yanlış bilgiye dayanılarak verilen Bağlayıcı Menşe Bilgisi iptal edilir. İptal kararı, verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi;

a) Menşe kurallarında bir mevzuat düzenlemesi ya da bir uluslararası anlaşma gereğince değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,

b) Dünya Ticaret Örgütü'nün uymakla yükümlü bulunduğumuz Menşe Kuralları Anlaşması ve bu anlaşmaya ilişkin izahname ve kararlardaki bir değişikliğe uymaması,

c) Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin iptal edildiğinin ya da değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi, Durumlarında geçerliliğini yitirir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen durumlarda söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren, (c) bendinde belirtilen durumlarda ise iptal ya da değişiklik kararının ilgiliye tebliği tarihinden itibaren geçerliliğini yitirir.

Yanlış veya eksik belge ve bilgiye dayanması nedeni dışındaki nedenlerle geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin hak sahibi, söz konusu bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini yitirmesinden önce ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığını kanıtlandığı takdirde, geçerliliğini yitiren menşe bilgisi, geçerliliğin sona erdiği tarihten itibaren 6 aylık süre boyunca kullanılabilir. Ancak gümrük işlemleri

sırasında söz konusu ürünler için ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin gümrüğe verilmesi halinde bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır.

Geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Menşe Bilgisi'nin yukarıda belirtilen kayıt ve koşullar altındaki kullanımı yalnızca;

a) İthalat ya da ihracat vergilerinin belirlenmesi,

b) Tarım politikası kapsamında vergi iadeleri ile ithalatta veya ihracatta verilen diğer bütün ödemelerin hesaplanması,

c) Söz konusu Bağlayıcı Menşe Bilgisi'ne istinaden verilmiş olması koşuluyla eşyaya ait gümrük beyannamesinin tescili için gümrük işlemlerinin yürütülmesi sırasında verilen ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin kullanımı,

Amacıyla mümkündür.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM **Bilgi**

Bilgi talebi

Madde 13- Kişiler gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilirler.

Ancak bu tür bir talep, fiilen tasarlanan bir ithalat ya da ihracat işlemine dayanmıyorsa reddedilebilir.

Bilgiler talep edene ücretsiz olarak verilir. Bununla birlikte, özellikle eşyanın tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle gümrük idarelerince yapılan masraflar talepte bulunan tarafından karşılanır.

Bilgi verme yükümlülüğü

Madde 14- Gümrük işlemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunan kişiler, gümrük idarelerinin talebi üzerine, gümrük işlemleriyle sınırlı olmak kaydıyla, Gümrük Kanununun belge ve bilgi saklanması için öngördüğü süreler içinde, faturalar, proforma faturalar, alım satım sözleşmeleri, ithal ya da ihraç eşyasına ilişkin muhasebe kayıtları gibi beyanı destekleyen bütün belge ve bilgileri vermek ve her türlü yardımı sağlamakla yükümlüdür.

Kendilerinden birinci fıkrada belirtilen konularda bilgi istenilen kişiler özel kanunlarda yazılan gizlilik hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten kaçınamazlar.

Bilgi vermeyi reddeden kişiler hakkında cezai kovuşturma hükümleri saklı kalmak kaydıyla Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

Bilgilerin gizliliği

Madde 15- Gizli nitelikli bilgiler, bu bilgilerin edinilmesini gerektiren işlemlerle doğrudan ilgili olması koşuluyla ve bu işlemlerle sınırlı olarak kullanılır.

Gümrük işlemleriyle ve bu işlemlerin denetimiyle görevli memurlar, görevleri dolayısıyla gümrük yükümlüsünün kendisine ve gümrük yükümlüsüyle ilgili olanların şahıslarına, işlem ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, mal varlıklarına, mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları ve gizli kalması gereken diğer hususları açıklayamaz ve bunları kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz.

Bu yasak yukarıda belirtilen kişilerin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Bu yükümlülüğe uyulmaması durumunda, mevzuatın öngördüğü genel hükümler çerçevesinde işlem yapılır.

Belge ve bilgi saklama yükümlülüğü

Madde 16- Gümrük işlemleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili bulunan kişiler, bu işlemlerle ilgili belge ve bilgileri 5 yıl süreyle saklamak zorundadır.

Belge saklama süresi;

a) Nihai kullanımları nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranıyla Türkiye'de serbest dolaşıma giren eşya için gümrük gözetimine tabi olmalarının sona erdiği yılın,

b) (a) bendinde öngörülen durumlar dışında serbest dolaşıma girmek veya ihraç edilmek üzere beyan edilen eşya ile ilgili olarak serbest dolaşıma giriş veya ihracat beyanlarına ilişkin belgelerin tescil edildiği yılın,

c) Başka bir gümrük rejimine tabi tutulan eşya için söz konusu gümrük rejiminin sona erdiği yılın,

d) Serbest bölgeye konulan eşya için eşyanın buradan çıktığı yılın,
Sonundan itibaren işlemeye başlar.

BEŞİNCİ AYIRIM **Süreler**

Süre

Madde 17- Gümrük Kanununda belirtilen süreler, tarih veya vadeler, aksine bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz veya ertelenemez.

Süreler aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Süre gün olarak belli edilmişse, başladığı gün hesaba katılmaz ve son günün mesai saati bitiminde sona erer.

b) Süre hafta veya ay olarak belli edilmişse, başladığı güne son hafta veya ayda tekabül eden günün mesai saati bitiminde sona erer. Sürenin bittiği ayda, başladığı güne tekabül eden bir gün yoksa, süre o ayın son gününün mesai saati bitiminde sona erer.

c) Sürenin son gününün, tarihin veya vadenin resmi tatile rastlaması durumunda, bu süreler tatili izleyen ilk iş gününün mesai saati bitiminde sona erer.

İKİNCİ KISIM **Gümrük Vergileri İle Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin** **Uygulanmasına İlişkin Unsurlar**

BİRİNCİ BÖLÜM **Gümrük Tarifesi ve Eşyanın Tarife Pozisyonlarına Ayrılması**

Tanımlar

Madde 18- Bu kısımda geçen bazı kavram ve deyimler aşağıda tanımlanmıştır.

a) Türk Gümrük Tarife Cetveli: Eşyanın cins, nev'i ve niteliklerine göre sistematik bir şekilde numaralandırılarak sınıflandırıldığı ve alınacak gümrük vergisi oranlarının gösterildiği Bakanlar Kurulunca kabul edilen cetveldir.

b) Gümrük Tarifesi;

1) Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

2) Tamamen ya da kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvelleri,

3) Türk Gümrük Tarifesinin kapsadığı eşyaya uygulanacak gümrük vergisi oranlarını ve tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini,

4) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulanmasını gerektiren anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarını,

5) Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamalarını,

6) İthalat vergilerinde, bazı eşyaya şartlı olarak uygulanacak muafiyet veya indirim uygulamalarını,

7) Yukarıdakilerin dışında kalan diğer tarife uygulamalarını,

Kapsar.

c) Bölüm: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde birbirine benzeyen aynı nitelikteki veya çoğunlukla aynı hammaddeden yapılan eşyayı içine alacak şekilde oluşturulan gruplardır.

d) Fasıllar: Bölümlerden daha alt düzeyde ve bölümlere nazaran daha çok birbirine benzeyen aynı nitelikteki eşyayı içine alır ve Armonize Sistem Kodunu oluşturan numaralandırmanın başladığı 6 basamaklı rakamdan oluşan Armonize Sistem Kodunun ilk iki rakamıyla ifade edilir.

e) Bölüm Notu: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bölümlerle ilgili olarak bölüm başlıklarından sonra yer alan açıklamalardır. Bölümde geçen bazı tabirlerin ne anlama geldiği, ilgili bölümde bir eşyaya yapılan bir atfın hangi tür eşyayı kapsadığı, hangi eşyanın sadece ilgili bölümde yer alabileceği ve bu eşyanın bu bölümde yer alabilmesi için hangi şartların gerektiği, hangi eşyanın o bölüme dahil olmadığı hakkında bilgi verir.

f) Fasil Notu: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde Fasil Başlıklarından sonra gelmek üzere, fasillarla ilgili yapılan açıklamaların yer aldığı kayıtlardır.

g) Bölüm Başlığı: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde bulunan her bölümün başında yer alan ve tarifenin yorumu bakımından bağlayıcı olmayıp, yol gösterici nitelikte olan ibarelerdir.

h) Fasil Başlığı: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan fasılların başında bulunan ve bağlayıcı olmayan ibarelerdir.

i) Tarife Pozisyonu: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde fasıla ilişkin ilk iki rakamdan sonra gelen iki rakamla birlikte dörtlü rakamlarla ifade edilen gruplardır. İlk iki rakamdan sonra gelen iki rakam pozisyon numarasıdır. Eşyanın ilgili fasılın kaçınıcı sırasında olduğunu gösterir. Fasil numarası ile birlikte bir bütün olarak pozisyon diye adlandırılır.

j) Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde, oniki rakamdan oluşan pozisyonudur.

Tarife Alt Pozisyonu: Türk Gümrük Tarife Cetvelinde pozisyon numarasını izleyen iki rakam alt pozisyon numarasıdır. Ancak, iki rakam tek başına değil, kendinden önceki dört rakamla birlikte altılı olarak alt pozisyon numarasını oluşturur.

k) Eşyanın Tarife Sınıflandırılması: Yürürlükteki hükümlere uygun olarak eşyanın girdiği Türk Gümrük Tarife Cetvelinin, tamamen ya da kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellerin, özel alanlara ait eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla, Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan bir diğer cetvelin alt pozisyonunun belirlenmesidir.

l) Tarife Önlemleri: Dış ticaretin serbest piyasa koşullarında gelişmesine, konulan gümrük vergileri ile engel olunmasıdır.

m) Tarife Dışı Önlemler: Uluslararası mal ve hizmet akımlarının serbest ticaret koşullarına göre gelişmesine engel olan tarife önlemleri dışında kalan her türlü araç ve politikalarıdır.

n) Kota: Bir takvim yılı içinde veya muayyen bir dönem itibarıyla yapılmasına izin verilen ithalatın miktar ve/veya değerini ifade eder.

o) Tarife Kotası: Bir mal ya da mal grubunun gümrük vergisi oranlarında belirli bir miktar veya değer için indirim yapılması ya da muafiyet sağlanmasını ifade eder. Tarife kotası deyimi, tarife kontenjanı anlamına da gelir.

p) Tarife Tavanı: Belirli bir dönem içinde, belli malların belirlenen değer ya da miktar için ithalatta ve ihracatta normal gümrük vergisi oranında bir indirimle gidilmesi ve bunu aşan miktar için belirlenen dönemin sonuna kadar bu tarife indirimlerinin askıya alınabilmesi uygulamasıdır.

r) Tercihli Tarife: İki ya da daha çok ülkenin yaptıkları ticaret anlaşması uyarınca, aralarındaki ticarete karşılıklı olarak ya da bir ülkenin belli ülke ya da toprak parçaları menşeli eşyaya tek taraflı olarak daha düşük tarife uygulamasıdır.

s) Eşyanın Ticaretine İlişkin Özel Hükümlerle Belirlenmiş Önlemler: Bir eşyanın ticaretine ilişkin olarak uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükler ya da kanun, kararname, yönetmelik ve benzeri mevzuat çerçevesinde, ilgili kurumlarca belirlenmiş özel düzenlemelerdir.

t) İşlenmiş Tarım Ürünleriyle İlgili Özel Düzenlemeler: Tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen işlenmiş tarım ürünlerinin ticaretinde uygulanan özel hükümlerdir.

Gümrük vergilerinin hesaplanması

Madde 19- Gümrük vergileri aşağıdaki esaslara göre hesaplanır:

a) Gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanır.

Gümrük vergi oranlarının değiştiği hallerde, bilgisayar sistemine yeni vergi oranları yüklenir. Ancak, yeni vergi oranlarının yürürlüğe girmesi ile bunların sisteme yüklenmesi arasında bir süre geçmesi ve yükümlü veya temsilcilerinin bu süre içinde eşyanın teslimini istemesi durumunda, beyan eski vergi oranları üzerinden yapılabilir. Bu gibi hallerde, eşyanın tesliminden sonra, duruma göre noksan alınan vergilerin istenmesi veya fazla alınan vergilerin geri verilmesi yönünde işlem yapılır.

b) Eşya ticaretine ilişkin özel hükümlerle belirlenmiş diğer önlemler, gerektiği takdirde, söz konusu eşyanın tarife pozisyonuna göre uygulanır.

c) Bir konşimento içeriği eşyanın değişik tarife pozisyonlarına girdiği durumlarda, her eşya için kendi tarife pozisyonuna göre işlem yapılmasının ek bir iş yükü ve masrafa sebep olması halinde, beyan sahibinin

talebi üzerine, gümrük idareleri eşyanın tamamına, en yüksek ithalat vergisi oranına tabi eşyanın tarife pozisyonuna göre vergi uygulayabilir.

Beyan sahibi, gerekli koşulların yerine getirilmesi kaydıyla eşya ithalinde;

1) Türkiye'nin bazı ülkeler ya da ülke grupları ile yaptığı anlaşmalar uyarınca uyguladığı tercihli tarifelerin,

2) Türkiye'nin tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları ya da toprak parçaları için tanıdığı tercihli tarifelerin,

3) Şartlı muafiyet ya da indirim,

Uygulanmasını isteyebilir.

Söz konusu talep, gerekli koşulların yerine getirilmesi durumunda, gümrük işlemlerinin tamamlanmasından ya da eşyanın tesliminden sonra da yapılabilir.

Tercihli tarife uygulamasında sabit oranlı vergileme hükümleri saklıdır.

Tarifenin yorumuna ilişkin kurallar

Madde 20- Tarifenin uygulanmasında aşağıdaki kurallar uygulanır:

1. Bölüm, fasıl ve tali fasıl başlıkları sadece yol gösterici niteliktedir. Yasal amaçlar için eşyanın tarifedeki yerinin saptanması, pozisyon metinlerine, ilgili herhangi bir bölüm veya fasıl notuna göre ve bu pozisyon veya not hükümlerinde aksi belirtilmedikçe aşağıdaki kurallara göre yapılır.

2. (a) Tarifenin belirli bir pozisyonunda bir eşyaya yapılan herhangi bir atıf, imali bitirilmemiş veya aksamı tamamlanmamış eşyanın, imali bitirilmiş veya aksamı tamamlanmış eşyanın ayırdedici niteliğini ithal anında içermesi şartıyla, bu eşyanın imali bitirilmemiş veya aksamı tamamlanmamış olanlarını da kapsar. Böyle bir atıf, imali bitirilmiş veya aksamı tamamlanmış eşya ile yukarıdaki hükme göre böyle sayılan eşyanın sökülerek veya monte edilmeden getirilmiş olanlarını da içerir.

(b) Tarifenin belirli bir pozisyonunda herhangi bir maddeye yapılan atıf, bu maddenin karışımlarını, bileşimlerini ve diğer maddelerle birleştirilmiş veya karıştırılmış hallerini de kapsar. Aynı şekilde, belirli bir maddeden mamul bir eşyaya yapılan herhangi bir atıf, tamamen veya kısmen bu maddeden mamul eşyayı da içerir. Birden fazla maddeden meydana gelen eşyanın tarifedeki yeri, aşağıda (3) numaralı kuralda belirtilen hususlara göre saptanır.

3. (2-b) kuralının uygulanması nedeniyle veya başka herhangi bir nedenle eşyanın ilk bakışta iki veya daha fazla pozisyonda sınıflandırılabilmesi halinde o eşyanın tarifedeki yerinin saptanması aşağıdaki şekilde yapılır:

(a) Eşyayı en özel şekilde tanımlayan pozisyon, daha genel şekilde tanımlayan pozisyona göre öncelik alır. Bununla beraber, iki veya daha fazla pozisyonun her birinin, birbirleriyle karıştırılmış veya birleştirilmiş eşyanın sadece birine ya da perakende satılacak hale getirilmiş takımın sadece bir parçasına atıfta bulunması halinde, bu pozisyonların, pozisyonların birisi eşyanın tam ve kesin tanımını verse bile, söz konusu eşyayı eşit derecede özel şekilde tanımladığı mütalaa edilir.

b) (3-a) kuralının uygulanmasıyla, tarifedeki yeri tayin edilemeyen bileşik ürünlerin ve çeşitli maddelerden oluşan veya çeşitli eşyanın birleşmesiyle meydana gelen mamuller ile perakende satılacak hale getirilmiş takım halinde bulunan eşyanın tarifedeki yeri, bunlara esas niteliğini veren madde veya eşya saptanabildiği takdirde buna göre bulunur.

c) (3-a) veya (3-b) kuralları uyarınca tarifedeki yeri saptanamayan eşya, her biri geçerli olabilecek pozisyonların numara sırasına göre sonuncusunda kabul edilir.

4. Yukarıdaki kurallara uygun olarak sınıflandırılmayan eşya, bu eşyaya en çok benzeyen eşyanın bulunduğu pozisyonda sınıflandırılır.

5. Aşağıdaki eşya yukarıda belirtilenlere ilave olarak şu kurallar da uygulanır:

(a) Fotoğraf makinası mahfazası, müzik aleti mahfazası, silah mahfazası, çizim aleti kutuları, kolye kutuları ve benzeri kutular, özellikle belli bir eşyaya veya takım halindeki eşyaya göre şekil verilmiş veya bu eşyaya uygun olarak yapılmış olup uzun süre kullanılmaya uygun ve ait oldukları eşya ile birlikte ithal edilen kutular, normal olarak bu eşya ile birlikte satılan türde iseler, beraber satıldıkları eşya ile birlikte sınıflandırılırlar. Ancak bu kural, bir bütün olarak esas niteliği mahfaza olan eşyaya uygulanmaz.

(b) 5 (a) kuralındaki hükümler saklı kalmak şartıyla, içindeki eşya ile birlikte sunulan ambalaj maddeleri ve ambalaj mahfazaları bu eşyanın ambalajında normal olarak kullanılan türden ambalaj maddeleri olmaları şartıyla bu eşya ile beraber sınıflandırılırlar. Bununla beraber, bu tür ambalaj maddeleri veya ambalaj mahfazalarının, sürekli kullanıma elverişli olduklarının açıkça belli olması halinde bu hüküm uygulanmaz.

6. Yasal amaçlar için, eşyanın bir pozisyonun alt pozisyonlarında sınıflandırılması, sadece aynı seviyedeki alt pozisyonların mukayese edilebilirliği dikkate alınarak, bu alt pozisyonlardaki ilgili alt pozisyon notlarına ve gerekli değişiklikler yapılmış olarak, yukarıdaki kurallara göre şartlar ile bu pozisyonla saptanacaktır. Metinde aksi belirtilmedikçe bu kuralın tatbikinde ilgili Bölüm ve Fesil Notları da uygulanır.”

İzahname ve eşya fihristi

Madde 21- Gümrük Tarife Cetveli İzahnamesi ve Eşya Fihristi Müsteşarlıkça hazırlanır ve Resmi Gazetede yayımlanır. Bu şekilde yayımlanan metinler idari ve yargısal uygulamalarda esas alınır.

Eşyanın mahiyetine ya da kullanım şekline göre tercihli tarife

Madde 22- Eşyanın mahiyeti ya da kullanım şekli nedeniyle bazı eşyaya tercihli tarife uygulanması Bakanlar Kurulunca belirlenen koşullara tabidir.

Tercihli tarife ifadesi, tarife kotaları kapsamında olsa dahi, ithalat vergilerinde bir indirim ya da şartlı muafiyet uygulaması anlamına gelir.

Bir izin gerektiğinde, bu izin;

a) İşlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli noter tasdikli taahhütnamelerin ve teminatın verilmesi,

b) Gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmesi ya da izleyebilmesi için yapması gereken idari düzenlemelerin söz konusu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması,

Durumunda verilir.

Ayrıca bu izinde uyulması gereken koşullar belirtilir.

İzin hak sahibi iznin verilmesinden sonra ortaya çıkan ve iznin devamını ya da içeriğini etkileyebilecek olan her türlü gelişmeyi ilgili mercilere bildirmek zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM Eşyanın Menşei

BİRİNCİ AYIRIM Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei

Eşyanın tercihli olmayan menşeinin belirlenmesi

Madde 23- Eşyanın tercihli olmayan menşei;

a) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı anlaşmalarda yer alan veya Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları ve toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamaları hariç olmak üzere Türk Gümrük Tarifesinin uygulanması,

b) Eşya ticaretine ilişkin tarife önlemleri dışında, Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan önlemlerin uygulanması,

c) Menşe şahadetnamelerinin hazırlanması ve verilmesi,

Amaçları ile aşağıdaki maddeler hükümleri çerçevesinde belirlenir.

Eşyanın menşeinin tayin ve tespiti

Madde 24- Kara suları da dahil olmak üzere, tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya o ülke menşelidir. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;

a) O ülkede çıkarılan madencilik ürünleri,

b) O ülkede toplanan bitkisel ürünler,

c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,

d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,

e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ürünleri,

f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından söz konusu ülkenin karasuları dışındaki denizlerden çıkarılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,

g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,

h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkarılan ürünler,

ı) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,

j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya,

Anlaşılır.

Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyada menşe tespiti

Madde 25 Eşyanın başka bir ülkede değişiklik ve işlem görmesi veya üretimin birden fazla ülkede gerçekleştirilmesi halinde bir ülke menşeli sayılabilmesi için, o ülkede yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin o ülkede yapılması gerekir.

Bu tür menşe kazandıran işlem veya işçilik 3 no.lu ekte yer alan 'yorumlama kuralları' esas alınarak aşağıda belirtildiği şekilde uygulanır.

a) Tekstil Ürünleri:

Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XI nci bölümünde yer alan tekstil ürünlerinin birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılarak gördüğü işçilik ve işlem sonucunda elde edilen ürünün o ülke menşeli sayılabilmesi için, üretiminde kullanılan ve menşeli olmayan girdilerin sınıflandırıldığı pozisyondan başka bir pozisyonda sınıflandırılması gerekir. Ancak, 4 no.lu ekte yer alan listedeki tekstil ürünlerinde, pozisyon değişikliği olup olmadığına bakılmaksızın listenin 3 üncü sütununda belirtilen işlemlerin gerçekleştirilmiş olması şartı aranır. Listede yer alan ürünler için 3 üncü sütunda belirtilen işlem gerçekleşmediği sürece pozisyon değişikliği olsa dahi elde edilen ürün menşe kazanmaz.

b) Diğer Ürünler:

Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XI inci bölümünde yer alan tekstil ürünleri haricindeki ürünlerin birden fazla ülkede menşeli olmayan girdiler kullanılmak suretiyle gördüğü işçilik ve işlem sonucunda elde edilen ve 5 no.lu ekte yer alan listedeki ürünlerin o ülke menşeli sayılabilmesi için listenin 3 üncü sütununda belirtilen işlem ve işçiliği görmesi gerekir. Listede yer almayan ürünler için yorum kurallarının 5 no.lu notunda belirtildiği şekilde işlem yapılır.

Esas amacının Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde bir kanaat oluşturan bir işçilik veya işleme üretilen eşya bu madde hükmüne dayanılarak o ülke menşeli sayılmaz.

Menşe kazandırmayan işlem veya işçilik

Madde 26- Tarife Pozisyonu değişmiş olsun ya da olmasın eşyanın başka ülkede gördüğü ve aşağıda belirtilen işlem veya işçilik dolayısıyla eşya o ülke menşeli sayılmaz;

a) Nakliye ve depolama sırasında ürünlerin iyi durumda muhafaza edilmesini sağlamak için yapılan havalandırma, yayma, kurutma, hasar gören parçaların atılması ve benzeri işlem veya işçilik,

b) Tozun giderilmesi, kalburlama, ayıklama, sınıflandırma, eşleştirme, yıkama, kesme gibi basit işlem veya işçilik,

c) Eşyanın ambalajında ve montajında değişiklik yapılması,

d) Eşya veya ambalajı üzerinde işaret, etiket ve diğer tanıtıcı işaretlerin konulması,

e) Parça halindeki ürünlerden birleştirmek suretiyle tam ürün oluşturacak şekilde basit montajların yapılması,

f) Yukarıda sayılan hususlardan iki veya daha fazlasının bir arada gerçekleşmesi.

Eşyanın üretildiği ülkeden Türkiye'ye doğrudan getirilmeyerek üçüncü bir ülke veya ülkeler yoluyla getirilmiş ve oralarda geçici depolama yerlerine ve antrepolara konmuş olsa dahi menşe ülkesi değişmez.

Eşyanın geldiği ülkeden maksat Türkiye'ye en son gönderildiği veya getiren araca yüklendiği ülkedir.

Başka bir ülkede antrepoya konmaksızın sadece araç değiştirilerek eşyanın getirilmesi halinde eşyanın geldiği ülke değişmez.

Yedek parçalar için menşe belirlemesi

Madde 27- Serbest dolaşıma sokulan veya daha önce ihraç edilmiş teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın herhangi bir parçası ile kullanılan önemli yedek parçaların bu bölümdeki şartları yerine getiren teçhizat, makine, cihaz veya taşıt parçası ile aynı menşei taşıdığı kabul edilir. Ancak, menşein bu şekilde belirlenebilmesi için, söz konusu önemli yedek parçaların üretim aşamasında ilgili teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın bünyesine girmesinin, bu teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın imalatının yapıldığı ülkenin menşesine sahip olmasını engellememesi gerekir.

Bu maddenin uygulanmasında ;

a) Teçhizat, makine, cihaz veya taşıt parçası deyimleri, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XVI, XVII ve XVIII inci bölümlerinde yer alan eşyayı,

b) Önemli yedek parçalar deyimi, ilgili eşyanın özelliğini haiz, (a) bendinde belirtilen serbest dolaşıma sokulan veya daha önce ihraç edilmiş olan eşyanın tam olarak çalışması için gerekli olan parçaları ile normal bakımları ve hasar görmüş veya hizmet göremeyecek duruma gelmiş olanların parçalarının değiştirilmesi için kullanılması planlanan parçaları,

İfade eder.

Yedek parçalar ile ilgili olarak ibraz edilecek belgeler

Madde 28- Yukarıdaki maddede belirtilen önemli yedek parçalar için yapılacak menşe şahadetnamesi başvurularında, bu şahadetnamenin malların tarifi, koli sayısı ve cinsi marka ve sayısını gösterir sütununun doldurulmasından başka, başvuruda bulunan ilgili kişi tarafından yine bu malların daha önce ihraç edilmiş olan teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın bir parçasının normal bakımı için kullanılacağına ilişkin yazılı beyanı gereklidir. Yazılı beyanda, söz konusu teçhizat, makine, cihaz veya taşıtın tüm özellikleri de yer alır.

Önemli yedek parçaların serbest dolaşıma sokulmak istenmesi halinde, bu maddede belirtilen bilgileri içeren menşe şahadetnamesinin ibrazı gerekir.

Gümrük idaresi bu şekilde ibraz edilen menşe şahadetnamelerine ek olarak serbest dolaşıma sokulan veya daha önce ihraç edilmiş teçhizat, makine veya taşıt ile ilgili fatura veya bu faturanın bir nüshasının, teslimatın normal bakım hizmetinin bir parçası olarak yapılmakta olduğunu gösteren sözleşme veya bir nüshasının ve gerekli gördüğü başka bir belgenin ibraz edilmesini isteyebilir.

Menşe şahadetnamesi ibrazı

Madde 29- (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Menşe şahadetnamesi ibrazı ihtiyaridir. Bununla birlikte, uluslararası ve ikili anlaşma hükümlerine göre, menşe şahadetnamesine dayanılarak indirimli tarifeden yararlanılmak istenilmesi halinde, eşyanın anlaşmaya taraf ülke menşeli olduğunu veya o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla öyle sayılması gerektiğini bildirir menşe şahadetnamesi ibrazı zorunludur.

Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında menşe şahadetnamesinin mevcut olmaması veya ibraz edilen menşe şahadetnamesinin şekil ve formalite noksanlığı ya da içerik itibarıyla yanlış veya eksik bilgi taşıması nedeniyle gümrük idaresince kabul edilmemesi hallerinde, yükümlülerin tahakkukun kesinleşmesinden önce gümrük idarelerine yazılı olarak müracaat etmeleri şartıyla, gümrük idarelerince kanuni vergi ile tavizli vergi arasındaki fark emanet hesabına alınmak suretiyle usulüne uygun bir menşe şahadetnamesinin ibrazı için beyannamenin tescil tarihinden itibaren 6 aylık süre verilir. Tahakkukun kesinleşmesinden sonra yapılan ek süre talepleri kabul edilmez.

Süresi içerisinde ibraz edilen menşe şahadetnamesinin kabul edilmesi halinde emanete alınmış olan fark iade edilir. Kabul edilmeyen menşe şahadetnamelerinden doğan fark ise Hazineye irat kaydedilir.

Menşe şahadetnamesi aranılmayacak eşya

Madde 30- Taşdıkları marka ve alametleri itibarıyla menşei gümrüklerce tespit edilen ve CIF kıymeti 300 EURO'yu geçmeyen eşya için menşe şahadetnamesi aranmaz. Aynı kişi veya firma tarafından Türkiye'deki bir firma veya şahıs adına gönderilen kap ve kolilerin hepsi bir bütün teşkil eder ve tamamın kıymeti birlikte dikkate alınır.

Menşe şahadetnamelerinin şekli ve düzenlenmesi

Madde 31- (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

6 no.lu eke uygun olarak hazırlanan menşe şahadetnameleri; 210 x 297 mm. ebatlarında ve en az 64 gr/m² ağırlığında (uzunlukta -5 mm veya +8 mm farklılık kabul edilebilir), seri numarasını havi, mekanik ve kimyasal yollarla yapılmış herhangi bir tahrifatı ortaya koyacak şekilde hazırlanarak daktilo veya elle büyük harfle doldurulur.

Menşe şahadetnamelerinde bulunacak bilgiler

Madde 32- Menşe şahadetnamelerinde aşağıda yazılı bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) Eşyayı gönderenin adı, soyadı ve adresi,
- b) Türkiye'deki alıcısının adı, soyadı ve adresi,
- c) Kapların marka, numara ve sayıları,
- d) Eşyanın cinsi, nev'i, daralı ve net ağırlıkları ile kıymeti ve yollama şekli,
- e) Şahadetnameyi veren makamın tasdik şerhi, (tarih, imza ile mührü veya kaşesi)
- f) Menşe şahadetnamesi eşyanın o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemlerden ötürü o ülke menşeli addedilerek verilmiş ise bu husustaki etraflı açıklamalar.

Ancak, birinci fıkranın (a), (b), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen hususlarda noksanlık ve yanlışlığın bulunması halinde, menşe şahadetnamesi gümrük idare amirinin onayı ile işleme konulur.

Bu bilgileri içeren menşe şahadetnamelerinin ibrazına rağmen şüphe durumunda ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.

Menşe şahadetnamelerinin incelenmesi ve sonradan kontrolü

Madde 33- Gümrük idarelerine ibraz olunan menşe şahadetnamelerinde yer alan bilgilerin gerçeğe aykırı olduğu yönünde şüphe veya ihbar bulunması halinde, gümrük idaresince eşya, eşyanın orijinal ambalajı, markası ve patenti gibi hususlarda inceleme yapılır. İnceleme sonucunda şahadetnamenin sıhhati konusunda bir aykırılık tespit olunursa duruma göre 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri veya Gümrük Kanununun 241 inci maddesinde yer alan para cezası uygulanır.

Gümrük idaresince yapılan inceleme sonucunda şahadetnamenin gerçekliği veya eşyanın gerçek menşesine ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında yeterli bir kanaat elde olunamaz ve tereddüt devam eder ise, şahadetname bu kanaati uyandıran tüm bilgi ve belgeler ile birlikte sonradan kontrol talebiyle Müsteşarlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) gönderilir. Müsteşarlıkça ihracatçı ülke gümrük idaresi nezdinde yapılan incelemeler sonucunda elde olunacak bilgiler çerçevesinde, duruma göre yukarıda belirtilen şekilde işlem yapılması için keyfiyet ilgili gümrük idaresine bildirilir.

Yükümlülerce yazılı olarak talepte bulunulması halinde kanuni vergi ile indirimli vergi arasındaki fark emanete alınmak suretiyle eşya araştırma sonucu beklenmeden teslim edilebilir.

İKİNCİ AYIRIM Eşyanın Tercihli Menşei

Tercihli menşe kurallarının belirlenmesi

Madde 34- Tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyanın tercihli menşe kuralları;

a) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulaması gerektiren anlaşmalar kapsamı eşya için bu anlaşmalar ile,

b) Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamalarından yararlanan eşya için Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde,

Belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Eşyanın Gümrük Kıymeti

Tanımlar

Madde 35- Bu bölümde geçen;

a) Aynı eşya deyimi; fiziksel özellik, kalite ve tanıdığı özellikleri dahil olmak üzere her hususta aynı olan ve aynı ülkede üretilmiş eşyayı (görünüşteki küçük farklılıklar diğer hususlarda tanıma uyan eşyanın aynı eşya sayılmasını önlemez),

b) Benzer eşya deyimi; her hususta aynı olmamakla birlikte aynı işlevi görmelerini ve ticari olarak birbirlerini ikame edebilmelerini mümkün kılan, benzer özellik ve benzer unsurları bulunan ve aynı ülkede üretilmiş olan eşyayı (eşyanın kalitesi, tanıdığı özellikleri, bir ticari markasının bulunması, eşyanın benzerliğinin belirlenmesinde göz önüne alınacak faktörler arasında yer alır),

c) Aynı sınıf veya cins eşya deyimi; belli bir sanayi sektöründe üretilen bir grup veya bir dizi eşya kapsamına giren eşyayı (bu ifade aynı veya benzer eşyayı da kapsar),

d) Giriş liman veya mahalli deyimi; deniz yolu ile gelen eşyada Türkiye'deki boşaltma limanını, karayolu ile gelen eşyada kara taşıtlarının ilk vardıkları hudut gümrüğünü, hava yolu ile gelen eşyada eşyanın boşaltıldığı hava limanı gümrüğünü,

e) Türkiye'ye ihrac amaçlı satış deyimi; Türkiye'ye ithal edilmek üzere doğrudan doğruya yapılan satışı,

f) Aynı veya yakın bir tarih deyimi; ithal edilen eşya ya da aynı veya benzer eşyaya ait birim fiyatın belirlenmesine imkan verecek ileri ve geriye doğru tespiti mümkün olan ilk tarihi,

g) İthal eşyasının gümrük kıymeti deyimi; ithal eşyası üzerinden advalorem sisteme göre gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek eşya kıymetini,

h) Üretilmiş deyimi; yetiştirilmiş, imal edilmiş veya topraktan çıkarılmış olma halini,

i) Satın alma komisyonu deyimi; ithalatçının temsilcisine, kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurt dışında verilen temsil hizmeti karşılığında ödediği ücreti,

j) Aynı ailenin üyeleri deyimi; karı, koca, anne, baba, çocuk, erkek ve kız kardeş (öz ya da anne veya babadan biri öz), büyükbaba, büyükanne, torun, amca, dayı, hala, teyze, yeğen, eşlerin anne ve babası, çocukların eşleri (gelin ve damat), eşlerin kardeşleri ve kardeşlerin eşleri,

k) Royalti ve lisans ücreti deyimi; ithal eşyasının imalatı, ihrac edilmek üzere satışı veya kullanımı ya da yeniden satışı ile ilgili olarak patent, dizayn, know-how, model, marka, tescilli tasarım, telif hakkı ve imalat prosesleri gibi adlar adı altında yapılan ödemeleri,

İfade eder.

Aynı eşya ve benzer eşya deyimleri, Türkiye'de yapılması nedeniyle düzeltme konusu olmayan, ithal eşyasının üretimi için gereken ve Türkiye dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetlerini içeren veya yansıtan eşyayı kapsamaz.

Yalnızca kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ülkede üretilen eşya, 'aynı eşya' veya 'benzer eşya' olarak nitelenebilir.

Kıymeti belirlenecek eşya ile aynı kişi tarafından üretilmiş aynı veya benzer eşya bulunmadığı takdirde, farklı kişi tarafından üretilmiş eşya dikkate alınır.

Gümrük kıymetinin tespiti

Madde 36- Eşyanın gümrük kıymeti, gümrük tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla 37 ila 42 nci maddelerde yer alan yöntemlerin sırasıyla uygulanması yoluyla tayin ve tespit olunan kıymettir. Bir yöntemle göre belirlenemeyen kıymet için sıra dahilinde olmak üzere izleyen yöntemle geçilir. Eşyanın gümrük kıymeti bir üst maddede yer alan yöntem hükümlerine göre belirlenebildiği sürece bir alt madde hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla, aşağıda yer alan yöntemlerden indirgeme yöntemi ile hesaplanmış kıymet yönteminin uygulama sırası değiştirilebilir.

Satış bedeli yöntemi

Madde 37- İthal eşyasının kıymeti eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli Türkiye'ye ihrac amacı ile yapılan satışta 43 ve 44 üncü maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

Şu kadar ki, eşyanın satış bedelinin gümrük kıymetine esas alınabilmesi, aşağıdaki koşullara bağlıdır;

a) Eşyanın alıcısı tarafından elden çıkarılması veya kullanımı;

aa) Türkiye Cumhuriyeti Kanunları, Tüzükleri ve bunların yetkili kıldığı merciler tarafından konulmuş olan,

bb) Eşyanın tekrar satılabileceği coğrafi bölgeyi sınırlayan,

cc) Eşyanın kıymetini önemli bir ölçüde etkilemeyen,

Kısıtlamalar dışında hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır.

b) Satış veya fiyat, kıymeti belirlenmekte olan eşya bakımından kıymeti tespit edilemez bir koşul veya edim konusu olmamalıdır.

c) Eşyanın alıcı tarafından tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkarılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın bir bölümünün doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal etmesi halinde, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına 43 üncü madde hükümlerine göre ilave yapılabilmelidir.

d) Alıcı ve satıcı arasında bir ilişki bulunmamalı; ilişkinin varlığı durumunda ise, satış bedeli (e) ve (f) bentleri hükümlerine göre gümrük kıymeti olarak kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.

e) Satış bedelinin yukarıda belirtilen hükümler kapsamında belirlenmesinde, alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin varlığı, satış bedelinin reddedilmesi için tek başına yeterli bir neden oluşturmaz. Böyle durumlarda satışa ilişkin koşullar incelenerek, bu ilişkinin fiyatı etkilemediği belirlenirse, satış bedeli kabul edilir. Gümrük idaresi, beyan sahibi veya diğer kaynaklardan elde ettiği bilgilere dayanarak, söz konusu ilişkinin fiyatı etkilediği kanısına varırsa, bu hususları beyan sahibine yazılı olarak bildirir. Beyan sahibinin tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde olmak şartıyla cevap hakkı saklıdır.

f) Birbirleri ile ilişkisi bulunan kişiler arasındaki bir satışta, beyan sahibi satış bedelinin aynı veya yakın bir tarihte gerçekleşen ve aşağıda yer alan emsal kıymetlerden birine çok yakın olduğunu ispatlarsa bu satış bedeli kabul edilerek eşyanın kıymeti satış bedeli yöntemine göre belirlenir.

1) Türkiye'ye ihraç amacıyla satılan aynı veya benzer eşyanın birbiri ile hiçbir ilişkisi bulunmayan satıcılar ve alıcılar arasında satışındaki satış bedeli,

2) Aynı veya benzer eşyanın indirgeme yöntemi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti,

3) Aynı veya benzer eşyanın hesaplanmış kıymet yöntemi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti.

Yukarıdaki emsal kıymetlerle yapılan kıyaslama sırasında, ticari düzeye, miktara, 43 üncü maddede sayılan unsurlara ve alıcı ile satıcı arasında ilişki bulunmayan satışlarda, satıcının üstlendiği, ancak satıcı ile alıcı arasında ilişki bulunan durumlarda ise satıcının üstlenmediği giderlere ilişkin ispatlanmış farklılıklar dikkate alınır.

g) (f) bendinde sayılan emsal kıymetler beyan sahibinin girişimi ile ve yalnız kıyaslama amacıyla kullanılır. Diğer taraftan, (f) bendi hükümlerine dayanarak eşyanın satış bedelinin yerini alacak bir kıymet tespit edilmez.

h) Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcı veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir.

Mal bedelinin peşin ödenmemesi nedeniyle satıcıya ya da satıcı yararına her ne ad altında olursa olsun yapılan ödemelerden 44 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki ve ikinci fıkrasındaki hükümlere uymayanlar fiilen ödenen ya da ödenecek fiyatın içindedir.

43 üncü maddeye göre yapılan ilaveler dışında, alıcının pazarlama dahil kendi hesabına yaptığı faaliyetler, satıcı yararına veya satıcı ile yapılan bir anlaşma yoluyla da olsa, satıcıya yapılan dolaylı bir ödeme olarak değerlendirilmez. Bu tür işlemlere ilişkin giderler, ithal eşyasının gümrük kıymetinin tespiti sırasında fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi

Madde 38- Satış bedeli yöntemine göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen aynı eşyanın satış bedelidir.

Bu yöntemle göre gümrük kıymeti belirlenirken, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ticari düzey ve yaklaşık aynı miktarda satılan aynı eşyanın satış bedeli kullanılır. Böyle bir satışın bulunmaması durumunda, farklı ticari düzey ve/veya farklı miktarlardaki aynı eşyanın satış bedeli, bu ticari düzey ve/veya miktar farkları göz önüne alınarak yapılacak düzeltmeden sonra kullanılır. Kıymet artış veya azalışına da yol açsa, düzeltmenin yapılabilmesi için makul olduğunun ve doğruluğunun kesin delillerle ispatı gerekir.

İthal eşyası ile söz konusu aynı eşya arasında, ithal eşyasının giriş liman ve mahalline kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan nakliye ve sigorta giderlerinin satış bedeline dahil edildiği durumlarda, mesafe ve nakliyatın türünden doğan ciddi farklılıklar göz önüne alınarak satış bedelinde düzeltme yapılır.

Bu yöntemin uygulanması sırasında aynı eşyaya ilişkin birden fazla satış bedeli tespit edilirse, ithal eşyasının gümrük kıymetini belirlemek üzere bunlardan en düşük olanı kullanılır.

Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi

Madde 39- Yukarıda belirtilen yöntemlere göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen benzer eşyanın satış bedelidir.

Bu yöntemle göre gümrük kıymeti belirlenirken, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ticari düzey ve yaklaşık aynı miktarda satılan benzer eşyanın satış bedeli kullanılır. Böyle bir satışın bulunmaması durumunda, farklı ticari düzey ve/veya farklı miktarlardaki benzer eşyanın satış bedeli, bu ticari düzey

ve/veya miktar farkları göz önüne alınarak yapılacak düzeltmeden sonra kullanılır. Kıymet artış veya azalışına da yol açsa, düzeltmenin yapılabilmesi için makul olduğunun ve doğruluğunun kesin delillerle ispatı gerekir.

İthal eşyası ile söz konusu benzer eşya arasında, ithal eşyasının giriş liman ve mahalline kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan nakliye ve sigorta giderlerinin satış bedeline dahil edildiği durumlarda, mesafe ve nakliyatın türünden doğan ciddi farklılıklar göz önüne alınarak satış bedelinde düzeltme yapılır.

Bu yöntemin uygulanması sırasında benzer eşyaya ilişkin birden fazla satış bedeli tespit edilirse, ithal eşyasının gümrük kıymetini belirlemek üzere bunlardan en düşük olanı kullanılır.

İndirgeme yöntemi

Madde 40- Bu yöntemde, kıymeti belirlenecek eşya ya da aynı veya benzer eşya, Türkiye’de ithal edildiği ile ve durumda satılmışsa, bu yöntemde göre ithal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesinde, bu eşyanın ya da aynı veya benzer eşyanın ithalatçı tarafından yurt içinde müstakil kişilere aynı veya yakın bir tarihte yapılan en büyük miktardaki satışına ait birim fiyat esas alınır.

Yukarıda belirtilen birim fiyattan aşağıdaki indirimler yapılır:

a) Türkiye’ye ithal edilen, ithal eşyası ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutata olarak ödenen veya ödenmesi kararlaştırılan komisyon veya kar ve genel giderler için yapılması mutata olan ilaveler.

b) Türkiye sınırları içinde gerçekleşen mutata nakliye ve sigorta giderleri ile bunlarla ilgili diğer giderler.

c) Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye’de ödenecek gümrük vergileri ile diğer dahili vergiler.

Kıymeti belirlenecek eşya ya da aynı veya benzer eşyanın, ithal tarihinde veya yakın bir tarihte satışı yoksa, bu eşyanın ithal tarihinden itibaren doksan gün içinde ithal edildiği hal ve durumda yapılan ilk satışına ait birim fiyat esas alınır.

İthal edildiği hal ve durumda satılan kıymeti belirlenecek eşya ya da aynı veya benzer eşya yoksa; ithalatçının talebi üzerine ithal edildikten sonra işlenen veya değişikliğe tabi tutulan kıymeti belirlenecek eşyanın, müstakil kişilere en büyük miktardaki satışına ait birim fiyat gümrük kıymetine esas alınır. Bu birim fiyatından eşyanın işlenmesi veya değişikliğe tabi tutulmasından doğan ilave kıymetin düşülmesi ve yukarıda belirtilen indirimlerin yapılması gerekir.

Hesaplanmış kıymet yöntemi

Madde 41- Bu yöntemde göre ithal eşyasının gümrük kıymeti, hesaplanmış kıymet esas alınarak belirlenir. Bu yöntemin uygulanması için ithalatçının gerekli bilgi ve belgeleri gümrük idaresine ibraz etmesi ve bu bilgi ve belgelerin doğruluğunu ispata hazır olduğunu üretici ülke makamlarından alacağı belge ile tevsik etmesi gerekir.

Hesaplanmış kıymet aşağıdaki unsurların toplamından oluşur;

a) İthal eşyasının üretiminde kullanılan malzeme ve yapılan imalat veya diğer imal işlemlerinin bedel veya kıymetleri,

b) Türkiye’ye ihrac edilmek üzere ihrac ülkesindeki üreticiler tarafından üretilen, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutata olan kar ve genel giderlere eşit bir tutar,

c) İthal eşyasının giriş liman ve mahalline kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme, boşaltma, elleçleme giderleri ile nakliye ve sigorta giderleri.

Son yöntem

Madde 42-1) Yukarıdaki maddelerde yer alan yöntemlere göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti;

a) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın,

b) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci maddesinin,

c) Bu bölüm hükümlerinin,

Esaslarına ve genel hükümlerine uygun yöntemlerle ve Türkiye’de mevcut veriler esas alınarak belirlenir.

2) Bu yöntemde göre gümrük kıymetinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar esas alınmaz.

a) Türkiye’de üretilen eşyanın Türkiye içindeki satış fiyatı,

- b) Gümrük idaresinin iki alternatif kıymetten yüksek olanını kabul etmesini öngören bir sistem,
- c) Eşyanın ihraç ülkesindeki iç piyasa fiyatı,
- d) Aynı veya benzer eşyanın hesaplanmış kıymet yöntemi hükümlerine göre belirlenen kıymeti dışındaki maliyet bedeli,
- e) Türkiye'den başka bir ülkeye ihraç edilmek üzere satılmış eşyanın fiyatı,
- f) Asgari gümrük kıymetleri,
- g) Keyfi veya fiktif kıymetler.

Fiilen ödenen veya ödenecek olan fiyata ilave edilecek unsurlar

Madde 43- 37 inci maddede yer alan satış bedeli yöntemi hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına aşağıdaki ilaveler yapılır.

a) Aşağıdaki unsurlardan eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümü;

- 1) Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye,
- 2) Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti,
- 3) İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli,

b) İthal eşyasının üretiminde ve ihraç amacıyla satışında kullanılmak üzere alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun miktardaki pay;

- 1) İthal eşyasına katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri,
- 2) İthal eşyasının üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler,
- 3) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler,
- 4) İthal eşyasının üretimi için gereken ve ithal ülkesi dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetleri,

c) Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan royalti ve lisans ücretleri,

d) İthal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkarılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı,

e) İthal eşyası için Türkiye'deki giriş liman veya mahalline kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri.

Bu maddeye göre fiilen ödenen veya ödenecek fiyata yapılacak ilaveler için objektif ve ölçülebilir veriler esas alınır.

Gümrük kıymetinin belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata bu maddede öngörülenler dışında hiçbir ilave yapılamaz.

İthal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesi sırasında Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler ve Türkiye'ye ihraç amacıyla satışında bir satış koşulu olmaması kaydıyla, dağıtım veya tekrar satış hakları için alıcının yaptığı ödemeler, birinci fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirilmez ve fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

Gümrük kıymetine dahil edilmeyecek giderler

Madde 44- İthal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatından ayırt edilebilmeleri koşuluyla, aşağıdaki giderler gümrük kıymetine dahil edilmez.

a) Eşyanın, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi ile Türkiye'nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerine giriş yerine varışından sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri,

b) Sınai tesis, makine veya teçhizat gibi ithal eşyası için ithalattan sonra yapılan inşa, kurma, montaj, bakım veya teknik yardıma ilişkin giderler,

c) İthal eşyasının satışıyla ilgili olarak bir finansman anlaşması uyarınca alıcı tarafından üstlenilen faiz giderleri,

d) İthal eşyasının Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler;

- e) Satın alma komisyonları,
- f) Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye’de ödenecek ithalat vergileri.

Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen hallerde, finansmanın satıcı veya bir başka kişi tarafından sağlanmış olmasına bakılmaz. Ancak, finansman anlaşmasının yazılı olarak yapılmış olması ve gerektiğinde alıcının;

- Eşyanın, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olarak beyan edilen fiyattan satıldığını,
- Söz konusu faiz oranının, finansmanın sağlandığı ülkede o tarihte bu tür bir işlem için geçerli olan faiz oranı seviyesini aşmadığını,

Kanıtlanması şarttır.

İstisnai kıymetle beyan

Madde 45- Bu Yönetmeliğin yukarıda belirtilen kıymet tespit yöntemlerine istisna olarak,

a) Genellikle konsinye şekilde teslim edilen çabuk bozulabilir eşyanın,

b) Gümrük Kanununun 24 üncü maddesine göre kıymet tespitinin yapıldığı hallerde, gümrük kıymetine ilave edilmesi gereken, ancak ihracatçı ve ithalatçı arasındaki sözleşme gereği söz konusu kıymet unsurları ithalat tarihinden sonra belli olacak eşyanın,

Gümrük kıymetlerinin tespitinde, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince basitleştirilmiş usuller uygulanır.

Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen nitelikteki kıymet unsurlarına münhasır olarak, 136 ve 137 nci maddelerdeki genel ve özel koşullar aranmaz. Ancak bu genel ve özel koşulların aranmaması bu kişiye basitleştirilmiş usulle sağlanan diğer hakların kullanım hakkını vermez. Bu kapsamda basitleştirilmiş usulden yararlanacak yükümlülerin, anılan kıymet unsurlarının mevcudiyetini gösteren sözleşmelerin örneği ve onaylı çevirisini gümrük idarelerine sunmaları gerekir.

Tamamlayıcı beyana isabet eden ithalat vergileri bakımından zamanaşımı tamamlayıcı beyanın verildiği tarihten itibaren başlar.

Bilgisayarlarda kullanılmak üzere ithal edilen veri ya da komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin belirlenmesi

Madde 46- Bilgisayarlarda kullanılmak üzere, ithal edilen veri ya da komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin belirlenmesinde, sadece taşıyıcı ortamın kendisinin maliyeti veya kıymeti esas alınır. Bu nedenle, taşıyıcı ortamın maliyet veya kıymetinden ayırt edilebilmesi koşuluyla, gümrük kıymeti, veri veya komutların maliyet veya kıymetini içermez.

Bu maddede geçen;

a) Taşıyıcı ortam deyimi, entegre devreler, yarı iletkenler ve bu tür devre veya cihazlarla bütünlük oluşturan benzeri araç ve aletleri,

b) Veri veya komutlar deyimi, ses, sinematografik veya video kayıtlarını,

Kapsamaz.

Kıymetin tespitinde kullanılacak döviz kuru

Madde 47- Eşyanın gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk Lirası olarak beyanı zorunludur. Fatura veya diğer belgelerde yazılı yabancı paralar, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihte yürürlükte olan T.C. Merkez Bankası döviz satış kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilir.

Alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin belirlenmesi

Madde 48- Gümrük kıymetinin belirlenmesinde alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin varlığı yalnızca aşağıdaki durumlarda kabul edilir.

a) Birbirlerinin memuru veya idarecileri olmaları,

b) Birbirlerinin yasal ortakları olmaları,

c) İşçi ve işveren ilişkisi içinde bulunmaları,

d) Her iki firmanın oy hakkı veren hisse senedi veya sermaye paylarının en az %5’i doğrudan veya dolaylı olarak aynı kişilere ait veya bu kişilerin kontrolü altında veya elinde bulunması,

- e) Birinin diğeri dolaylı veya dolaysız olarak kontrol etmesi,
- f) Her ikisinin de doğrudan veya dolaylı olarak bir üçüncü kişi tarafından kontrol edilmesi,
- g) Her ikisinin birlikte, bir üçüncü kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmesi,
- h) Aynı ailenin üyeleri olmaları.

Tek acente, tek distribütör veya tek bayii olarak birbiri ile iş ilişkisi içinde bulunan kişilerin yukarıdaki kısıtlara uymaları durumunda, ilişki içinde oldukları kabul edilir.

Royalti ve lisans ücretleri

Madde 49- Royalti ve lisans ücretleri ile ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Gümrük Kanununun 27 nci maddesinin 5 inci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, ithal eşyasının gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre belirlenirken, royalti veya lisans ücreti ödemeleri fiilen ödenen veya ödenecek fiyata aşağıdaki koşullarla ilave edilir.

- 1) Ödeme kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olmalıdır.
- 2) Ödeme bu eşyanın satış koşulu olarak yapılmalıdır.

b) İthal eşyasının sadece Türkiye’de imal edilen eşyanın karışımındaki maddelerden biri veya bir parçası olması durumunda, ithal edilen eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyatta düzeltme sadece royalti veya lisans ücreti bu eşya ile ilgili ise yapılabilir.

Eşyanın monte edilmemiş bir şekilde veya sulandırma veya ambalajlama gibi satıştan önce küçük işlemlerden geçecek şekilde ithal edilmesi durumunda, bu, bir royalti veya lisans ücretinin ithal edilen eşya ile ilgili edilmesini engellemez.

Eğer royalti veya lisans ücretleri kısmen ithal edilen eşya ile kısmen de ithal edilmelerinden sonra eşyaya eklenen parçalarla veya ithalat sonrası faaliyetler veya hizmetler ile ilgiliyse, uygun bir paylaşım sadece nesnel ve somut verilere dayalı olarak yapılır.

c) Bir markanın kullanılmasına ilişkin bir royalti veya lisans hakkı, ithal edilen eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyata sadece aşağıdaki durumlarda ilave edilir.

- 1) Royalti veya lisans ücreti, aynı durumda yeniden satılan veya ithal edildikten sonra sadece küçük değişikliklerden geçen eşyaya ilişkin ise,
- 2) Eşya, ithalattan önce veya sonra yapıştırılan ve royalti veya lisans ücretinin ödendiği marka altında pazarlanıyorsa,
- 3) Alıcı, bu tür eşyayı satıcı ile ilişkisi olmayan diğer satıcılardan temin etme özgürlüğüne sahip değilse.

d) Alıcının bir üçüncü kişiye royalti veya lisans ücreti ödemesi durumunda, (a) bendinde öngörülen koşullar, satıcı veya satıcı ile ilişkili olan bir kişinin alıcıdan bu ödemeyi yapmasını istememesi durumunda yerine getirilmiş sayılmaz.

e) Bir royalti veya lisans ücretinin miktarı ithal edilen eşyanın fiyatına bağlı olarak belirleniyor ise, aksi yönde bir kanıt bulunmadığı sürece, bu royalti veya lisans ücretinin ödenmesinin kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olduğu varsayılır.

Ancak, bir royalti veya lisans ücretinin miktarı ithal edilen eşyanın fiyatına bakılmaksızın belirleniyor ise, bu royalti veya lisans ücreti ödenmesinin de kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olduğu kabul edilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Eşyanın Ağırlığı ve Kapları**

Eşyanın ağırlığı

Madde 50- Türk Gümrük Tarife Cetvelinde ağırlık esasına göre vergiye tabi eşyada vergiye esas ağırlıklar ile bazı pozisyon ve alt pozisyonların kapsamının belirlenmesine esas alınan ağırlıklar brüt ağırlık ve net ağırlık olarak değerlendirilir. Bu Yönetmelikte net ağırlığa veya sadece ağırlığa atıfta bulunulan hallerde eşyanın kendi ağırlığı anlaşılır.

Brüt ağırlık, eşyanın kendi ağırlığı ile tüm iç ve dış ambalajları ve kaplarının ağırlığı toplamından oluşur.

Brüt ağırlık üzerinden vergiye tabi eşya ambalajsız geldiği takdirde, bu eşya bulunduğu haldeki ağırlığı üzerinden vergiye tabi tutulur.

Değişik vergi oranlarına ve aynı zamanda brüt ağırlıkları üzerinden vergiye tabi eşyanın aynı ambalaj içinde gelmesi halinde, eşya net ağırlıkları üzerinden tartılır ve ambalaj ağırlığı orantılı olarak net ağırlıklara ilave edilir.

Net ağırlık, eşyanın tüm iç ve dış ambalajlarından tamamıyla ayrılarak tartılması sonucunda tespit olunan kendi ağırlığından oluşur.

Özel ambalajlar

Madde 51- Aşağıda yazılı hallerde, eşyanın ambalajı ayrı olarak beyan edilir ve girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

a) Alışılmış ve bilinen maddelerden olmayan veya gereğinden farklı bir şekilde yapılmış bulunan ambalajlar,

b) Ait oldukları eşyanın faturasında kıymeti ayrı gösterilen ve aynı zamanda bağımsız bir ticaret eşyası niteliğini arz eden ambalajlar,

c) İthalat vergilerinden kaçınmak amacıyla ambalaj olarak getirilen eşya.

Yukarıda belirtildiği şekilde kendi tarifeleri üzerinden vergiye tabi ambalaj maddelerinin vergi oranı, içindeki eşyanın gümrük vergi oranından düşük veya buna eşit bulunduğu takdirde, ambalaj maddelerinin gümrük vergisi, eşyanın tabi bulunduğu vergi oranları üzerinden ve eşya ile birlikte hesaplanır.

Ağırlık üzerinden vergiye tabi eşyanın alışlagelmiş ambalajı niteliğinde olmayan kutu, kılıf ve mahfazalarının gümrük vergisi oranları, içindeki eşyanın vergi oranından daha yüksek bulunduğu takdirde, kendilerine ait tarife pozisyonları üzerinden vergiye tabi tutulur.

Kıymet üzerinden vergiye tabi eşyanın kutu, kılıf ve mahfazaları, bunların başlı başına bir ticari eşya niteliğinde olmaması ve kıymetinin eşyanın kıymetine dahil bulunması şartıyla gümrük vergisine tabi tutulmaz.

İç ambalajlarından ayrılabilen veya ayrılmayan eşyanın ağırlığının tespiti

Madde 52- Türk Gümrük Tarife Cetvelinde ağırlıklarına göre tasnif edilerek ayrı ayrı vergi oranlarına tabi tutulmuş eşyanın, tarife pozisyonunu tayin için yapılacak tartılarda ilk iç ambalajlarından ayrılabilenler net olarak, iç ambalajlarından ayrılmayanlar ise ambalaj ile birlikte tartılır ve elde edilecek ağırlıklar tarifedeki yerinin tayinine esas tutulur.

Hacim tespiti

Madde 53- Deniz taşıtlarının tonajlarını tayin için, belgelerinde yazılı miktarlar nazara alınır. Vergiye esas olan istiap hacmi tonilatosu belgelerinde açıkça gösterilmemiş olan veya tereddüt edilen hallerde bu durum yetkili liman makamlarından sorulur.

Gerekli görülen hallerde sıkıştırılmış gazların hacimleri gümrük laboratuvarlarında tespit olunur. Tehlikeli veya özel tedbirler alınması gerektiren bu tür eşya, yetkili resmi kuruluşlarda veya bunların bulunmadığı yerlerde özel kuruluşlarda ölçülür. Bu kuruluşlara ait olanların belgelerinde hacimleri gösterilmiş ise vergi tahakkukuna bu ölçüler esas alınır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşıtların Kontrolü ve Gümrük Bölgesine Getirilen Eşya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma Tabi Tutulana Kadar Uygulanacak Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Taşıtların Kontrolü

Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine giriş-çıkışı ve gümrük yolu

Madde 54- Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ve bu bölgeden çıkışı gümrük kapılarından yapılır.

Gümrük yolu, Türkiye Gümrük Bölgesinin giriş noktalarındaki gümrük kapıları ile bu bölgenin içinde yer alan gümrük kapıları arasında izlenmesi zorunlu olan yollardır.

Giriş ve çıkış gümrük kapıları ile havayolu taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesinde inebilecekleri ve gümrük işlemi yapılan havalimanları ve gümrük yolları ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri alınarak Müsteşarlıkça belirlenir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Genel hizmete açık demiryolları gümrük yolu sayılır.

Beklenmeyen hal ve mücbir sebeplerle gümrük kapıları dışından Türkiye Gümrük Bölgesine girenler veya zorunlu olan yollar izlenemediği takdirde, söz konusu yükümlülüğe tabi olan ya da onun adına hareket eden kişiler, bu durumu en yakın gümrük idaresine bildirerek, getirilen eşyanın bulunduğu hal ve mahalden idareyi haberdar etmek zorundadır.

Bu nitelikteki eşyanın gümrük denetimine olanak verecek ve gerektiğinde daha sonra belirlenen veya uygun görülen bir gümrük idaresine götürülmesini sağlayacak önlemler Müsteşarlıkça belirlenir.

İthalat veya ihracat vergilerinden muaf olan ve olmayan eşyayı gümrük kapıları dışında kalan yerlerden izinsiz olarak ithal veya ihraç edenler veya buna teşebbüs edenlerle ilgili olarak ceza öngören diğer kanunlardaki hükümler saklıdır.

Gemilerin izleyeceği yol

Madde 55- Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki limanlardan gelen gemiler, Gümrük Bölgesine girmelerinden itibaren beklenmeyen haller ya da mücbir sebepler olmadıkça ya da gümrük denetimi gerektirmedikçe, gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştiremez, yolda duramaz, başka gemilerle temas edemez ve gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşamaz.

Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentesi bulunan gemiler de serbest dolaşımda olmayan eşya alması ya da yolda yabancı bir limana uğraması durumunda, yukarıdaki fıkrada belirlenen hükme tabidir.

Yabancı limanlardan gelip Türk limanlarına veya nehirlerle girecek olan gemiler gümrük denetlemesi yapılmak üzere belirli yerlerde durur ya da yol keserler.

Gümrük gözetimine ve denetimine tabi taşıtlar

Madde 56- Türkiye Gümrük Bölgesine giren ve çıkan karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolu taşıtları gümrük gözetimine tabidir. Söz konusu araçlar yürürlükteki hükümlere uygun olarak gümrük idarelerince denetlenir.

Türk ve yabancı donanmasına mensup harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine mensup hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulunun izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri, içinde eşya bulunmaması

halinde, gümrük gözetimine tabi değildir. İçinde kendi işlevine uygun ve gemiden çıkarılmayacak eşya dışında eşya bulunan harp gemileri ve hava harp gemilerinin komutanları, gümrük muayenesi ve diğer gümrük işlemlerinin yapılmasını sağlamak amacıyla söz konusu eşyayı içeren bir listeyi en geç yirmidört saat içinde en yakın gümrük idaresine bildirirler. Söz konusu gemilerin komutan ve diğer mürettebatına ait eşya da bu hükme tabidir.

Boğazlardan transit geçen gemiler, Montrö Sözleşmesi ve Ticaret ve Seyrüsefain Andlaşmalarındaki en çok kayırlan ülke kuralı gereğince, denetime tabi tutulmazlar. Bu gemiler, dışarıdan gözetim altında bulundurulur.

Müsteşarlık, Türk limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentesi bulunan, serbest dolaşıma tabi olmayan eşya taşıyan, yolda yabancı bir limana uğrayan gemiler ile bunların yolcu ve yüklerini denetleme ve gümrük işlemlerinde kolaylık sağlayacak usul ve esaslar belirleme konusunda yetkilidir.

Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentesi bulunan gemiler dışında kalan gemilerin Türkiye limanları arasındaki seferleri ve taşımaları gümrük gözetimine tabi tutulabilir. Bu tür gemiler Müsteşarlıkça belirlenecek koşullar ile verilecek izin çerçevesinde serbest dolaşımda olmayan eşyayı Türkiye limanları arasında transit olarak taşıyabilir.

Gümrük denetimi

Madde 57- Taşıtların denetimi, gelen ve giden karayolu taşıtlarının kontrolü hakkındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, görevli gümrük memurları tarafından yapılır.

Taşıtların denetimi günün her saatinde yapılabilir.

Gemiler, gemilerin yükü ve bunlara ait gerekli bütün defter, belge ve kayıtlar denetlenir, gerektiğinde ambarlar ve eşya bulunan diğer yerler mühür altına alınır.

Taşıtların aranması gereken hallerde durum tutanakla saptanarak, arama, mahallin en büyük gümrük idare amirinden izin alınmak suretiyle yapılır.

Denetlenen her türlü belge, resmi mühürle mühürlenir ve denetimi yapan memur ya da grup amiri tarafından imzalanır. Eşyanın zapt olunması veya mevzuata aykırılıklar bulunması halinde, durum bir tutanakla tespit edilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine giren deniz ve hava taşıtlarının gümrük denetimi tamamlanıncaya kadar, Türkiye Gümrük Bölgesinden giden taşıtların denetimden sonra söz konusu bölgeyi terk etmelerine kadar, her türlü eşyanın taşıtlara alınmasını ve taşıtlardan çıkarılmasını, yolcu indirilmesini ve bindirilmesini önleyecek tedbirler alınır.

Denetimin yapılacağı yer

Madde 58- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen ve giden karayolu taşıtlarının denetimi sınır gümrük kapılarında, gümrük kapısı sınırdan içeride bulunduğu takdirde bu gümrük kapısında yapılır.

Türkiye Gümrük Bölgesinin dışından gelen trenler gümrük idaresi bulunan ilk istasyonda, Türkiye Gümrük Bölgesinden gidecek trenler sınır istasyonunda denetime tabi tutulur.

Yabancı limanlardan gelen ve Türk liman ve nehirlerine girecek gemiler, Müsteşarlıkça saptanan yerlerde ya da yolda denetime tabi tutulur.

Yabancı limanlardan gelerek İstanbul veya Çanakkale Boğazından geçip bir Türk limanına gidecek olan gemilerin denetimleri, şüphe veya ihbar olmadıkça, varacakları ilk Türk limanında yapılır. Şüphe veya ihbar olan ya da geminin sahip veya acentesi tarafından gemi denetiminin ilk varış limanı yerine boğazlarda veya yolda yapılmasının yazılı olarak talep edildiği durumlarda, bu talep boğazlardaki ilgili gümrük muhafaza idaresince incelenerek uygun görülmesi halinde yerine getirilir. Şüphe veya ihbar olan durumlara ilişkin saptamalar tutanağa bağlanır.

Türkiye'den gelen ve giden havayolu taşıtlarının denetimi indikleri ve kalktıkları ve yetkili gümrük idaresi bulunan havalimanlarında yapılır.

Denetime ilişkin yükümlülükler

Madde 59- Taşıtlarla ve taşıttaki eşyayla ilgili olarak aşağıdaki yükümlülüklerle uyulması zorunludur:

- a) Kara taşıtlarının, Türkiye Gümrük Bölgesine gümrük kapılarından giriş ve çıkış yapması gerekir.
- b) Hava taşıtlarının, yetkili gümrük idaresinin bulunduğu havalimanlarına inmesi ve buralardan kalkış yapması gerekir.
- c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki limanlardan gelen gemiler Gümrük Bölgesine girmelerinden itibaren beklenmeyen haller ya da mücbir sebep olmadıkça, gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştiremezler.

Beklenmeyen haller ya da mücbir sebeplerle (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yükümlülüklerle uyulmadığı takdirde yükümlülüğe tabi kişi ya da onun yerine hareket eden kişiler en yakın gümrük idaresini bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

c) Türk ve yabancı donanmasına mensup harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine mensup hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulunun izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri, beklenmeyen haller nedeniyle ve mücbir sebeple, duruma göre;

- İnebilecekleri yetkili gümrük idaresi bulunan havaalanları haricinde bir yere inerek,
- Gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştirerek,

Geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi içinde demir atmaya ya da konaklamaya mecbur kalınması halinde, bu gemiyi ya da hava gemisini Gümrük Bölgesine getiren ya da onun yerine hareket eden kişiler, mahalli gümrük idaresini bu durumdan gecikmeksizin haberdar etmek zorundadır.

d) Beklenmeyen hal ya da mücbir sebeple, Türkiye karasuları içinde taşıdığı eşyayı denize atan, karaya çıkaran, başka bir taşıta aktaran ya da bu eşyayı toplayan gemi kaptanları ya da diğer kişiler, eşyanın gümrük statüsünün belirlenmesi ve diğer önlemlerin alınması amacıyla, en yakın gümrük idaresini bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

Bu nitelikteki eşyanın gümrük denetimine olanak verecek ve gerektiğinde daha sonra belirlenen veya uygun görülen bir gümrük idaresine götürülmesini sağlayacak önlemler Müsteşarlıkça belirlenir.

e) Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye'den yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinden en az üç saat önce sahip veya acentesi tarafından ilgili gümrük idaresine bilgi verilir.

Söz konusu bilgi, duruma göre, geminin ne zaman ve ne kadar yolcu ve yük ile gelmesinin veya gitmesinin muhtemel bulunduğunu, nereye demirleyeceğini, limanda ne kadar kalacağını ve hangi limana gideceğini içerir.

Gümrük idaresi bu bilgi olmadan gemilerin yabancı limana hareketine izin vermez.

Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentesi bulunan ya da gümrükle ilişkisi bulunmayan gemilerin, 7 no.lu ekte yer alan izin kağıtları geciktirilmeksizin derhal verilir.

Acentesi olmayan gemilerin izin kağıtları, manifestoları veya boş geldiklerine dair dilekçeleri alınmadıkça verilmez.

Gümrük işlemleri tamamlanıp harekete hazır olan gemiler, gümrük idaresinin verdiği izin kağıdının görevli gümrük memurları tarafından denetiminden sonra limandan ayrılabilir.

Ancak şüphe veya ihbar bulunduğu hallerde, bu durum bir tutanakla tespit edilerek, geminin muayenesi yapılır. Yapılan denetim sonuçları bir tutanağa kaydedilir ve geminin hareketine izin verilir.

Yabancı ülkelere götürülmek üzere birçok Türk liman ve iskelelerinden yük ve yolcu alan gemiler bu iskelelerin hepsinde ayrı ayrı kontrole tabi tutulur.

Limana gelen ya da limandan ayrılan gemilerin kaptanları 8 no.lu ektteki soru kağıtlarını doldurarak o limandaki gümrük idaresine teslim etmek zorundadır.

f) Türkiye Gümrük Bölgesine karayoluyla gelen taşıtların gümrük denetlemesi bitmeden ve ilgili gümrük idaresinin izni alınmadan söz konusu taşıta yük ve yolcu alınıp verilemez, taşıt yoluna devam edemez.

Gümrük idaresinin izniyle denetimden önce eşya ve yolcu indirilmesi ve bindirilmesi mümkündür.

g) Eşyanın, bulunduğu taşıtlardan gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerlerde ve söz konusu idarelerin izniyle boşaltılması ya da aktarılması gerekir.

Eşyanın, tamamen veya kısmen acilen boşaltılmasını gerektiren kaçınılmaz bir tehlikenin varlığı durumunda bu izin aranmaz. Bu gibi durumlarda, en yakın gümrük idaresi derhal haberdar edilir.

h) Türkiye Gümrük Bölgesine giren demiryolu taşıtlarının denetimi bitmeden ya da gümrük idaresinin izni olmadan trenin vagonları değiştirilemez ve vagonların ekleme ya da çıkarma suretiyle düzeni değiştirilemez.

Bu yükümlülüğe uymayanlara Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre usulsüzlük cezası uygulanır.

Zorunlu görülen hallerde, gerekli önlemler alınarak denetim ve muayeneden önce yukarıda belirtilen değiştirme işlemleri yapılabilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine giriş-çıkış zamanı

Madde 60- Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ve çıkışı ve buna ilişkin gümrük işlemleri normal çalışma saatleri içinde yapılır.

Ancak,

a) Demiryolu katarları ve düzenli sefer yapan deniz, nehir, kara ve hava taşıtları gece ve gündüzün her saatinde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler. Düzensiz seferli olan ve yolcu getiren deniz, nehir, kara ve hava taşıtları da aynı şekilde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler.

b) İşletme teşkilatı bulunan limanlarda, gemiler, gece ve gündüz her saatte yük ve yolcu alıp çıkarabilirler.

c) Zorlayıcı sebeplerle çalışma saatleri dışında gümrük idaresi olan bir limana girmek veya bu limandan ayrılmak zorunda kalan gemilerin yük alıp verme istekleri de gümrük idarelerince kabul edilir. Yolcu ve turist taşıyan her türlü gemi mesai saatleri dışında gümrük idaresi bulunan bir limana girip çıkabilir.

İKİNCİ BÖLÜM **Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Girmesi**

Karayoluyla getirilecek eşya

Madde 61- Karayolu taşıtlarıyla ancak sınırdaki yetkili bir gümrük idaresine eşya getirilebilir. Sınırdaki yetkili olmayan bir gümrük idaresine gelen eşya, gümrük gözetimi altında yetkili bir gümrük idaresine götürülmediği takdirde geri çevrilir.

Türkiye Gümrük Bölgesinden karayoluyla transit geçecek eşya için bu hüküm uygulanmaz.

Türkiye Gümrük Bölgesine yürütülerek getirilecek hayvanlar sağlık kontrolü yapılabilen gümrük kapılarından girebilir.

Eşyanın gümrük gözetimine tabi olması

Madde 62- Eşya Türkiye Gümrük Bölgesine girdiği andan itibaren gümrük gözetimine tabidir.

Söz konusu eşya;

a) Serbest dolaşımda olup olmadığı saptanıncaya,

b) Serbest dolaşımda olmadığı saptanırsa, serbest dolaşıma ya da serbest bölgeye girinceye ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden Gümrük Kanununun 163 üncü maddesi uyarınca yeniden ihraç edilinceye ya da anılan Kanunun 164 üncü maddesi uyarınca imha edilinceye,

Kadar gümrük gözetiminde kalır.

Özel amaca yönelik kullanım nedeniyle, indirimli ya da sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş eşyanın gümrük gözetimi, nihai kullanım olarak kabul edilen üretim veya kullanım faaliyetine kadar devam eder. Ayrıca, indirimli ya da sıfır vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşulların sona ermesine, eşyanın indirimli ya da sıfır vergi oranı uygulanması için belirlenmiş amaçlar dışında kullanılması nedeniyle ödenmesi gereken vergilerin tahsiline kadar gümrük gözetimi devam eder.

Eşyanın götürüleceği yer

Madde 63- Varış yeri bir Türk limanı veya havalimanı olmaksızın Türkiye karasularını ya da hava sahasını geçen gemilerde ya da hava araçlarında yüklü eşya dışında kalan Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak;

a) Belirlenen bir gümrük idaresine ya da gümrükçe uygun görülecek herhangi bir yere,

b) Deniz ya da havayoluyla ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden geçmeksizin karayoluyla doğrudan bir serbest bölgeye,

Götürülür.

Sınırdaki bulunmayan serbest bölgelere eşya götüren karayolu taşıtlarının transit rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesinden geçirilmesi mümkündür.

Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra, taşıt değiştirilmesi halinde, nakliyesinden sorumlu olanlar, yukarıda belirtilen hükümlere uymak zorundadır.

Bu hükümler, Türkiye'nin deniz ve hava limanları dışında uğrak yeri olmayan ve düzenli bir hava veya deniz seferiyle doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşyaya uygulanmaz. Ancak, yabancı ülke limanlarında, hava limanlarında veya serbest limanlarda yüklenmiş eşya bu hükmün dışındadır.

Gümrük idarelerinin gözetim ve denetimine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, yolcu, sınır ahalisi ve posta eşyası ile ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya için özel hükümler getirmeye Müsteşarlık yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Eşyanın Gümrüğe Sunulması**

Eşyanın gümrüğe sunulması

Madde 64- Müsteşarlıkça belirlenen esaslara uygun olarak gümrük idaresine ya da gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yere gelen eşya, bunu Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişi veya yerine göre eşyanın gelişinden sonra taşımasını üstlenen kişi tarafından gümrüğe sunulur.

Serbest bölgeye konulan eşyanın gümrüğe sunulması zorunluluğu yoktur.

Ancak;

- a) Serbest bölgeye giren, çıkan ve burada kalan eşyanın fiziki muayenesinin gerektiği,
- b) Serbest bölgeden hiçbir gümrük rejimine tabi tutulmadan karayoluyla ya da demiryoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine eşya getirildiği,

Durumlarda, eşyanın gümrüğe sunulması gerekir.

Ayrıca;

- a) Serbest bölgeye girişle sona erecek bir gümrük rejimine tabi tutulan,
- b) Serbest bölgeye ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin bir karardan sonra konulan,

- c) Serbest bölgeye ihracat kaydıyla konulan,

Eşyanın da gümrüğe sunulması şarttır.

Ancak, serbest bölgeye girişi ile sona erecek bir gümrük rejimine tabi tutulduğu ve bu gümrük rejimi hükümlerinin böyle bir zorunluluğu aramadığı hallerde, eşyanın gümrüğe sunulması gerekmez.

Eşyanın gümrüğe sunulması, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın gümrük idaresine ya da gümrük idaresinin belirlediği veya uygun gördüğü bir yere getirildiğinin gümrük idaresine bildirimidir. Taşıt aracının, gümrük işlemlerinin yürütüldüğü alanlara girişine ilişkin gümrük veya gümrük muhafaza yetkililerince tutulan ilk kayıtlar eşyanın sunulmasının başlangıcının belirlenmesine esas alınır.

Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşya

Madde 65- Türkiye'nin deniz ve havalimanları dışında uğrak yeri olmayan ve düzenli bir hava veya deniz seferiyle doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşya için, yabancı ülke limanlarında, hava limanlarında veya serbest limanlarda yüklenmiş olmamak koşuluyla Gümrük Kanununun 38 ila 50 nci madde hükümleri uygulanmaz.

Eşyanın önceden incelenmesi

Madde 66- Gümrüğe sunulan bir eşyanın, gümrükçe onaylanmış bir işlem ya da kullanıma tabi tutulmasından önce, eşyanın incelenmesi ya da bundan numune alınması konusunda sahipleri ya da yasal temsilcileri tarafından yapılan taleplere gümrük idarelerince izin verilir.

Bu konudaki taleplerin yazılı yapılması ve taleplerin;

- a) Başvuru sahibinin adı, soyadı ve adresini,
- b) Eşyanın bulunduğu yeri,
- c) Özet beyan sayısı ve kapsamı, daha önce uygulanan gümrük rejimi, eşyanın üzerinde bulunduğu taşıt aracını,

- d) Eşyanın teşhisine yarayacak ayrıntıları,

İçermesi gerekir.

Gümrük idareleri, talebe ilişkin olarak verdikleri izinde iznin içeriğini belirtir. Numune alınmasına ilişkin izinlerde, numune olarak alınacak miktar da belirtilir.

Eşyanın incelenmesi ve eşyadan numune alınması gümrük idaresinin gözetimi altında yapılır.

Talep sahibi, paket açma, yeniden paketleme, tartma işlemlerinin ya da taleple ilgili diğer işlemlerin maliyetini ya da riskini üstlenmek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özet Beyan ve Gümrüğe Sunulan Eşyanın Boşaltılması

Özet beyan verilmesi

Madde 67- Özet beyan, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve 9 no.lu ekteki forma uygun bir şekilde taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır .

Özet beyan, eşyanın gümrüğe sunulmasını izleyen ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili gümrük idaresine verilir. Özet beyanın, taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesine gelişinden önce de gümrük idaresine tescil ettirilmesi mümkündür. Bu durumda, taşıt aracı gümrüklü sahaya gelmeden önce tescil edilmiş özet beyanın onay işlemleri yapılmaz.

Özet beyana orijinal manifesto veya ana konşimentonun eklenmesi zorunludur. Özet beyan veya özet beyan yerine geçen belgeler, 10 no.lu ekte yer alan Özet Beyan Tescil Defterine kaydolunur.

Taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan yerine orijinal manifesto, konşimento, CMR, CIM, CIV, TIR Karnesi veya Serbest Bölge İşlem Formu gibi belgelerden birinin ibraz edilmesi halinde bu belge de özet beyan olarak kabul edilir. Ancak, gümrük işlemlerinin bilgisayar ortamında yürütüldüğü idarelerde taşıyıcı veya temsilcisinin bilgisayar sistemi üzerinde döküm alma zorunluluğu olmaksızın sisteme girerek özet beyan tescil etmesi zorunludur. Bu tescil işlemi sonrasında özet beyan yerine geçen veya destekleyen belgelere göre hatalı veri girişi yapıldığının anlaşılması halinde, gümrük idaresince özet beyan üzerinde düzeltme yapılmasına izin verilir.

İlgili gümrük memuru tescil edilen özet beyan ve eklerini karşılaştırır; uygun sonuç alırsa onay işlemini yapar. Uygun sonuç alınmaması halinde onay işlemi yapılmayarak belgeler iade edilir.

Yolcu beraberinde getirilen eşya için özet beyan aranmaz.

Yurtdışından aracı firmalar adına gelen eşyaya ilişkin yapılan taşımalarda ise ana özet beyana dayanan alt özet beyan ve ara taşıma senedi bilgileri, taşıyıcı veya acentesi tarafından bilgisayar sistemine girilerek tescil edilir ve bunun bilgisayardan alınan dökümü imzalanır.

Eşyanın boşaltılması

Madde 68- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya gümrük gözetimi altında taşıttan boşaltılır. Eşyanın taşıttan boşaltılması sırasında boşaltmaya yetkili deniz, kara ve hava araçlarının sahipleri veya kaptan, pilot, sürücü veya acentenin yetkili personeli ile geçici depolama yeri işletmelerinin yetkili memurları tarafından eşyanın boşaltılmasını müteakip 24 saat içinde boşaltma listesi düzenlenir ve gümrük memuru ve taşıt sahibi, sürücüsü veya temsilcisi ile geçici depolama yeri işletme memuru tarafından imzalanır. Üç nüsha olarak düzenlenip gümrük idaresince tasdik edilen bu listenin bir nüshası gümrük idaresinde kalır. İkinci nüshası eşyayı geçici depolama yerine teslim edenlere, üçüncü nüshası ise işletme memuruna verilir. Bu işlem, gümrükçe uygun görülen yerlere alınan eşya için de geçerlidir.

Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla hazırlanan ve geniş veya yerel alan ağı ile gümrük idaresine gönderilen boşaltma listesi de kabul olunur.

Boşaltma listesinde eşyanın cinsi, brüt ağırlığı, kapların sayısı, cinsi, markası, numarası, taşıtın ismi ve sefer numarası gösterilir.

Eşyanın boşaltmadan önce veya boşaltma sırasında zarar görmüş veya kaplarının kırık veya bozuk olduğu tespit edilirse bu durum bir tutanakla tespit olunarak boşaltma listesi ekinde gümrük idaresine sunulur.

Özet beyan ile boşaltma listesinin karşılaştırılması ve özet beyan takibati

Madde 69- Taşıtların sahipleri, kaptanları ya da acenteleri tarafından gümrük idaresine verilen özet beyan ya da özet beyan olarak kullanılan ticari ya da resmi belgelerdeki kayıtlar, eşyanın araçtan boşaltılması sırasında düzenlenen boşaltma listeleriyle karşılaştırılır. Farklılık görülürse bu durum, özet beyan ya da özet beyan yerine kullanılan belgelerin üzerine kaydedilir ve buna ilişkin tutanak düzenlenerek bu tutanak üzerinden özet beyan eksiklik/fazlalık takibatına geçilir.

Boşaltma listesinde kayıtlı olmadığı halde özet beyanda kayıtlı bulunan eşya özet beyan eksiklidir. Boşaltma listesinde kayıtlı olduğu halde özet beyanda kayıtlı olmayan eşya da özet beyan fazlasıdır.

Özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan belgelerdeki kayıtlı miktara göre eksik veya fazla çıkan eşya için 11 no.lu ekte yer alan forma uygun olarak acentesine bildirimde bulunulur ve özet beyan eksiklik veya fazlalıkları ile ilgili takibat 12 ve 13 no.lu eklerde yer alan defterlere kaydolunur.

Havayolu şirketlerince ibraz edilen ve belirli şartları taşıyan özet beyanlarla ilgili olarak; bir özet beyan eksikliği eşyanın başka bir uçakla geldiğinin ya da bir özet beyan fazlası eşyanın diğer bir özet beyan içeriği eşya olduğunun bildirilmesi ve bu karışıklığın azami 10 gün içerisinde gerçekleşmiş olması ve miktar, sayı, kıymet, marka, gönderici, alıcı ve diğer alametler bakımından özet beyanda kayıtlı eşya olduğunun tespit edilmesi durumunda özet beyan eksiklik/fazlalık takibatına geçilmez.

Demiryolu ile gelen eşyada, kapılarındaki mühürleri sağlam olması ve boşaltılan eşyanın yük senetlerine göre eksik veya fazla çıkması ile eksik veya fazla çıkan kaplarda şüpheli bir durum bulunmaması halinde, açılan eksiklik veya fazlalık takibatı, T. C. D. D. İdaresinin gerekçeli yazısı üzerine kaldırılır.

Özet beyan eksiklik veya fazlalığının eşyanın tabiatı icabı 14 no.lu ekteki oranlarda olduğunun anlaşılması halinde, özet beyan eksiklik veya fazlalık takibatı yapılmayarak işlemler gümrük idaresince tespit edilen miktar üzerinden yapılır ve ceza uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Gümrüğe Sunulan Eşyaya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya
Kullanım Belirlenmesi Zorunluluğu

Gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini

Madde 70- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için, 64 üncü madde hükmü çerçevesinde gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesi zorunludur.

Süre

Madde 71- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilip gümrüğe sunulan eşyanın, bir gümrük rejimine tabi tutulması, bir serbest bölgeye girmesi, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracı, imhası veya gümrüğe terk edilmesine ilişkin işlemlerin deniz yolu ile gelen eşya için özet beyanın verildiği tarihten itibaren kırkbeş gün, diğer bir yolla gelen eşya için yine özet beyanın verildiği tarihten itibaren yirmi gün içerisinde tamamlanması gerekir.

Sürenin durduğu haller ve süre uzatımı

Madde 72- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve gümrüğe sunulan eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin 71 inci maddede belirtilen süreler içinde tamamlanması esastır.

Ancak;

a) Eşyanın herhangi bir adli veya idari takibata konu olması halinde bu takibat nedeniyle geçen süreler,

b) Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için dış ticaret mevzuatı ya da sair mevzuat gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi gibi belgelerin alınması veya buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi sırasında geçen süreler,

İşlem tarihinin başladığı tarihte durdurularak yirmi veya kırkbeş günlük sürelerin hesaplanmasında göz önünde bulundurulmaz ve işlemin sonuçlandığı tarihten itibaren kalan süre verilir.

Eşyanın Gümrük Kanununun ilgili hükümleri uyarınca tasfiyelik hale gelip gelmediğinin tespitinde 71 inci maddede belirtilen yirmi veya kırkbeş günlük süreler ile yukarıda belirtilen süreler re'sen dikkate alınır. Bu sürelerin gümrükçe bilinmesinin zorunlu olmadığı durumda, eşyanın ilgilisi tarafından vaktinde bilgi verilmemesi nedeniyle tasfiyelik hale geldiği düşünülerek düzenlenen tespit ve tahakkuk belgeleri, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış ya da tahsis kararının alındığı tarihe kadar yapılan bir başvuru sonucunda, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen işlemlerin başlangıç ve bitiş tarihleri dikkate alınarak, süreyi durduran sebepler bulunduğu anlaşılmaması durumunda iptal edilir. İhale ilanının yayımlandığı veya perakende satış ya da tahsis kararının alındığı tarihten itibaren yapılacak süreyi durduran sebeplerin bulunduğu ilişkin başvurular değerlendirilmez.

71 inci maddede belirtilen süreler ilgilinin doğrudan veya mutata haberleşme araçları ile yazılı başvurusu üzerine gümrük müdürlüklerince uzatılır. Bir ayı aşan süre uzatım taleplerinde, bu talebin gerekçesinin belirtilmesi şarttır.

ALTINCI BÖLÜM
Eşyanın Geçici Depolanması

Geçici depolanan eşya

Madde 73- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen serbest dolaşımda olmayan eşya gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar geçici depolanan eşya statüsünde bulunur ve bu şekilde adlandırılır. Talep halinde ihracat eşyasının da bu kapsamda değerlendirilmesi mümkündür.

Geçici depolama yerleri

Madde 74- Geçici depolanan eşyanın her türlü dış etken ve müdahalelerden korunmasını sağlayacak şekilde yapılmış ve taşıtların durduğu, yanaştığı veya indiği yerlere mümkün mertebe yakın olan ambar, depo, ardiye veya hangar gibi yerler geçici depolama yerleridir.

Ağır ve havaleli eşyanın konulmasına mahsus olmak üzere, limanlar gibi gümrük işlemlerinin yapıldığı yerlerde bulunan geçici depolama yerlerinin mütemmim cüz'ü niteliğindeki açık alanlar ile yolcu eşyasının, yolcu beraberinde getirilip gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar konulduğu yolcu salonlarındaki gümrük ambarları da, geçici depolama yeri addolunur. Yolcu eşyası buralarda 3 ay kalabilir.

Geçici depolama yerlerinin bulunmadığı mahallere getirilen eşya, duruma uygun gerekli önlemler alınmak şartıyla, geçici depolanan eşya statüsünde gümrükçe müsaade edilen yerlere de konulabilir. Bu gibi hallerde, gümrük idarelerince geçici depolanan eşya için tahakkuk edebilecek gümrük vergileri tutarında eşya sahibinden teminat istenir. Geçici depolama yerleri addolunacak bu mahallerin niteliğine göre buralara konulacak eşyadan teminat aranmasına gerek bulunmayan haller Müsteşarlıkça belirlenir.

Geçici depolama yeri işleticilerinde aranacak şartlar

Madde 75- Geçici depolama yeri açma izni almak üzere başvuracak gerçek ve tüzel kişilerin yönetim kurulu üyeleri ile şirket sermayesinin %10'undan fazlasına sahip gerçek kişilerin affa uğramış olsalar dahi hırsızlık, emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, yalan yere şahitlik, yalan yere yemin, suç tasnii, iftira, irtikap, rüşvet ve ihtilas cürümlerinden biri nedeniyle hapis cezası almamış olmaları, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a muhalefetten ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359 uncu maddesinde (1/1/1999 tarihinden önceki dönem için aynı Kanunun 344 üncü maddesinin 1-6 numaralı bentlerinde) belirtilen fiillerden mahkum olmamaları şarttır.

Limited şirketlerde kurucular ile şirket müdürünün ve imza sirkülerindeki (A) grubu imzaya yetkililerin birinci fıkrada belirtilen suçları işlememiş olmaları şarttır.

Şirketin yönetim kurulu üyeleri ile sermayesinin %10'undan fazlasına sahip ortaklar arasında yabancı şahsın veya yabancı bir firmanın bulunması halinde firmanın yazılı beyanına itibar edilir.

Geçici depolama yeri işletme izni sahiplerinin izinleri, yukarıda belirtilen suçlardan hüküm giymeleri halinde, iptal edilir

İzin

Madde 76- Geçici depolama yeri açıp işletmek isteyen kişiler izin almak için en yakın gümrük müdürlüğüne bir dilekçe ile müracaat ederler. Dilekçeye; 75 inci maddede sayılan suçlardan mahkum olunmadığına dair adli sicil belgesi, kira kontratosu veya tapu senedi, ticaret sicili gazetesini, imza sirküleri, plan veya kroki, geçici depolama yerinin yangın söndürme ve ışıklandırma sistemini de gösterir içten ve dıştan çok yönlü fotoğrafları, vergi mükellefiyet belgesi, yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığını gösteren ilgili belediyeden temin edilecek belge ve 15 no.lu ekte yer alan taahhütname eklenir. Söz konusu belgelerin noter tasdikli olması gerekir. Bu belgelerin asıllarının gümrük idaresine gösterilmesi halinde noter tasdikli aranmaz. Gümrük idareleri bu belgeler yanında gerekli gördüğü sair belgeleri de isteyebilir.

Gümrük müdürlüğü söz konusu talebi, geçici depolama yerinin eşyanın güvenli bir şekilde muhafazasını sağlayacak nitelikte olduğunun tespitini müteakip düzenleyeceği görgü raporu ve görüşleri ile birlikte başmüdürlüğe gönderir. Görgü raporunda, geçici depolama yerinde yangın söndürme ve aydınlatma tesisatının mevcut olup olmadığının belirtilmesi yanında binanın yapısı hakkında detaylı bilgilerin yer alması gerekir.

Başmüdürlük durumu inceleyerek görüşü ile birlikte ilgili dosyasını Müsteşarlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) intikal ettirir. Müracaatlar Müsteşarlıkça (Gümrükler Genel Müdürlüğü) sonuçlandırılır.

Gümrük idareleri, taahhütlerini ve bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen geçici depolama yeri işleticilerine, tayin edeceği uygun bir süre içinde bu yükümlülüklerini yerine getirmelerini, aksi halde verilen süre sonunda işletme hakkının geri alınabileceğini bildirir. Geçici depolama yeri işleticileri buna rağmen yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde verilmiş olan izin Müsteşarlıkça iptal edilir.

Geçici depolama yerlerine alınmayacak eşya

Madde 77- Aşağıda yazılı eşya geçici depolama yerlerine alınmaz.

- a) Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler,
- b) Muhafazası, soğuk hava depolarında olduğu gibi özel tertip ve tesislere lüzum gösteren eşya,
- c) Bir arada bulundukları eşya için tehlike ve zarar doğuran eşya,

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yazılı eşyanın listesi 16 no.lu ekte yer almaktadır. Bu tür eşya geçici depolama yerlerine alınmayarak, doğrudan 279 uncu maddede belirtilen, ancak bu niteliklerine uygun genel veya özel antrepolara alınır.

Birinci fıkrada sayılan eşyanın, diğer eşyaya zarar vermeyecek şekilde, geçici depolama yerlerinin ayrı bölümlerine gerekli tedbirler alınmak suretiyle konulmasına ilgili gümrük idaresince izin verilebilir.

Kokar eşya

Madde 78- Kuru veya yaş deri gibi fena koku yayan eşya mümkünse ayrı bir geçici depolama yerine alınır. Bu mümkün değilse geçici depolama yerinde diğer eşyaya zarar vermeyecek surette ayrılan bir yere konularak biran evvel kaldırılması veya kokar halinin giderilmesi konusundaki sorumluluk işleticilere aittir.

Sahipsiz eşya

Madde 79- Sahip veya taşıyıcıları belli olmayan ya da sahip veya taşıyıcıları tarafından muhafaza altına alınmayan eşya gümrük idaresince geçici depolama yerlerine veya duruma uygun gerekli önlemler alınmak şartıyla yine gümrük idaresinin uygun gördüğü yerlere konulabilir.

Kaçak zannı ile el konulan eşya

Madde 80- Kaçak zannı ile el konularak F tipi genel antrepo yoksa sırasıyla genel antrepo, geçici depolama yerleri veya gümrük idaresince uygun görülen yerlere konulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın adli merciler tarafından sahiplerine iadesine karar verildiğinde, kararın kesinleşmesini müteakip, eşya sahibine veya temsilcisine yapılacak tebligat tarihinden itibaren, bu eşya geçici depolanan eşya statüsüne tabi tutulur. Bu eşya için 71 inci maddedeki süreler yukarıda belirtilen tebliğ tarihinden itibaren başlar ve bu süreler içinde eşyaya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmez ve buna ilişkin işlemler tamamlanmaz ise, tasfiye hükümleri uygulanır.

Kanuna göre idari veya adli ihtilaf konusu olup da mahkeme veya yetkili mercilerde idarenin aleyhine kesin karar verilen eşya için ihtilafın yaratıldığı tarih ile kararın kesinleştiği tarih arasında tahakkuk eden ardiye ücreti alınmaz.

Süresi içerisinde gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmayan eşya

Madde 81- Geçici depolanan eşya, sahipleri veya bunların temsilcileri tarafından verilen usulüne uygun beyanname ile gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulur.

71 ve 72 nci maddelerde belirtilen süreler içerisinde gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım belirlenerek buna ilişkin işlemlere başlanmayan eşya hakkında herhangi bir adli veya idari takibat olmaması halinde tasfiye hükümleri uygulanır. Gümrük idareleri, bu tür eşyayı durumu belirleninceye kadar eşya sahibinin risk ve hesabına gümrüğün denetimindeki uygun göreceği bir yere sevk edebilir veya söz konusu eşya sahipleri hesabına geçici depolama yeri işleticisince antrepoya kaldırılabilir. Bu tür işlemlerin yapılması sırasında eşya hakkında tasfiye hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici depolama yeri işletmelerinin gümrüğe karşı sorumlulukları

Madde 82- Geçici depolama yerlerinde bulunan eşyanın geçerli veya zorlayıcı nedenler dışında ziyanından, hasara uğramasından veya değiştirilmesinden doğan mali sorumluluk işleticilere aittir. Bu sorumluluk söz konusu eşyaya ait gümrük vergilerinin gümrük idaresine ödenmesini de kapsar. Sorumlular hakkında duruma göre ayrıca 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri uyarınca kovuşturma yapılır.

Geçici depolama yerlerine eşya alınması

Madde 83- Eşya, geçici depolama yerlerine buralarda görevli işletme personelinin sorumluluğu ve gümrük memurlarının gözetimi altında alınır.

Gümrükçe izin verilen diğer yerlere eşya alınmasının talep edilmesi halinde, talep sahibinin sorumluluğu ve gümrük idaresinin gözetimi altında bu talep kabul edilir.

Gümrük memuru, geçici depolama yerine alınan eşya için, kendisine verilen ve üzerinde özet beyan numarasının yer aldığı boşaltma listesi ile özet beyan bilgilerini karşılaştırarak geçici depolama yeri giriş işlemlerini onaylar. Bu onay sonrasında boşaltma listesi ilgili işletme memuru tarafından muhafaza edilir.

Eşyanın sahipleri veya temsilcileri ya da taşıyıcıları, bu eşyanın kendi sorumlulukları altında veya gümrük memuru refakatinde geçici depolama yerlerine alınmaksızın doğrudan doğruya genel veya özel antrepoya konulmasını gümrük idaresinden isteyebilir. Bu durum, eşyanın, 73 üncü maddede belirtilen geçici depolanan eşya statüsünü değiştirmez.

Rezerveli eşya

Madde 84- Kırık veya tamire muhtaç kaplar ile dağınık eşya geçici depolama yerine alınır alınmaz muayene memuru tarafından, boşaltma ile ilgili kuruluşun yetkilisi, işletme memuru ve gümrük geçici depolama memuru huzurunda muayene edilerek bu eşyanın durumu bir tutanakla saptanır.

Eşya geçici depolama yerine alındıktan sonra hasara uğrarsa rezerve yerine kaldırılarak yukarıda yazılı işlemlerin yapılabilmesi için durum vakit geçirilmeden gümrük idaresine bildirilir.

Rezerveli eşya bu husustaki tutanağın düzenlenmesinden sonra işletme ve gümrük memurlarınca geçici depolama yerinde ayrılmış kapalı ve muhafazalı rezerve yerine konulur. Bu yerler gümrük ve işletme memurları tarafından çift kilit altında bulundurulur.

Altın, gümüş ve platin gibi kıymetli madenlerden yapılmış her türlü eşya ile mücevherat, antika, müze ve sanat eşyası da rezerve yerine konulur ve üzerlerinde zarar vermeyecek şekilde mühür tatbik edilir. Söz konusu eşyanın özellikleri boşaltma listesinde ayrıntılı bir şekilde gösterilir.

Geçici Depolama Yeri Eşya Defteri

Madde 85- Gümrük işlemlerinin bilgisayarlı gümrük idarelerinde yapıldığı hallerde eşyanın geçici depolama yerine giriş ve çıkışına ilişkin kayıtlar bilgisayar ortamında üretilir.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde geçici depolama yerlerine alınan ve çıkarılan eşya için işletici kuruluş tarafından boşaltma listesi üzerinden 17 no.lu ekte yer alan Geçici Depolama Yeri Eşya Defteri tutulur.

Bir gün zarfında geçici depolama yerine alınan eşyanın kapları defterde özel sütunun altında toplanarak günlük giriş miktarı belirtilir.

Cins ve nev'i bakımından aynı kaplar içinde bulunan, markaları ve cinsi bir olan aynı kişiye ait eşya, birbirini takip eden ilk ve son numaraları gösterilmek suretiyle deftere bir kalemde yazılabilir.

Sıra numaraları her kap için birden başlamak üzere ayrı olarak verilir ve yıl sonuna kadar birbirini takip eder. Yıl sonundaki en son sıra numarasının o yıl içinde geçici depolama yerine alınmış kapların toplamını göstermesi gerekir. Yılbaşından itibaren geçici depolama yerine alınan eşyaya yeniden ve birden başlayarak birbirini takip eden sıra numarası verilir.

Yolcu beraberli eşya ambarı

Madde 86- Yolcu beraberli eşya ambarına alınan eşya için yolcuya görevli gümrük memuru tarafından doldurulup, bu memur ve eşya sahibi tarafından imzalanan ve gümrük idaresinin resmi mührünü taşıyan bir alındı makbuzu verilir ve bu alındıya dayanılarak eşya 18 no.lu ekte yer alan Yolcu Beraberli Eşya Ambarı Defterine kaydedilir. Deftere yolcunun ismi ve soyadı ile kendisine verilen alınının numarası da kaydedilir. Ambar bekleme süresi içerisinde yolcular tarafından yurtdışına gönderilmek istenilen eşyanın işlemleri alındı makbuzu üzerinden yürütülür. Yolcu beraberli eşya ambarından eşya çıkarılması işlemleri, geçici depolama yerlerinden eşya çıkarılması hükümlerine tabidir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile üçüncü cümle eklenmiştir.)

Eşyanın muayene edilmesi

Madde 87- Geçici depolama yerlerinde bulunan eşya beyana uygun olup olmadığının tespiti açısından veya gerekli görülen herhangi bir zamanda görevli muayene memurları tarafından muayene edilir. Gerek görülmesi halinde muayenede, mal sahibi veya temsilcisinin veya geçici depolama yeri memurunun bulunması da istenebilir.

Sigorta uzmanlarınca ekspertiz yapılması

Madde 88- Rezerveli eşya ile kaplarının muhteviyatı noksan çıkmış veya hasara uğramış eşyanın gümrük idaresinin yazılı izni ile geçici depolama yerinde yukarıdaki maddede belirtilen memurların önünde sigorta uzmanları tarafından ekspertiz yapılabilir.

Kesin çıkış işlemleri

Madde 89- Gümrük işlemleri bitirilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi eşya olması halinde; vergilerin ödendiğini gösterir vezne alındısı ve taşıma senedinin alıcı nüshasının aslı, eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi olması halinde ise buna ilişkin beyanname gibi belgeleri ile, taşıma senedinin alıcı nüshası aslı veya "aslı hükmündedir" ibaresini içeren ve taşıyıcı tarafından onaylanan bir örneği ilgililerce geçici depolama yerinde görevli gümrük memuruna verilir. Sözü edilen belgeler görülüp, eşyaya ait kayıtlarla ve eşya ile karşılaştırıldıktan sonra, uygun bulunduğu takdirde, geçici depolama yeri çıkış işlemleri tamamlanır.

Bu şekilde geçici depolama yerlerinden çıkarılan eşya için gümrük memuru tarafından çıkış kontrol fişi düzenlenir ve bu fişler işletme memuru ile eşyayı teslim alan yükümlü veya temsilcisi tarafından da imzalanır. Bir gün zarfında geçici depolama yerinden çıkan eşyaya ait çıkış kontrol fişleri bir sonraki gün yine gümrük ve işletme memurunca onaylanmış bir liste ekinde gümrük idaresine verilir.

Tamamı bir günde çekilmeyen eşya

Madde 90- Kaplarının çokluğu, vaktin geç olması veya zorlayıcı sebepler yüzünden tamamı bir günde çekilemeyen eşyanın geçici depolama yerinde kalan kısmı için işletme memuru, mal sahibi veya temsilcisine geçici depolama yeri pusulası verir. Tekrar başvurulduğu zaman bu pusula geri alınarak çıkış işlemleri tamamlanır.

Geçici çıkış işlemleri

Madde 91- Muayene memurları tarafından tahlile, ölçü ve ayarlara, bilirkişilere veya bunlara benzer sair yerlere gönderilmesine karar verilmesi nedeniyle geçici depolama yerlerinden geçici olarak çıkarılacak eşya hakkında gümrük memuru tarafından bir tutanak düzenlenir ve eşyanın geri gelip gelmediğini takip etmek için bu tutanak geçici depolama yerinde alıkonulur.

Eşyanın ayniyatını tespit için cins, nev'i, nitelikleri, miktarı bu tutanakta gösterilir. Gerek görülürse eşya mühür altına alınabilir.

Eşya, geçici depolama yerinde kalacak tutanak üzerine sahipleri veya temsilcilerinden ve refakat edecek gümrük memurundan imza alınarak memur gözetiminde gideceği yere yollanır.

Geçici depolama yerlerinden çıkartılan eşyanın işlemleri tamamlanarak serbest bırakılması

Madde 92- Geçici depolama yerlerinden geçici çıkarılacak;

- a) Geri getirilmesi zamana bağlı, külfetli veya masraflı görülen,
- b) Geçici olarak gönderildiği yerde tahlil, muayene veya kontrolü yapıldıktan veya gerekli işlemlere tabi tutulduktan sonra sahiplerince geri getirilmeden çekilmek istenen,

Eşya, tahlil, muayene veya kontrolü yapılmak üzere ilgili kuruluşa gümrük memuru refakatinde sevk edilir.

Bu eşya hakkında, geçici depolama yerinden geçici olarak çıkarılan eşyaya ait hükümler uygulanır. Muayene, kontrol veya tahlilinin uygun bir netice verdiğinin ilgili kuruluş tarafından yazılı olarak gümrüğe bildirilmesi üzerine eşya ile ilgili olarak kesin çıkış işlemleri uygulanır.

Muayenesi yerinde yapılacak eşyanın geçici depolama yerlerinden çıkışı

Madde 93- Gümrüğün izni ile muayenesi yerinde yapılacak yolcu, zat ve ev eşyası ile diğer eşya hakkında sahiplerince verilecek dilekçeler gümrük idare amiri tarafından geçici depolama yerinde görevli gümrük muayene memuruna havale olunur.

Bunun üzerine, işletme memuru kendisine yapılan bildirim doğrultusunda kesin çıkış işlemini yapmakla beraber, eşya sahibi veya temsilcisinin imzasından başka eşyaya eşlik edecek gümrük memuru ile muayene memurundan geçici depolama yeri defterine imza alır.

Gümrük vergisine tabi olan ve muayenesi mahallinde yapılacak eşyanın vergileri gümrük idaresi tarafından eşya sahibinin beyanına göre teminata bağlanabilir.

Eşyanın başka bir geçici depolama yeri veya antrepoya nakli

Madde 94- Başka bir gümrük idaresinin denetimindeki geçici depolama yerine veya antrepoya nakli istenen eşya, transit rejimi hükümlerine göre taşınır.

71 inci maddede belirtilen süreler, başka bir geçici depolama yerine nakledilen eşya için yeniden başlar.

Geçici depolama yerinde yapılabilecek elleçleme faaliyetleri

Madde 95- Geçici depolanan eşya görünüş ve teknik özelliklerinin değiştirilmemesi koşuluyla aynı durumda muhafazalarını sağlamak üzere gümrük idaresinin izni ve denetlemesi altında;

- Kaplarının tamiri veya sağlamlaştırılması,
- Kaplarının yenilenmesi,
- Havalandırılması,
- Kalburlanması,
- Büyük kaplardan küçük kaplara boşaltılması veya kaplarının birleştirilmesi,
- Karıştırılması,
- Yeni çeşitler yapılması,
- Kaplardan örnek çıkarılması,

Gibi, sınav nitelik taşımayan ve geçici depolama yerlerinde bulunan diğer eşyaya zarar vermeyecek şekilde elleçlemeye tabi tutulabilir. Gerekirse, bu işlerin yapılabilmesi için geçici depolama yerlerinde ayrı bir bölüm tahsis edilir.

Yukarıda yazılı işlemler eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki pozisyonunu değiştirecek nitelikte olmaksızın ve çeşitli vergi oranlarına tabi eşya aynı kap içine konulmaksızın yapılır.

Elleçleme başvurusu

Madde 96- Geçi depolama yerlerindeki eşyasını yukarıda belirtilen maddede yazılı işlemlere tabi tutmak isteyenler tarafından gümrük idaresine bir dilekçe verilir. İşlemlerin yukarıda belirtilen nitelikte olacağını anlaşılması halinde, ilgili gümrük müdürlüğüne gerekli izin verilir.

Sahiplerinin talebi üzerine geçici depolama yerinin kapatılması

Madde 97- Açtıkları geçici depolama yerlerini tamamen veya kısmen kapatmak isteyenler bu isteklerini ve gerekçelerini yazılı olarak ilgili gümrük müdürlüğüne bildirir. Talepler bu müdürlüğün görüşü çerçevesinde Başmüdürlükçe sonuçlandırılır.

Tamamıyla kapatılacak geçici depolama yerlerine yeniden eşya konulmasına izin verilmez. Bu yerlerdeki eşyanın süresi içerisinde gümrükçe onaylanmış herhangi bir işlem veya kullanıma tabi tutulması zorunludur. Bu işler yapılıncaya kadar geçici depolama yeri sahipleri veya işleticilerinin taahhüt ve sorumlulukları devam eder.

Geçici depolama yeri işletme izninin geri alınması

Madde 98- Taahhütlerini ve Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen geçici depolama yeri sahiplerine duyuru yapılarak belirlenen bir süre içerisinde bu yükümlülüklerini yerine getirmeleri, aksi halde verilen süre sonunda işletme izninin geri alınacağı bildirilir. İstenen hususlar yerine getirilmediği takdirde, durum ilgili Başmüdürlük aracılığıyla Müsteşarlığa iletilir. Müsteşarlık işletme iznini geri alabilir. Bunun üzerine geçici depolama yerlerindeki eşya hakkında yukarıdaki madde hükümleri uygulanır.

Müsteşarlık denetim elemanları ile gümrük idare amirleri veya yetkili kılınacak memurlar tarafından yapılacak denetleme neticesinde kaçakçılık gibi bir suiistimal ve/veya yolsuzluk saptanması halinde, geçici depolama yeri geçici olarak derhal kapatılır ve durum Müsteşarlığa iletilir. Bunun üzerine Müsteşarlığın (Gümrükler Genel Müdürlüğü) vereceği talimat doğrultusunda gereği yerine getirilir.

Geçici depolama yerleri ve antrepolarda uygulanacak müşterek hükümler

Madde 99- 330 ila 346 ncı maddelerinde açıklanan müşterek hükümler ile, 291 inci madde hükmü aynı zamanda geçici depolama yeri işlemlerinde de uygulanır. **(23/6/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

YEDİNCİ BÖLÜM

Transit Rejimi Altında Taşınan Eşyaya Uygulanacak Hükümler

Daha önce başlamış transit rejimine tabi eşyaya uygulanmayacak hükümler

Madde 100- Daha önce başlamış bir transit rejimi altında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyaya;

- Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girmesine,
- Eşyanın gümrüğe sunulmasına,
- Özet beyan verilmesine,
- Eşyanın Gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına,
- Eşyanın geçici depolama yerine alınmasına,

İlişkin hükümler uygulanmaz.

Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, belirlenen bir gümrük idaresine veya gümrükçe uygun görülen herhangi bir yere götürülmesi mümkündür.

Türkiye Gümrük Bölgesinde bir yerden diğer bir yere transit rejiminde taşınan eşyaya uygulanacak hükümler

Madde 101- Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir yerden diğer bir yere transit rejimi hükümleri çerçevesinde nakledilmek üzere gümrüğe sunulan eşya hakkında;

- Eşyanın gümrüğe sunulmasına,
- Özet beyan verilmesine,
- Eşyanın Gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına,
- Eşyanın geçici depolama yerine alınmasına,

İlişkin hükümler uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Eşyanın re'sen imhası

Madde 102- Gümrüğe sunulan eşyanın rejim beyanında bulunulmadan önce herhangi bir kaza sonucu ya da elde olmayan nedenlerle tamamen veya kısmen hasara uğraması, harap olması, bozulması gibi nedenlerle bir arada bulunduğu eşya veya çevreye zarar verir hale gelmesi veya tehlike arz etmesi halinde, gümrük idaresi bu eşyayı sahibine veya rejim beyanında bulunacak kişiye haber vermeden re'sen imha ettirebilir. Yapılan işler sonucundan eşya sahibine yazılı bilgi verilir ve eşyanın imhasına ilişkin varsa yapılmış olan masraflar sahibinden tahsil edilir.

Eşyanın bir kısmının imha edilmesi halinde, kalan kısmı için sahibine yapılacak yazılı bildirim sonucundaki talep doğrultusunda işlem yapılır.

Eşyanın yukarıda belirtildiği şekilde imhası gümrük idare amiri veya görevlendireceği amir veya memur başkanlığında en az üç kişiden oluşan bir komisyon tarafından karara bağlanır ve imha işlemleri bu komisyon tarafından sonuçlandırılır. İmha kararının alınması ve imha sonuçları komisyon tarafından tutanağa bağlanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

BİRİNCİ AYIRIM

Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım Kısıtlamaları, Misilleme, Sahte Menşeli Eşya ve Zarflar

Eşyanın gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma tabi tutulma serbestisi

Madde 103- Bir eşya kanunlar, tüzükler, kararnameler ve bunların yetkili kılacağı merciler tarafından konulmuş yasaklama ve kısıtlama hükümleri saklı kalmak üzere; niteliğine, miktarına, menşesine, yükleme veya varış ülkesine bakılmaksızın belirlenmiş şartlar altında her zaman gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulabilir.

Sahte menşeli eşya ve zarflar

Madde 104- Gerek üzerlerinde, gerek iç ve dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran isim ya da simgeler taşıyan eşyanın Türkiye'ye ithaline izin verilmez. Bu gibi eşyanın Türkiye'den transit geçişine veya antrepo ve benzeri yerlere konulmasına ya da yeniden ihracına Müsteşarlıkça izin verilebilir.

Türk menşeli eşyada kullanılmak üzere ve bunların başka ülke menşeli olduğunu gösterecek veya böyle bir izlenim uyandıracak nitelikte, üzerleri yabancı dilde yazılı veya basılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya ile Türkiye'de düzenlenebilecek belgelerin başka ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek nitelikte, üzerleri imzalı veya imzasız olsun, Türkiye'de yerleşik olmayan yabancı firmalara ait proforma faturalar hariç boş faturaların Türkiye'ye ithaline izin verilmez.

Türkiye'de yerleşik firmalarla lisans, royalti veya patent anlaşması imzalamış yabancı firmaların bu tür eşyası bu hüküm dışındadır.

İKİNCİ AYIRIM

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması

Tanımlar

Madde 105- Bu Ayırımda geçen;

a) Sahte eşya deyimi, ambalajı da dahil olmak üzere, yetkisiz olarak hak sahibinin geçerli tescilli markası ile aynı ticari markayı veya esas yönleri itibarıyla bu ticari markadan ayırt edilemeyen bir ticari markayı taşıyan ve bu yolla fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre güvence altına alınan hakkı ihlal eder mahiyetteki eşyayı,

b) Sahte eşyanın tamamlayıcıları deyimi, sahte eşyayla birlikte veya ayrı olarak piyasaya sunulan logo, etiket, stiker, broşür, kullanım kılavuzu, garanti belgesi gibi her türlü marka simgesi ile sahte eşyanın markalarını taşıyan ambalajları,

c) Telif hakkına tabi taklit eşya deyimi, bir telif hakkı, komşu hakkı veya tasarım hakkına konu eşyanın hak sahibinin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre güvence altına alınan hakkını, ulusal kanunlar altında tescil edilmiş olsun olmasın, ihlal eder mahiyette, hak sahibinden veya bu hak sahibi tarafından üretim yapılan ülkede yetkilendirilen kişiden izinsiz olarak kopyalanan ve bu kopyalar kullanılarak üretilen eşyayı ve patent veya faydalı model hakkını ihlal eder mahiyetteki eşyayı,

d) Hak sahibi deyimi, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen eşya ile ilgili fikri ve sınai mülkiyet haklarından birine sahip veya bu hakları kullanmaya yetkili bir kişi veya bunların temsilcisini,

e) Sahte veya telif hakkına tabi taklit eşyanın kalıp ve matrisleri deyimi, sahte bir ticari markayı veya bu markayı taşıyan eşyayı, patent hakkını ihlal eden eşyayı, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen eşyayı üretmek amacıyla özellikle tasarlanan veya uyarlanan ve kullanılması halinde hak sahibinin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre güvence altına alınan hakkını ihlal edecek kalıp ve matrisleri,

İfade eder.

Türkiye Gümrük Bölgesine giren, serbest dolaşıma giren, ihraç edilen, yeniden ihraç edilen, bir rejime tabi olan veya serbest bölgeye konulan eşya ile ilgili işlemler söz konusu eşyanın (a), (b), (c) ve (e) bentlerinde belirtilen eşya olduğunun anlaşılması halinde 109 uncu maddeye istinaden durdurulur.

Kapsam

Madde 106- Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre, marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım ve patent ve faydalı model hakları ile Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamına giren

haklarla ilgili olarak, hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine veya bu hakların ihlal edildiğine ilişkin açık deliller olması halinde gümrük idaresince resen aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) Söz konusu eşyanın Gümrük Kanununun 59 uncu maddesine istinaden serbest dolaşıma girmesi, ihracatı veya yeniden ihracatı ile ilgili gümrük işlemleri gümrük idarelerince durdurulur.

b) Gümrük Kanununun 36 ncı maddesi kapsamında gümrük gözetimi altında iken denetlenen eşya, Kanunun 79 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi kapsamında bir rejim uygulanan eşya, yeniden ihraç edilen eşya veya Kanunun 152 ncı maddesine istinaden serbest bölgeye konulan eşyanın yukarıda ifade edilen hakları ihlal etmesi halinde gümrük idarelerince söz konusu eşya ile ilgili gerekli tedbirler alınır.

Ancak, hak sahibinin izni ile ticari markaya sahip olmuş, patent veya faydalı model hakları, telif veya komşu hakları ve tasarım hakları ile korunmuş ve hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyanın hak sahibinin rızası dışında bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen durumlardan birine tabi olması veya hak sahibinin onayladığından farklı koşullarda üretilmesi veya başka koşullarda bir marka taşıması halinde söz konusu eşya bu madde hükümleri kapsamı dışında tutulur.

Aynı şekilde yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyeleş eşya ile posta kolileriyle gönderilen ticari mahiyette olmayan eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Gümrük idarelerine başvuru

Madde 107- Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerini ihlal eder nitelikteki eşyaya ilişkin gümrük işlemlerinin durdurulması talebi 19 no.lu ekte yer alan 'Fikri Sınai Mülkiyet Hakları'nı İhlal Eden Eşyanın Gümrük İşlemlerinin Durdurulmasına İlişkin Başvuru Formu' ile yapılır. Söz konusu başvuru ekinde, eşyanın tanınmasına yardımcı olacak ayrıntının tarifini içeren bir belge ile kendisinin hak sahibi olduğunu kanıtlayan bir belge yer almalıdır.

Henüz gümrüğe gelmemiş bir eşya ile ilgili olarak, gümrük idaresinin alacağı kararı yönlendirmeye yardımcı olmak üzere hak sahibi yukarıda belirtilen belgelere ilave olarak,

- a) Eşyanın bulunduğu veya gönderilmesi planlandığı yeri,
- b) Taşımaya veya ambalajlara ilişkin ayrıntılar,
- c) Eşyanın önceden planlanmış varı veya yola çıkış tarihleri,
- d) Eşyayı taşıyan araca ilişkin bilgiler,
- e) İthalatçı, ihracatçı veya hamile ilişkin bilgiler,

İlgili gümrük idaresine verilebilir. Bu hususların bildirilmemesi başvuru hakkında işlem yapılmasına engel oluşturmaz.

Gümrüğe gelmemiş bir eşya ile ilgili olarak hak sahibi başvuru dilekçesinde, gümrük idaresinin harekete geçmesini istediği sürenin uzunluğunu tam olarak belirtmelidir. Ancak bu süre otuz günü geçemez. Sürenin başlangıcında başvuru dilekçesinin gümrük idaresinin kaydına girdiği tarih esas alınır. Muhtemel bir hak tecavüzünün önlenmesi amacıyla gümrük idarelerinin müteyakkız olmasını talep eden ve bir süre ile sınırlı olmayan genel mahiyetteki başvuru dilekçeleri değerlendirilmeye alınmaz.

Başvurunun değerlendirilmesi sırasında söz konusu olan kırtasiye masrafları, tahlil ve ekspertiz ücretleri ile fazla mesai ücretleri hak sahibi veya temsilcisi tarafından gümrük veznesine yatırılır.

Gümrük idareleri olayın özelliğine göre gerekli görmeleri halinde ithalatçının veya kamunun hakkını güvenceye almak ve suiistimalleri önlemek amacıyla başvuru sahibinden eşyanın CIF kıymeti kadar bir teminat isteyebilirler.

Sorumluluk

Madde 108- Fikri ve sınai mülkiyet haklarının ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine yapılan başvurunun kabul edildiği tarihte şikayet konusu eşya serbest dolaşıma girmiş ise, başvurunun gümrük idaresince kabul edilmiş olması, söz konusu eşyanın gereğince muayene edilmeden ithaline izin verildiği gerekçesi ile hak sahibine tazminat hakkı doğurmaz. Sahte markalı veya taklit mallarla mücadele kapsamında, gümrük işlemleri gümrük idaresince re'sen durdurulan eşya nedeniyle, ilgili kişilerin yapılan işlemler sonucunda fayda veya zarara uğraması halinde, gümrük idaresi yetkilileri bu kişilere karşı sorumlu tutulamazlar.

Gümrük idarelerince yapılacak işlemler

Madde 109- Hak sahibinin başvurusundan veya başvurusunun kabul edilmesinden önce 106 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan gümrük işlemleri sırasındaki olağan denetlemelerde eşyanın 105 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (e) bentlerinde sayılan eşya olduğunun tespiti halinde muhtemel hak ihlali, eğer biliniyorsa, hak sahibine bildirilir. Gümrük idareleri hak sahibinin geçerli bir

başvuruda bulunmasını teminen 3 iş günü boyunca bu şekilde tespit edilen eşyanın işlemlerini durdurmaya ve eşyaya el koymaya yetkilidirler.

Hak sahibi tarafından yapılan başvuruyu değerlendiren gümrük idareleri, söz konusu başvuruyu kabul edebilir veya eldeki belge ve bilgilerin yeterli görülmediği hallerde talebi reddedebilirler. Gümrük idaresi başvuru talebi ile ilgili kararını yazılı olarak hak sahibine bildirir.

Başvurunun kabul edilmesi şeklinde bir kararın çıkması halinde gümrük idaresi söz konusu kararın ne kadar süre ile geçerli olduğunu da açıkça belirtir.

Gümrük idaresi tarafından başvurunun kabul edilmediği yönünde bir karar alınması halinde söz konusu karar gerekçeleri belirtilmek ve itiraz yolu açık olmak suretiyle hak sahibine bildirilir.

Hak sahibinin başvurusu üzerine gümrük idaresi tarafından alınan karara istinaden 106 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan gümrük işlemlerine tabi eşyanın söz konusu kararda yer alan sahte veya kopya eşya tanımına uyması halinde gümrük idaresi eşyanın gümrük işlemlerini durdurabilir veya eşyaya el koyabilir.

Bu durum eşya sahibine ve başvuru sahibine eşyanın gümrük işlemlerinin durdurulmasını veya eşyaya el konulmasını takip eden ilk iş günü içerisinde bildirilir. Gizli nitelikte ve mesleki sır kapsamında olan bilgiler ile ticari ve endüstriyel tasarımlara ilişkin hakların ihlalini oluşturan bilgiler hariç olmak üzere, eşya sahibinin ve alıcının adı, soyadı, firma adı ve adresi gibi bilgiler yetkili yargı merciine müracaatta kullanılmak amacıyla talepte bulunan hak sahibine verilir. Gümrük idaresi, talep üzerine 106ncı maddenin (a) ve (b) bentlerindeki işlemlerin herhangi birinde yer alan kişilerin ve başvuru sahibinin gümrük işlemleri durdurulan veya el konulan eşyayı kontrol etmesine veya söz konusu eşyadan numune almasına izni verir.

Gümrük idaresi eşyanın incelenmesi sırasında işlemleri hızlandırmak amacıyla söz konusu eşyadan numune alabilir.

Gümrük idaresince alınan durdurma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren on gün içinde esas hakkında yetkili mahkeme nezdinde dava açılmaması veya dava açılmış olsa dahi mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmaması veya yargı kararının eşyanın üzerine bir tedbir konulmasına gerek bulunmadığı yönünde olması hallerinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır.

Durdurma kararından sonra yapılacak işlem

Madde 110- Durdurma kararının tebliğinden itibaren on gün içinde konu ile ilgili dava açıldığına ilişkin bir belgenin hak sahibi veya temsilcisi tarafından gümrük idaresine ibraz edilmemesi veya gümrük idaresine yetkili yargı merciinden tebliğ edilen bir karar bulunmaması veya yargı kararının eşyanın üzerine bir tedbir konulmasına gerek bulunmadığı yönünde olması hallerinde eşyanın üzerindeki tedbir kaldırılır.

Sahte veya kopya olduğu kesinleşen eşyaya ilişkin işlemler

Madde 111- Yetkili mahkemenin söz konusu eşyanın sahte veya kopya olduğuna karar verdiği hallerde, aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır.

a) Eşyanın imhasına karar verildiği takdirde, masrafları eşya sahibine ait olmak üzere ve tasfiye hükümlerine göre imha gerçekleştirilir.

b) Eşyanın niteliklerinin değiştirilmesinden sonra eşya sahibine teslimine karar verilmesi halinde, hiçbir şekilde ilk haline gelemeyecek şekilde söz konusu eşyanın nitelikleri değiştirilir. Marka ve etiketlerinin sökülmesi eşyanın niteliklerinin değişmesi için yeterli kabul edilmez. Bu işlemlere ilişkin masraflar eşya sahibi tarafından karşılanır. Nitelikleri değişen eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması durumunda, Gümrük Kanununun 64 üncü maddesine göre işlem yapılır. Eşyanın nitelikleri değiştirilmeksizin yeniden ihraç edilmesi şeklindeki talepler reddedilir.

c) Sahte veya kopya eşyanın devlete terk edilmesine karar verilmesi halinde, tasfiye hükümlerine tabi tutulmadan önce söz konusu eşyanın (b) fıkrasında belirtildiği şekilde nitelikleri değiştirilir.

İKİNCİ BÖLÜM Gümrük Rejimleri

BİRİNCİ AYIRIM Eşyanın Bir Gümrük Rejimine Tabi Tutulması

Beyan ve gözetim

Madde 112- Bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenilen eşya bu rejime uygun şekilde yetkili gümrük idaresine beyan edilir.

Beyanın ihracat, hariçte işleme, transit veya antrepo rejimi için yapılması halinde, serbest dolaşımda bulunan eşya, gümrüğe verilen beyannamenin tescil tarihinden itibaren Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkıncaya veya imha edilinceye ya da gümrük beyannamesi iptal edilinceye kadar gümrük gözetimi altında kalır.

Beyan şekilleri

Madde 113- Gümrük beyanı;

- a) Yazılı olarak,
 - b) Sözlü olarak,
 - c) Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla,
 - d) Eşya sahibinin bu eşyayı bir gümrük rejimine tabi tutma isteğini ifade ettiği herhangi bir tasarruf yoluyla,
- Yapılabilir.

BİRİNCİ ALT AYIRIM **Yazılı Beyanlar**

I. Normal Usul

Gümrük beyannamesi, beyanname ve diğer belgelerin basım ve dağıtımı

Madde 114- Yazılı beyan, 20 no.lu ekte bir örneği yer alan gümrük beyannamesi ile yapılır. Ayrıca, ilgili gümrük rejimi uyarınca beyanın yapıldığı Elçilik Mektubu, Kurye Mektubu, TIR Karnesi, ATA Karnesi, Kumanya Listesi, Déclaration en Douane gibi belgeler gümrük beyannamesi olarak kabul edilir.

A tipi genel antrepolara konulan eşya için gümrük idaresine antrepo beyannamesi yerine, işleticiler tarafından doldurulan ve imzalanmış ve bir örneği 21 no.lu ekte yer alan Antrepo Giriş Listesi verilir.

Beyanda bulunacak kişilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine veri girişinde bulunabilmeleri için gümrük idaresinden önceden alınan kullanıcı kodu ve şifre sahibi olmaları gerekir.

Bu Yönetmelikte geçen beyanname ve diğer belgelerin basımı, dağıtımı, bunlardan alınacak ücret ve tahsil şeklini belirlemeye, gümrükte kullanılan her türlü defter veya belgenin bilgisayar ortamında hazırlanmış olması halinde bu belgelerin kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

Beyannamede kalem

Madde 115- Bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, beyana karşılık gelecek vergi ve ceza bakımından her kalem ayrı bir beyan sayılır. Bir kalemin eksik veya fazlası diğer kalemin fazla veya eksikliğine mahsup edilemez.

Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonunun alt açılımında bulunan ve aynı kanuni veya tercihli vergi oranına tabi olan eşya bir kalem sayılır. Başka tarife pozisyonlarına girdiği halde vergi oranları aynı olan eşya bu hükmün dışındadır.

Beyanda bulunacaklar

Madde 116- Beyan, doğrudan eşya sahipleri veya temsilcileri tarafından yapılır.

Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli doğrudan temsil yoluyla beyanda bulunabilir.

Kara, deniz ve havayolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemleri için doğrudan temsil yoluyla beyanda bulunabilir.

Bir beyannamenin tescilinin belirli bir kişi için özel yükümlülükler getirmesi halinde bu beyanın söz konusu kişi tarafından veya bu kişi hesabına yapılması ve beyan sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olması gerekir.

Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olma zorunluluğu transit ya da geçici ithalat veya arazi beyanda bulunan kişilere uygulanmaz.

Beyannamenin doldurulması

Madde 117- Gümrük beyannamesinin doldurulmasında 20 no.lu ekte yer alan kullanma talimatı esas alınır.

Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler gümrük idarelerinde bulunan veri giriş salonlarındaki terminaller aracılığıyla yerel alan ağı veya elektronik veri değişimi veya internet aracılığıyla geniş alan ağı üzerinden bilgisayar sistemine girilerek beyanname üzerine döküm alındıktan sonra beyan sahibi tarafından imzalanır.

Sistemde kayıtlı beyanname gümrük idaresince tüm işlemlere esas tutulacak asıl beyanname dir. Bundan alınan dökümler beyannamenin nüshalarıdır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde gümrük beyannamesi elle veya yazı makinesi ile doldurulur ve beyan sahibi tarafından imzalanır.

Beyannameler açık ve okunaklı bir şekilde doldurulmalıdır. Beyanname üzerinde kazıntı ve silinti yapılamaz. Üzerinde kazıntı ve silinti bulunan beyannameler gümrük idarelerince kabul edilmez.

Beyanın bağlayıcılığı

Madde 118 – Tescil edilen beyanname, ait olduğu eşyanın vergileri ve para cezalarından dolayı taahhüt niteliğinde beyan sahibini bağlar ve vergilerin tahakkukuna esas tutulur. Bu nedenle beyanname başkasına devredilemeyeceği gibi eşyanın başkalarına satılması beyan sahiplerini bu yükümlülüklerinden kurtarmaz.

Beyanname de imzası bulunan kişiler cezai hükümlerin uygulanması açısından beyanname de belirtilen bilgiler ile beyanname ye ekli belgelerin doğruluğu ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülük lere uyulmasından sorumludur. Doğrudan temsil durumunda bu sorumluluk adına hareket edilenlere aittir.

Beyanname ye eklenecek belgeler

Madde 119- Gümrük beyannamesi ile birlikte eşyanın faturasının ibrazı zorunludur.

Ayrıca beyanname ekinde;

- a) Eşyanın serbest dolaşıma girişinde; teslim şekline göre navlun faturası ve/veya sigorta poliçesi,
- b) Transit ve antrepo rejimlerinde; taşıma belgeleri,
- c) Eşyanın laboratuvar tahliline veya ekspertize tabi tutulması durumunda; buna ilişkin raporlar,
- d) İhracat, transit ve antrepo rejimleri dışında kalan rejimlerde; Kıymet Bildirim Formu,
- e) Eşyanın tercihli tarife uygulamasından yararlanması halinde; gerekli belgeler,
- f) Eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulabilmesi için bir izin veya bir belge arandığı hallerde, söz konusu izin veya belge,

Aranır.

Beyanname ye eklenen belgeler gümrük idarelerinde muhafaza edilir. Yükümlü tarafından talep edilmesi halinde bu belgelerin onaylı birer örneği kendilerine verilebilir.

Beyanname de belirtilen alıcının, beyanname ye eklenecek belgelerdekinden farklı olması durumunda, eşyanın satıcısı veya göndericisi tarafından düzenlenmiş ve yanlışlığın teyit edildiğine dair bir belgenin sunulması halinde bu belge gümrük idaresince kabul edilir.

Fatura

Madde 120- Fatura, kesin satışlarda, satıcı ve diğer hallerde gönderici tarafından mahallinde düzenlenmiş ve başlıca;

- a) Faturanın düzenleme yeri, tarihi ve sayısı,
- b) Kesin satışlarda satıcı firmanın, diğer hallerde ise satıcı veya eşyayı gönderen firmanın adı ve adresi,
- c) Eşyayı satın alanın veya kesin satış dışındaki hallerde gönderilenin adı ve adresi,
- d) Ödeme şartları (peşin veya vadeli gibi),
- e) Satış bedeli ve teslim şartı (CIF, FOB veya diğer bir bedel gibi),
- f) Eşyanın cinsi ve nev'i ve satış birimine (kilo, metre, adet, düzine gibi) göre miktarı,
- g) Eşyanın birim fiyatı (1 metre, 1 kilo ve 1 adedinin fiyatı gibi),
- h) Eşyanın bulunduğu kapların cins ve nev'i, marka ve numarası ve adedi,
- ı) Eşyanın teslim ve bedelinin ödeme yeri,
- i) Eşyanın gönderilme şekli,

Hususlarını içeren bir belgedir.

Ayrıntılı fatura

Madde 121- Ayrıntılı fatura, kıymetleri üzerinden vergiye tabi olup da birden ziyade kap içinde gelen ve aynı zamanda çeşitli cins ve kıymette olan eşyadan, her kapta aynı cins ve kıymette ne miktar eşya bulunduğunu gösteren ve faturaya uygun bir şekilde, satıcı veya gönderici tarafından mahallinde düzenlenmiş bir belgedir.

Faturalarda her kabın içinde satış birimine göre ne miktar eşya bulunduğu gösterilmediği takdirde, ayrıntılı faturanın beyanname ile birlikte idareye verilmesi gerekir.

Çeki listesi

Madde 122- Çeki listesi, bir fatura kapsamı eşyanın çeşitli cins ve nev'ide ve çeşitli ağırlıktaki kaplara konulması halinde, her kapta ne miktar eşya bulunduğunu göstermek amacıyla düzenlenen bir belgedir.

Çeki listesi satıcı veya gönderici tarafından fatura ile birlikte hazırlanabileceği gibi, beyan sahibi tarafından da hazırlanabilir.

Ağırlıkları üzerinden vergiye tabi eşyaya ilişkin çeki listesinin beyan edilen eşyanın, tarife cetvelinde gösterilen vergiye esas olan, daralı ve net ağırlık, adet, baş ve hacim gibi ölçüler üzerinden hazırlanması gerekir.

Taşıma belgeleri

Madde 123- Deniz yoluyla yapılan taşımalarda geminin kaptanı veya donatanı veya mümessili tarafından yükletene taşıma belgesi olarak konşimento verilir. Konşimentoda aşağıda yazılı bilgiler bulunur.

- a) Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret unvanı,
- b) Kaptanın adı ve soyadı,
- c) Geminin adı ve tabiyeti,
- d) Yükletenin adı ve soyadı veya ticaret unvanı,
- e) Alıcının adı ve soyadı veya ticaret unvanı,
- f) Yükleme limanı,
- g) Boşaltma limanı veya buna dair talimat alınacak yer,
- h) Gemiye yüklenen veya taşınmak üzere teslim alınan malların cinsi, ölçüsü, sayı veya tartısı, markaları ve dıştan belli olan hal ve mahiyetleri,
- ı) Navluna ait şartlar.

Eşya, boşaltma limanında konşimentoda teslim edileceği gösterilen ve bir nüshasını taşıyan kimseye ve eğer konşimento emre muharrer ise ciro ile devralmış şahsa teslim olunur. Bu kimseler malı almak için lazım gelen vasıfları haiz sayılır.

Kara nakliyatında taşıyıcılar tarafından konşimento yerine düzenlenen belgeye yük senedi (CMR) denilir. Bunlarda da aşağıda yazılı bilgiler bulunur:

- a) Alıcının adı, soyadı veya ticaret unvanı ve adresi, eşyanın gönderildiği yer ve taşıma senedinin emre yazılı olması isteniyorsa emrine şerhi,
- b) Taşınacak eşyanın cinsi, ağırlığı veya adedi, paket halinde iseler pakete yazılı numaraları ve işaretleri ve ambalajın şekli ve niteliği,
- c) Gönderenin adı, soyadı veya ticaret unvanı ve adresi,
- d) Taşıyıcının adı, soyadı veya ticaret unvanı ve adresi,
- e) Taşıma ücreti ve ücret ödenmiş ise bu husus,
- f) Taşımanın yapılacağı müddet,
- g) Taraflar arasında kararlaştırılan diğer hususlar.

Hava taşımalarında, aynı anlamda ve benzeri bilgileri kapsayan konşimento kullanılır.

Demiryolu ile yapılan taşımalarda ise benzeri bilgileri içeren CIM ve CIV belgeleri gibi uluslararası kabul görmüş taşıma belgeleri kullanılır.

İşlenmiş Tarım Ürünleri Beyan Formu/Analiz Sonuç Raporu

Madde 124- İşlenmiş Tarım Ürünleri Beyan Formu/Analiz Sonuç Raporu; işlenmiş tarım ürünlerinin serbest dolaşıma sokulması halinde, bu ürünlerdeki tarım paylarını belirten ve kimyager tarafından onaylanmış, 22 no.lu ekte yer alan belgedir.

İthal eşyasına ait kıymet bildirim formu

Madde 125- Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma hükümleri çerçevesinde belirlenen ithal eşyasına ait gümrük kıymetinin unsurlarını içeren ve 23 no.lu ekte yer alan belgedir.

Beyannamenin tescil ve onay işlemleri

Madde 126- Beyanname, beyana ilişkin bilgilerin sisteme girilmesi ve sistem tarafından tescil tarihi ve sayısı verilmesiyle tescil edilir.

Tescil edilen beyannamenin kağıt nüshaları, ekleri ile birlikte gümrük onay memuruna verilir. Onay memuru tarafından beyanname ekinde yer alan belgeler ile beyanname bilgileri karşılaştırılır. Karşılaştırma sonucunda, bilgilerin aynı ve eklerin de beyan edildiği sayıda olduğunun görülmesi halinde beyanname halinde beyanname sistem tarafından onaylanır. Onay işlemi beyannamenin kağıt nüshalarının üzerinin mühürlenmesi ve imzalanmasıyla onay memuru tarafından tamamlanır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde tescil, beyanname üzerine mühür vurulması, sıra numarası ve tarih konulması ile bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılması suretiyle tamamlanır. Şekle ait eksikliklerin bulunması halinde ise beyanname tescil edilmeden sahiplerine geri verilir. Beyannamenin tescilinden sonra yükümlüye, tescil tarihi ve sayısı ile eşyasını teslim alabileceği tarihi bildiren bir pusula verilir. Yükümlülere bu pusulaların verilmesinden sonra yapılacak gümrük işlemleri gümrük memurları tarafından tamamlanır.

Beyannamenin tescil tarihi, aksine hüküm bulunmadığı sürece eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarihtir.

Beyanname düzeltme

Madde 127- Beyannameler tescilden sonra düzeltilemez. Ancak beyan sahibinin talebi ve gümrük idare amirinin izni ile beyanname üzerinde yer alan eşyanın cins, nev'i ve niteliğiyle marka ve numaraları haricindeki bilgiler düzeltilebilir. Gerekli değişiklik yapıldıktan sonra dökümü alınan beyanname yükümlüsü tarafından imzalanarak ilgili gümrük memuruna verilir.

Ancak, beyanın bağlayıcılığı hükmü çerçevesinde,

a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,

b) Bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

c) Eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, eşyanın teslim edilmesinden,

Sonra beyanname düzeltme yapılmasına izin verilmez.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde tescilden önce beyanname herhangi bir yanlışlığın düzeltilmesi gerekir ise hatalı yazının üzeri okunacak şekilde çizilerek doğrusu yazıldıktan sonra düzeltme ve/veya ilavelerin yanına beyan sahibi tarafından imza konularak ve beyannameler tescil sırasında resmi mühürle mühürlenerek düzeltme işlemi yapılır. Tescilden sonra usulü dairesinde yapılan düzeltmeler beyanda bulunan kişi ile birlikte imzalanarak resmi mühürle mühürlenir.

Bölünmüş beyanname

Madde 128- Bir beyanname kapsamı ve aynı türden olan eşyanın bir seferde çekilmesi esastır. Ancak bir beyanname kapsamı olup farklı kalemlerde ve farklı tarife pozisyonuna dahil eşyadan bir kaleminin çekilmesi beyan sahiplerince dilekçe ile istendiği takdirde bu istek, eşyanın muayenesi yapıldıktan ve para cezası hükmedilmesini gerektirir bir durumun olması halinde bunun eşya sahip veya temsilcilerine duyurulmasından ve bu para cezasının tahsilinden sonra kabul olunur.

Bu halde, gümrükten çekilmek istenilen kısım için beyan sahiplerinden asıl beyannameye uygun olarak ayrı bir beyanname alınır ve çekilecek kısmın vergi tahakkukları bunun üzerinden yapılır. Asıl beyannamenin bir nüshası eşyanın geri kalan kısmı için verilecek beyannamelere esas olmak üzere sahiplerine geri verilir ve bir nüshası gümrük idaresinde kalır.

Kısmi beyannamelerin asıl beyannameye uygun olup olmadığı ilgili memurlarca kontrol edilir ve uygun olmayanlar kabul edilmeyerek 127 nci maddeye göre işlem yapılır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde asıl beyannameye uygun olan beyannamenin sayı ve tarihi ile eşyanın kap numaraları, ait olduğu özet beyanın arka sayfasında gösterilir ve resmi mühürle mühürlenir.

Eşyanın en son kısmı için sahiplerinden ayrıca beyanname aranmayıp vergi tahakkukları asıl beyanname üzerinden yapılır ve bu beyannameye evvelce çekilen kısımlara ait beyanname numaraları ile tarihleri yazılır. Bu hususlar beyannamenin idarede kalan nüshası üzerinde de gösterilir.

Eşyanın beyan edilen gümrük rejimine tabi tutulmasının imkansız olması halinde eşya bir kalem veya bir kap olsa dahi bölünebilir. (27.02.2003 tarih ve 25033sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Beyannamelerin iptali

Madde 129- Gümrük idareleri, beyan sahibinin talebi üzerine ve eşyanın yanlışlıkla beyanname konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya beyan edildiği rejime tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığına ilişkin kanıtlayıcı belgelerin ibraz edilmesi halinde, tescil edilmiş bir beyannameyi iptal edebilir. Bu husus beyanname üzerine meşruhat düşülmek suretiyle gösterilir. Gümrük idarelerince beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmiş olduğu hallerde, muayene sonucu alınmadan beyannamelerin iptaline ilişkin talepler kabul edilmez ve eşyanın tesliminden sonra beyanname iptal edilmez.

Ancak, eşyanın kullanılmamış, muayene edilmemiş, gümrük idaresince yapılan işlemlerde hata tespit edilmemiş olması veya beyanname konusu gümrük rejimine tabi tutulmasının mümkün olmadığından yükümlüsünce ispat edilmesi hallerinde eşyanın tesliminden sonra beyannamenin iptali mümkündür.

Beyannamelerin iptaline ilişkin taleplerin süresi içerisinde yapılması şarttır.

Beyannamelerin iptali yürürlükteki cezai hükümlerin uygulanmasına engel oluşturmaz.

Rejim değişikliği

Madde 130- İptal edilen beyanname içeriği eşyanın farklı bir gümrük rejimine tabi tutulmasının talep edilmesi halinde, bu talep gümrük idarelerince kabul olunur.

Herhangi bir kaza sonucu ya da elde olmayan nedenlerle eşya hasara uğrar ve hiçbir surette kullanılamaz hale gelirse, talep halinde imhasına veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına izin verilir. Bu gibi hallerde doğacak külfet ve masraflar eşya sahibince karşılanır.

Beyannamenin tescilinden sonra vergi indirimi

Madde 131- Beyannamenin tescilinden sonra eşyanın niteliğinde meydana gelen değişiklikler veya bozulmalar nedeniyle ithalat vergilerinden indirim yapılmaz.

Ancak;

a) Özellikle ilk madde olarak kullanılması mümkün hale gelen eşyanın ilk madde olarak beyan edilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Gerekli görülmesi halinde gümrük idareleri bu eşyanın ilk madde şeklinden başka bir şekilde kullanılmasını önleyici tedbirleri alır.

b) Kısmen hasara uğrayan eşyanın ayrılması mümkün ise, hasara uğramış kısmı için (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır. Eşyanın hasarlı ve hasarsız şekilde ayrılmasının mümkün olmadığı hallerde, beyan sahibinin talebi doğrultusunda (a) bendi hükmü uygulanabileceği gibi, her türlü masraf ve külfet sahibine ait olmak üzere bu eşyanın gümrük bölgesi dışına çıkarılmasına veya imhasına da izin verilir.

Eşyanın teslimi

Madde 132- Gümrük idareleri eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı işlemlere tabi olmaması kaydıyla tescilden ve 180 ve 181 inci maddelerde belirtilen şekildeki tespitlerden sonra eşyayı teslim eder.

Ancak,

a) Beyannamenin tescilinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde gümrük vergileri ödenmedikçe veya teminata bağlanmadıkça,

b) Beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat istenmesi halinde söz konusu teminat alınmadıkça,

Beyanname kapsamı eşya teslim edilemez.

Kısmi muafiyete tabi geçici ithalat rejiminde (a) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamesinin gümrük idaresine verilmesinden itibaren 6 saat içerisinde bu beyannamenin incelenmesinin tamamlanamaması halinde de eşya teslim edilir. Ancak bu eşyanın tümü veya bir kısmının fiziki muayenesinin yapılmasının 180 inci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde zorunlu görüldüğü taşıyıcı veya işletmeci kuruluşa bildirildiği hallerde bu fıkrada belirtilen süre kısıtlaması uygulanmaz.

Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşya, cezai kovuşturmalar saklı kalmak üzere sahip veya temsilcilerinin yazılı talebi doğrultusunda gümrüğe terk veya mahrece iade edilebilir veya üçüncü bir ülkeye gönderilebilir. Eşyanın gümrüğe terk edilmesi halinde, bu eşya yine sahip veya temsilcilerinin yazılı talebi ile Gümrük Kanununun 178 inci maddesi (b) ve (e) fıkraları hükümleri çerçevesinde yeniden ihraç amaçlı satış veya imha suretiyle tasfiyeye tabi tutulur.

Takip edilmeyen beyannameler

Madde 133- Tescil edilmiş beyanname kapsamı eşyanın beyan sahibinden kaynaklanan sebeplerle Gümrük Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen süreler içerisinde;

a) Muayenesine başlanamaması veya devam edilememesi,

b) Beyan edildiği gümrük rejimine tabi tutulması için verilmesi gereken belgelerin verilmemiş olması,

c) Ödenmesi veya teminat altına alınması gereken ithalat veya ihracat vergilerinin ödenmemesi veya teminatın verilmemesi,

Hallerinde, eşya idare amirinin seçeceği bir müdür yardımcısı gözetimi altında muayene memurlarınca re'sen muayene edilir.

Muayene sonucunda gümrük idarelerince alınacak para cezasını veya diğer takipleri gerektiren veya gerektirmeyen durumlar bir tutanağa bağlanır. Gümrüklerce alınan para cezasını veya diğer cezai kovuşturmaları gerektiren hallere rastlandığında gereği yapılır. Daha sonra eşyaya ilişkin beyannameler iptal edilir ve eşya Gümrük Kanununun 177 ila 180 inci maddelerine göre tasfiye edilir.

Gümrük antrepolarında bulunan eşya için, serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin beyanname verilmesi halinde, gümrük işlemlerinin beyannamenin tescil tarihinden itibaren 30 gün içerisinde bitirilmesi gerekir. Bu süre içerisinde kanıtlanmış bir mücbir sebebin olmaması durumunda, işlemleri bitirilemeyen eşya ile ilgili olarak ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Ancak, bu süre içerisinde Gümrük Kanununun 64 üncü maddesinin 1

inci fıkrasında belirtilen koşullarda, gümrük antrepo rejimi dahil başka bir rejim beyanında bulunulması halinde, bu beyana ilişkin süre göz önüne alınır.

Beyanın bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yapılması

Madde 134- Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler gümrük idarelerinde bulunan veri giriş salonlarındaki terminaller aracılığıyla yerel alan ağı veya elektronik veri değişimi veya internet aracılığıyla geniş alan ağı üzerinden bilgisayar sistemine girilerek beyanname üzerine döküm alındıktan sonra beyan sahibi tarafından imzalanır.

Beyanda bulunacak kişilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine veri girişinde bulunabilmeleri için gümrük idaresinden önceden alınmış olan kullanıcı kodu ve şifre sahibi olmaları gerekir.

II. Basitleştirilmiş Usul

Basitleştirilmiş usulün kapsamı

Madde 135- Gümrük idareleri, usul ve formalitelerin basitleştirilmesi ve gümrük işlemlerinin yürürlükteki hükümlere uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla, 136 ila 163 üncü maddeler çerçevesinde;

a) Gümrük Kanununun 60 ıncı maddesinde sözü edilen beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmemesine ve yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmamasına,

b) Söz konusu beyanname yerine eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulması talebiyle birlikte ticari veya idari bir belgenin verilmesine,

c) Talep halinde yükümlünün işyerinde veya gümrük idaresi tarafından kabul edilen diğer bir yerde eşyanın ilgili rejime geçişinin kayıt yoluyla yapılmasına,

İzin verir.

Basitleştirilmiş usulden yararlanmak için aranan genel koşullar

Madde 136- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Basitleştirilmiş usul uygulamalarından yararlanacak kişilerin aşağıda belirtilen genel koşulları taşımaları gerekir:

a) Yönetim kurulu üyeleri ve sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olanlar ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisini haiz şirket mensupları hakkında; basit ya da nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, emniyeti suiistimal, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, suç tasnii, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile vergi kaçakçılığı suçlarından ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, mülga 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetinin Korunması Hakkında Kanuna muhalefetten mahkumiyet kararı olmaması,

b) Bir önceki ve başvuru yılı içinde, takvim yılı itibariyle işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin beyanname toplam sayısının %1'ini aşan ve aynı zamanda 5 (beş)'den fazla sayıda vergi kaybına neden olan Gümrük Mevzuatı ihlali nedeniyle haklarında Gümrük Kanununun 234 ve 236 ncı maddeleri uyarınca ceza uygulanmaması,

c) Bir önceki ve başvuru yılı içinde, takvim yılı itibariyle işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin beyanname toplam sayısının %1'ini aşan sayıda Gümrük Mevzuatı ihlali nedeniyle haklarında Gümrük Kanununun 235 ve 238 inci maddeleri uyarınca ceza uygulanmaması, **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)**

d) Bir önceki ve başvuru yılı içinde, takvim yılı itibariyle işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin beyanname toplam sayısının %2' sini aşan ve aynı zamanda 10 (on)'dan fazla sayıda Gümrük Mevzuatının ihlali nedeniyle haklarında Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin birinci fıkrası hariç 239 ila 241 inci maddeleri uyarınca usulsüzlük cezası uygulanmaması,

e) Başvuru tarihinde asgari ödenmiş sermaye tutarları;

- (1) A Sınıfı Onaylanmış Kişi için 1 Trilyon Türk Lirası ,
- (2) B Sınıfı Onaylanmış Kişi için 500 Milyar Türk Lirası,
- (3) C Sınıfı Onaylanmış Kişi için 100 Milyar Türk Lirası,

olması,

f) İmalatçı olmayan Dış Ticaret Sermaye şirketleri ile idaresi, murakabesi veya sermayesi bakımlarından aralarında vasıtalı vasıtasız şirket ilişkisi bulunan aynı gruba ait imalatçı firmaların dış ticaret işlemlerini gerçekleştiren yine bu gruba ait olan dış ticaret veya pazarlama şirketleri hariç, başvuru tarihinden geriye dönük bir ay içinde en az; **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

- (1) A Sınıfı Onaylanmış Kişi için 250 işçi,

- (2) B Sınıfı Onaylanmış Kişi için 100 işçi,
(3) C Sınıfı Onaylanmış Kişi için 30 işçi,

istihdam ediliyor olması ve ilgili mevzuat uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olmaması,

g) Gümrük Mevzuatı uyarınca kesinleşmiş gümrük vergileri ve ceza borcu bulunmaması,

h) Vergi Mevzuatı uyarınca kesinleşmiş vergi borcu bulunmaması,

i) İhracatçılar için, bağlı olduğu İhracatçı Birliği kayıtlarına göre, Türkiye İhracatçılar Meclisi veya *İhracatçı Birliklerince* ilgili mevzuatı çerçevesinde performans ve güvenilirliğinin onaylanmış olması, **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

i) Başkası adına ve namına hareket edilmemesi,

j) Dış Ticaret Sermaye şirketleri *ile idaresi, murakabesi veya sermayesi bakımlarından aralarında vasıtalı vasıtasız şirket ilişkisi bulunan aynı gruba ait imalatçı firmaların dış ticaret işlemlerini gerçekleştiren yine bu gruba ait olan dış ticaret veya pazarlama şirketleri* hariç imalatçı olması, **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

k) A Sınıfı Onaylanmış Kişi için mali yapısının sağlamlığının Sermaye Piyasası Kurulunun belirlediği denetim ilke ve kuralları ile genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre anılan Kurulca belirlenen şartları taşıyan ve bağımsız denetim yetkisi verilen denetçi tarafından son 2 (iki) yılı esas alınmak üzere mali tabloları incelenerek rapora bağlanmış olması.

Yönetim kurulu üyeleri ile sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olanlardan sürekli olarak yurtdışında ikamet eden yabancı uyruklu gerçek kişilerin (a) bendinde belirtilen suçlardan dolayı hüküm giymediklerine ilişkin olarak esasları Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek taahhütname aranır.

Gümrük Müsteşarlığınca (Gümrükler Genel Müdürlüğü), basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere bu maddede belirtilen genel koşullar ile 137 inci maddede belirtilen özel koşulları taşıyanların yazılı olarak başvuruları üzerine Onaylanmış Kişi Statü Belgesi verilir.

Kamu kuruluşlarının (Resmi daireler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve yine sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait ve bunlara bağlı müesseseler) basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere yazılı başvuruları üzerine bu maddede belirtilen genel koşullar aranmaksızın Onaylanmış Kişi Statü Belgesi verilir.

A, B ve C Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için yapılacak başvuru, aranacak belgeler ve belgenin düzenleme şekli ile belgenin iptaline ilişkin usul ve esasları belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Bu maddede belirtilen genel koşullar ile 137 nci maddede belirtilen özel koşullardan herhangi birinin ortadan kalkması durumunda Onaylanmış Kişi Statü Belgesi Müsteşarlıkça iptal edilir.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesinin geçerlilik süresi, belge düzenleme tarihi itibarıyla 2 (iki) yıldır. Belgenin yenilenebilmesi için, Gümrük Müsteşarlığınca aranacak tüm belgelerle birlikte, belge geçerlilik süresinin bitim tarihinden en geç iki ay öncesinden yeniden başvurulması gerekir.

Bu süre içerisinde başvuruda bulunan kişilerin, belge geçerlilik süresinin bitimi tarihinden itibaren 2 (iki) ay müddetle onaylanmış kişi statüleri devam eder.

Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan kişiler ise, belge geçerlilik süresinin bitimi tarihinden itibaren yeni belge verilinceye kadar onaylanmış kişi statüsünü kaybederler.

A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi alan kişiler, B ve C Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi alan kişilerin sahip oldukları hak ve yararlanacakları uygulamalardan; B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi alan kişiler ise, C Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi alanların sahip olacakları hak ve yararlanacakları uygulamalardan da yararlanabilirler.

Müsteşarlık, bu Yönetmelikte yer alan basitleştirilmiş usullerden yararlanacak esya çeşitleri ve kapsamı ile bunlara ilişkin gümrük işlemlerini belirlemeye, basitleştirilmiş usul türlerine göre farklı kriterler koymaya yönelik düzenleme yapmaya yetkilidir. ¹

¹ Metnin değişmeden önceki hali: Sürekli ve düzenli olarak gümrük rejim beyanında bulunan ve gerekli şartları taşıyan her kişi basitleştirilmiş usulden yararlandırılabilir.

Ancak,

Serbest dolaşıma giriş rejiminde basitleştirilmiş usul için aranacak özel koşullar

Madde 137- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük Müsteşarlığınca (Gümrükler Genel Müdürlüğü), basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere yazılı başvuru üzerine verilecek Onaylanmış Kişi Statü Belgesi için 136 ncı maddede belirtilen genel koşulların yanısıra aşağıda belirtilen özel koşullar aranır:

a) A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statüsü kazanmak için aşağıdaki özel koşullardan en az birinin sağlanması gerekir:

(1) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde asgari 25 milyon FOB/ABD Doları kıymetinde eşyanın fiili ihracatının yapılmış olması,

(2) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde gerçekleştirilen ithalat ve ihracat toplamının asgari 100 milyon ABD Doları kıymetinde olması,

(3) Dış Ticaret Sermaye şirketi olması.

a) Bir önceki ve başvuru yılı içinde, takvim yılı itibarıyla işlem gören beyanname sayısının % 2 sini aşan ve asgari 5 defadan fazla sayıda vergi kaybına neden olan gümrük mevzuatı ihlali nedeniyle ceza uygulanan,

b) Bir önceki ve başvuru yılı içinde, takvim yılı itibarıyla işlem gören beyanname sayısının % 5 ini aşan ve Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin birinci fıkrasındaki usulsüzlük cezası hariç asgari 10 defadan fazla sayıda gümrük mevzuatının ihlali nedeniyle usulsüzlük cezası uygulanan,

c) Başkası adına ve namına hareket eden,

Kişilerin basitleştirilmiş usullerden yararlanmasına izin verilmez .

Gümrük Müsteşarlığınca (Gümrükler Genel Müdürlüğü), yukarıda belirtilen maddede öngörülen basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere bu maddede belirtilen genel koşullar ile her rejim için ayrı ayrı öngörülen 137, 148 ve 156 ncı maddelerde belirtilen özel koşullar ve her bir basitleştirilmiş usul için aranacak diğer koşulları taşıyanların yazılı olarak başvuruları üzerine, Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı ve buna ilişkin belge verilir. Bunların ticari unvan ve vergi numaraları bilgisayar sistemine tanıtılır ve ayrıca bu kişilerin isim ve vergi numaralarını içerir liste gümrük idarelerine duyurulur.

Resmi daireler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve yine sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait ve bunlara bağlı müesseselerin basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere yazılı başvuruları üzerine bu madde ile 137, 148 ve 156 ncı maddelerde belirtilen genel ve özel koşullar aranmaksızın Gümrükçe Onaylanmış Kişi Unvanı ve buna ilişkin belge verilir.

Belirtilen basitleştirilmiş usullerden yararlanmak üzere Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı verilenler bu maddede öngörülen genel koşullar itibarıyla belgenin verildiği tarihi takiben her yıl, her rejim için öngörülen özel koşul itibarıyla ise üç yılda bir Müsteşarlıkça (Gümrükler Genel Müdürlüğü) güncelleştirilir.

Müsteşarlık, basitleştirilmiş usullerden yararlanacak eşya çeşitleri ve kapsamı ile basitleştirilmiş usul türlerine göre farklı kriterler koymaya yönelik düzenleme yapmaya yetkilidir.

Dış Ticaret Sermaye Şirketi aracılığıyla yapılan ve bağlı olduğu İhracatçı Birliği kayıtlarına göre Türkiye İhracatçılar Meclisi veya *İhracatçı Birliklerince* onaylı belgede kayıtlı ihracat tutarı da imalatçı kişinin A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda dikkate alınır. **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

İdaresi, murakabesi veya sermayesi bakımlarından aralarında vasıtalı veya vasıtasız şirket ilişkisi bulunan aynı gruba ait dış ticaret veya pazarlama şirketi aracılığıyla ihracat yapılması durumunda; söz konusu dış ticaret veya pazarlama şirketi aracılığıyla yapılan ihracat, imalatçı kişinin ihracatı olarak kabul edilir ve imalatçı kişinin A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda dikkate alınır.

b) B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statüsü kazanmak için aşağıdaki özel koşullardan en az birinin sağlanması gerekir:

(1) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde asgari 5 milyon FOB/ABD Doları kıymetinde eşyanın fiili ihracatının yapılmış olması,

(2) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde gerçekleştirilen ithalat ve ihracat toplamının asgari 20 milyon ABD Doları kıymetinde olması.

Dış Ticaret Sermaye şirketi aracılığıyla yapılan ve bağlı olduğu İhracatçı Birliği kayıtlarına göre Türkiye İhracatçılar Meclisi veya *İhracatçı Birliklerince* onaylı belgede kayıtlı ihracat tutarı da imalatçı kişinin B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda dikkate alınır. **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

c) C Sınıfı Onaylanmış Kişi Statüsü kazanmak için aşağıdaki özel koşullardan en az birinin sağlanması gerekir:

(1) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde asgari 2 milyon FOB/ABD Doları kıymetinde eşyanın fiili ihracatının yapılmış olması,

(2) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde gerçekleştirilen ithalat ve ihracat toplamının asgari 8 milyon ABD Doları kıymetinde olması.

Dış Ticaret Sermaye şirketi aracılığıyla yapılan ve bağlı olduğu İhracatçı Birliği kayıtlarına göre Türkiye İhracatçılar Meclisi veya *İhracatçı Birliklerince* onaylı belgede kayıtlı ihracat tutarı da imalatçı kişinin C Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda dikkate alınır. **(8/5/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)**

Kamu kuruluşları için bu maddede belirtilen koşullar aranmaz.²

Madde 138- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük idareleri, 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşulları taşıyan beyan sahibinin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 139 uncu maddede yer alan hükümlere uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.³

Gümrük idaresi, eşyaya ilişkin basitleştirilmiş beyanın yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli görülen bütün bilgileri içermesi halinde tamamlayıcı beyanın sunulmasını istemekten vazgeçebilir.

Bu usulün uygulandığı durumlarda, ambar hareketleri ile özet beyan ve gümrük beyannamesi tescil ve kabul işlemleri 67 ve 126 nci maddelerde belirtildiği şekilde yapılır. Ancak, tamamlayıcı beyanın verildiği

² (Metnin değişmeden önceki hali: Serbest dolaşıma giriş beyanını basitleştirilmiş usuller çerçevesinde yapacak olanların 136 nci maddede yazılı koşulların yanı sıra aşağıda yazılı koşullardan en az birini taşıması gerekir.

a) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde en az 100 gümrük beyannamesi kapsamı ve asgari 5 milyon CIF/ABD Doları kıymetinde eşya ithal etmek,

b) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde asgari 10 milyon CIF/ABD Doları kıymetinde eşya ithal etmek.Serbest dolaşıma giriş rejiminde eksik beyan)

³ (Metnin değişmeden önceki hali: Gümrük idareleri, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 139 uncu maddede yer alan hükümlere uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.

tarihte, ilk beyannamenin bazı bilgilerinin değiştirilmesi gerektiği hallerde, muayene memuru tarafından beyanname ekranı açılarak yeniden düzenleme işlemleri yapılır.

Serbest dolaşıma giriş rejiminde eksik beyanda bulunması zorunlu hususlar

Madde 139- Eksik bilgi ile yapılacak beyanda;

a) Beyan sahibinin kimliğinin, taşıt aracının özelliklerinin ve kayıtlı olduğu ülkenin, kapların adedi, cinsi ve özet beyana ilişkin bilgiler ile beyan sahibinin imzasının bulunması,

b) Eşyanın, Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin gümrük idaresince kolay ve herhangi bir tereddüde yol açmadan belirlenmesini sağlayacak şekilde tanımlanmış olması,

c) Eşyanın tanımlanması, serbest dolaşıma geçişi düzenleyen hükümlerin uygulanması ve eşyaya geçiş izni verilmeden önce alınması gereken herhangi bir teminat miktarının belirlenmesi için gümrük idarelerince gerekli görülen her türlü diğer bilgilerin yer alması,

d) Bir eşyanın belli destekleyici belgeler olmaksızın serbest dolaşıma girişinin mümkün olmadığı durumlarda, bu bilgi ve belgelerin tamamının mevcut olması,

Zorunludur.

Eşyanın serbest dolaşıma girişinden önce ibrazı gerekli olan belgelerden bir ya da birkaçını içermeyen beyanlarda;

a) İlgili belgenin mevcut ve geçerli olduğunun,

b) Beyanın kabulünde meydana gelecek bir gecikmenin eşyanın serbest dolaşıma girişini engelleyeceğinin ya da daha yüksek bir oranda vergilendirmeye yol açacağı belli olması, ve

c) Eksik belgeye ilişkin bilgilerin her durumda beyanda gösterilmesi,

Zorunludur.

Serbest dolaşıma giriş rejiminde eksik beyanların tamamlanması

Madde 140- Beyanname tescil edildiğinde eksik olan bilgi ve/veya belgelerin tamamlanması için beyan sahibine tanınan süre, söz konusu tescil tarihinden itibaren bir ayı geçemez.

İndirimli veya sıfır oranında ithalat vergisinin uygulanması için gereken belgelerin eksikliği durumunda, gümrük idarelerinin eksik beyan kapsamındaki eşyanın bu tür indirimli veya sıfır oranında vergilendirilecekleri konusunda yeterli nedenlerin olması ve beyan sahibinin talebi üzerine söz konusu belgenin tamamlanması için yeni bir süre verilebilir. Bu şekilde verilecek ek süre üç ayı geçemez.

Tamamlanacak eksik beyanın gümrük kıymeti ile ilgili olması ve daha uzun bir süre gerekmesi ve bunun gerekli olduğunun kanıtlanması durumunda, gümrük idareleri daha uzun bir süre belirleyebilir ya da daha önce belirlenmiş olan süreyi uzatabilir.

İndirimli ya da sıfır oranında gümrük vergisinin serbest dolaşıma girecek eşya için sadece belirlenmiş tarife kotaları ve tarife tavanları dahilinde uygulanması durumunda, vergilendirme, sadece indirimli ya da sıfır oranında vergi uygulanması için gerekli olan belgeler düzenlendiğinde, izin verilen sınırlar çerçevesinde yapılır. Bu belgeler aşağıdaki süreler içinde ibraz edilir.

a) Tarife tavanları uygulanan durumlarda, alınan bir önlemin normal ithalat vergilerinin yeniden uygulanması zorunluluğunu getirdiği tarihten önce,

b) Tarife kotaları uygulanan durumlarda, bu kotalar için belirtilen limite ulaşılmadan önce.

İndirimli ya da sıfır oranında ithalat vergisi uygulanması için ibrazı zorunlu olan belge, söz konusu eşyaya ilişkin beyanın bu tarihten önce kabul edilmiş olması koşuluyla, indirimli ya da sıfır oranın öngörüldüğü sürenin dolduğu tarihten sonra da ibraz edilebilir.

Eksik beyan usulüne göre tescil edilen bir beyannamede eksik bulunan bilgi veya belgenin tamamlanması için gümrük idaresi tarafından verilen süre içinde bu eksikliklerin tamamlanmaması halinde, söz konusu beyanname kapsamı eşyanın ödenmesi gereken vergileri ertelenmez.

Eksik beyan halinde eşyanın serbest dolaşıma girişi

Madde 141- Gümrük idarelerinin eksik bir beyanı kabul etmesi, başka nedenler bulunmadığı takdirde beyanname tescil edilmiş eşyanın serbest dolaşıma girişini engellemez ya da geciktirmez. Eşyanın serbest dolaşıma girişi aşağıda belirtilen şartlara göre gerçekleştirilir:

a) Beyanname tescil edildiğinde eksik olan bilgi ve belgelerin daha sonra tamamlanacak olması söz konusu eşyanın vergi tutarını etkilemiyorsa, hesaplanan vergiler üzerinden işlemler yürütülür.

b) 45 inci madde hükmü çerçevesinde, eksik beyanın geçici bir kıymet bildirimini içermesi durumunda, bu bildirimle dayanarak gümrük vergileri hesaplanır.

c) Eksik belge;

1) İndirimli veya sıfır oranındaki vergi uygulanması ile ilgiliyse, gümrük vergilerinin indirimli veya sıfır oran üzerinden hesaplanması,

2) Muafiyet hükümlerinin uygulanması ile ilgiliyse, muafiyet hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir

Ancak eksik belgeler süresi içinde gümrük idarelerine sunulmadığı takdirde cezai hükümler saklı kalmak üzere, Gümrük Kanununun 198 inci maddesi gereği normal oranların uygulanması sonucu tahakkuk ettirilen gümrük vergisine göre eksik ödenen gümrük vergisi ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında faizin yükümlüğe tebliğ edildiği tarihi takiben 10 gün içinde ödenmesi zorunludur.

Serbest dolaşıma giriş rejiminde eksik beyanın tamamlanması ya da değiştirilmesi

Madde 142- Basitleştirilmiş usullere ilişkin 139 ila 141 inci maddelerde öngörülen koşullar çerçevesinde tescil edilmiş eksik beyanı içeren bir beyanname, beyan sahibi tarafından tamamlanabilir ya da gümrük idarelerinin izni alınarak Gümrük Kanununun 60 ıncı maddesinde belirtilen koşullara uyan yeni bir beyanname ile değiştirilebilir.

Her iki durumda da, gümrük vergilerinin hesaplanması ve eşyanın serbest dolaşıma girişini düzenleyen diğer hükümlerin uygulanmasında, eksik beyanı içeren beyannamenin tescil edildiği tarih esas alınır.

Özelliği olan eşyanın tesliminde basitleştirilmiş usul

Madde 143- Özelliği olan eşyanın tesliminde, yükümlünün yazılı başvurusu üzerine basitleştirilmiş beyan usulü talebi, 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşullar aranmaksızın ilgili gümrük idaresince değerlendirilip kabul edilebilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca teslim edilecek özelliği olan eşya aşağıda belirtilmiştir:

- a) Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun uygunluk yazısının ibrazı şartıyla radyoaktif maddeler,
- b) İnsan ve hayvan sağlığı ile ilgili her türlü aşular,
- c) İnsan sağlığı için önem arz eden kalp kapakçığı, canlı doku ve böbrek hastaları için özel serumlar, kan ve kan plazması gibi belli fiziksel koşullarda korunması zorunlu olan ürünler,
- d) İlgili kuruluşlardan alınacak belgelerle tevsiki kaydıyla, insan sağlığı için lüzumlu ve acil ameliyatlarda kullanılması gereken organlar, vücudun içindeki organlara takılan, vücutta kalan protez uzuvlar, ve parçaları,
- e) Belirli bir ısıda muhafazası gereken tıbbi tahlillerde kullanılan hazır kitler,
- f) Yurt dışında periyodik olarak yayımlanan gazete ve dergiler ile bunların elektronik ortamda muhafaza edildiği materyaller,
- g) Tüp bebek merkezleri laboratuvarlarında kullanılan tüp bebek solüsyonları,
- h) Canlı hayvanlar ve bunların üretilmesi için getirilen yumurtalar,
- i) Uçak ve gemilerde acil kullanıma zorunluluğu bulunan ve makinelerin tamirinde vazgeçilmez nitelikte olduğu belirlenen yedek parçalar veya gerekli aletler,
- j) Korunması özel düzenek ve yapı gerektiren eşya
- k) Hacimleri ve ağırlıkları itibariyle geçici depolama yeri ve antrepoya alınması külfet ve masraf gerektiren dökme ve havalikli eşya,
- l) Hızlı kargo yoluyla taşınan ticari mahiyet arz etmeyen ve/veya gümrük vergisinden muaf eşya.

Yukarıda belirtilen özelliği olan eşyanın gümrük işlemleri ve tesliminde basitleştirilmiş usuller kapsamında kolaylık sağlayan düzenlemeler yapmaya Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü) yetkilidir.

Beyanname yerine ticari ve idari belge

Madde 144- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Yurt dışında periyodik olarak yayımlanan gazete ve dergiler ile bunların elektronik ortamda muhafaza edildiği

materyaller, kan ve kan plazması gibi belli fiziksel koşullarda korunması zorunlu olan ürünler ve akvaryum balıkları ile CIF kıymeti 500 EURO'yu geçmeyen diğer eşyayı aynı gümrük idaresinden sürekli ve periyodik olarak ithal edenlerin beyanname yerine ticari ve idari bir belge üzerinden tescil ve işlem yapılmasına yönelik yazılı talepleri bu Yönetmeliğin 136 ve 137 nci maddelerinde yer alan koşullar aranmaksızın kabul edilir.⁴

Bu usulle gerçekleşen serbest dolaşıma giriş beyanına ilişkin ticari veya idari belgede, beyan konusu eşyanın teşhisini mümkün kılacak bütün bilgilerin yer alması gerekir

Bu usulle beyan yönteminin uygulandığı durumlarda, gümrük idaresi tarafından bilgisayar ortamında bir tutanak düzenlenir. Eşya, bu tutanağa dayanarak gümrüklü sahadan çıkarılır. Daha sonra, tamamlayıcı beyan olarak gümrük beyannamesi verildiğinde, tutanak tarihine referans verilerek bu tarih tescil tarihi olarak kaydedilir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Beyanname yerine kabul edilecek idari ve ticari belgelerin nitelik ve içereceği bilgileri belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Serbest dolaşıma giriş rejimi beyanının kayıt yoluyla yapılması

Madde 145- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin 24 no.lu ekteki form ile yapacakları yazılı başvuru üzerine gümrük idarelerince izin verilmesi halinde, eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin işlemleri, gümrüklü sahaya gelmeden doğrudan gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerde veya kendi tesislerinde basitleştirilmiş usul çerçevesinde kayıt yoluyla yapılabilir.⁵

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Serbest dolaşıma giriş rejimine geçiş işlemlerini kayıt yoluyla yapmak isteyenlerin A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için gerekli olan 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşulların yanı sıra aşağıdaki koşulları da sağlaması gerekir:⁶

- a) (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) İmalatçı olması,⁷
- b) Müsteşarlıkça belirlenecek miktarda dış ticaret işlemi yapmış olmak,
- c) Ticari kayıtlarının Müsteşarlıkça ön görülen usullere uygun olarak tutulması,
- d) Kayıtlarının gümrük idarelerinin etkili ve özellikle geriye dönük denetimlerini tehlikeye düşürmeyecek nitelikte olması,
- e) Yasak ve kısıtlamalara ya da eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin diğer hükümlere uyulduğunun kontrol edilebilmesi,
- f) Tüm beyanlara ilişkin olarak idarenin isteği doğrultusunda sunulmak üzere, beyandan sonraki özel mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, 5 yıl süreyle ilgili belgelerin saklanması,
- g) Müsteşarlıkça belirlenen bilgisayar alt yapısına sahip olması,
- h) Eşyanın konulması için uygun görülen yerlerin gümrüğün denetimini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi,
- i) Eşyanın çalınması veya yurda kaçak olarak sokulmasını engellemek için gerekli tedbirlerin alınması,

⁴ (Metnin değişmeden önceki hali: Yurt dışında periyodik olarak yayımlanan gazete ve dergiler ile bunların elektronik ortamda muhafaza edildiği materyaller, kan ve kan plazması gibi belli fiziksel koşullarda korunması zorunlu olan ürünler ve akvaryum balıkları ile CIF kıymeti 500 EURO'yu geçmeyen diğer eşyayı aynı gümrük idaresinden sürekli ve periyodik olarak ithal edenlerin beyanname yerine ticari ve idari bir belge üzerinden tescil ve işlem yapılmasına yönelik yazılı talepleri 136 nci maddede yer alan genel koşulları taşıması kaydıyla kabul edilir. Bu usulden yararlanmak için 137 nci maddede yer alan koşullar aranmaz.)

⁵ Metnin değişmeden önceki hali: Eşyasının serbest dolaşıma giriş rejimine geçişine ilişkin işlemleri, 24 no.lu ekte yer alan form ile yapılacak yazılı başvuru üzerine, gümrüklü sahaya gelmeden doğrudan gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerde veya kendi tesislerinde basitleştirilmiş usul çerçevesinde kayıt yoluyla yapılabilir.

⁶ Metnin değişmeden önceki hali: Serbest dolaşıma giriş rejimine geçiş işlemlerinin kayıt yoluyla yapmak isteyenlerin 136 nci madde hükümlerinin yanı sıra aşağıdaki koşulları da sağlaması gerekir.

⁷ Metnin değişmeden önceki hali: İmalatçı ithalatçı olması,

j) Ticari kayıtlarının eşyayı tereddüde mahal bırakmayacak şekilde ve giriş tarihlerini de içerecek şekilde göstermesi,

k) Eşyanın depolanması, boşaltılması, muayene edilmesi ve numune alınabilmesi için gerekli teçhizat ve donanımı sağlaması,

l) İdarenin yapacağı gümrük kontrolleri için gerek duyulan uygun ortamı sağlaması.

Aranan koşulların varlığının saptanması durumunda ilgili kişiye bu usulden yararlanmak üzere izin verilir.

Söz konusu izinde;

a) İzin hangi eşya için geçerli olduğu,

b) İzin çerçevesinde uyulması gereken yükümlülükler,

c) Eşyanın gümrük işlemlerinin hangi süre içinde tamamlanacağı,

d) Tamamlayıcı beyanın kapsamı ile hangi süre içinde hangi idarelere verileceği,

Belirtilir.

Bu usul;

a) Daha önceden bir ekonomik etkili gümrük rejimine tabi tutulmuş eşyaya,

b) Gümrük Kanununun 39 uncu maddesine uygun olarak gümrüğe sunulduktan sonra transit rejimi çerçevesinde gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yere sevk edilen eşyaya,

c) Gümrük Kanununun 40 ıncı maddesi uyarınca gümrüğe sunulmaksızın bir gümrük rejimine tabi tutulabilecek bir eşya bulunması halinde bu eşyaya,

Uygulanabilir.

Eşyanın kayıt yoluyla serbest dolaşıma girişi için kendisine izin verilenler aşağıdaki yükümlülüklere uymak zorundadırlar:

a) Gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yere gelen eşya, belirlenen bir form ile ilgili gümrük idaresine bildirilmelidir.

b) Söz konusu eşya kayda alınmalıdır. Kayıt, eşyanın teşhisi için gerekli bütün bilgileri ve kaydın yapıldığı tarihi içermelidir.

c) Eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli olabilecek bütün belgeler gümrük idaresinin incelemesi için hazır bulundurulmalıdır.

Dördüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen kayıtların tutulmasında, gümrük idaresinin izni ile başka bir yöntem kullanılabilir.

Gümrük idareleri, gümrük denetimini tehlikeye düşürmemek üzere gerekli olan bütün belge ve bilgilerin verilmesi koşuluyla eşyanın gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yere gelişinden önce dördüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen formla bildirimine izin verebilir. Niteliği gereği çok çabuk bozulabilen ya da çok hızlı bir şekilde tüketiciye sunulması gereken eşyada bu form aranmayabilir. Bu durumda kayıt tarihi gümrük işlemlerinin tamamlandığı tarihtir.

Serbest dolaşıma giriş rejiminde tamamlayıcı beyan

Madde 146- Eşyanın serbest dolaşıma girişini basitleştirilmiş usule göre gerçekleştirenler genel, dönemsel ya da özet niteliğinde bir tamamlayıcı beyanda bulunur.

Bir ay içinde gerçekleştirilen basitleştirilmiş usule göre yapılan işlemlere ilişkin tamamlayıcı beyanın, izleyen ayın ilk üç günü içinde verilmesi zorunludur.

Beyanın, 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen nitelikteki kıymet unsurlarını içermesi halinde tamamlayıcı beyan, eksik kıymet unsurunun mahiyet ve tutar itibarıyla tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın ilk 3 günü içinde verilir ve vergileri de aynı süre içinde ödenir.

Söz konusu tamamlayıcı beyanlar serbest dolaşıma giriş beyanlarıyla yapılır. Bu beyannameler ayrıca tescil edilmez. Söz konusu beyannamelerde duruma göre ya daha önce beyanname yerine kullanılan ticari veya idari belgeye ve bu belgenin tesciline ya da ilgili rejime geçişin kayıt yoluyla yapılması durumunda söz konusu kayda ilişkin bilgilerin yer alması gerekir. Gümrük beyannamesi aranmayacak haller ve diğer usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Tamamlayıcı beyanlar ile basitleştirilmiş usule göre gerçekleşen beyanlar bir bütündür ve basitleştirilmiş işlemlere ilişkin beyannamenin ya da kullanılan ticari veya idari belgenin tescil edildiği ya da tescil hükmünde olan kayıt işleminin yapıldığı tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Basitleştirilmiş usulle beyanın eşyanın serbest dolaşıma girişi için gereken bütün bilgi ve belgeleri içerdiği ya da daha önce gümrük beyannamesi verilmiş olan durumlarda tamamlayıcı beyan aranmaz.

Ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi tutulmuş eşyanın basitleştirilmiş usulde serbest dolaşıma girişi

Madde 147- Ekonomik etkili bir gümrük rejimi hükümleri uygulanmış eşyanın serbest dolaşıma giriş, basitleştirilmiş usuller çerçevesinde gerçekleştirilebilir.

Gümrük antrepo rejimi uygulanmış eşyanın serbest dolaşıma girişinde basitleştirilmiş usul konusunda aşağıdaki sınırlamalar söz konusudur:

a) F tipi antrepo rejimi uygulanan eşyanın serbest dolaşıma girişinde basitleştirilmiş usule izin verilmez.

b) B tipi antrepo rejimi uygulanan eşyanın serbest dolaşıma girişinde sadece eksik belgeyle beyan ve beyanname yerine ticari veya idari bir belge verilmesi şeklinde beyan yöntemi uygulanabilir.

c) D tipi antrepo rejimi uygulanan eşyanın serbest dolaşıma girişi kayıt yoluyla yapılabilir.

Gümrük antrepo rejimine tabi tutulmuş ithal eşyasının kayıt yoluyla, gümrüğe sunulmaksızın ve beyannamesi verilmeden, serbest dolaşıma girmek üzere teslim edildiği durumlarda gümrük vergileri, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte yürürlükte bulunan vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanarak hesaplanır. Bu hükmün uygulanması, eşyanın nitelik, gümrük kıymeti ve miktarı gibi vergilendirme unsurlarının eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte saptanması koşuluna bağlıdır.

Ancak, yükümlünün serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinde eşyanın bulunduğu hal ve niteliği ile diğer vergilendirme unsurlarına göre işlem yapılması yönünde talepte bulunması durumunda bu talebe göre işlem yapılır.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) İhracat Rejiminde Basitleştirilmiş Usul İçin Aranacak Koşullar

Madde 148- İhracat rejimi beyanını basitleştirilmiş usuller çerçevesinde yapabilmek için Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi olmak gerekir.⁸

İhracat rejiminde eksik beyan

Madde 149- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük idareleri, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 150 inci maddede yer alan hükümlere uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.⁹

Gümrük idaresi, eşyaya ilişkin basitleştirilmiş beyanın yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli görülen bütün bilgileri içermesi halinde tamamlayıcı beyanın sunulmasını istemekten vazgeçebilir.

İhracat rejiminde eksik beyanda bulunması gereken hususlar

Madde 150- Beyanname; ihracatçı, beyan sahibi, eşyanın gideceği ülke, eşyanın cinsi, kapların adedi ve cinsi, eşyanın tarife pozisyonu, eşyanın ağırlığı, ek bilgi, belge ve izinler ile beyan sahibinin imzası yer almalıdır.

⁸ Metnin değişmeden önceki hali: **İhracat rejiminde basitleştirilmiş usul için aranacak özel koşullar**
Madde 148- İhracat beyanını basitleştirilmiş usul çerçevesinde yapabilecek olanların 136 ncı maddede yazılı koşulların yanı sıra aşağıdaki yazılı koşullardan da en az birini taşıması gerekir.

a) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde, en az 100 gümrük beyannamesi kapsamı ve asgari 5 milyon FOB/ABD Doları kıymetinde eşyanın fiili ihracatını yapmış olmak,

b) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde, asgari 10 milyon FOB/ABD Doları kıymetinde eşyanın fiili ihracatını yapmış olmak.

⁹ Metnin değişmeden önceki hali: Gümrük idareleri, 136 ve 148 inci maddelerde yer alan koşulları taşıyan beyan sahibinin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 150 inci maddede yer alan hükümlere uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.

Eşyanın, gümrük idaresince Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerinin kolay ve herhangi bir tereddüde yol açmadan belirlenmesini sağlayacak şekilde tanımlanmış olması gerekir.

Eşyanın ihracat vergisine tabi olması halinde, bu vergilerin doğru bir biçimde hesaplanabilmesi için gerekli bütün bilgiler bulunmalıdır.

Eşyanın tanımlanması ve ihracatla ilgili hükümlerin uygulanması ya da eşyanın ihracından önce bir teminat alınması gerekiyorsa, bu teminatın hesaplanabilmesi için gerekli ek bilgiler bulunmalıdır.

Gümrük beyannamesinin 44 numaralı kutusuna 'Basitleştirilmiş İhracat' ve aşağıdaki ifade yazılır:

Simplified Exportation

Eksik beyanlarda tamamlayıcı beyanların verileceği gümrük idaresi de belirtilir. Eksik beyanı alan gümrük idaresi beyannamenin 1 ve 2 numaralı nüshasını tamamlayıcı ya da değişiklik beyanını alan gümrük idaresine gönderir.

İhracat rejiminde eksik beyanın tamamlanması

Madde 151- Gümrük idareleri tarafından eksik beyan kabul edildiğinde eksik olan bilgi veya belgelerin tamamlanması için beyan sahibine tanınan süre, beyannamenin tescil tarihinden itibaren bir ayı geçemez. Gerekli görülen durumlarda bu süre uzatılabilir. Bu şekilde verilecek ek süre üç ayı geçemez.

Eksik beyan usulüne göre tescil edilen bir beyannamede, eksik bulunan bilgi veya belgenin tamamlanması için gümrük idaresi tarafından verilen süre içinde bu eksikliklerin tamamlanmaması halinde, söz konusu beyanname kapsamı eşyanın ödenmesi gereken vergileri ertelenmez.

Beyanname yerine ticari ve idari belge

Madde 152- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Aynı gümrük idaresinden sürekli ve periyodik olarak kitap ve diğer basılı yayın ihraç edenler ile gemilere kumanya, yağ, yakıt ve diğer malzeme verme şeklinde ihracat gerçekleştirenlerin beyanname yerine ticari veya idari bir belge tescil ettirmek suretiyle işlem yapma konusundaki yazılı talepleri 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşullar aranmaksızın kabul edilir.¹⁰

Bu usulle gerçekleşen ihracata ilişkin ticari veya idari belgede; ihracat konusu eşyanın teşhisini mümkün kılacak bütün bilgilerin ve 'Basitleştirilmiş İhracat' ifadesinin yer alması gerekir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Beyanname yerine kabul edilecek idari ve ticari belgenin nitelik ve içeriği bilgileri belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir

İhracat rejim beyanının kayıt yoluyla yapılması

Madde 153- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin 24 no.lu ekteki form ile yapacakları yazılı başvuru üzerine gümrük idarelerince izin verilmesi halinde, eşyanın ihraç işlemleri, gümrüklü sahaya gelmeden doğrudan gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerde veya kendi tesislerinde basitleştirilmiş usul çerçevesinde kayıt yoluyla yapılabilir.¹¹

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) İhracat rejimine geçiş işlemlerini kayıt yoluyla yapmak isteyenlerin A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için gerekli olan 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşulların yanı sıra aşağıdaki koşulları da sağlaması gerekir:¹²

a) (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) İmalatçı olması,¹³

b) Müsteşarlıkça belirlenecek miktarda dış ticaret işlemi yapmış olması,

¹⁰ Metnin değişikmeden önceki hali: Aynı gümrük idaresinden sürekli ve periyodik olarak kitap ve diğer basılı yayın ihraç edenler ile gemilere kumanya, yağ, yakıt ve diğer malzeme verme şeklinde ihracat gerçekleştirenlerin beyanname yerine ticari veya idari bir belge tescil ettirmek suretiyle işlem yapma konusundaki yazılı talepleri 136 nci maddede yer alan genel koşulları taşıması kaydıyla kabul edilir. Bu usulden yararlanmak için 148 inci maddede yer alan koşullar aranmaz.

¹¹ Metnin değişikmeden önceki hali: Eşyanın ihraç işlemleri, 24 no.lu ekinde yer alan form ile yapılacak yazılı başvuru üzerine, gümrüklü sahaya gelmeden doğrudan gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerde veya kendi tesislerinde basitleştirilmiş usul çerçevesinde kayıt yoluyla yapılabilir.

¹² Metnin değişikmeden önceki hali: Bu konuda izin verilecek kişinin; 136 nci madde hükümlerinin yanı sıra aşağıdaki koşulları sağlamaları gerekir.

¹³ Metnin değişikmeden önceki hali: İmalatçı ihracatçı olması,

- c) Ticari kayıtlarının Müsteşarlıkça ön görülen usullere uygun olarak tutulması,
- d) Kayıtlarının gümrük idarelerinin geriye dönük denetimlerini tehlikeye düşürmeyecek nitelikte olması,
- e) İhracat yasak ve kısıtlamalarına ya da eşyanın ihracatına ilişkin diğer hükümlere uyulduğunun kontrol edilebilmesi,
- f) Tüm beyanlara ilişkin olarak idarenin isteği doğrultusunda sunulmak üzere, beyandan sonraki özel mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, 5 yıl süreyle ilgili belgelerin saklanması,
- g) Müsteşarlıkça belirlenen bilgisayar alt yapısına sahip olunması;
- h) Eşyanın konulması için uygun görülen yerlerin gümrüğün denetimini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi,
- i) Eşyanın muayenesi ve eşyadan numune alınabilmesi için gerekli teçhizat ve donanımın sağlanması,
- j) İdarenin yapacağı gümrük kontrolleri ile mali kontroller için gerek duyulan uygun ortamın sağlanması,

Gerekir.

Aranan koşulların varlığının saptanması durumunda ilgili kişiye bu usulden yararlanmak üzere izin verilir.

Söz konusu izinde;

- a) İzin hangi eşya için geçerli olduğu,
- b) İzin çerçevesinde uyulması gereken yükümlülükler,
- c) Eşyanın gümrük işlemlerinin hangi süre içinde tamamlanacağı,
- d) Tamamlayıcı beyanın kapsamı ile hangi süre içinde hangi idarelere verileceği

Belirtilir.

Eşyanın kayıt yoluyla ihracı için, kendisine izin verilenler aşağıdaki yükümlülüklere uymak zorundadır.

- a) Gümrük idarelerinin belirlediği ya da uygun gördüğü yerden sevk edilen eşya belirlenen bir formla ilgili gümrük idaresine bildirilir.
- b) Eşya ticari kayıtlara intikal ettirilir. Bu kayıt eşyanın teşhisi için gerekli bütün bilgileri ve kaydın yapıldığı tarihi içermelidir.
- c) Gümrük idarelerinin denetimi için eşyanın ihracına ilişkin olarak gerekli bütün belgeler tamamlanır.
- d) (a), (b), (c) bentlerinde yer alan bütün yükümlülükleri eşyanın ihracından önce yerine getirmek zorundadır.
- e) Gümrük beyannamesinin 3 numaralı kopyasında ticari kayıtlara giriş ve kayıt tarihine ilişkin bilgi verilir.
- f) Gümrük beyannamesinin 44 numaralı kutusuna izin belgesinin numarası ve izni veren gümrük idaresi yazılır.
- g) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk edip etmediğinin kanıtını oluşturan beyannamenin 3 numaralı nüshasının A kutusunun yetkili gümrük idaresinin mührüyle önceden mühürlenmesi ve imzalanması ya da Müsteşarlıkça belirlenecek bir kaşe kullanılmak suretiyle mühürlenmesi gerekir.

Dördüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen kayıtların tutulmasında, gümrük idaresinin izni ile başka bir yöntem kullanılabilir.

Gümrük idareleri niteliği gereği çok çabuk bozulabilen ya da çok hızlı bir şekilde tüketiciye sunulması gereken eşyada dördüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen bildirim aramayabilir.

Bu durumda kayıt tarihi, gümrük işlemlerinin tamamlandığı tarihtir.

İhracat rejiminde tamamlayıcı beyan

Madde 154- Eşyanın ihracat rejimine ilişkin işlemlerini basitleştirilmiş usule göre gerçekleştirenler genel, dönemsel ya da özet niteliğinde tamamlayıcı bir beyanda bulunur.

Bir ay içinde gerçekleştirilen basitleştirilmiş işlemlere ilişkin tamamlayıcı beyanın izleyen ayın ilk üç günü içinde yapılması gerekir.

Söz konusu tamamlayıcı beyanlar ihracat rejimine giriş beyanlarıyla yapılır. Bu beyanlarda duruma göre ya daha önce beyanname yerine kullanılan ticari veya idari bir belge ve bu belgenin tesciline ya da ilgili rejime geçişin kayıt yoluyla yapılması durumunda söz konusu kayda ilişkin bilgilerin verilmesi gerekir. Gümrük beyannamesi aranmayacak haller Müsteşarlıkça belirlenir.

Tamamlayıcı beyanlar ile basitleştirilmiş usule göre gerçekleşen beyanlar bir bütündür ve basitleştirilmiş işlemlere ilişkin beyannamenin ya da ticari veya idari bir belgenin tescil edildiği ya da tescil hükmünde olan kayıt işleminin yapıldığı tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Basitleştirilmiş beyanın ilgili rejime geçiş için gereken bütün bilgi ve belgeleri içerdiği ya da daha önce gümrük beyannamesi verildiği hallerde tamamlayıcı beyan aranmaz.

Ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi tutulmuş eşyanın ihracat rejimine girişi

Madde 155 - Hariçte işleme ve gümrük antrepo rejimi dışında kalan ekonomik etkili gümrük rejimine tabi eşyanın, ihracat rejimine girişi basitleştirilmiş usuller çerçevesinde gerçekleştirilebilir.

Bu hüküm yeniden ihracat için de geçerlidir.

Gümrük antrepo rejimi uygulanmış eşyanın, ihracat ya da yeniden ihracat rejimine girişinde aşağıdaki hükümler geçerlidir.

a) F tipi antrepo rejimi uygulanan eşyanın ihracat rejimine girişinde basitleştirilmiş usule izin verilmez.

b) B tipi antrepo rejimi uygulanan eşyanın ihracat rejimine girişinde eksik belgeyle beyan ve fatura verilmesi şeklinde beyan usulü uygulanabilir.

Gümrük antrepo rejiminde basitleştirilmiş usul için aranacak koşullar

Madde 156- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük antrepo rejimi beyanını basitleştirilmiş usuller çerçevesinde yapabilmek için Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi olmak gerekir.¹⁴

Gümrük antrepo rejiminde eksik beyan

Madde 157- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük idareleri, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 158 inci maddede yer alan koşullara uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.

Eksik beyan usulü F tipi antrepolardaki eşya için uygulanmaz.¹⁵

Gümrük antrepo rejiminde eksik beyanda bulunması zorunlu hususlar

Madde 158- Eksik beyanda bulunan kişilerin söz konusu beyanlarında aşağıdaki unsurların bulunması zorunludur.

a) Eşyanın teşhisini mümkün kılacak her türlü bilgi ve belge,

¹⁴ Metnin değişikmeden önceki hali: Gümrük antrepo rejimi beyanı basitleştirilmiş usuller çerçevesinde yapacak olanların, 136 ncı maddede yazılı genel koşullara ek olarak aşağıdaki koşullardan da en az birini taşıması gerekir.

a) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde, en az 100 gümrük beyannamesi kapsamı ve asgari 5 Milyon CIF/ABD Doları kıymetinde eşya için gümrük antrepo rejimi beyanında bulunmak.

b) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde, asgari 10 Milyon CIF/ABD Doları kıymetinde eşya için gümrük antrepo rejimi beyanında bulunmak.

¹⁵ Metnin değişikmeden önceki hali: Gümrük idareleri, 136 ve 156 ncı maddelerde yer alan koşulları taşıyan beyan sahibinin başvurusu üzerine beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmediği ve/veya beyannameye yazılması gereken bazı bilgilerin yazılmadığı durumlarda, 158 inci maddede yer alan koşullara uyulması kaydıyla gümrük beyanını kabul eder.

Eksik beyan usulü F tipi antrepolardaki eşya için uygulanmaz.

b) Eşyanın miktarı,

c) Eksik belgeyle beyan usulünün D tipi antrepo için kullanılması durumunda, eşyanın niteliğine, kıymetine ilişkin bilgi ile eşyanın tarife pozisyonunun derhal ve kesin şekilde saptanması için gerekli ayrıntılı bilgi.

Gümrük antrepo rejiminde eksik beyanın tamamlanması

Madde 159- Gümrük idareleri tarafından beyan kabul edildiğinde eksik olan bilgi veya belgelerin tamamlanması için beyan sahibine tanınan süre, beyannamenin tescil tarihinden itibaren bir ayı geçemez. Gerekli görüldüğü durumlarda bu süre gümrük idaresince uzatılabilir. Bu şekilde verilecek ek süre üç ayı geçemez.

Beyanname yerine ticari ve idari belge

Madde 160- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Aynı tarife pozisyonunda sınıflandırılmış eşyayla ilgili sürekli olarak gümrük antrepo rejim beyanında bulunan kişilerin, beyanname yerine ticari ve idari belge üzerinden tescil ve işlem yaptırmaya yönelik yazılı talepleri 136 ve 137 nci maddede yer alan koşullar aranmaksızın kabul edilir.¹⁶

Bu usulle gerçekleşen gümrük antrepo beyanına ilişkin ticari ve idari belgede, eşyanın teşhisini mümkün kılacak bütün bilgilerin yer alması gerekir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Beyanname yerine kabul edilecek idari ve ticari belgenin nitelik ve içereceği bilgileri belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Gümrük antrepo rejim beyanının kayıt yoluyla yapılması

Madde 161- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi kişilerin 24 no.lu ekteki form ile yapacakları yazılı başvuru üzerine gümrük idarelerince izin verilmesi halinde, eşyanın antrepo rejimine girişinin aşağıdaki koşullar altında kayıt yoluyla yapılmasına izin verilebilir.¹⁷

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük antrepo rejimine geçiş işlemlerini kayıt yoluyla yapmak isteyenlerin A Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için gerekli olan 136 ve 137 nci maddelerde yer alan koşulların yanı sıra aşağıdaki koşulları da sağlaması gerekir:¹⁸

a) (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) İmalatçı olması,¹⁹

b) (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)²⁰

c) Ticari kayıtlarının Müsteşarlıkça ön görülen usullere uygun olarak tutulması,

d) Kayıtlarının gümrük idarelerinin etkili ve özellikle geriye dönük denetimlerini tehlikeye düşürmeyecek nitelikte olması,

e) Tüm beyanlara ilişkin olarak idarenin isteği doğrultusunda sunulmak üzere, beyandan sonraki özel mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, 5 yıl süreyle ilgili belgelerin saklanması,

¹⁶ Metnin değişmeden önceki hali: Aynı tarife pozisyonunda sınıflandırılmış eşyayla ilgili olarak sürekli olarak gümrük antrepo rejim beyanında bulunan kişilerin, beyanname yerine ticari ve idari belge üzerinden tescil ve işlem yaptırmaya yönelik yazılı talepleri 136 nci maddede yer alan genel koşulları taşıması kaydıyla kabul edilir. Bu usulden yararlanmak için 156 nci maddede yer alan koşullar aranmaz.

¹⁷ Metnin değişmeden önceki hali: Gümrük idareleri, eşyanın antrepo rejimine girişinin aşağıdaki koşullar altında kayıt yoluyla yapılmasına, 24 no.lu ekinde yer alan form ile yapılacak yazılı başvuru üzerine, izin verebilir.

¹⁸ Metnin değişmeden önceki hali: Bu konuda izin verilecek kişilerin, 136 nci maddede öngörülen koşulları yanı sıra aşağıdaki koşulları da sağlaması gerekir:

¹⁹ Metnin değişmeden önceki hali: İmalatçı ithalatçı ve/veya imalatçı ihracatçı olması,

²⁰ Metnin değişmeden önceki hali: Müsteşarlıkça belirlenecek miktarda eşyanın antrepo rejimi beyanında bulunulması,

- f) Müsteşarlıkça belirlenen bilgisayar alt yapısına sahip olması,
- g) Ticari kayıtlarının eşyayı tereddüde mahal bırakmayacak şekilde ve giriş tarihlerini de içerecek şekilde göstermesi,
- h) Eşyanın depolanması, boşaltılması, muayene edilmesi ve numune alınabilmesi için gerekli teçhizat ve donanımı sağlaması,
- i) İdarenin yapacağı gümrük kontrolleri için gerek duyulan uygun ortamı sağlaması.

Aranan koşulların varlığının saptanması durumunda ilgili kişiye bu usulden yararlanmak üzere izin verilir.

Söz konusu izinde;

- a) İzin hangi eşya için geçerli olduğu,
- b) İzin çerçevesinde uyulması gereken yükümlülükler,
- c) Eşyanın gümrük işlemlerinin hangi süre içinde tamamlanacağı,
- d) Tamamlayıcı beyanın kapsamı ile hangi süre içinde hangi idarelere verileceği,

Belirtilir.

İzin sahibi, eşyanın belirtilen yere gelişini gümrük idaresinin gerekli işlemleri yapabilmesini sağlamak üzere izinde belirtilen şekil ve surette gümrük idaresine bildirir. Eşya stok kayıtlarına intikal ettirilir. Bu sırada eşyanın antrepo rejimine girişine ilişkin bütün belgeler gümrük denetimi için hazır bulundurulmalıdır. Eşyanın stoklara kaydının, ticari olarak teşhisini kolaylaştıracak özellikte olması ve miktarının açık olarak belirtilmesi gerekir.

Bu usul F tipi antrepolar için uygulanmaz.

Hariçte işleme rejiminde basitleştirilmiş usuller

Madde 162- Hariçte işleme rejiminde basitleştirilmiş usuller kullanılarak beyanda bu Yönetmeliğin ihracat rejiminde basitleştirilmiş usullere ilişkin 148 ila 155 inci madde hükümleri uygulanır.

Dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme veya geçici ithalat rejimlerinde basitleştirilmiş usuller

Madde 163- Dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme veya geçici ithalat rejimlerinde basitleştirilmiş usuller kullanılarak beyanda, bu Yönetmeliğin serbest dolaşıma giriş rejiminde basitleştirilmiş usullere ilişkin 137 ila 147 inci madde hükümleri uygulanır.

İKİNCİ ALT AYIRIM Sözlü Beyanlar

Serbest dolaşıma girişte sözlü beyan edilecek eşya

Madde 164- Ticari nitelikte olmayan aşağıda yazılı eşyanın serbest dolaşıma girişi sözlü beyana tabidir:

a) Hariçten gelen yolcu ve turistlerin ve nakil vasıtası hizmetlilerinin beraberlerinde getirdikleri veya sonradan gelen vergiden muaf zati eşyası ile vergiye tabi ancak ticari nitelik ve miktarda bulunmadığına ve bu maksatla getirilmediğine gümrükçe kanaat getirilen eşyası,

b) Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin 4 ve 6 ncı fıkraları ile 10 uncu fıkrasının (b), 11 inci fıkrasının (b) bentleri ve 8 inci fıkrasının (d) bendinin (i) ve (ii) alt bentlerinde belirtilen eşya,

c) Sınır bölgesi halkının elde ve sırtta taşıyabilecek miktarda kendi ihtiyaçlarına mahsus eşyası,

d) Resmi daire ve müesseselerle özel müessese ve şahıslara ait işlem görmüş ticari değeri olmayan her türlü defter, evrak, belge,

e) Türkiye’de düzenlenecek milletlerarası kongrelere veya spor temas ve gösterilerine katılacak delege ve şahısların isimlerini muhtevi plaketer, bunların milli bayrakları veya kulüp flamaları ve bunları takmaya mahsus mamuller ve bu toplantı ve temaslara ait rozet, kupa ve broşürler ve bu kongre ve spor temas ve gösterilerine ait cihaz, alet ve malzeme,

f) Türkiye’de yapılan ve yapılacak olan milli ve milletlerarası her türlü yarışmalarda mükafat olarak verilmek üzere bağış yoluyla gönderilen eşya,

g) Basın ile ilgili aktüalite filmleri ve resimleri, fonopost maddeleri (münhasıran mektup ve muhabere vasıtası olarak kullanılanları dolu ve birer adet) plak, tel ve bantlarla düzenlenmiş sesli ve yazılı süreli yayınlar, şahsi tedavide kullanılacak miktar ve mahiyette ilaçlar (yürürlükteki ilgili kanun hükümleri saklıdır.)

Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin 8 inci bendinin d/i alt bendi kapsamına giren numunelik eşya ve modellerin, gümrükçe yapılan muayene sonucunda ticari nitelikte olmadığına kanaat getirilmesi gerekir. Bunun için gümrükler her bir numunenin tek tek kıymetini veya aynı partiye dahil numune ve modellerin kıymet toplamını göz önüne alırlar. Aynı gönderici tarafından değişik kimselere gönderilen numune ve modellerin kıymetleri bunlar aynı zamanda ithal edilseler dahi, bu maddenin uygulanmasında dikkate alınmaz.

Her model için birer adet olmak üzere kağıt, karton veya plastikten yapılmış patronlar veya çizimler birer metreden uzun olmamak üzere dantel, kurdele, şerit, ekstrafor, model ve kesim şablonu (kağıt veya kartondan) ve benzeri eşya, çift olarak kullanılan eşyadan tek olarak getirilen eldiven, çorap, ayakkabı (kıymetli maden ve taşlardan olmamak üzere), her türlü küpe, kolye, bilezik, düğme, muhtelif süsleme malzemesi, her birinden birer adet olmak üzere kravat, mendil, bel kemeri, kemer tokası, kemer astarı, çitçit, kopça, fermuar sürgüsü, çengelli kopça ve benzeri eşya gümrük idaresince üzerlerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın yurda sokulur.

Gümrük idareleri, yukarıda sayılan eşya dışında olup, nihai tüketime elverişli üretim süreci sona ermiş numune ve modellerin üzerlerine numunelik vasfına zarar vermeden 'numunedir' damgasını vurma işlemi yapmaya yetkilidir.

Eşantiyon olarak gönderilecek ve bedava dağıtılacak antibiyotiklerin ve sair tıbbi müstahzarlar numunelerinin iç ve dış ambalaj renkleri üzerinde durulmayarak 'doktorlara bedava dağıtılır numunedir' ibaresini kapsayan yeşil bir etiket yapıştırılmış olması şartıyla, yurda ithallerine müsaade edilir.

Bu konuda yapılacak işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Türk Gümrük Tarife Cetvelininin 30 uncu faslının 30.03 tarife pozisyonuna giren ve vergiden muaf bulunan penisilin, streptomisin ve bunların grubundan dihidro-streptomisin, prokain penisilin gibi ilaçlarla kloromosetin, orexomisin, teramisin, para-aminosalisilik-asid ve tuzları, uzonikotinic asit hidrazid, tiesomokarbazid ve müstahzarları, ensülin ve aynı iyileştirici etkisi olduğu Sağlık Bakanlığınca tespit edilen diğer müstahzarlardan eşantiyon olarak doğrudan posta ile doktorlar adına veya doktorlara dağıtılmak üzere yabancı ilaç firmalarının Türkiye'deki mümessillerine gönderilecek olanların sözlü beyan üzerine yurda girişine izin verilir.

Ancak bu müstahzarların üzerlerine 'doktorlara bedava dağıtılır numunedir' ibaresini kapsayan yeşil bir etiket yapıştırılmış olması lazımdır.

b) Yukarıda 1 inci fıkrada sayılan gümrük vergisinden muaf antibiyotiklerin dışında kalan ve Sağlık Bakanlığınca ruhsatnamesi verilmiş bulunan vergiye tabi müstahzarlar, yabancı ülkelerdeki firmalarca ayrı ayrı posta ile doğrudan doktorlar namına gönderilecek olanları normal ambalajlarının en küçüğünün 1/3 nispetinde veya 'bir defada alınabilecek doz' miktarında olmak ve üzerlerinde 'doktorlara bedava dağıtılır numunedir' ibaresini taşıyan yeşil etiket bulunmak şartıyla ithaline izin verilir. Yukarıda tarif edilen ambalaj ve muhteviyatından büyük olanlar için yazılı beyanda bulunulur.

c) Muaf antibiyotikler dışında kalan ve normal ambalaj büyüklüğünde veya daha küçük boyda bulunan ve doktorlara dağıtılmak üzere yabancı ilaç firmalarının Türkiye'deki mümessillerine toptan gönderilen müstahzarlar üzerinde 'doktorlara bedava dağıtılır numunedir' ibaresini taşıyan yeşil etiket bulursa dahi, sözlü beyan kapsamına alınmaz. Bunların ithalinde faturaların adı geçen Bakanlıkça onaylanmış olması şartıyla yazılı beyanlar kabul olunur.

d) Numune olarak gönderilecek müstahzarlardan fabrikalarınca ambalajları üzerine 'doktorlara bedava dağıtılır numunedir' ibaresini taşıyan yeşil etiket yapıştırılmamış bulunanların, o yer Sağlık Müdürlüğünün muvafakatı alınarak ve masrafları ithalatçılara ait olmak şartıyla adı geçen etiketleri sağlık ve gümrük memurlarının nezareti altında geçici depolama yerleri ve antrepolarında veya Sağlık Müdürlüğünün deposunda numunelik müstahzarların ambalajları üzerine yapıştırılmasına izin verilir.

Ticari amaçla Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girecek eşyanın gümrük kıymetinin sevkiyat ve beyan başına 500 EURO'yu geçmemesi ve sevkiyatının düzenli haldeki benzer sevkiyatların bir parçası olmaması ve daha büyük bir nakliyatın bir parçası olup da bağımsız bir taşıyıcı tarafından taşınmaması kaydıyla bu eşya gümrük idaresine sözlü beyan edilir.

İhracatta sözlü beyan edilecek eşya

Madde 165- Aşağıda yazılı eşyanın ihracında beyan sözlü olarak yapılır.

a) Yolcu ve turistlerin beraberlerindeki zat eşyası,

b) Devamlı görevli veya yerleşmek üzere yabancı ülkelere giden Türk memur ve vatandaşlarının ve Türkiye'deki devamlı görevleri ve işleri sona eren yabancıların beraberlerinde götürcekleri veya gidislerinden 2 ay evvel veya 6 ay sonra gönderecekleri zat ve ev eşyası,

c) Bilim adamı, sanatçı ve işçilerin mesleklerini icra için beraberlerinde götürdükleri aletleri ile takımları ve ticari kıymette olmayan numuneleri,

d) Nakil vasıtaları hizmetlilerinin beraberinde götürecekleri zat eşyası,

e) Kara sınırı bölgesindeki köy ve kasabalar ile pazarlardan sınırın diğer tarafındaki halkın kendi ihtiyaçları için alıp götürecekleri eşya ve hayvanlar ve Türkiye sınır bölgesi halkının sınırın diğer taraf bölgesindeki köy, kasaba ve pazarlara satmak üzere birlikte götürecekleri kendi eşya ve hayvanları,

f) İçinde ölü veya ölünün kül ve kemikleri bulunan tabut, vazo ve diğer kaplar ile çelenk ve çiçekler,

g) Türkiye’de vefat eden yabancıların ülkelerindeki kanuni mirasçılarına intikal eden zat ve ev eşyası.

Geçici ithalatta sözlü beyana tabi eşya

Madde 166- Geçici ithalata konu olan ve aşağıda belirtilen eşya gümrük idarelerine sözlü beyan edilir.

a) Ehlileştirme, eğitim ve damızlık amacıyla veya veteriner tedavisi gerektiren durumlarda ithal edilen canlı hayvanlar,

b) İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen ambalaj maddeleri,

c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında kurulmuş kamu ve özel kuruluşlar tarafından getirilen radyo ve televizyon prodüksiyon ve yayın teçhizatı ve bu amaçla kullanım için özel olarak uyarlanmış taşıtlar ve bunların teçhizatı,

d) İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilecek mesleki teçhizat kapsamında bir organ nakli için bekleyen hastalara yardım sağlamak için doktorlara gerekli olan cihaz ve aletler.

Sözlü beyan formu

Madde 167- Evrak düzenlenmesi gereken sözlü beyana tabi eşyanın gümrük işlemlerinde, sınırlı sayıda kutusu doldurulmuş 25 no.lu ekte yer alan sözlü beyan formu kullanılır.

Sözlü beyan formlarında;

a) İhracat işlemlerinde 1, 2, 5, 22, 29, 31, 33, 37, 41 ve 54 no.lu kutularının doldurulması zorunlu; 6, 8, 14, 15, 40 ve 44 no.lu kutularının doldurulması ihtiyaridir.

b) İthalat işlemlerinde 1, 5, 8, 22, 29, 33, 37, 41, 42 ve 54 no.lu kutularının doldurulması zorunlu; 2, 6, 14, 16, 30, 34, 40 ve 44 no.lu kutularının doldurulması ihtiyaridir.

c) Transit işlemlerinde 1, 2, 3, 4, 6, 8, 14, 18, 25, 27, 31, 35, 44, 50, 51 ve 53 no.lu kutularının doldurulması zorunlu; 15, 17, 22, 40 ve 52 no.lu kutularının doldurulması ihtiyaridir.

Yükümlü veya temsilcisinin imzası 54 no.lu kutuya alınır.

Sözlü beyana ilişkin form yükümlünün verdiği bilgilere göre gümrük personeli tarafından doldurulur ya da sisteme girilir. Vergi tahakkuku gerektiren durumlarda sözlü beyan formunun 47 no.lu kutusu ve (B) alanı kullanılır.

165 inci maddenin (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen zat eşyası ile (e) bendinde belirtilen karşı taraf halkının pazarlarımızdan kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla alıp götürecekleri maddeler için sözlü beyan formu düzenlenmez.

Yazılı beyan isteme hakkı

Madde 168- Sözlü beyana tabi eşyanın gümrük işlemlerinin bir temsilci tarafından yürütüldüğü durumlarda, yapılan sözlü beyanın doğru ve tam olduğu konusunda tereddütlerin oluşması halinde, gümrük idareleri bu kapsamdaki eşya için yazılı beyanda bulunulmasını isteyebilir. Bu takdirde, 114 ila 134 üncü maddelerde belirtilen şekilde işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM Diğer Beyanlar

Beyanname yerine kabul edilecek belgeler

Madde 169- Aşağıda belirtilen belgeler beyanname kabul edilerek, eşyanın gümrük işlemleri bu belgeler ile yürütülür.

a) Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahına ait eşya hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden gönderilecek yazılar ile diplomatik muafiyet ve ayrıcalıklardan yararlanacakların ancak kendi adlarına gelecek veya yurt dışına gönderilecek eşya ve taşıtları ve elçilik adına gelecek eşya için karşılıklı olmak şartıyla misyon şeflerinden veya muafık hakkı tanınmış heyet başkanlarından gönderilen yazılar.

b) Dışişleri Bakanlığına veya Türkiye nezdindeki yabancı elçiliklere mensup kuryelerin beraberlerinde getirecekleri veya götürecekleri resmi evrakı havi mühürlü kaplar için bu makamlarca verilmiş kurye mektupları.

c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkacak deniz, kara ve hava nakil araçlarına verilecek kumanyaya ilişkin liste.

Beyanname hükmünde sayılacak elçilik mektupları ile kurye mektuplarının şekli ve ihtiva edeceği bilgiler 26 ve 27 no.lu eklerde gösterilmiştir.

Beyannamelerin kabul ve tesciline ilişkin 126 ncı maddede belirtilen işlemler, beyanname addolunacak yazı, takrir, mektup gibi belgeler için de geçerlidir.

Kurye çantalarının beyanı

Madde 170- Türkiye Dışişleri veya Milli Savunma Bakanlıkları ile hariçteki elçiliklerimiz, misyonlarımız veya askeri misyon ve delegasyonlarımız yahut Dışişleri Bakanlıkları ile Türkiye'deki kendi elçilikleri veya misyonları tarafından bu kuruluşlar arasında resmi ve gizli evrak götürüp getiren ve kurye olarak adlandırılan askeri ve sivil memur ve şahıslara teslim olunacak evrak için her defasında bir 'Kurye Mektubu' düzenlenir.

Bu mektup bakanlıkların, elçiliklerin veya misyon veya delegasyonların resmi mührü ile mühürlenir ve bu makamların yetkili kimseleri tarafından imza edilir.

Türkiye kuryelerine verilecek kurye mektupları Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlıklarınca tespit edilen, 27 no.lu ekteki örneğe uygun olarak düzenlenir.

Kuryeler bu mektupları görevli gümrük memurlarına verir ve muhtevası eşyanın gümrük işlemleri beyanname addolunan bu mektuplarla yürütülür.

Türk kuryeleri diplomatik pasaport ile seyahat eder. Yabancı kuryelerin de 'Diplomatik Pasaport', 'Servis', 'Özel Pasaport', elçiliklerimizden verilen 'Lesse Passe'yi taşımaları gerekir ve bu şahıslar sözü edilen belgelerden herhangi birini gümrük memurlarına göstererek kendilerini tanıtırlar.

Kurye kaplarının mühürlü olması

Madde 171- Yetkili makamlardan kuryelere ancak, mühürlü zarf içinde resmi evrak verilebilir. Bu evrak bir kap (bavul, valiz, torba, çanta gibi) içinde taşındığı takdirde, bu kapların ağızları veya üzerleri, bozulmaksızın açılmaları veya aralanarak içine bir şey konulması veya içerisinden bir şey çıkarılması mümkün olmayacak şekilde yetkili makamlarca mühürlenir.

Kuryeler, bu mühürlerin bozulmamasına dikkat eder ve kapları mühürlü olarak görevli memurlara gösterir.

Kurye kapları kapsamının muayene edilmeyeceği

Madde 172- Görevli gümrük memurları, pasaport veya diğer kimlik belgelerinden kurye oldukları anlaşılan Türk ve yabancı kimselerin beraberlerinde getirip, götürdükleri resmi ve gizli evrakı içeren kurye kaplarını dıştan muayene ve inceleyerek kurye mektuplarının uygun ve resmi mühür ile mühürlenmiş olduğunu gördükleri takdirde, bunları açıp kapsamını muayene etmeksizin, üzerlerine etiket yapıştırarak veya işaret koyarak geçirilmelerine izin verir.

Mühürleri sağlam olmayan kurye kapları

Madde 173- Dışarıdan gelen kuryelerin beraberlerindeki kapların dıştan yapılacak inceleme ve muayenesi sonucunda;

- a) Kurye mektubuna nev'i ve nitelikleri itibarıyla uymayan,
- b) Ağızları ve üzerleri resmi mühürle mühürlenmiş olmayan veya açılmış veya mühürleri kopmuş yahut bozulmuş olan,
- c) Kurye mektubu gösterilmeyen veya ibraz edilen kurye mektubu şartlarına uygun görülmeyen,

Kaplara gümrüğün mührü tatbik edilir ve durum bir tutanakla tespit edildikten sonra kuryenin sorumluluğu altında Esenboğa Gümrük Müdürlüğüne sevk edilir. Keyfiyet en seri şekilde mahalli gümrük amiri tarafından Müsteşarlığa bildirilir ve Müsteşarlıkça da ilgili Bakanlığa gerekli duyuru yapılır.

Türkiye'den götürülecek kurye kaplarının dıştan yapılacak kontrollerinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen hususlar tespit olunduğu takdirde, gecikmeleri önlemek üzere durum yine en seri şekilde Müsteşarlık aracılığı ile ilgili Bakanlığa bildirilir.

Transit geçecek kuryeler

Madde 174- Giriş gümrükleri Türkiye'den transit geçecek kuryelerin ibraz edecekleri kurye mektupları muhteviyatı mühürlü kapları dıştan inceleyip bu mektuplara uygun olduklarını gördükten sonra durumu mektuba şerh ve altını imza ederler. Çıkış gümrükleri kendilerine ibraz edilecek giriş gümrüğünün meşruhatını havi mektupları, çıkarılmak istenilen kaplarla karşılaştırarak uygun bulunanların çıkarılmalarına izin verirler.

Giriş gümrükleri transit geçecek kurye kapları için ayrıca herhangi bir belge kesmezler ve bunların çıkıp çıkmadığını araştırmazlar.

Kuryesiz gelen kaplar

Madde 175- Olağanüstü ve zorunlu haller dolayısıyla kuryeler yerine vapur kaptanları, uçak pilotları ve diğer taşıt hizmetlileri gibi kimseler eliyle Türkiye'ye gönderilen resmi ve gizli evrakı havi kurye kapları, getirenler tarafından gümrüklere teslim olunur.

Gümrük idareleri, bu kaplardan Dışişleri veya Milli Savunma Bakanlıklarına ait olanlarını, bu bakanlıkların yazısı, Türkiye'deki yabancı devlet elçiliklerine veya diğer misyon ve delegasyonlara ait olanları da, bunların mektup ve yazıları üzerine, muayene etmeksizin dıştan inceleme ile yetinir ve ilgililerine teslim eder.

Vapur kaptanları, uçak pilotları ve diğer taşıt hizmetlilerine tanınan geçici kuryelik vasfı, sadece bunların taşıdıkları kurye kaplarına şamil olup, kendilerine başka herhangi bir hak bahşetmez.

Kurye mektuplarının gümrükçe alınması

Madde 176- Görevli gümrük memurları, gümrük işlemine tabi tutulan kaplara ait kurye mektuplarını, altına veya arkasına içerdiği kapların uygun görülüp, işleminin yapıldığını yazarak imzaladıktan ve tarih atıktan sonra bağlı olduğu gümrük idaresine derhal teslim eder. Şerhlerin altına konacak imzaların üzerinde ayrıca memurun adı ve soyadı ile sicil numarası da gösterilir.

Kurye mektuplarının gümrüklerde kayıt edilmesi ve saklanması

Madde 177- Kurye işlemlerini yapan gümrük idareleri bunlar için ilgililerce verilen kurye mektuplarını ve yazıları özel bir deftere bir sıra numarası altında kayıt ve kabul eder ve işlemlerinin bitirilmesinden sonra bir klasör içinde saklar.

DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM Başka Bir Tasarruf Yoluyla Beyan

Beyanın başka bir tasarruf yoluyla yapılması

Madde 178- Yolcu salonlarından geçen veya eşya geçiren kişilerin, bu salonlarda münhasıran bu işlemler için düzenlenmiş yeşil veya kırmızı hatlara yönelerek bu hatlardan geçmeleri tasarruf yoluyla yapılmış beyan sayılır.

Kırmızı hattan geçen veya eşya geçiren kişilerin gümrüğe tabi eşyası olduğu şeklinde beyanda buldukları kabul edilerek, bunlar muayeneye tabi tutulur. Yeşil hattan geçen veya eşya geçiren kişilerin ise, gümrüğe tabi eşyasının bulunmadığı şeklinde beyanda buldukları kabul edilerek, bunlar ihbar veya şüphe hali müstesna olmak üzere muayeneye tabi tutulmaz.

Yeşil hattan geçenlerden muayene sonucunda gümrüğe tabi eşyası bulunduğu tespit edilenler hakkında duruma göre Gümrük Kanunu veya kaçakçılık mevzuatı hükümlerine göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ ALT AYIRIM Muayene

Beyanın kontrolü

Madde 179- Gümrük idareleri, beyanın doğruluğunu araştırmak üzere beyanname ve ekli belgeleri kontrol edebilir, beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacıyla beyan sahibinden beyanın doğruluğunu kanıtlayan belgeleri isteyebilir, eşyayı muayene edebilir ve ayrıntılı muayene veya tahlil amacıyla numune alabilir.

Beyanname kapsamı eşyanın muayene edilmesi halinde muayene sonuçları, muayene edilmemesi halinde ise beyannamede yer alan bilgiler eşyanın tabi olduğu gümrük rejimi hükümlerinin uygulanmasında esas alınır.

Beyanın kontrolü amacıyla, beyannamenin kabulünden sonra bilgisayar sistemi tarafından risk kriterlerine göre muayene türü ve görevli muayene memuru otomatik olarak belirlenir. Muayenenin türü kırmızı, sarı, yeşil ve mavi hatlara göre belirlenir.

Kırmızı hat; eşyanın fiziki muayenesi ile birlikte belge kontrolünün de yapıldığı hattır.

Sarı hat; fiziki muayeneye gerek görülmeksizin eşyaya ait beyanname ve eklerinin doğruluğunun ve birbiriyle uygunluğunun kontrol edildiği hattır.

Mavi hat; eşyanın veya buna ilişkin yazılı beyan ve ilgili belgelerin veya ticari belge ve verilerin sonradan kontrol edildiği hattır.

Yeşil hat; eşyanın belge kontrolüne veya fiziki muayeneye tabi tutulmadığı hattır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde, beyanın kontrolünün yapılabilmesi için gümrük idare amirleri veya yetkili kılacakları kişiler tescilden sonra kendilerine gelen beyannameyi inceleyerek yapılacak muayenenin kapsamını, fiziki muayene ya da belge kontrolü şeklinde tespit ederek bu tespiti beyanname üzerinde belirtir.

Muayene, kapların cins, nev'i, marka, numara ve adetlerini, eşyanın vergiye esas olan ağırlık ve diğer ölçüleri ile cins, nev'i, nitelik, menşe ve kıymetinin tespitini kapsar.

Fiziki muayene

Madde 180- Fiziki muayene;

a) Tam muayene,

b) Kısmi muayene,

c) Haricen muayene,

Yöntemleri kullanılarak ve muayene şekli beyanname üzerinde gösterilerek yapılır. Bu yöntemlerden hangisinin kullanılacağı fiziki muayene ile görevli muayene memurunca eşyaya göre belirlenir.

Tam muayene, eşyanın tüm kaplarının açılarak muayenesi; kısmi muayene, eşyayı temsil eden bir ya da birkaç kabin açılarak muayenesi; haricen muayene ise eşyanın kaplarının dıştan muayenesidir.

Fiziki muayene; eşyanın cinsinde rejim veya vergi değişikliğini gerektirir bir husus veya bir şüphe hali olması, faturasında ve vergi tahakkukunu veya ticaret politikası önlemlerini etkileyecek diğer belgelerde kazıntı ve/veya silinti olması; beyanname kapsamı eşya ve beyan sahibi hakkında imzalı ve adresli bir ihbar bulunması halleri dışında işletme memurunun huzurunda haricen veya kısmen yapılır. Haricen veya kısmen yapılan muayenenin tam muayeneye dönüştürülmesi halinde beyan sahibi de bu muayenede bulunabilir.

Bir beyanname kapsamı eşyanın tek kalemden oluşması ve kısmen muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları söz konusu beyanname kapsamı eşyanın tümüne uygulanır.

Beyan sahibi kısmi muayene sonuçlarının beyan edilen eşyanın kalan kısmı için geçerli olmadığı düşüncesinde ise, eşyanın tamamının muayenesini talep edebilir. Bu durumda muayene eşyanın tümü için yapılır.

Muayene sonucunda beyana uygun sonuç alınır, beyannameye muayene memuru tarafından 'uygundur' şerhi verilerek imzalanır ve bilgisayar sisteminde onay verilir.

Fiziki muayene sırasında, eşyanın veya kaplarının bozuk, kırık veya noksan olduğunun anlaşılması halinde, durumdan işletme memuru haberdar edilir ve ortak bir tutanak düzenlenir.

İhracat eşyasının fiziki muayenesinin yapılmasına karar verilen hallerde eşyanın gümrüğe sunulması esastır. Ancak, farklı yerlerden ve kısım kısım gelmekte olduğu kanıtlanan eşya ile dökme haldeki eşyanın ve standardizasyon kontrolü yapılan maddeler ve çabuk bozulacak kan, insan dokusu, ilaç ve balık, sebze ve meyve gibi eşyanın gümrüğe sunulmadan deniz ve kara taşıtlarına yükletilirken muayenesi yapılabilir.

Belge kontrolü

Madde 181- Belge kontrolünde, beyannameyi alan muayene memuru beyannamedeki bilgileri ve eklerini inceler; tarife, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler ve duruma göre telafi edici vergi söz konusu ise, buna ilişkin belge kontrollerini de yaptıktan sonra uygun bulur ise, bu hususu beyanname üzerinde gösterir ve bilgisayar sisteminde onay verir.

Muayene memuru, yaptığı inceleme sırasında beyanname ve ekli belgeler arasında ciddi bir farklılık görür ve fiziki muayenenin yapılmasına karar verir ise beyannamenin arkasına bu hususu belirtir şerh düşerek idare amirine bildirir. Fiziki muayenenin idare amirince gerekli görülmesi halinde, ilgili amir bunun gerekçelerini beyannameye kaydederek fiziki muayene ile görevli bir muayene memuru görevlendirir ve işlemler bu memur tarafından sonuçlandırılır. Fiziki muayenenin idare amirince uygun görülmemesi halinde ise, ilgili amir, beyannameyi önceden görevlendirilen muayene memuruna iade eder ve işlemlere kaldığı yerden devam edilir.

Muayene edilmeyecek eşya

Madde 182- Aşağıda yazılı eşya muayeneye tabi tutulmaz:

a) Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahı için gelen eşya,

b) Milli Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı ihtiyaçları için Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin 3 üncü fıkrasının (a) bendine giren eşyadan, Milli Savunma Bakanlığınca gizliliği önceden Müsteşarlığa bildirilen eşya,

c) Yabancı devlet başkanları ve aileleri efradı ile refakatlerinde memur olanların getirdikleri veya Türkiye'deki ikametleri sırasında getirecekleri eşya ve taşıtları,

d) Türkiye'deki yabancı diplomatik temsilciliklerin, yabancı devletlerin Türkiye'deki konsolosluklarının resmi bir görevin yapılması ile ilgili olarak herhangi bir zamanda getirecekleri her türlü basılmış ve basılmamış belgelerle, taşıtları ve diğer her türlü eşya ve resmi binalar için inşaat malzemesi,

e) İçinde gizli evrak bulunan mühürlü kurye çantaları.

İkinci muayene

Madde 183- Kontrol amacıyla gümrük müfettişleri, müfettiş yardımcıları, gümrük kontrolörleri, stajyer gümrük kontrolörleri ve gümrük idare amirleri, muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın açılmayan kaplar da dahil olmak üzere ikinci muayenesini her zaman yapabilirler.

Muayenede mal sahibinin veya temsilcisinin bulunması kendilerinden istenebilir.

Muayene sonuçları beyanname üzerine yazılır ve altları muayenede bulunanlar tarafından imzalanır.

Görevlilerin sorumluluğu

Madde 184- Muayene memurları, gümrük vergileri ile gümrük idaresince tahakkuku gereken diğer vergileri tahakkuk ettirmek veya muaflik hükümlerini uygulamak, Gümrük, Dış Ticaret, Türk Parasının Kıymetini Koruma Mevzuatı ile diğer mevzuat hükümleri bakımından yapılacak işlemleri yürütmekle görevlidir.

Beyannameyi kontrol edenler ile ikinci muayeneyi yapanlar yaptıkları kontrol ve muayeneden, BİLGE sistemi tarafından hesaplanan gümrük vergileri hariç gümrük vergilerinin hesaplanmasından veya doğruluğunun kontrolünden ya da muafiyet hükümlerinin uygulanmasından sorumludur. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Muayene yeri

Madde 185- Eşyanın muayenesi, bunların gümrük idarelerince konulmasına izin verilen yerlerde veya antrepolarda yapılır. Ancak, gümrük idare amirleri beyan sahibinin talebi üzerine eşyanın bu yerler dışında herhangi bir yerde muayene edilmesine izin verebilir.

Muayenede bulunacaklar

Madde 186- Beyan sahibi eşyanın muayenesi ve numune alınması sırasında hazır bulunabilir. Görevli muayene memurunun gerek görmesi halinde, muayene ve numune alma işlemini kolaylaştırmak için gerekli yardımı sağlamak üzere beyan sahibinin veya temsilcisinin de muayenede bulunması istenir. Beyan ile muayene arasında farklılık bulunması halinde beyan sahibi veya temsilcisinin muayenede bulunması zorunludur.

Muayenede bulunanlar, eşyanın kaplarından çıkarılması, yerleştirilmesi veya eşyadan numune alınmasında görevli muayene memurunun çalışmalarını kolaylaştırmak için gerekli her türlü yardımı sağlamakla yükümlüdür.

Muayene masrafları

Madde 187- Gümrük idaresince muayenesine lüzum görülen eşyanın muayene yerlerine taşınması, buralardan tekrar kaldırılması, kapların açılıp kapatılması, eşyanın kaplardan çıkarılıp tekrar yerleştirilmesi, tartılması, numune alınması, numune kaplarının sağlanması, orijinal kapların laboratuarlara ve diğer kontrol mercilerine gönderilmesi ve getirilmesi gibi muayenenin gerektirdiği tüm elleçleme giderleri beyan sahipleri tarafından karşılanır.

Muayenesi yapılan eşyanın tekrar muayenesi

Madde 188- Muayene memurları henüz gümrük gözetimi altında bulunan muayenesini yaptıkları eşyayı, bir hatanın düzeltilmesi veya muayenede eksik bırakılan hususların tamamlanması gibi geçerli sebeplerle yeniden muayene edebilir. Bu takdirde durum, muayene memurlarınca beyanname üzerinde gösterilir ve altı imzalanır.

Muayene memurlarınca kendilerine havale edilmiş beyanname kapsamı eşyanın muayenesi herhangi bir nedenle tamamlanamadığı takdirde, durum nedenleri ile beyanname üzerinde belirtilmek suretiyle idare amirinin oluru alındıktan sonra muayene diğer bir muayene memuru tarafından tamamlanır.

Beyan ile muayene arasında cins, nev'i veya nitelik farkı

Madde 189- Muayene neticesinde eşyanın cins, nev'i veya niteliğinde beyana göre aykırılık görüldüğü takdirde, aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır.

a) Muayene sonucunda eşyanın cins, nev'i veya niteliği itibarıyla beyana aykırılık bulunmakla birlikte, uygulanması gereken tarife pozisyonu ile vergi oranı, beyan edilen cins, nev'i ve niteliğe ait tarife pozisyonunun vergi oranıyla aynı olur ve bu suretle vergi tahakkukunda bir değişiklik olmazsa 192 nci maddeye göre işlem yapılarak beyanname onaylanır.

b) Eşyanın muayenesinde cins, nev'i veya nitelik itibarıyla beyana göre daha yüksek tarife uygulanmasını gerektirecek derecede aykırılık görüldüğü ve uygulamadan doğan vergi farkı %5 i geçmediği takdirde, yükümlünün bütün kapları açtırmak hakkı saklı kalmak şartıyla, diğer kaplar açılmaz ve bütün eşyanın vergi tahakkuku kısmi muayenede bulunan sonuca göre yapılır.

Vergi farkı %5 i geçtiği takdirde muayene eşyanın geri kalan kısmına da teşmil edilir ve vergi tahakkuku muayene sonucuna göre yapılır.

c) Eşyanın muayenesinde tespit edilen cins, nev'i veya niteliği, beyana göre daha düşük bir tarife uygulanmasını gerektirdiği takdirde, açılmayan diğer kaplara ait vergi tahakkukları, açılan kapların muayene neticesine göre yapılır. Ancak, yapılan kısmi muayene, bütün eşyanın vergilerinin tahakkuku için yetersiz bulunursa, yukarıda belirtildiği gibi, muayene bütün kaplara teşmil olunarak sonuca göre vergi tahakkukları yapılır.

Yukarıdaki fıkralara göre muayene neticesinde eşyanın cins, nev'i veya niteliğinde bulunacak beyana göre aykırılıklar, 1918 sayılı Kanunun ihlali niteliğinde olması halinde, anılan Kanuna göre kovuşturma yapılır.

Beyan ile muayene arasında miktar farkı

Madde 190- Beyana konu vergiye tabi eşyanın, yapılan muayenesinde miktar bakımından bulunan farklar hakkında aşağıda belirtilen hükümlere göre işlem yapılır.

a) Eşyanın faturasındaki satış birimi, kilogram, libre ve ton gibi ağırlık ölçü birimlerinden biri ile gösterilmiş ise, açılan kaplarda muayene sonucuna göre bulunan fazlalıklar %5'i geçmediği takdirde, yükümlünün bütün kapların açılıp tartılmasını istemek hakkı saklı kalmak kaydıyla, miktar fazlalıkları, açılmayan kaplara da sirayet ettirilerek bu suretle bütün kaplar için tespit olunan miktar fazlalıklarının kıymeti, 192 nci maddeye göre işlem yapılarak, vergi matrahına katılır.

Muayenede bulunan fazlalık %5'i geçtiği takdirde, bütün kaplar açılıp tartılır ve bulunacak miktar tahakkuka esas tutulur. Durum müzekkere ile idare amirine bildirilir.

b) Eşyanın faturasında satış birimi adet, baş, top, düzine, sayı veya metre gibi uzunluk veya sair ölçüler üzerinden gösterilmiş bulunan eşyanın, muayene edilen kaplarında, bu ölçülere göre fazlalık görüldüğü takdirde, kapların tümü açılıp muayene edilir ve durum bir tutanak ile tespit olunarak idare amirine bildirilir.

c) Muayene neticesinde beyannamede yazılı olmayan eşyaya rastlandığı takdirde, durum bir tutanakla tespit olunarak idare amirine bildirilir.

d) Kıymetleri üzerinden vergiye tabi eşyanın açılan kaplarında, faturasında yazılı satış birimine göre noksanlık görülürse, gerek bu kapların gerek aynı cins ve nev'iden olup muayene edilmeyen kapların muhteviyatını teşkil eden eşyanın beyan edilen ve faturasına uygun olan kıymeti tahakkuka esas tutulur.

Ancak, açılan kaplarda bulunan noksanlığın, eşyanın telef veya kaybindan veya noksan gönderildiğinin sabit olmasından veya çalınmasından ileri geldiğinin anlaşıldığı hallerde, bütün kaplar açılarak muayene ve asıl noksanlık tespit edilir. Bu noksanlığı karşılayan kıymet, beyan edilen esas kıymetten düşülerek kalan kıymet vergi matrahına esas tutulur.

e) Muayene sonucunda bulunan eksiklik veya fazlalığın eşyanın tabiatı icabı 14 no.lu ekte bulunan oranlarda olduğunun anlaşılması halinde, işlemler gümrük idaresince tespit edilen miktar üzerinden yapılır ve ceza uygulanmaz.

Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılan durumların idare amirince incelenerek, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesindeki cezai hükümlerin uygulanması veya soruşturma konusu olarak ele alınıp alınmayacağı hususu kararlaştırılır.

Bu maddenin uygulanmasında tespit edilen miktar fazlalık veya noksanlıkları dolayısıyla yapılacak tahakkuklarda ve idare tarafından alınacak kararlarda, yürürlükteki Dış Ticaret Rejimi, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kararları ile yasaklama veya kısıtlamalara ait hükümlerin de göz önünde bulundurulması gerekir.

Beyan ile muayene arasında kıymet farkı

Madde 191- Kıymetleri üzerinden vergiye tabi eşyanın, yapılan muayenesinde kıymet bakımından bulunan farklar hakkında aşağıda belirtilen hükümlere göre işlem yapılır:

a) Vergi matrahına girmesi gerektiği halde beyan ve kıymete dahil edilmediği veya noksan beyan edildiği tespit olunan kıymet ve masraflar 43 üncü maddede belirtildiği şekilde ve 192 nci maddeye göre işlem yapılarak eşyanın kıymetine eklenir.

b) Yapılacak muayenede, 'Eşyanın Gümrük Kıymeti' bölümü hükümleri göz önüne alınarak tespit olunacak kıymeti ile beyan olunan kıymetinde veya vergi matrahına giren diğer matrah unsurları arasında şüpheli bir durum görüldüğü takdirde, bu durum müzekkere ile idare amirine bildirilir.

İdare amirince gerekli inceleme yapılarak Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi hükmünün uygulanması veya olayın soruşturma konusu olarak ele alınıp alınmaması hususu karara bağlanır.

Bu maddenin uygulanmasında tespit edilen kıymet eksiklik ve fazlalıkları dolayısıyla yapılacak tahakkuklarda ve idare tarafından alınacak kararlarda, yürürlükteki Dış Ticaret Rejimi, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kararları ile yasaklama veya kısıtlamalara ait hükümlerin de göz önünde bulundurulması gerekir.

Muayene sonuçlarına göre beyannamenin gümrük idaresince re'sen düzeltilmesi

Madde 192- Beyan ile muayene arasında fark bulunması halinde, muayene memuru tarafından bir müzekkere düzenlenerek idare amirinin onayına sunulur. İdare amirinin onayından sonra yapılacak değişiklikler beyan sahibine tebliğ edilir.

Tespit edilen farklara itiraz edilmemesi halinde, bu farklara ilişkin bilgiler muayene memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir ve düzeltme nüshasının dökümü alınır. Asıl beyanname ile düzeltme nüshası birleştirilir. Bu durum beyannamenin asıl nüshası üzerine belirtilir ve imzalanır. Muayene memuru düz beyaz kağıt üzerine dökümünü aldığı düzeltme nüshasına kişisel mührünü basar. Ayrıca idare mührü aranmaz.

İtiraz edilmesi halinde 741 ila 753 nci maddelere göre işlem yapılır.

Eşyanın cins, nev'i, niteliği, miktar ve kıymeti dışında kalan farklar ile cins, nev'i ve niteliğine ilişkin farklılıktan dolayı vergi tahakkukunda ortaya çıkan %5'i geçmeyen fazlalık için Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde re'sen yapılacak düzeltmeler asıl beyanname üzerinde usulü dairesinde yapılır.

Ayniyet tespiti

Madde 193- Gümrük idareleri zorunlu olan hallerde, gümrüğe sunulan ve gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım talep edilen eşyanın bu işlem veya kullanım şartlarına uyulmasını sağlamak amacıyla, başka kurumlarda ekspertizini yaptırmak da dahil olmak üzere ayniyetinin tespitine yönelik önlemleri alabilirler. Muayeneden sonra değiştirilmemeleri için mühür, kurşun mühür, etiket gibi belirleyici araçları eşyanın ve kapların veya taşıtların üzerine tespit edebilirler.

Eşyaya ve taşıtlara ayniyet tespitine yönelik olarak tatbik edilen etiket, mühür ve benzeri araçlar, beklenmeyen hal ve mücbir sebepler nedeniyle eşyanın veya taşıtların korunmasını sağlamak için sökülmeleri veya imhaları zorunlu olmadıkça, yalnız gümrük idareleri tarafından veya bu idarelerin izni ile sökülebilir ya da imha edilebilir. Bu tür bir zorunluluğun ilgili kurum veya kuruluşlardan alınacak mücbir sebep belgesi ile gümrük idaresine ayrıca tevsiki gerekir.

ALTINCI ALT AYIRIM Tahlil

Laboratuar tahliline tabi tutulacak eşya

Madde 194- Eşyanın,

a) 28 no.lu ekte yer alan listede bulunması,

b) Gümrük vergisinin tahakkuk ettirilmesinde veya muaflik hükümlerinin uygulanması ya da eşyaya uygulanacak dış ticaret önlemleri veya düzenlemelerinin belirlenmesi nedeniyle eşyanın cins, nev'i ve niteliğini; dolayısıyla Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki yerini tespit edebilmek için muayene memurunca bu tespit yapılmasının mümkün olamaması,

Hallerinde laboratuar tahlili yapılır.

Muayene memuruna 'belge kontrolü' için gelen beyanname içeriği eşya 28 no.lu ekte yer alsa dahi laboratuar tahliline gönderilmez.

Belge kontrolüne sevk edilen gümrük beyanname konusu eşyanın yaş tespiti nedeniyle ekspertize gereksinim duyulması veya bileşim tablosundaki yerinin belirlenmesi nedeniyle gümrük laboratuarına gönderilmesinin gerekmesi halinde, bu durum, belge kontrolü ile görevli muayene memuru tarafından bir müzekkere ile idare amirine bildirilir. İdare amiri, usulüne uygun olarak numune alınmasını sağlar ve eşya ekspertize ya da tahlile tabi tutturulur. Tahlil veya ekspertiz raporunun müzekkere düzenleyen muayene memuruna gelmesi üzerine, muayene işlemleri sonuçlandırılır.

Eşyanın usulüne göre alınmış numunesi, numune alınmasının mümkün olmadığı veya eşyaya zarar verdiği hallerde eşyanın bütünü laboratuara gönderilir.

Fiziki muayeneye sevk edilen ve 28 no.lu ekte yer alan eşyanın, muayene memurunca tarife pozisyonunun tespit edilebilmesi halinde, söz konusu eşyanın laboratuar tahliline gönderilmesine gerek yoktur.

İthalinde süreklilik bulunan eşyanın göndericisi, alıcısı ve menşenin aynı olması, eşyanın özelliklerini belirleyici belgelerinde farklılık bulunmaması ve beyanname tescil tarihi itibarıyla en fazla bir yıl öncesine dayanan ve aynı eşyaya ait tahlil raporunun gümrükçe tasdikli nüshasının ibraz edilmesi halinde, daha önce yapılan tahlile itibar edilir. Ancak, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 27 (27.01 ila 27.05 ve 27.16 hariç), 28, 29 uncu fasılları ile 39.01 ile başlayarak 39.15 dahil olmak üzere bu tarife pozisyonlarında yer alıp dökme olarak gelen eşya her durumda tahlile gönderilir.

Altıncı fıkra hükümlerini ihlal ederek aynı fıkroda belirtilen şartları taşımayan eşyayı yeni bir laboratuar tahlili gerektirmeksizin ithal etmeye kalkıştıkları tespit edilen yükümlülere bir daha bu kolaylıktan yararlanma hakkı verilmez.

Tahlilin yapılacağı yerler ve gümrük laboratuarlarının görevleri

Madde 195- Laboratuar tahlilleri gümrük laboratuarlarında yapılır. Tahlilin gümrük laboratuarlarında yapılamaması halinde bu tahlil, ücreti yükümlülerce peşin ödenmek şartıyla, gümrük müdürlüklerince uygun görülen laboratuarlarda yaptırılabilir. Tahlil yapılacak laboratuarın tespitinde eşyanın cins, nevi ve niteliğine göre sırasıyla en yakın üniversite, bilimsel kuruluş, uzman ve uygulayıcı kurumların laboratuarları dikkate alınır.

Gümrük Kanunu'nun 65 inci maddesinin 3 üncü, 66 ncı maddesinin 4 üncü fıkrası gereğince gümrük laboratuarlarında yapılan tahliller için yükümlüden tahlil masrafı alınmaz. Yükümlünün talebi üzerine Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu belirlenmesine ilişkin olarak istenilen ve birinci fıkra uyarınca yapılan tahliller dışında yapılan tahlillerden 748 inci maddede belirtilen miktarda tahlil ücreti alınır."

Gümrük laboratuarlarında aşağıdaki işler yapılır.

a) Eşya için Türk Gümrük Tarife Cetvelinin veya muaflik hükümlerinin uygulanması bakımından tarife diline göre cins, nev'i ve niteliğinin laboratuar tahlili ile tespiti,

b) Dış Ticaret Rejiminin koyduğu kayıtlar gereği, yasaklama ve kısıtlama hükümlerinin uygulanması bakımlarından eşyanın mahiyetinin ne olduğunun laboratuar tahlili ile tayini,

c) İdarece lüzum görülecek sair tahlil ve fenni işlerin yapılması.

Tahlilin ne yönden yapılacağı

Madde 196- Muayene memurları tahlil için gümrük laboratuarlarına veya hariçteki laboratuarlara gönderecekleri eşya veya numunelerin hangi yönden tahliline gerek gördüklerini beyannameye açıkça ve eksiksiz bir şekilde yazmakla ve kimyagerler de tahlili istenilen çerçevede yapmakla yükümlüdür.

Noksan sorgu nedeniyle ortaya çıkacak yanlış tarife uygulamasından veya numunelerin başka yönlerden tekrar tahlile gönderilmesinden, ilgili muayene memurları sorumludur.

Numune almaya ilişkin kurallar

Madde 197- Numune alınacak eşyanın miktarının fazla olması durumunda, alınacak numunenin tüm eşyayı temsil etmesi için eşyanın değişik bölgelerinden örnekler alınarak bunlar birleştirilir.

Ancak alınan örneklerin teknik olarak birleştirmesinin mümkün olmaması halinde örnekler laboratuara ayrı ayrı gönderilir.

Perakende satışa hazırlanmış hava geçirmez halde ambalajlanmış eşya için en küçük ambalaj numune olarak kabul edilir.

Ambalajlı kaplarda bulunan parça, toz veya hamur kıvamındaki numuneler doğrudan hava ile temas etmeyecek şekilde alınır. Bu numuneler en az üç ayrı kaptan olmak kaydıyla tüm kapların %5'inden alınır.

Numune alımında 29 no.lu ekte yer alan emniyet tedbirlerine 29.1 no.lu ekte yer alan temizlik kurallarına uyulur.

Numune konulacak kapların 29.2 no.lu ekte yer alan özellikte olmasına dikkat edilir.

Katı eşyadan numune alma

Madde 198- Dökme eşyanın numunesi eşyanın değişik yerlerinden alınan örneklerin karıştırılması suretiyle elde edilir.

Taneleri aynı büyüklükte olmayan dökme eşyanın numunesi, eşit uzaklık ve eşit derinlikte on ayrı bölgeden alınan örneklerin birleştirilmesiyle elde edilir.

Varil, çuval, kutu ve benzeri ambalaj içinde bulunan aynı tür eşyanın numunesi, her ambalaj türünden ayrı örnekler alınarak bunların birleştirilmesi suretiyle elde edilir.

Düzgün kalıplı parçalar halindeki metal ve alaşımlarından tüm eşyayı temsil etmesi için 3'ten az 10'dan fazla olmamak kaydıyla her 1000 ton için 1 adet örnek alınır. Bu örnekler bir araya getirilmek suretiyle numune elde edilir.

Katı eşyadan numune alınmasında 29.3 no.lu ekte yer alan alet ve cihazlar kullanılır.

Sıvı eşyadan numune alma

Madde 199- Sıvı maddelerden numune alınması için kabın çalkalanarak veya eşyanın karıştırılarak homojen hale getirilmesi gerekir. Bu işlem sırasında sıvı maddenin hava ile teması önlenir.

Petrol ürünleri veya melas gibi eşyanın depolandığı tank veya fıçı gibi büyük hacimli kaplardan numune alınması bu kapların üst, orta ve alt bölgelerinden alınan örneklerin birleştirilmesi suretiyle yapılır.

Macun halinde koyulaşmış, donmuş, içinde çözünmeyen katı maddeler ihtiva eden sıvılardan numune alınması bu sıvıların değişik bölgelerinden alınan parçaların eritilip çalkalanması suretiyle yapılır.

Sıvılardan numune alınmasında 29.4 ila 29.7 no.lu eklerde yer alan aletler kullanılır.

Akan sıvıdan numune alma aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Numune alınacak sıvının tamamı bir borudan sabit hızla homojen olarak akıyor ise, bu boruya borunun eksen ve iki yüzeyi arasındaki mesafeyi tam ortalayacak hizada ağzı akış yönüne dönük L şeklinde 29.5 no.lu ekte yer alan kıvrılmış musluklu bir borudan ibaret olan sabit haldeki akışkan sıvılar için numune aleti bağlanır ve zaman zaman musluk açılarak gereken miktarda numune alınır.

b) Sıvı eğer bir depodan homojen olarak akıyor ise başlangıç, orta ve üst noktalarından ikişer litre örnek alınır. Bu örnekler bir araya getirilip karıştırılır. 250-500 ml şişelere konur, ağzı mantar tıpa ile kapatılır, mühürlenir.

c) Sıvının farklı yoğunlukta katmanlar halinde akması halinde, boruya 29.6 no.lu ektteki sabit halde bulunmayan akışkan için numune alma aleti bağlanır. A borusunun dışta kalan kısmına musluklu bir C borusu geçirilir. A borusu D yerinde tekrar ana boruya bağlanır. Numune muslukla C borusundan alınır.

Durgun haldeki sıvılardan numune alınması aşağıdaki gibi yapılır:

a) Fıçı, varil, tank ve benzeri kap içinde bulunan sıvıların yapılan kontrol sonunda tek fazlı olduğunun anlaşılması halinde herhangi bir yerinden sifon ile numune alınır. Sıvının birden fazla fazdan oluşması halinde numune 29.7 no.lu ekte yer alan boru şeklindeki çok fazlı sıvılardan numune alma aleti ile alınır. Borunun ağzı mantar ile sıkıca kapatıldıktan sonra mantar tam ortasından bir tele bağlanır. Tel borunun ortasından geçirilir. Bu telin hareketi ile mantar boruya kolayca takılıp çıkartılabilmelidir. Boru kapalı vaziyette sıvının bulunduğu

kaba daldırılır. Mantar istenilen seviyeden açılarak borunun sıvı ile dolması sağlanır. Mantar kapatılır ve boru sıvıdan çıkarılır. Bu şekilde her fazdan ayrı ayrı alınan birim numuneler bir kaptaki birleştirilir. İyice karıştırıldıktan sonra 500 ml lik şişelere doldurularak numune oluşturulur. Şişelerin ağızları kapatılıp mühürlenerek eşyanın tüm özelliklerini gösteren etiket şişeye yapıştırılır.

Durgun haldeki sıvı çözünmemiş katı madde ihtiva ediyor ise numune sıvının tamamı iyice karıştırılarak ve katı kısım henüz dibe oturmadan alınır.

Aşırı doygunluktan dolayı çözünmemiş kristaller içeren oleum, asetik asit gibi sıvılardan numune ya sıvının bütününe ısıtıp bu kristaller çözüldükten sonra ya da iyice karıştırılarak kristalleri sıvı içinde homojen şekilde dağıttıktan sonra alınır.

Gazlardan numune alma

Madde 200- Gaz numunesini almak için mümkün olabildiğince sabit basınç altında numune akış hızının gazın değişen basınçlara göre ayarlanması suretiyle alınır.

Borulardan akan gazlardan numune almak için 29.8 no.lu ekte yer alan cihaz kullanılır. Söz konusu cihazın en uzun borusu gazın geçtiği borunun ekseni hizasına gelecek şekilde takılır.

Tank içinden gaz numunesi alınması için 29.9 no.lu ekte yer alan cihaz kullanılır. Söz konusu cihaz bir basınç ölçeği (B), hız ölçme şişesi (C), gaz sayacı (G), basınç kontrol sayacı (E) ve basınç ölçeğinden (F) ibarettir. Cihazın bir ucu aspiratöre diğer ucu numunesi alınacak eşyaya bağlıdır. Aspiratör gazın emilmesini sağlar.

Numune alınırken basınç ölçeğinde okunan basınç kontrol cihazındaki boruyu yukarı aşağı hareket ettirerek 20-25 mm Hg olacak şekilde ayarlar. Gaz bir basınç altında geçiyor ise gaz alma düzeneğinde aspiratör basınç kontrol cihazı ve basınç ölçeği kısımları kullanılmaz.

Bu şekilde elde edilen numuneler kimyasal ve termik özellikleri uygun borosilikat camından yapılmış gaz giriş ve çıkış borularında sızdırmazlık özelliği bulunan 29.10 no.lu ekte yer alan tüp şeklinde gazlardan numune alma kabına konur.

Numunelerin miktarı, etiketlenmesi ve mühürlenmesi

Madde 201- Numuneler, beyan edilen eşyanın cins, nev'i ve niteliğini temsil edecek şekilde ve en az iki tahlile yetecek miktarda alınır.

Gümrük idareleri aldıkları numuneler karşılığında herhangi bir bedel ödemekle yükümlü değildir.

Her numune kabına 29.11 no.lu ektteki örneğine uygun etiket yapıştırılır. Etiketler silinmeyecek sabit mürekkepli kalemle yazılır ve numune kabının kapağına değil, kabin kendisine yapıştırılır.

Kapalı kaplar içine veya şişelere konan numunelerin ağızları numuneyi alan tarafından mühürlenerek kapatılır.

Numunelerin laboratuara gönderilmesi

Madde 202- Tahlilin yapılacağı laboratuvarın posta veya özel kargo ile gitmesini gerektirmeyecek kadar yakın olması halinde numune gümrük personeli refakatinde gönderilir. Bu şekilde gönderilen numuneler imza karşılığında teslim edilir.

Eşya sahibi veya temsilcileri tahlil için gümrük laboratuvarlarına doğrudan numune gönderemeyecekleri gibi, laboratuvarlar da bunları kabul edemez.

Her beyannameye ait tahlili gereken numuneler gümrük laboratuvarına bir defada gönderilir. İlk numunelerin tahlilinden ve rapora bağlanmasından sonra gümrük laboratuvarlarına her ne sebeple olursa olsun tekrar numune gönderilmesi idare amirinin iznine bağlıdır.

Gümrük laboratuvarları dışındaki laboratuvarlara gönderilen numuneler yazı ile sevk edilir. Bu yazıda, eşyanın cins, nev'i, niteliğine ilişkin yükümlü beyanı ile birlikte Türk Gümrük Tarife Cetveli ve İzahnamesinde söz konusu eşya ve analizleri için getirilen hükümler dikkate alınarak hangi analizlerin yapılması gerektiği, özellikle hangi hususun tespitinin istenildiği belirtilir ve düzenlenecek raporda numunenin mühürlü olarak ulaşıp ulaşmadığı hususuna yer verilmesi istenilir.

Kargo ile gönderilecek numune kapları gönderme yazısı ile birlikte sağlam bir dış kabin içine konulur. Kırılacak veya bozulacak türden olan numune kapları kırılmayı önleyecek şekilde plastik, köpük gibi maddeler ile desteklenir.

Gümrük laboratuvarına gönderilmesi tehlikeli veya külfetli olan eşyanın bulunduğu yerde görülüp, kimyagerliğe numune alınması mümkündür.

Numunelerin kargo ile gönderilmesine ilişkin masraflar yükümlüsüne aittir.

Usulüne uygun alınmadığı veya usulüne uygun gönderilmediği sonradan tespit edilen numune kullanılarak yapılan tahlil sonuçları geçersiz sayılır.

Numuneler üzerinde yapılacak ilk incelemeler

Madde 203- Gümrük laboratuvarlarına gönderilen numuneler tahlilden önce gözden geçirilir ve bunların yukarıdaki maddelerde yazılı şekil ve miktarda olup olmadığı, beyannamelerinde gösterilen sayıda bulunup bulunmadığı araştırılır, varsa noksanlıkların tamamlanması için muayene memurlarına geri verilir.

Numunelere tahlilden sonra yapılacak işlemler

Madde 204- Beyannameye eklenemeyecek nitelikte olması nedeniyle üzerlerine etiket yapıştırılmak veya bağlanmak suretiyle laboratuarlara gönderilmiş olan numunelere ait etiketlerin üzerine kimyagerlerce tahlil raporlarının numaralarının yazılması şarttır.

Tahlili yapılan numuneler, tahlil raporlarının yazılıp imzalanmasından sonra tahlili yapan kimyager tarafından kendi mühürleri ile mühürlenir ve numune odası bulunan gümrüklerde bu yerlere, olmayan yerlerde ise güvenilir bir yere kaldırılıp saklanır.

Tahlil neticelerinin tebliğinden itibaren 1 ay içinde sahipleri tarafından müracaat edilerek alınmayan numuneler gümrüğe terk edilmiş sayılır. Tahlil neticelerinin tebliğinde sahiplerince geri alınmayacağı yazılı olarak beyan edilen numuneler bu bildirim tarihinden 15 gün sonra tasfiye olunur. Tahlil isteği, tarife sorgusu, Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvurusu, Bağlayıcı Menşe Bilgisi başvurusu veya herhangi bir nedenle Müsteşarlığa gönderilip süresi içinde alınmayan numuneler Müsteşarlıkça değerlendirilir.

Numunelerin üzerlerindeki mühürlerin bozulmuş olmasından ve kap içindeki numunelerin akıp sızmasından veya zarara uğramasından ve tasfiyesi gerekenlerin tespitinden ve bunların zamanında tasfiye edilmemesinden ve bunların muhafazasından doğrudan doğruya numune odası memuru veya bu işle görevli memur sorumludur.

Tahlil raporları

Madde 205- Gümrük laboratuvarlarında yapılacak tahliller için 30 no.lu ekte yer alan Laboratuvar Tahlil Raporu Formu 3 nüsha düzenlenir. Mezkur formlara sene başından itibaren sıra numarası verilerek 31 no.lu ekte yer alan Laboratuvar Kayıt Defterine kaydedilir. Formun birinci nüshası beyannameye eklenir. İkinci nüshası laboratuvarında saklanır. Üçüncü nüshası ise beyannamenin idarede kalan nüshasına eklenir. 194 üncü maddenin altıncı fıkrasındaki haktan yararlanmak isteyen yükümlülere idarece bu formun tasdikli bir nüshası verilir.

Gümrük laboratuvarlarında yapılan tahliller için düzenlenecek raporun sıra numarası ve tarihi ilgili beyannamenin üzerine yazılır. Tahlile ilişkin formun bütün nüshaları tahlili yapan kimyager tarafından imzalanır ve laboratuvarın resmi mührü ile mühürlenir.

Yukarıda belirtilen şekilde düzenlenen tahlil raporları muayene memurlarına gönderilir ve bu memurlarca incelendikten sonra bir aykırılık tespit olunmazsa, beyanname üzerine 'tahlil sonucu beyana uygun bulunmuştur' meşruhatı düşülür.

Müsteşarlık denetim elemanları ile idare amirleri tarafından yazılı olarak istenilecek tahlil sonuçları, yazıyla bildirilir.

İdare amirinin izni ile ikinci defa gönderilen numuneler için ayrı rapor tanzim edilir ve ayrı rapor numarası verilir. Bu raporların üzerine ilk raporun tarihi ile sıra numarası yazılır. İkinci tahlil raporları da sıra numarası verilerek laboratuvar kayıt defterine kaydedilir.

Tahlil sonuçlarının eşya sahiplerine duyurulması

Madde 206- Birinci tahlil sonuçları ilgili muayene memurunca beyan sahiplerine tahlil raporlarının altlarına tarih ve imza attırılmak suretiyle, buna imkan bulunmayan hallerde ise yazı ile duyurulur. Bu tarih, tahlil raporlarına itiraz için başlangıç sayılır.

YEDİNCİ ALT AYIRIM
Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü

Eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolünde yapılacak işlemler

Madde 207- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Gümrük idareleri, eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla, eşyanın ithal veya ihrac işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebilirler. Bu kontroller beyan sahibine, söz konusu işlemler ile doğrudan ya da dolaylı olarak ticari yönden ilgili diğer kişilere veya belge ve verileri ticari amaçla elinde bulunduran diğer kişilere ait yerlerde yapılabilir. Mümkün olduğu takdirde eşya muayene de edilebilir.

Kamu kurum ve kuruluşları dahil eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolüne tabi olanlar veya bunlarla muamelede bulunan gerçek ve tüzel kişiler, yetkililerce istenilen belge ve bilgileri temin etmeye mecburdurlar.

Müsteşarlık, eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolü uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yönelik düzenleme yapmaya yetkilidir.

Gümrük idareleri, kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine eşyanın risk kriterlerine göre belge kontrolü ve fiziki muayene yapılmadan teslim edilmiş olması halinde, eklenmesi zorunlu belgelerle kayıtlı bilgiler doğrultusunda, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 63 üncü maddesi kapsamında beyannamenin düzeltilmesini teslimden sonra da yapabilirler. Söz konusu düzeltme beyannamenin döküm nüshaları üzerinde yapıldıktan sonra, yapılan düzeltmeye ilişkin açıklama BİLGE ekranına kaydedilir. Ancak,

a) Eşyanın tesliminden sonra beyannamenin incelenmesi sonucu beyan edilen bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

b) Beyan sahibine eşyanın tesliminden sonra kontrole tabi tutulacağına bildirilmesinden,

c) Eşyanın kısmen ya da tamamen tüketilmesi, üretime sokulması, satılması ya da devredilmesinden, sonra beyannamede düzeltme yapılmasına izin verilmez.

Beyannamenin incelenmesi veya eşyanın tesliminden sonraki kontrolü sonucunda, ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri bu Yönetmelikte yer alan ceza hükümleri saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmek için gerekli işlemleri yaparlar.

Basitleştirilmiş kontrol yöntemi, risk kriterlerine göre, belge kontrolü ve fiziki muayene yapılmadan teslim edilen eşyanın teslimden sonra gümrük beyannamesi ile ticari belge ve verileri incelenerek gerektiğinde eşyanın fiziki muayenesinin imalathane, fabrika, özel depo, işyeri ve benzeri yerlerde yapılmasını ifade eder.

Yukarıdaki fıkra kapsamı basitleştirilmiş kontrol yöntemi uygulamasından, B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi bulunan kişiler yararlandırılır. Bunların ticari unvan ve vergi numaraları bilgisayar sistemine tanıtılır.

Risk kriterlerine göre basitleştirilmiş kontrol yöntemine tabi tutulan gümrük beyannamelerinin gümrük idaresi nüshaları basitleştirilmiş kontrol servisinde toplanır. Bu serviste görevli muayene memurları beyanname ve sistem üzerindeki bilgiler ile beyanı tevsik eden belgelerdeki bilgileri karşılaştırır. İlgili muayene memuru tarafından yapılan belge kontrolü sonucunda, uygun sonuç alınması durumunda BİLGE ekranına ve beyannamenin döküm nüshası üzerine "Kontrolü yapılmış ve uygun sonuç alınmıştır" meşruhatı düşülerek beyanname imzalanır.

Muayene memuru yaptığı inceleme sırasında beyanname ve ekli belgeler arasında ciddi bir farklılık görür ve fiziki muayenenin yapılmasına karar verir ise; durumu bir müzekkere ile idari amirine bildirir. İdari amirinin fiziki muayeneyi uygun görmesi halinde, ilgili muayene memuru ile birlikte başka bir muayene memuru veya gümrük memuru görevlendirilir. Bu memurlar eşyanın bulunduğu depo, fabrika veya işletmeye giderek eşyanın fiziki muayenesini yaparlar. Eşyanın bulunduğu duruma göre stok deposunda, üretim bandında, mamul stok ambarında veya firmanın muhasebe kayıtlarında gerekli inceleme yapılarak muayene sonuçları bir tutanağa bağlanır. Bu tutanağa, ilgili işletmeye veya deposuna zarar verilmediği de yazılır ve tutanak görevli gümrük memurları ile firma yetkilisi tarafından imzalanır. Ayrıca, eşyanın gümrük işlemleri veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve veriler de kontrol edilebilir.

Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü), basitleştirilmiş kontrol yöntemi uygulamasından yararlanmak isteyenlerden aranan koşullarda değişiklik ve yapılacak işlemlere dair ayrıca düzenleme yapabilir.²¹

²¹ Metnin değişmeden önceki hali: Gümrük idareleri, beyannamedeki bilgilerin doğruluğunun saptanması için, eşyanın ithal veya ihrac işlemlerini ya da bu işlemlerden sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri eşyanın tesliminden sonra kontrol edebilir. Bu kontroller, mümkün olan durumlarda, eşyanın muayenesini de kapsayabilir.

İKİNCİ AYIRIM
Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi

BİRİNCİ ALT AYIRIM
Genel Hükümler

Sonradan kontrol yöntemi, muayene kriterlerine göre, belge kontrolü ve fiziki muayene yapılmadan teslim edilen eşyanın teslimden sonra gümrük beyannamesi ile ticari belge ve verileri incelenerek gerektiğinde eşyanın fiziki muayenesinin imalathane, fabrika, özel depo, işyeri ve benzeri yerlerde yapılmasını ifade eder.

Yukarıdaki fıkra kapsamı sonradan kontrol yöntemi uygulamasından yararlanmak üzere, 136 ncı maddesinde belirtilen genel koşullar ile 137 veya 148 inci maddesinde belirtilen özel koşulları taşıyanlara yazılı olarak başvuruları üzerine Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı ve buna ilişkin belge verilir. Bunların ticari unvan ve vergi numaraları bilgisayar sistemine tanıtılır ve ayrıca bu kişilerin isim ve vergi numaralarını içerir liste gümrük idarelerine duyurulur.

Resmi daireler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve yine sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait ve bunlara bağlı müesseselerin sonradan kontrol yöntemi uygulamasından yararlanmak üzere yukarıdaki fıkroda belirtilen genel ve özel koşullar aranmaksızın yazılı başvuruları üzerine Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı ve buna ilişkin belge verilir.

Müsteşarlıkça (Gümrükler Genel Müdürlüğü), sonradan kontrol yöntemi uygulamasından yararlanmak üzere Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı verilenler 136 ncı maddede öngörülen genel koşullar itibarıyla belgenin verildiği tarihi takiben her yıl, 137 ve 148 inci maddelerinde öngörülen özel koşul itibarıyla ise üç yılda bir güncelleştirilir.

Muayene kriterlerine göre sonradan kontrol yöntemine tabi tutulan gümrük beyannamelerinin gümrük idaresi nüshaları sonradan kontrol servisinde toplanır. Bu serviste görevli muayene memurları beyanname ve sistem üzerindeki bilgiler ile beyanı tevsik eden belgelerdeki bilgileri karşılaştırır. İlgili muayene memuru tarafından yapılan belge kontrolü sonucunda, uygun sonuç alınması durumunda BİLGE ekranına ve beyannamenin döküm nüshası üzerine 'Sonradan kontrolü yapılmış ve uygun sonuç alınmıştır' meşruhatı düşülerek beyanname imzalanır. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Muayene memuru yaptığı inceleme sırasında beyanname ve ekli belgeler arasında ciddi bir farklılık görür ve fiziki muayenenin yapılmasına karar verir ise durumu bir müzekkere ile idari amirine bildirir. İdari amirinin fiziki muayeneyi uygun görmesi halinde, ilgili muayene memuru ile birlikte başka bir muayene memuru veya gümrük memuru görevlendirilir. Bu memurlar eşyanın bulunduğu depo, fabrika veya işletmeye giderek eşyanın fiziki muayenesini yaparlar. Eşyanın bulunduğu duruma göre stok deposunda, üretim bandında, mamul stok ambarında veya firmanın muhasebe kayıtlarında gerekli inceleme yapılarak muayene sonuçları bir tutanağa bağlanır. Bu tutanağa, ilgili işletmeye veya deposuna zarar verilmediği de yazılır ve tutanak görevli gümrük memurları ile firma yetkilisi tarafından imzalanır. Ayrıca, eşyanın gümrük işlemleri veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve veriler de kontrol edilebilir.

Yapılan kontrol sonucunda ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri bu Yönetmelikte yer alan ceza hükümleri saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmek için gerekli işlemleri yaparlar.

Müsteşarlık (Gümrükler Genel Müdürlüğü), sonradan kontrol yöntemi uygulamasından yararlanmak isteyenlerden aranan koşullarda değişiklik ve yapılacak işlemlere dair ayrıca düzenleme yapabilir.

Tanım

Madde 208- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ve diğer mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile mümkündür.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerinin uygulanması halinde, eşya serbest dolaşımda bulunan eşya statüsünü kazanır.

Ticaret politikası önlemleri

Madde 209-Aramızda ticaret ve ödeme anlaşması olmayan ülkelerden gelen eşyanın yurda sokulması, o tarihte yürürlükteki ticaret politikası önlemlerine tabidir.

Aramızda iki taraflı ticaret ve ödeme anlaşması bulunan ülkelere gelen eşyanın yurda sokulmasında, yürürlükteki ticaret politikası önlemlerinin yanı sıra, bu anlaşmalardaki kayıt ve şartlar da göz önünde bulundurulur.

Gerek anlaşma bulunmayan gerek anlaşmalı ülkelere gelen eşyanın yurda girişinde, o tarihte yürürlükteki Dış Ticaret Rejimi ve Türk Parası Kıymetini Koruma Kararları ile konulmuş kayıt ve şartlar da dikkate alınır.

Beyan ve vergi oranı

Madde 210- Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya, bu rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinde yürürlükte olan vergi oranları uygulanır. Bununla birlikte, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden sonra, eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin ödenmesinden veya teminata bağlanmasından önce, tarımsal mali yükler dışında kalan ithalat vergileri oranlarının indirilmesi ve beyan sahibinin yazılı başvurusu halinde lehine olan oran uygulanır.

Beyan sahibince, tescil edilmiş olan beyanname ile ilgili gümrük işlemlerinin sebepsiz yere tamamlanmamış olması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

Birden fazla tarifedeki eşyanın aynı tarifede vergilendirilmesi

Madde 211- Bir serbest dolaşıma giriş rejimi beyannamesi kapsamı olup aynı zamanda bir konşimento içeriği eşyanın değişik tarife pozisyonlarına girdiği hallerde;

a) Her bir eşya için kendi tarife pozisyonuna göre işlem yapılmasının ek bir iş yükü ve masrafa sebep olması,

b) Beyan sahibinin yazılı talepte bulunması,

Şartlarıyla, eşyanın tamamına en yüksek ithalat vergi oranına tabi eşyanın tarife pozisyonuna göre vergi uygulanabilir.

ATA Karnesiyle gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi

Madde 212- ATA karnesiyle Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici ihraç edildikten sonra yeniden ithal edilen serbest dolaşımda bulunan eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri aynı ATA karnesiyle yapılır.

Bu durumda eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerini yapan gümrük idaresi;

a) ATA karnesinin yeniden ithale ilişkin bölümünün A'dan G'ye kadar olan bölümündeki bilgilerinin doğruluğunu kontrol etmek,

b) ATA karnesinin yeniden ithale ilişkin H bölümünü doldurmak,

c) Yeniden ithal belgesini koparmak,

Suretiyle işlemleri tamamlar.

İKİNCİ ALT AYIRIM Yasaklama ve Kısıtlamalar

Türkiye'ye sokulması yasak olan eşya

Madde 213- Türk Gümrük Tarife Cetveli ile özel kanunlar veya taraf olduğumuz anlaşmalar ve sözleşmelerle ithali yasak edilmiş ve edilecek olan eşya, 235 inci madde saklı kalmak kaydıyla, her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye sokulamaz.

Türkiye'ye ithali yasak olan eşya ve ilgili mevzuata ait liste 32 no.lu ekte belirtilmiştir.

İthal belli kurum ve kuruluşlara bırakılan eşya

Madde 214- Özel kanunlar gereğince Türkiye'ye ithali belli kurum ve kuruluşlara bırakılan eşya, ancak bu kurum veya kuruluşlar veya bunların yetki verdiği kurum veya kuruluşlarca ithal edilebilir.

Halen ithali belli kurum veya kuruluşlara bırakılan eşyaya ait liste 33 no.lu ekte gösterilmiştir.

İthalinde belli merciin izni aranılacak eşya

Madde 215- Özel kanun, kararname, tüzük ve tebliğ hükümlerine göre Türkiye'ye ithalinde belli merciin izni aranacak eşya, ancak tabi olduğu mevzuata uygunluğu tespit edilmek suretiyle serbest dolaşıma sokulabilir.

Halen yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre Türkiye'ye ithalinde belli merciin izni aranacak eşyaya ilişkin liste 34 no.lu ekte yer almıştır.

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM Özel Kanun ve Tüzüklerinde Yazılı Mercilerce Ayrıca Kontrol ve Muayenesi Gereken Eşya

Hayvan ve hayvansal maddelerin muayenesi ve giriş kapıları

Madde 216- Kuşlar, kümes ve av hayvanları dahil olmak üzere, her nev'i hayvanlar ve hayvansal maddeler 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu ile 22/2/1989 tarihli ve 89/13838 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Yönetmeliği gereğince veterinerler tarafından ayrıca muayeneye tabi tutulur.

Bunlar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Müsteşarlıkça birlikte tespit edilen gümrük liman ve kapılarından yurda sokulabilir.

Bitki ve parçalarının muayenesi ve giriş kapıları

Madde 217- Her türlü bitki, bitkisel ürün ve parçaları, zirai mücadele cihaz ve ilaçları ve bütün bunların ambalajlarının yurda sokulabilmesi için, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ve bu Kanunun uygulamasına dair Nizamname gereğince, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca ilan olunan (yabani otlar, böcek, kurt, spor vesaire) gibi ithallerine mani hastalık ve zararlılardan temiz olması ve bu hastalık ve zararlılardan temiz yerin mahsulü bulunması ve bu hususların gönderildikleri ülkelerin resmi makamlarınca verilmiş bitki menşe ve sağlık sertifikaları ile birlikte gelmiş bulunmaları gerekir.

Yukarıdaki şartlar dairesinde gelen eşya, ancak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Müsteşarlıkça birlikte tayin edilmiş bulunan kara, deniz ve hava gümrük kapılarından, zirai karantina kuruluşunca usulü dairesinde muayene ve girişlerinde bir sakınca olmadığı tespit edildikten sonra, yurda sokulabilir.

Gıda maddelerinin muayeneleri

Madde 218- Gıda maddelerinin muayene ve gümrük işlemlerinde 560 sayılı 'Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname' ve bu Kararnameye ilişkin Yönetmelik hükümleri göz önünde bulundurulur.

Bu nitelikteki eşyanın ithal veya ihracı, sadece bu konularda yetkili gümrük idarelerinden gerçekleştirilebilir.

Ölçü ve tartı aletlerinin muayenesi

Madde 219- Yurda sokulacak olan her nev'i ölçü ve tartı aletleri, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayarlar Kanunu ile bu Kanuna bağlı olarak yayımlanmış yönetmelik gereğince öncelikle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ölçü ve ayar taşra teşkilatı tarafından gümrüklerde muayene edilmesi mümkün olanların gümrüklerde, olmayanların ise geçici olarak yurda girişine müsaade edilerek ölçüler teşkilatı laboratuvarlarında, ayar istasyonlarında veya montaj mahallerinde muayene edilerek damgalanır ve yurda kesin girişleri sağlanır. Bu hususta gümrük İdareleri muayenelerin sağlanması için gerekli yardımı yapmak ve kolaylığı göstermekle mükelleftir.

Bu ölçü ve tartı aletleri, sözü edilen kanun ve yönetmelik hükümleri gereğince, üçüncü fıkrada belirtilen şekilde işleme tabi tutulduktan sonra 35 no.lu ekte yer alan listede gösterilen gümrük idarelerinden ithal edilebilir.

Bu ölçü aletleri, gümrükte iken sahiplerinin başvuru tarihinden itibaren 15 gün içinde ilk muayeneleri yapılarak doğru oldukları takdirde damgalanır. Muayene neticesinde doğru olmadıkları anlaşılan ve ıslahları da yapılamayanların veya yapılmayanların gümrükten çekilmelerine izin verilmez ve süresi içerisinde sahipleri tarafından mahrecine veya yurt dışına gönderilmeyen bu eşya hakkında Gümrük Kanununun tasfiyeye ait hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, bu gibi aletlerin alıcı tarafından ıslah edilip damgalattırılması şartıyla yurda sokulmak üzere satılmasına müsaade edilir. Bu mümkün olmadığı takdirde ölçüler teşkilatı (Ölçüler ve Kalite Kontrol Genel Müdürlüğü) temsilcileri huzurunda ölçülük vasfının yok edilmelerinden sonra satışı yapılır.

DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM
Nihai Kullanımı Nedeniyle İndirimli Tarife Uygulamasına Tabi Eşya

İndirimli tarife uygulamasına tabi tutulacak eşya

Madde 220- Nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranı uygulamasına tabi eşyanın, belirlenen amaçlarla kullanılması halinde gümrük vergileri alınmaz veya normalde uygulanan gümrük vergisi oranından daha düşük vergi oranı uygulanır.

İzin

Madde 221- Serbest dolaşıma girecek eşyanın nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanmasını isteyenlerin, eşyanın serbest dolaşıma gireceği yetkili gümrük idaresinden, beyannamenin tescil tarihinde veya bu tarihten geriye doğru altı aylık süre içinde yazılı olarak talepte bulunmaları gerekir.

Bu talepler aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) Nihai kullanımın mahiyeti,
- b) İşlemin gerçekleşeceği üretim mahallerinin teknik özellikleri ve kapasitesi,
- c) Kullanılacak eşyanın türü ve miktarı,
- d) Gümrük idarelerince gerekli görülecek sair bilgi ve belgeler.

Talep uygun görüldüğü takdirde, ilgili gümrük idaresi tarafından indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanması izni verilir. Bu izin yazısında iznin geçerlilik süresi de belirtilir.

Teminat ve denetim

Madde 222- Nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanarak serbest dolaşıma giren eşyada kanuni veya tavizli vergi oranının uygulanması ile bulunacak vergiler ile nihai kullanım nedeniyle indirimli tarife uygulanarak tahakkuk ettirilen vergiler arasındaki fark teminata bağlanır.

İzin hak sahibi;

- a) Eşyayı, öngörülen nihai kullanıma tahsis etmekle,
- b) Gümrük idarelerinin, eşyanın gerçekten öngörülen nihai kullanıma konulduğundan emin olmak için gerekli gördükleri kontrolleri yapabilmelerini sağlayacak kayıtları tutmak ve bunların dayanaklarını teşkil eden belgelerle birlikte saklamakla,

Yükümlüdür.

Belirli bir nihai kullanıma yönelik eşyaya nihai kullanım düzenlemelerine göre uygulanan gümrük vergisinin, başka türlü uygulanabilen vergiden daha düşük olmaması durumunda, söz konusu eşyaya bu Alt Ayırım hükümleri uygulanmaz.

Birlikte depolama

Madde 223- İzin hak sahibinin haklı gerekçeleri bulunması halinde, gümrük idareleri, nihai kullanımı nedeniyle indirimli tarife uygulanan eşyanın, aynı teknik ve fiziksel özelliklere sahip, aynı şekil ve evsafa tabi eşya ile birlikte depolanmasına izin verebilir.

Bu durumda nihai kullanım amacıyla indirimli veya sıfır vergi oranı, nihai kullanıma yönelik eşyanın, sonradan konulan eşyaya oranlanması sonucu bulunacak miktarın, depodan kullanılan eşyaya tatbik edilmesi sonucu bulunacak miktara uygulanır.

Geçerlilik süresinin kısaltılması ve iptali

Madde 224- İzin verilmesinde göz önünde bulundurulmuş şartlardan birinde veya birkaçında değişiklik olduğunda, gümrük idareleri iznin geçerlilik süresini kısaltabilir.

İzin verildiği aşamada yanlış beyanda bulunulduğunun veya eşyanın nihai kullanıma tahsis edilmediğinin veya edilemeyeceğinin anlaşılması ya da gümrük idaresinin izni olmaksızın devredilmesi veya satılması hallerinde izin iptal edilir.

İzin iptali durumunda izin hak sahibi nihai kullanıma tahsis edilmemiş eşya ile ilgili gümrük vergilerini derhal ödemek zorundadır.

Nihai kullanıma tahsis süresi

Madde 225- Nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranına tabi eşyanın, bu uygulamadan yararlanabilmesi için, süresi içerisinde öngörülen nihai kullanıma tahsis edilmesi gerekir.

Nihai kullanıma tahsis

Madde 226- Eşya aşağıdaki hallerde nihai kullanıma tahsis edilmiş sayılır.

a) Sadece bir kez kullanılabilir olan eşyanın tümünün süresi içinde öngörülen nihai kullanıma tahsis edilmiş olması,

b) Eşyanın mükerrer olarak kullanılabilir olması durumunda öngörülen kullanıma ilk sunulduğundan itibaren iki yıl geçmiş olması,

Ancak;

1) Havayolları tarafından ya değişim sözleşmeleri şartları gereğince ya da kendi ihtiyaçları nedeniyle uçakların bakım ve onarımı için kullanılan malzeme, öngörülen kullanıma ilk tahsis edilişlerinde,

2) Montajda kullanılan araç parçaları, bunların tahsis edildiği araçlar diğer kişilere devredildiğinde,

3) Sivil uçakların yapım, bakım, tadilatı veya donanımına yönelik eşya, izin hak sahibinden başka bir kişiye devredildiğinde veya bakımını, onarımını veya tadilatını müteakip üçüncü şahıslarca tekrar sahibinin kullanımına verildiğinde,

4) Sivil gemilerle sondaj veya inşaat platformlarının yapımı, onarımı, bakımı, tadilatı ve donatılması amaçlarına yönelik olarak sağlanan eşya, gemi ve sondaj platformu izin hak sahibinden başka bir kişiye devredildiğinde bakımı, onarımını ya da tadilatını müteakip üçüncü şahıslarca tekrar sahibinin kullanımına verildiğinde,

5) Doğrudan güverte teslimi yapılan donatım amaçlı eşya teslimatının gerçekleştiği anda,

6) Sivil uçaklar, bu amaç için öngörülen resmi kayıtlara tescil edildikleri tarihte,

Nihai kullanıma geçmiş sayılır.

c) Nihai kullanım işleminin gerçekleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan atık ve artıklar ile doğal yıpranmadan ileri gelen kayıplar da nihai kullanıma tabi tutulmuş eşya olarak değerlendirilir.

Eşyanın devri ve başka bir gümrüğe gönderilmesi

Madde 227- Nihai kullanım kapsamı eşyanın gümrük idaresinin izniyle başka bir izin hak sahibine devri mümkündür.

Devir nedeniyle başka bir gümrüğe gönderilecek nihai kullanım kapsamı eşya varış gümrüğüne 36 no.lu ekte yer alan T5 belgesi ile gönderilir.

T5 belgesi üç nüsha düzenlenir ve tescil işlemine tabi tutulur.

T5 belgesinin;

a) A kutusuna çıkış gümrük idaresi,

b) 2 no.lu kutuya eşyayı gönderen kişinin adı ve adresi,

c) 8 no.lu kutuya eşyanın gönderildiği kişinin adı ve adresi,

d) 14 no.lu kutunun altında bulunan 'önemli not' kutusuna 'nihai kullanıma tabi eşya' ibaresi,

e) 31 no.lu kutusuna eşyanın tanımı, 33 no.lu kutuya eşyanın tarifesi,

f) 38 no.lu kutuya eşyanın net ağırlığı,

g) 103 no.lu kutuya yazıyla eşyanın net miktarı,

h) 104 no.lu kutuda yer alan diğer bölümüne büyük harflerle 'NİHAİ KULLANIM AMACIYLA İNDİRİMLİ VEYA SIFIR VERGİ ORANINDAN YARARLANAN EŞYANIN TAŞINMASIDIR' ibaresi,

ı) 106 no.lu kutuya;

- Eşyanın serbest dolaşıma girişinden sonra bir işleme tabi tutulması durumunda, eşyanın serbest dolaşıma girdiği haldeki tanımı,

- Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil sayısı ve tarihi ile tescili yapan gümrük idaresinin adı,

j) Formun arkasındaki E kutusuna varış gümrük idaresinin adı ile eşyanın çıkış tarihi,

Yazılmak suretiyle düzenlenmesi zorunludur.

T5 belgesinin iki nüshası eşya ile birlikte varış gümrüğüne ibraz edilmek üzere eşya sahibine verilir. Varış gümrüğü, eşya ile birlikte gelen T5 belgesinin bir nüshasını alıkoyar ve diğer nüshasını çıkış gümrük idaresine geri gönderir. Çıkış gümrük idaresi bu nüshayla işlemlerini kapatır.

Takip ve denetimin kalkması

Madde 228- Gümrük idarelerince, aralıklarla yapılan denetimlerde ve denetimin sona ermesi halinde, 37 no.lu ekte yer alan Nihai Kullanım İzleme ve Takip Formu düzenlenir.

Özel amaca yönelik kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş eşyanın gümrük gözetimi;

- a) Nihai kullanım olarak kabul edilen üretim veya kullanım faaliyetiyle,
 - b) İndirimli veya sıfır vergi oranı uygulamasına ilişkin koşulların sona ermesiyle,
 - c) Eşyanın ihraç veya imha edilmesiyle,
 - d) Eşyanın belirlenen amaçlar dışında kullanılması nedeniyle tahsili gereken vergilerin ödenmesiyle,
- Sona erer.

BEŞİNCİ ALT AYIRIM Serbest Dolaşımdaki Eşyanın Statüsünü Kaybetmesi

Statünün kaybedilmesi

Madde 229- Serbest dolaşımda bulunan eşya;

- a) Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin iptal edilmesi,
- b) Geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimi çerçevesinde işlendikten sonra ihraç edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- c) Eşyanın kusurlu olması veya satış sözleşmesi hükümlerine uygun olmaması nedeniyle, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- d) Eşyanın ihracına, geri gönderilmesine veya gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması nedeniyle, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,

Hallerinde, serbest dolaşımdaki eşya statüsünü kaybeder ve serbest dolaşımda olmayan eşya statüsünü kazanır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM Transit Rejimi

BİRİNCİ ALT AYIRIM Genel Hükümler

Kapsam

Madde 230- İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş eşya ile ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bir noktadan diğerine taşınması, transit rejimi hükümlerine tabidir.

Transit rejimine tabi tutulan eşya Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;

- a) Yabancı bir ülkeden gelip yabancı bir ülkeye,
- b) Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,
- c) Türkiye'den yabancı bir ülkeye,
- d) Bir iç gümrükten diğer bir iç gümrüğe,

Taşınabilir.

Tanımlar

Madde 231- Bu rejimde geçen;

- a) Taşıt aracı;
- 1) Herhangi bir yol aracı, römork veya yarı römork,

- 2) Demiryolu vagonu,
 - 3) Tekne veya gemi,
 - 4) Herhangi bir hava taşıtı,
 - 5) Taşımacılık işlemlerinde kullanılan 1972 tarihli Konteyner Sözleşmesine uygun olarak imal edilmiş konteyner,
- b) Hareket gümrük idaresi; transit işleminin başlangıç gümrük işlemlerini yapan gümrük idaresi,
- c) Varış gümrük idaresi; hareket gümrük idaresince transit rejimi kapsamı eşyanın sevk edildiği gümrük idaresi,
- Anlamına gelir.

Transitte kullanılacak belgeler

Madde 232- Transit rejimine tabi eşya;

- a) Bu Alt Ayırımında belirtilen transit rejimi hükümleri çerçevesinde transit beyannamesi kapsamında,
 - b) Bir TIR karnesi kapsamında,
 - c) Transit belgesi olarak kullanılan bir ATA karnesi kapsamında,
 - d) 19 Haziran 1951'de Londra'da imzalanan, Kuvvetlerin Statüsü Hakkında Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen form 302 kapsamında,
 - e) Posta kolileri dahil olmak üzere posta yoluyla,
 - f) Bir Türk limanından başka bir Türk limanına veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki bir limana deniz veya hava yoluyla taşınan eşya, özet beyan kapsamında,
 - g) Antrepolardan veya gümrük idaresince konulmasına izin verilen yerlerden çıkarılarak transit edilecek eşya transit rejimi hükümleri doğrultusunda beyanname kapsamında,
- Taşınır.

Vergi muafiyeti

Madde 233- Transit olarak geçen taşıt ve serbest dolaşıma girmemiş eşya transit geçişler dolayısıyla gümrük vergilerine tabi tutulmaz.

Ancak, transit eşyasına ilişkin olarak yapılan hizmet ve denetlemenin gerektirdiği masraflarla, yükleme, boşaltma, mühürleme, antrepo veya depolarda muhafaza gibi hizmetler karşılığı ücret alınır.

Anlaşmalara tabi transit taşımalar

Madde 234- TIR Karnesi kapsamında transit rejimine tabi eşyanın taşınmasında, TIR Sözleşmesi ile bu sözleşmeye dayanılarak çıkarılan yönetmelik, tebliğ ve genelge hükümleri uygulanır. Bu kapsamda yapılacak transit işlemlerinde doğabilecek ihtilaflar Müsteşarlıkça (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) sonuçlandırılır.

Türkiye'den doğrudan doğruya kapalı veya açık olup şartlarına uygun surette örtülü vagon içinde transit edilecek eşyanın sevki hakkında özel anlaşma var ise bu anlaşmalardaki yazılı hükümlere uyulur.

Yasaklama ve kısıtlamaya tabi eşyanın transit

Madde 235- İlgili mevzuatları uyarınca yasaklama ve kısıtlamaya tabi eşyanın transit için Müsteşarlıktan her seferinde izin alınır.

Gümrük idaresinin izni

Madde 236- Gümrük idaresinden izin alınmadan taşıttan taşıta veya geçici depolama yeri ve antrepodan taşıta eşya yüklenemez veya taşıttan eşya boşaltılamaz.

Hayvan ve hayvansal maddeler ile bitki ve parçalarının transit

Madde 237- Hayvan ve hayvansal maddeler ile bitki ve parçalarının sınır gümrük idaresinde kanun ve nizamla ve milletlerarası anlaşmalara göre gerekli sağlık muayeneleri, yetkili veteriner ve tarım memurları tarafından yapılır. Bu muayeneler yapılmadan gümrük idareleri eşyanın sevkine izin vermez.

Hayvan ve hayvansal maddeler, bitki ve parçalarının giriş ve çıkış kapıları ve bunların Türkiye'den transit geçirileceği yollar hususunda kanun, tüzük ve anlaşma hükümleri göz önünde tutulur.

İKİNCİ ALT AYIRIM **Transit Rejimi İşlemleri**

İhracat eşyasının transit işlemleri

Madde 238- a) Eşyanın bir gümrük idaresinden bir veya birden fazla araç ile gönderilerek çıkış gümrük idaresinden karayolu veya demiryolu ile ihracı:

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Yükümlü veya temsilcisi tarafından ihracat işlemlerinin tamamlanmasından sonra eşya kara taşıtlarına yüklenir ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her bir araç için transit beyannamesi, eşya TIR karnesi kapsamında gönderiliyorsa özet beyan düzenlenir. Ayrıca TIR Karnesine ilişkin bilgiler bilgisayar sistemine girilir. Taşımanın demiryolu ile yapılması halinde ise, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi veya yerine geçen belge ile eşya çıkış gümrük idaresine sevk edilir.

Yükleme sonrasında beyana göre herhangi bir farklılık tespit olunması halinde, 192 nci maddeye göre ihracat beyannamesinde gerekli değişiklikler yapılır.

2) Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya çıkış gümrük idaresine geldiğinde, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya yerine geçen belgeyi gümrüğe ibraz eder. Bilgiler gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

b) Eşyanın bir gümrük idaresinden bir veya birden fazla araç ile çıkış gümrük idaresine sevk edilip burada araç değiştirerek ihracı:

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Yükümlü veya temsilcisi tarafından ihracat işlemlerinin tamamlanmasından sonra eşya kara taşıtlarına yüklenir ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her bir araç için transit beyannamesi düzenlenir.

Eşya bir havaalanı gümrük idaresinden başka bir havaalanı gümrük idaresine uçak ile sevk olunarak buradan yurtdışı edilecekse, hareket gümrük idaresinde ayrıca transit beyannamesi düzenlenmez. İhracat beyannamesi bilgileri, beyannamenin 4 ve 5 no.lu nüshalarına da bastırılır ve transit işlemi bunlar kullanılır.

Yükleme sonrasında beyana göre herhangi bir farklılık tespit olunması halinde, 192 nci maddeye göre ihracat beyannamesinde gerekli değişiklikler yapılır.

2) Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya, çıkış gümrük idaresine geldiğinde hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bilgileri bilgisayar sistemine girer. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belge üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri hareket gümrük idaresinde düzenlenen belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan düzenlenir .

Türkiye gümrük bölgesine gelen eşyanın transit işlemleri

Madde 239- a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışından bir gümrük idaresine gelen serbest dolaşımda olmayan eşyanın, tek araç ile başka bir sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilmek veya işlemi başka bir gümrük idaresinde yapılmak üzere sevk edilmesi:

1) Giriş Gümrük İdaresi:

Taşıyıcı veya temsilcisi, transit göndereceği eşya için transit beyannamesi düzenler. Muayene memurunca gerekli işlemler yerine getirilir ve işlemlerin tamamlanması sonrası bu beyannameye dayanılarak araç yüklenir ve eşya yurtdışı edilmek üzere sınır kapısı gümrüğüne veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilir. Taşıma TIR karnesi kapsamında yapılıyorsa, eşyaya ilişkin bilgiler bilgisayar sistemine girilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya varış gümrük idaresinden yurtdışı edilecekse, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya TIR karnesini gümrüğe ibraz eder. TIR Karnesi ve transit beyannamesi bilgileri gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

b) Yurtdışından deniz veya havalimanı gümrük idaresi ile bir iç kara gümrük idaresine gelen serbest dolaşımda olmayan eşyanın birden fazla araç ile bir sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilmek veya işlemi başka bir gümrükte yapılmak üzere gönderilmesi:

1) Giriş veya Hareket Gümrük İdaresi:

Taşıyıcı veya temsilcisi, transit edilecek eşya için transit beyannamesi düzenler. Yükleme bu transit beyannamesine **(14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile "özet beyan" ibaresi "transit beyannamesi" olarak değiştirilmiştir.)** dayanılarak yapılır ve taşıyıcı firma tarafından her bir araç için transit beyannamesi düzenlenir. Transit işleminin demiryolu ile yapılması halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından aracın gümrük idaresine ilk gelişinde verilen özet beyan ile birlikte transiti yapılacak eşyanın listesi de verilir. Bu listeler karşılaştırılarak uygun görüldüğü takdirde gümrüğün gözetimi altında vagonlara yükleme yapılır ve taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi veya yerine geçen belge ile eşya varış gümrük idaresine sevk edilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilecekse, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi ve/veya transit beyannamesi yerine geçen belgeleri ibraz eder. Bilgiler gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her araç için özet beyan verilir.

c) TIR karnesi kapsamında taşınmayan ve serbest dolaşımda olmayan eşyanın bir sınır kapısı gümrük idaresinden, deniz veya hava gümrük idaresine veya diğer bir sınır kapısı gümrük idaresine buradan yurtdışı edilmek üzere sevk edilmesi :

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Eşya hareket gümrük idaresince transit beyannamesi düzenlenerek varış gümrük idaresine gönderilir. Taşımanın demiryolu ile yapılması halinde taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi yerine geçen belge ile eşya varış gümrük idaresine gönderilir.

2) Varış Gümrük İdaresi:

Eşya, yurtdışı edileceği deniz veya hava gümrük idaresine geldiğinde giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi veya yerine geçen belge gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belgelerdeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen bu belgeler kullanılarak yapılır. Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan düzenlenir.

Eşya sınır kapısı gümrüğünden yurtdışı edilecek ise, taşıyıcı veya temsilcisi giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya yerine geçen belgeyi gümrük idaresine ibraz eder. Bu belgelerdeki bilgiler gümrük memuru tarafından sisteme girilir. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

d) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın TIR Karnesi kapsamında bir sınır kapısı gümrük idaresinden deniz veya hava gümrük idaresine veya diğer bir sınır kapısı gümrük idaresine yurtdışı edilmek veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilmesi:

1) Giriş veya Hareket Gümrük İdaresi:

Sınır kapısı gümrük idaresinde aracın yurda girişine ilişkin bilgiler sisteme girilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya, yurtdışı edileceği deniz veya hava gümrük idaresine geldiğinde TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belge üzerindeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi TIR Karnesi üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri TIR Karnesi kullanılarak yapılır. Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

Eşya sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilecek ise, TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belge üzerindeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi TIR Karnesi üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri TIR Karnesi kullanılarak yapılır.

Eşya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru tarafından bu belge üzerindeki bilgiler sisteme girilir. Ayrıca, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

e) Mahrecine iade edilecek eşyanın transit işlemleri:

Geçici depolama yerindeki eşyanın beyanname tescil edilmeden önce mahrecine iade edilmek istenmesi ve gümrük idaresince izin verilmesi halinde, eşya transit beyannamesi veya TIR Karnesi kapsamında mahrecine iade edilir.

Mahrecine iade edilecek eşya için beyanname tescil edilmekle beraber işlemler tamamlanmamış ve eşya geçici depolama yerinden çıkartılmamış ise bu beyanname iptal edilerek yukarıdaki fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Mahrecine iadenin karayolu ile yapılmak istenilmesi halinde, eşya sınır gümrük idaresine geldiğinde taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi veya TIR Karnesini gümrük idaresine ibraz eder. İlgili gümrük memuru bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri hareket gümrük idaresinde düzenlenen bu belgeler kullanılarak yapılır.

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM **Özel Hükümler**

Karayolu ile transite ilişkin özel hükümler

Madde 240- Türkiye Gümrük Bölgesi içinde, TIR Karnesi kapsamı taşımalar hariç olmak üzere, karayoluyla transit edilecek eşya, gümrük vergileri karşılığı teminat alınarak ve/veya memur refakatinde bir varış süresi saptanarak Dördüncü Alt Ayırımında belirtilen hükümler çerçevesinde transit edilir.

Karayoluyla transit işleminde eşyanın varış gümrük idaresinde geçici depolama yeri, antrepo veya gümrükçe izin verilen yerlere konulmak istenmesi halinde, eşya muayene edildikten sonra buralara konur.

Denizyolu ile transite ilişkin özel hükümler

Madde 241- Bir Türk limanından başka bir Türk limanına transit olunacak eşyayı, yalnız Türk bandıralı gemiler nakledebilir.

Ancak, Türkiye gümrük bölgesi dışından bir Türk limanına getirilen ve özet beyanında varış yeri başka bir Türk limanı gösterilmiş bulunan eşyanın, diğer yabancı gemilerle bu limana transitine izin verilebilir.

Yabancı limanlara yapılacak transit isteklerinin kabulü için, özet beyan veya özet beyan yerine geçen belgelerde eşyanın gideceği yerin Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yabancı bir liman olarak gösterilmesi gerekir.

Hem kabotaj, hem de serbest dolaşıma girmemiş eşyayı birlikte taşıyan Türk bandıralı gemilerin sahip, kaptan veya acenteleri, bu iki türlü eşyanın birbirine karışmaması için, gereğine göre, bunları ayrı yer ve bölümlere koymak veya gümrük idaresince uygun görülecek tedbirleri almak zorundadır.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın bir Türk limanına sevkine izin verilebilmesi için, eşyanın gideceği limandaki gümrük idaresinin, o malın gümrük işlemlerini yapmağa yetkili olması gerekir.

Türk bandıralı geminin kazan ve makinelerinde ve teknesinde ortaya çıkan bir arıza sebebiyle yoluna devam edememesi halinde, kurtarma amacıyla, yükü, yabancı bir gemiye aktarabilir.

Yabancı bir limana götürmek üzere Türk limanlarından eşya alan yabancı bayraklı gemilerin, kazaya uğraması, makinelerinin bozulması, haciz altına alınması, sefer değiştirmesi için emir alması gibi, yoluna devamına mani sebeplerden ötürü, yükünü bir Türk limanında başka bir gemiye nakletmesine izin verilir. Yabancı bir limana sevk edilmek üzere, bir Türk limanından diğer bir Türk limanında bulunan başka gemilere taşınacak söz konusu eşya, nakliyatının deniz üstünde olmak şartıyla, yabancı bandıralı gemilerle yapılmasına da izin verilir.

Demiryolu ile transite ilişkin özel hükümler

Madde 242- Muayenesi yapılarak geçici depolama yerinden veya antrepodan veya gümrükçe izin verilen yerden çıkarılan eşya, gümrük idaresinin gözetimi altında demiryolları işletmesine teslim olunur.

Geçici depolama yeri veya antrepo veya gümrükçe müsaade edilen yer, demiryolu istasyonundan başka bir yerde ise, eşya buralardan memur refakatinde sevk olunarak teslim edilir.

Gerek doğrudan doğruya, gerek memur refakatinde demiryolları işletmesine teslim olunan eşya için bu idarenin yetkili memurundan, transit beyannamesi üzerine imza alınır.

Transit işlemi diğer bir gümrük aracılığı ile yapıldığında da, eşya memur refakatinde aracı gümrüğe sevk edilerek demiryolları işletmesine teslimi, bu gümrükçe yapılır.

Demiryolları idaresi bu suretle teslim aldığı transit eşyası için, gümrüğe ayrıca özet beyan verir.

Havayolu ile transite ilişkin özel hükümler

Madde 243- Transit beyannamesi olarak kullanılacak özet beyanlarda aşağıdaki bilgilerin yer alması zorunludur;

- a) Eşyanın taşındığı havayolu şirketinin adı,
- b) Sefer sayısı,
- c) Yükleme havaalanının adı,
- d) Boşaltma havaalanının adı,
- e) Konşimento numarası,
- f) Her kalem eşyaya ilişkin;
 - 1) Kap adedi,
 - 2) Eşyanın kısa tanımı,
 - 3) Brüt ağırlığı.

Boru hattı ile transit rejiminin uygulanacağı haller ve uygulanacak hükümler

Madde 244- Boru hattıyla transit rejimi hükümleri;

- a) Boru hattıyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşya için Türkiye Gümrük Bölgesine girişte,
 - b) Türkiye Gümrük Bölgesinde bulunan eşyanın boru hattına girişinde,
- Uygulanır.

Boru hattı ile transit rejiminde, rejimden sorumlu kişi, boru hattı işletmesidir.

Boru hattı ile transit taşımada, transit rejimi, eşyanın gönderildiği kişinin işletmesine ulaşım kayıtlarına geçmesiyle son bulur.

Boru hattı taşımacılığında, taşımayı yapan işletme ve eşyanın gönderildiği işletme, bu eşyaya ilişkin muhasebe kayıtlarını eksiksiz tutmak ve gümrüğün denetimine her an hazır durumda bulundurmaya zorundadır.

Form 302 kapsamında transit edilecek eşya

Madde 245- 19 Haziran 1951'de Londra'da imzalanan, Kuvvetlerin Statüsü Hakkında Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme kapsamı eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde transiti, sözleşmede yer alan form 302 ibraz edilmesi halinde, bu belge kapsamında yapılır.

Form 302 kapsamında yapılan transit taşıma esnasında, gümrük vergilerinin tahsilini gerektirir bir durumun ortaya çıkması halinde, sözleşme hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Posta yoluyla transite uygulanacak hükümler

Madde 246- Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen ve Türkiye Gümrük Bölgesinde bir iç gümrükten transit edilecek eşyaya 593 üncü madde uygulanır.

Yolcu eşyasının transitinde uygulanacak hükümler

Madde 247- Yolcunun beraberinde bulunmayan eşyasının transit edilmesinde veya her hangi bir suret ve vasıta ile giriş işlemi yapılmak üzere diğer bir gümrüğe sevkinde, duruma ve eşyanın taşındığı araca uygulanan hükümler esas alınarak işlem yapılır.

Ancak, yolcuların beraberinde bulunan veya geçici depolama yeri veya antrepolardan çıkarılan yolcu eşyasının yukarıdaki şekillerde sevklerinde, bunlar, gümrük idaresine sahip veya mümessilleri tarafından 167 nci madde hükümlerine göre sözlü beyan olunur.

DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM **Ortak Hükümler**

Transite ilişkin yükümlülük

Madde 248- Transit rejimi hak sahibi olan kişiler, eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, varış veya çıkış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak ve transit rejimine ilişkin hükümlere uymakla yükümlüdür.

Transit rejimine göre taşındığını bilerek eşyayı kabul eden taşıyıcı veya alıcı da, öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış veya çıkış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür.

Transit rejimi, eşyanın ve belgelerinin bu rejim hükümlerine uygun olarak varış veya çıkış gümrük idaresine sunulması üzerine sona erer.

Transit rejimi beyanı

Madde 249- Kara, deniz veya hava yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek geçici depolama yeri, antrepo veya gümrükçe izin verilen yerlere konulduktan sonra yabancı veya bir Türk limanına transit edilecek eşya, transiti yapacak deniz aracına veya eşyayı o araca götürecektir diğer bir araca yüklenmeden önce, acente veya taşıyıcı ya da mal sahibi tarafından gümrüğe transit beyannamesi verilir.

Denizyolu ile gelen eşyanın, karaya çıkarılmadan veya geçici depolama yeri veya antrepoya konulmadan, doğrudan bir Türk veya yabancı limana götürülmesi halinde, eşya için verilen özet beyan formu transit beyannamesi niteliğinde olup, bu eşya için ayrıca transit beyannamesi aranmaz.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde havayoluyla transiti özet beyanla yapılır. İlgili havayolu işletmesi tarafından tarih atılıp imzalanmak suretiyle onaylanarak düzenlenmiş özet beyanlar transit beyannamesi hükmünde olup, transit beyannamesi gibi işlem görür.

Transit işleminin demiryolu ile yapılması halinde, transit eşyası, gümrük bulunan ilk sınır istasyonunda, özet beyan yerine geçen taşıma belgesinin iki nüshası ile beyan edilir. Gümrüğe bu taşıma belgesi ile birlikte ve varsa gümrük işlemlerine mahsus olmak üzere mahreçlerinden düzenlenmiş ve demiryolları idaresine teslim edilmiş diğer gerekli belgeler de verilebilir.

Demiryolları dışındaki kara taşıtlarıyla transit rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesinde taşınan eşya, sahipleri, taşıyıcıları veya mümessilleri tarafından tanzim edilecek transit beyannamesi ile beyan edilir.

Transit rejimine tabi eşyanın taşınmasında, eşyaya sadece beyana ilişkin belge eşlik eder. Transit eşyasının taşınmasında transiti sağlayan birden fazla belge kullanılamaz.

Transit beyanında düzeltme

Madde 250- Eşyanın, transit beyannamesinde belirtilen araçtan farklı bir araca yüklenmesi veya gönderileceği yerin değişmesi veya transit edilecek eşyanın tamamının araca yüklenememesi gibi nedenlerle transit beyannameleri üzerinde düzeltmeler yapılması gerektiği durumda, ilgililerin dilekçe ile gümrük idaresine başvurarak zorlayıcı sebepleri bildirmeleri gerekir. İsteğin gümrük idare amirince kabulü halinde gerekli düzeltmeler yapılır.

Giriş veya hareket gümrük idaresinde muayene

Madde 251- Transit rejimine tabi eşya, şüphe veya ihbar durumları hariç olmak üzere, varış veya çıkış gümrük idaresine kadar muayene edilmeksizin ve gerektiğinde mühür altına alınarak veya memur eşliğinde sevk edilir. BİLGE sistemi tarafından eşyanın fiziki muayeneye sevk edilmesi halinde, ihbar ile özel durumlar dışında haricen muayene yapılması esastır (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile ikinci cümle değişik). Ancak, haricen yapılan muayenede mühürlerin sağlam olmadığı veya kapların açılmış olduğu şüphesi oluşursa muayene tam muayeneye dönüştürülür. Bu madde uyarınca yapılacak gümrük muayenesi Birinci Ayırım hükümlerine göre yapılır ve muayenede rejim hak sahibi, temsilcisi veya eşyanın taşınmasından sorumlu kişiler de bulunabilir.

Antrepolardan veya gümrük idarelerince konulmasına izin verilen diğer yerlerden çıkarılarak transit edilecek eşya, gerek görülmesi halinde muayene edilir.

Demiryolu ile gelen eşyanın transiti halinde, ilk sınır istasyon gümrüğünde önce katari teşkil eden vagonlar taşıma belgesine göre haricen muayene edilir. Bu muayenede, vagonların kaplarına veya örtülerine, bağlantı yerlerine bakılır, mahreçlerinde vurulmuş mühürlerin sağlam olup olmadığı incelenir.

Transit edilecek eşyanın araca yüklenmesi

Madde 252- Transitte görevlendirilen memur, beyanname kendisine verildikten sonra:

a) Acente veya taşıyıcı veya mal sahibi yahut gümrük müşaviri ile birlikte eşyanın yüklü bulunduğu taşıtlara, eğer eşya geçici depolama yeri veya antrepoda ise buralara giderek kapların marka ve numarasını, orijinal ambalajlı olup olmadıklarını, üzerlerinde açılma şüphesini veren iz bulunup bulunmadığını inceler ve taşıta yüklemeyi gözetim altında tutar.

Şüphe uyandıran hallerde, durumu bir tutanak ile tespit eder ve derhal ilgili gümrük amirine bildirir.

b) Eşyada bozukluk veya eksiklik görmezse, bunların araca tamamen yüklenmesini sağladıktan sonra, işlemi transit beyannamesine yazarak imzalar.

Yüklemenin yarım kalması

Madde 253- Transit beyannamesinde veya beyanname yerine geçen belgelerde yazılı kapların tamamı araca bir günde yüklenmediği takdirde, yüklenen kaplar beyannameye kaydedilir.

Eşya geçici depolama yerinden veya antrepodan çıkarılmış ise, yüklenmeyen kısım tekrar buralara alınır, yahut liman vasıtaları içinde ve gümrük gözetimi altında bekletilir ve sonraki günlerde yüklemeye devam olunur ve bu yerlerde görevli memurların imzası alınır.

Taşıtin transit eşyasını tamamen almaması

Madde 254- Taşıt, transit beyannamesinde veya beyanname yerine geçen belgelerde yazılı eşyanın yalnız bir kısmını alabilmiş ise, yüklenen kapların marka, numara ve adetleri memur tarafından beyannamelerde gösterilir ve diğerlerinin yüklenmemesi nedeni de izah olunarak beyanname imzalanır. Ayrıca, 192 nci maddeye göre beyannamede gerekli düzeltme yapılır.

Bir beyanname kapsamında olup başka bir taşıta yüklenecek kaplar için, acente veya taşıyıcı ya da mal sahibi tarafından ayrıca bir beyanname düzenlenerek yeniden işlem yapılır.

Mühür takılması

Madde 255- Transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın kaplarına ve kapsız olanların üstlerine tekli sicimle veya telle bu sicimler veya teller koparılmayınca açılmayacak ve ayniyetlerini belirtecek surette mühür takılır ve durum beyannameye kaydedilir.

Üzerlerine mühür takılmayacak kapsız eşyanın içinde bulunduğu taşıtların üstlerine örtüler çekilmiş ve bunlar araca eksiz ipler ile bağlanmış olmalıdır. Mühürler bu iplerin bağlantılarına takılır.

Mühür takılması ve örtü çekilmesi mümkün olmayan ve açıkta parça halinde taşınan eşyanın tanınmasına yarayacak surette ayniyetleri beyanname üzerine yazılır.

Taşımanın demiryolu ile yapılması halinde, vagon kaplarına ve açık vagonlarda örtülerin bağlantı yerlerine, gümrük ve demiryolları işletmesince ayrı ayrı mühür takılır ve durum taşıma belgesine de kaydedilir. Ancak, transit edilecek eşya bir vagonu doldurmayacak miktarda ise, eşya veya kapları, gümrükçe mühürlenmek suretiyle sevk olunur ve vagonlar mühürlenmez.

Türkiye karasularından geçen ve hakkında ihbar bulunan veya şüphe edilen transit eşya yüklü gemilerin ambar kapakları veya eşya konulan diğer yerleri, gümrük idarelerince mühür altına alınabilir.

Memur refakati

Madde 256- Transit suretiyle taşınmasına izin verilen eşyanın gümrük vergileri karşılığı teminat alınması yerine, memur refakatinde taşınması da mümkündür.

Transit eşyasının teminat yerine, memur refakatinde taşınması için talepte bulunanlar tarafından;

a) Refakat memurunun, refakat ve dönüş süresini kapsayan Harcırah Kanununa göre yolluk ve yevmiyelerinin ödenmesi,

b) Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında ödenecek tazminat tutarı üzerinden yapılacak kaza ve ölüm sigorta masraflarının ödenmesi,

c) 38 no.lu ekte yer alan taahhütnamenin doldurularak gümrüğe verilmesi,

Gerekir.

Türkiye karasularından geçen ve hakkında ihbar bulunan veya şüphe edilen transit eşya yüklü gemilere memur eşlik ettirilebilir veya gemiler seyir halinde iken gümrük idaresince dış gözetim altında tutulabilir.

Bir gümrükten diğer gümrüğe veya bir gümrükten antrepolara yapılacak teminatsız transit taşımalara izin vermeye ilgili gümrük müdürlüğü yetkilidir.

Ambalaj yenilenmesi veya tamiri veya transit eşyanın birbirleriyle ve serbest dolaşımda bulunan eşya ile karıştırılması

Madde 257- Transit edilecek eşyanın kaplarının yenilenmesi, tamir edilmesi, küçültülmesi gibi işlemler için, mal sahipleri veya mümessilleri veya taşıyıcıları yerine göre, giriş/hareket veya varış/çıkış gümrük idaresine dilekçe ile başvurur. Gümrük idaresi, dilekçeyi inceleyerek transit eşyasının genel ve özel antrepolarda bulunması şartlarıyla ve başka sakınca görmediği takdirde, gümrük gözetimi altında bu işlerin yapılmasına izin verir. Yapılan işlemler transit evrakında da gösterilir

Türkiye'den transit geçirecek eşyanın menşelerine bakılmaksızın birbirleriyle veya serbest dolaşımda bulunan eşya ile karıştırılmasına gümrük idarelerince izin verilir.

Transit işleminin demiryolu ile yapıldığı hallerde, eşya bir vagonu doldurmayacak miktarda ise, vagona serbest dolaşımda bulunan eşyanın da konulmasına izin verilebilir.

Olağanüstü durumlar

Madde 258- Transit eşya taşıyan seyir halindeki bir taşıtın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle yoluna devam edemediği durumlarda, bu husus gecikmeksizin en yakın gümrük idaresine bildirilir.

Transit eşyanın, söz konusu taşıttan diğer bir taşıta aktarılması gümrük idarelerinin gözetimi altında yapılarak, bu durum bir tutanakla belgelendirilir.

Telef veya kayıp olan eşya

Madde 259- Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki transit halindeki eşyanın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle telef veya kaybı halinde, gümrük vergileri aranmaz. Transit halindeki eşyanın yukarıda belirtilen nedenlerle telef veya kaybı, idarenin de taraf olarak bulunduğu mahkeme kararı ile kanıtlanır.

Ancak;

a) Suçüstü şeklindeki hırsızlıklar, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile,

b) Hasar, telef veya kayıp herkesçe bilinen ve duyulan başka olaylar yüzünden olmuşsa, o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile,

c) Trafik kazaları, trafik kaza raporuna göre ve en yakın gümrük idaresi tarafından yapılan tespit sonucunda gümrük idare amirinin vereceği karar ile,

Kanıtlanır.

Yukarıdaki belgeler, hareket gümrük idaresine verilir veya gönderilir. Bunların inceleme ve kabulü bu gümrüğe aittir.

Hareket gümrük idareleri, gereğinde bunları veren makamlarla yazışma yaparak eksikliklerini tamamlatırlar.

Transit süresi

Madde 260- Transit eşyasının, giriş veya hareket gümrük idaresinden sevki tarihinden itibaren, taşıtın sürati, kat edeceği mesafe, hava ve yol durumları dikkate alınarak gümrük idaresince tespit edilecek süre içinde varış veya çıkış gümrük idaresine sunulması gerekir. Bu sürenin geçip geçmediğinin tespit edilmesi için, giriş veya hareket gümrük idaresince transit belgesine sürenin bitim tarihi yazılır, varış veya çıkış gümrük idaresince de, bu tarih göz önünde bulundurulur.

Sürenin geçtiği ve zorlayıcı sebep de mevcut bulunmadığı takdirde, varış veya çıkış gümrük idaresince Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre ceza uygulanmadan eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına veya çıkışına müsaade edilmez.

Transit geçirilecek eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişinden veya geçici depolama yeri veya antrepodan çıkışından itibaren, zorlayıcı sebepler eşya sahip veya taşıyıcıları tarafından geciktirilmeksizin giriş veya hareket gümrük idaresine yazılı olarak bildirilir.

Varış veya çıkış gümrük idaresinde depolama yerleri varsa, eşyanın buralara mal sahibi vekili veya gümrük müşavirleri ya da taşıyıcıları tarafından getirilip, muayene ve kontrolleri yaptırılarak gemiye veya diğer nakil vasıtalarına yüklenebilecek hale gelecekleri tarih, transit rejimi yönünden taşımanın bitiş tarihidir.

Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkış tarihi, karadan çıkışlarda gümrükçe çıkış işlemleri tamamlanıp kara sınırından fiilen çıktığı, sahil gümrüğünde denizden çıkışta ise, eşyanın taşınacağı deniz taşıtına fiilen yüklendiği tarihtir.

Mal sahibi veya temsilcileri ya da taşıyıcıları tarafından, varış veya çıkış gümrük idaresine beyannamesinde yazılı müddet bitmeden beyannamesinin ibraz edilmesi ve çıkarılmasına teşebbüs edilmesi ve gümrük işlemlerinin aralıksız takip edilmesi halinde, yükleme ve çıkış kontrol işlemi ile geçen zaman dikkate alınmaz ve transit işlemi süresi içinde tamamlanmış sayılır.

Eşya liman taşıtlarına süresi içinde yüklendiği halde mücbir sebeplerden dolayı geminin hareket edememesi veya eşyayı almadan kalkması hallerinde, sonraki deniz taşıtlarına yüklenerek sevk edildiği takdirde, eşya süresi içinde sevk edilmiş kabul olunur.

Variş veya çıkış gümrük idaresinde muayene ve gümrük gözetimi

Madde 261- Variş veya çıkış gümrük idaresi şüphe, ihbar ile özel durumlar dışında ibraz edilen beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinden belge ve süre kontrolü yaparak taşıtı haricen muayene eder.

Variş veya çıkış gümrük idaresinde dıştan yapılacak muayenede mühürler veya kaplarla ilgili şüphe olursa bu kaplar açılır ve içindeki eşya tam muayeneye tabi tutulur.

Muayene sonucunda eşya beyannamede belirtilen cinsine uygun olmakla beraber miktarca noksan görülürse, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, noksanlığa isabet eden gümrük vergileri tahsil edilerek eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına izin verilir. *(14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)*

Bu maddeye göre noksan çıkan eşyaya ait vergiler gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenerek teminattan mahsup ve irat kaydolunur.

Bu suretle vergileri alınan eşyanın menşesine göre yürürlükteki ticaret politikası önlemleri ve ticaret anlaşmaları ile Türk Parası Kıymetini Koruma Kararları hükümleri dairesinde gereği yapılır.

Yapılan fiziki muayene sonucunda eşyanın cins ve nev'inin farklı veya miktarı eksik çıkan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine göre ithali yasak eşyadan olması halinde, sahip veya taşıyıcıları hakkında kaçakçılık kovuşturması yapılır ve eşya, kovuşturma sonucuna kadar alıkonulur. *(14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)*

Yukarıdaki fıkralarda bahsedilen noksanlıklar beyannameler üzerinde tespit olunur. Kaçakçılık durumu mevcut ise bu durum ayrıca düzenlenecek tutanaklarda gösterilir.

Gümrük muayenesinden sonra eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasına veya deniz gümrük idarelerinde liman aracına ve bunlardan deniz taşıtına yüklenmesine kadar gözetim altında bulundurulur. Gerekli hallerde bu transit işlemi için memur refakati verilebilir.

Transit yük taşıyan taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışı veya bu amaçla transit eşyasının deniz taşıtına yüklenmesi durumunda, transit belgeleri üzerine görevli memur tarafından şerh düşülerek imza ve tarih atılır.

Demiryolu ile getirilip variş gümrük istasyonunda vagon değiştirilerek sevk olunacak transit eşyaya, vagon değiştirmeksizin doğruca sevk edilen eşya hakkındaki işlemler uygulanır. Ancak, eşyanın, getirildiği vagonlardan çıkarılarak diğer vagonlara yüklenmesi gümrüğün gözetimi altında yapılır. Şüphe olmadıkça kaplar açılmaz.

Teyit işlemleri

Madde 262- Transit beyannamesi veya transit beyannamesi hükmündeki belgenin onaylanmasından sonra geniş alan ağına bağlı giriş veya hareket gümrük idaresine elektronik ortamda teyit gönderilir. Giriş veya hareket gümrük idaresi onaylanmış transit beyannamesi veya transit beyannamesi hükmündeki belgenin teyit nüshasını beklemeksizin transit işlemi sonuçlandırır.

Ancak, geniş alan ağına bağlı olunmaması veya beyanın veri işleme tekniği yoluyla yapılamaması halinde, onaylanmış transit beyannamesi veya transit beyannamesi hükmündeki belgelerin teyit nüshaları üzerinden transit işlemi tamamlanır.

Giriş veya hareket gümrük idaresi, variş veya çıkış gümrük idaresinden beyannamenin onaylı ve imzalı teyit nüshası gelmediği takdirde, eşyanın akıbetini bir yazı ile variş veya çıkış gümrük idaresinden sorar. Ancak, variş veya çıkış gümrük idaresinden teyidin gelmesini bekleme süresi bir ayı geçemez.

Variş veya çıkış gümrüğünde eşyanın geçici depolama yeri veya antrepoya konması

Madde 263- Yukarıdaki maddelere göre sevk olunan transit eşyası, variş veya çıkış gümrük idaresinde geçici depolama yerine, antrepoya veya gümrükçe izin verilen yerlere konulmak istenirse bu istek idarece kabul edilir ve eşya buralara usulüne göre alınır.

Antrepoya veya geçici depolama yerine veya gümrükçe izin verilen yerlere konan transit eşyası hakkında antrepo veya geçici depolama yeri hükümleri uygulanır. Eşya, süresi içinde buralara konmuş ise, alınan teminat çözülmek üzere durum beyanname üzerine şerh olunur.

Variş veya çıkış gümrük idaresi, eşyaya ait beyanname veya yerine geçen belgelere, geçici depolama yeri veya antrepoya giriş tarihini, kayıt sıra numarasını yazarak bir nüshayı alıkoyar ve durum giriş veya hareket gümrük idaresine bir yazı ile bildirilir.

Bu eşya, daha sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmak istenildiği takdirde, geçici depolama yeri veya antrepodan çıkarılarak transit edilen eşya hakkındaki hükümlere göre işlem yapılır.

Geçici depolama yeri veya antrepolardan transit

Madde 264- Türkiye Gümrük Bölgesi dışından getirilerek geçici depolama yeri ve antrepolara veya gümrükçe izin verilen yerlere konulan ve hiçbir rejime tabi tutulmamış eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden transit edilmek istenilmesi halinde, eşyanın taşıyıcısı veya temsilcisi tarafından transit beyannamesi veya TIR karnesi verilir.

Antrepolardan veya gümrük idaresince konulmasına izin verilen yerlerden çıkarılarak transit edilecek eşya, tabi olduğu rejime ilişkin özel hüküm bulunması halinde, bu hükümler çerçevesinde işlem görür.

Teminata bağlanmayan eşyanın eksik çıkması

Madde 265- Teminata bağlanmayan transit eşyasından özet beyana nazaran eksik çıkan kaplarla ilgili olarak, Ticaret Politikası Önlemleri, Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatı ve Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Gümrük Kanununun 237 nci maddesi hükmü çerçevesinde cezai işlem yapılır.

Beyannamelere aykırı çıkan eşya

Madde 266- Çıkış gümrüğünce yapılan muayene neticesinde transit beyannamesine aykırı çıkan eşya için, sonradan ihraç edilsin veya edilmesin Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre para cezası uygulanır.

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ ALT AYIRIM Teminat

Teminat aranacak ve aranmayacak durumlar

Madde 267- Transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük vergilerinin ödenmesini garanti altına almak amacıyla, eşyaya ilişkin tahakkuk edebilecek gümrük vergileri için teminat verilmesi zorunludur.

Ancak;

a) Sahip veya acenteleri adına tescil edilmiş bulunan ve düzenli sefer yapmakta olan altmış rüsum tonilatodan fazla deniz taşıtlarıyla yapılan taşımalarda,

b) Havayoluyla yapılan taşımalarda,

c) Boru hattı ile yapılan taşımalarda,

c) Demiryolu ile yapılan taşımalarda,

Teminat aranmaz.

TIR karnesi kapsamında karayoluyla yapılan transitte de teminat alınmaz.

Teminatın tutarı

Madde 268- Türkiye Gümrük Bölgesinde transit edilecek eşyaya ilişkin teminat tutarı, hesaplanacak gümrük vergileri tutarından aşağı bir miktar olamaz.

Müsteşarlık, eşya cinsi ve gümrük rejimi itibarıyla götürü teminat tutarları belirlemeye yetkilidir.

Teminatın verileceği merci

Madde 269- Teminat, transit beyanının yapıldığı giriş veya hareket gümrük idaresine verilir. Ek mahiyette teminatın verilmesi veya yeni bir teminatla değiştirilmesi işlemi aynı gümrük idaresince yapılır.

Takip edilebilir olması halinde söz konusu teminat diğer gümrük idarelerinde de geçerlidir.

Toplu teminatın takibi 39 no.lu ekte yer alan örneğe uygun defter üzerinden yapılır. Bu defter, aynı ekte yer alan Kullanım Talimatına göre tutulur.

Teminatın çözülmesi

Madde 270- Teminat altında transitime izin verilen eşya ile ilgili teminat giriş veya hareket gümrük idaresince, kovuşturmayı gerektirir bir durum yoksa, varış veya çıkış gümrüğünden gönderilecek transit beyanı teyit nüshasının gelmesi üzerine veya teyit işleminin varış veya çıkış gümrük idaresince bilgisayar sisteminde yapılması halinde teyit nüshası beklenmeksizin çözülür.

Yabancı limanlara teminat altında gönderilmiş ise, teminatın çözülmesi için, o yer gümrük idarelerinden verilmiş belgenin ibrazı şarttır.

Bu belgelerin, tescil tarihinden itibaren altı ay içinde ibrazı gerekir. Zorlayıcı ve geçerli nedenler dolayısıyla bu süre Müsteşarlıkça (Gümrükler Genel Müdürlüğü) uzatılabilir.

Altı ay içinde belge ibraz edilmediği takdirde, teminat irat kaydedilmekle beraber, gerekli hallerde ilgililer hakkında kovuşturma yapılır.

Teminat, giriş veya hareket gümrük idaresince çözülür. Ancak, teminatın Türk Lirası veya döviz cinsinden nakit olarak alınması durumunda, teminatın alınmasına ilişkin belgenin ibrazı şartıyla, varış veya çıkış gümrük idaresince teminat çözülebilir. Bu durumda, transit beyannamesinin teyit nüshasının iadesinin yanı sıra teminatın iade edildiği hususu da hareket gümrüğüne bildirilir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM **Şartlı Muafiyet Düzenlemeleri ve Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri**

BİRİNCİ ALT AYIRIM **Ortak Hükümler**

Tanımlar

Madde 271- Bu ayırmada geçen;

a) Ekonomik etkili gümrük rejimi deyimi; antrepo, dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme, geçici ithalat, hariçte işleme rejimlerine ilişkin düzenlemeleri,

b) İthal eşyası deyimi, şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşya ile dahilde işleme rejiminde geri ödeme sisteminden yararlanan eşyayı,

c) Değişmemiş eşya deyimi; dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri çerçevesinde hiçbir şekilde işçilik görmemiş ithal eşyasını,

d) Denetleyici gümrük idaresi deyimi; izin belgesinde belirtilen ekonomik etkili gümrük rejimini denetleyen gümrük idaresini,

e) Giriş gümrük idaresi deyimi; ekonomik etkili gümrük rejimine tabi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişine ilişkin gümrük işlemlerini yapan gümrük idaresini,

f) Çıkış gümrük idaresi deyimi; ekonomik etkili gümrük rejimine tabi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışına ilişkin gümrük işlemlerini yapan gümrük idaresini,

İfade eder.

İzin başvurusu

Madde 272- Antrepo açma izni de dahil olmak üzere, ekonomik etkili gümrük rejimlerini kullanım izin başvurusu yazılı olarak yapılır.

İzin başvuruları, ilgili rejime ilişkin maddelerde belirtilen formlar ile Gümrük Kanununun 80 inci maddesi uyarınca yapılan düzenlemelerde ön görülen hususlara uygun olmalıdır.

İzin başvurusunda, gerekli bilgileri destekleyici ve ispatlayıcı belgelerin eklenmesi ve başvuru belgelerine eklerin kaç parça olduğunun yazılması gerekir. Bu belgeler başvurunun ayrılmaz parçaları niteliğindedir.

İzin sahipleri, gerekli ayrıntılı gerekçeleri belirterek daha önce verilmiş bir iznin yenilenmesi veya bazı bölümlerinin değiştirilmesine ilişkin yazılı istekte bulunabilir.

Basitleştirilmiş usullere ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu maddedeki şartların yerine getirilmemesi halinde, izin talebi reddedilir. Bu durum, ilgisine yazılı olarak bildirilir.

Başvuru sahibinin sorumluluğu

Madde 273- İzin başvurusunda bulunan kişi, başvuru belgesini imzalayıp sunmakla;

a) Başvuru belgesinde yer alan bilgilerin doğruluğundan,

b) Başvuru belgesiyle birlikte verilen belgelerin güvenilirliğinden,

c) Gümrük işlemleriyle ilgili bütün yükümlülüklere uymaktan,

Dolayı sorumluluğu kabul etmiş sayılır.

Ekonomik etkili gümrük rejimi kullanım izni verilebilmesi için, iznin verilebilmesine ilişkin tüm şartların başvuru sahibince yerine getirilmesi ve bunun kanıtlanması gerekir.

İzin belgesi

Madde 274- Antrepo açma izni de dahil olmak üzere, ekonomik etkili gümrük rejimlerini kullanım izni;

a) İşlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli taahhütnamelerin ve teminatların verilmesi,

b) Gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmeleri veya izleyebilmeleri için yapılması gereken idari düzenlemelerin, söz konusu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması,

Halinde verilir.

İzin, ilgili rejime ilişkin maddelerde belirtilen formlar ile Gümrük Kanununun 80 inci maddesi uyarınca yapılan düzenlemelerde ön görülen hususlara uygun olarak, izin belgesi imzalanmak ve tarih atılmak suretiyle verilir.

Başvuru sahibine izin verildiği yazılı olarak bildirilir.

İlgili rejime ilişkin özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, izin verildiği tarihten itibaren geçerlidir.

Verilmiş bir iznin yenilenmesi veya bazı bölümlerinin değiştirilmesi halinde, her durum ayrı ayrı değerlendirilir.

İlgili rejimin kullanılmasına ilişkin şartlar verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibi, iznin verilmesinden sonra ortaya çıkan ve iznin devamını veya içeriğini etkileyebilecek olan her türlü gelişmeleri ilgili mercilere bildirmek zorundadır.

Eşyanın bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulması, söz konusu eşya için tahakkuk edebilecek her türlü gümrük vergilerine karşılık teminat verilmesi şartına bağlıdır.

Belgelerin saklanması

Madde 275- İzin başvuruları ve ekleri izni veren merci tarafından;

a) Antrepo izni, iznin iptal edildiği veya geri alındığı takvim yılının sonundan itibaren,

b) Diğer ekonomik etkili gümrük rejimleri kullanım izni ise iznin sona erdiği takvim yılı sonundan itibaren,

Beş yıl süre ile, izin belgesiyle birlikte saklanır.

İzin başvurusunun reddedilmesi, feshedilmesi veya iptal edilmesi halinde, başvuru veya iznin reddedilme kararı ile ekleri, başvurunun reddedildiği, feshedildiği veya iptal edildiği takvim yılı sonundan itibaren beş yıl süreyle saklanır.

Şartlı muafiyetin sona ermesi

Madde 276- Ekonomik etkili bir şartlı muafiyet düzenlemesi, bu düzenlemeye tabi tutulmakta olan eşyaya veya eşdeğer eşyaya ya da işlenmiş ürünlere, gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edilmesiyle sona erer.

Gümrük idareleri, bir rejimin öngörülen şartlar altında sona ermemiş olduğu hallerde, Gümrük Kanununda yer alan cezai hükümlere göre işlem yapar.

İKİNCİ ALT AYIRIM Gümrük Antrepo Rejimi

Tanımlar

Madde 277 - Bu rejimin uygulanmasında;

a) Gümrük antreposu; gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın veya izin verildiği durumlarda ihrac eşyasının konulduğu genel ve özel antrepoları,

b) Genel antrepo; eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen gümrük antrepolarını,

c) Özel antrepo; sadece antrepo işleticisine ait eşyanın konulabildiği gümrük antrepolarını,

d) İşletici; gümrük antreposu işletme izni verilen kişiyi,

e) Kullanıcı; eşyanın antrepo rejimi beyanında bulunan kişi veya bu kişinin hak ve yükümlülüklerinin devredildiği kişiyi,

f) İhracata bağlı önlemlerden yararlanan eşya veya ürün; ihracı halinde bir geri ödeme veya benzeri ekonomik fayda sağlayan eşya veya ürünleri,

İfade eder.

Gümrük antrepo tipleri

Madde 278 - Gümrük antrepoları, genel ve özel antrepo olmak üzere ikiye ayrılır. Uygulamadaki özellikleri sebebiyle, genel antrepoların; (A), (B) ve (F) tipleri, özel antrepoların; (C), (D) ve (E) tipleri bulunur.

a) A Tipi Antrepo; işleticisinin, stok kayıtlarını tuttuğu ve antrepoya konulan eşyada her hangi bir noksanlık olması halinde gümrük vergilerini ödemekten sorumlu olduğu genel antrepo tipidir.

b) B Tipi Antrepo; antrepoya konulan eşyadan, Gümrük Kanununun 97 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kullanıcının sorumlu olduğu, antrepo beyannamesini kullanıcının verdiği genel antrepo tipidir. Antrepo işleticisinin sorumluluğu sınırlıdır. Antrepo işleticisi sadece antrepoyu kiralar. Antrepo stok kayıtları tutulmadığından, beyanname ve belgeler gümrük kontrolüne esas teşkil eder.

c) C Tipi Antrepo; işleticisi ve kullanıcısı aynı kişi olan ve antrepoya alınan eşyadan bu kişinin sorumlu olduğu özel antrepo tipidir.

d) D Tipi Antrepo; işleticisi ve kullanıcının aynı kişi olduğu, Gümrük Kanununun 104 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasının uygulandığı özel antrepo tipidir.

e) E Tipi Antrepo; işleticisi ve kullanıcısının aynı kişi olduğu, Gümrük Kanununun 93 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca, izin hak sahibinin depolama yerinin antrepo addedildiği veya depolama yeri olmazsa dahi eşyaya antrepo rejimi hükümlerini uygulandığı özel antrepo tipidir.

f) F Tipi Antrepo, gümrük idarelerince işletilen genel antrepo tipidir.

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler de özel antrepo sayılır.

Posta idaresinin sorumluluğu ve gümrüğün denetlemesi altında yabancı menşeli kolilerin konulması için ayrılmış kapalı yerler de genel antrepo sayılır.

Geçici depolama yerleri, aynı zamanda A, B, C ve D tipi antrepo olarak Müsteşarlıkça onaylanabilir veya buralar F tipi antrepo olarak işletilebilir.

Antrepo açma izni

Madde 279 - Gümrük idareleri tarafından antrepo işletilmediği veya mevcut işletmelerin yeterli olmadığı hallerde, antrepoların açılması ve işletilmesi Müsteşarlığın izni ile mümkündür. Bu iznin Gümrük Kanununun 95 inci maddesinde belirtilen yönetmelik hükümlerine uygun olması gerekir.

Antrepo açma ve işletme izni, Türkiye’de yerleşik kişilere antrepo açılmasına ekonomik yönden ihtiyaç bulunduğunun anlaşılması halinde verilir. Antrepo işleticisinin hak ve yükümlülükleri Müsteşarlığın izni ile başka bir kişiye devredilebilir.

Antrepo izin belgesinde antreponun tipi yazılır.

Antrepoya konulabilecek eşya

Madde 280 - Gümrük antrepolarına;

a) Serbest dolaşıma girmemiş eşya, ithalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmadan,

b) Gümrük antreposuna konulması halinde ihracata bağlı önlemlerden yararlanabilen ihraç eşyası,

Konulabilir. (b) bendinde belirtilen eşyanın antrepoya konulması halinde, bu eşyanın ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış diğer bir işlem ya da kullanıma tabi tutulması zorunludur.

Satıcı veya göndericisi belli, alıcısı emre olan eşya, antrepo işleticilerinin sorumluluğu altında genel antrepolara konulabilir. Bu şekilde genel antrepoya konulan eşyanın, alıcısının belirlenmesinden sonra tamamen veya kısmen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına izin verilir.

Parlayıcı, patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya muhafazaları özel düzenek ve yapılarla gerek gösteren ve 40 no.lu ekte yer alan eşya, eşyanın tabiatlarına ve yapılacak faaliyetin özelliklerine uygun olarak yapılmış bulunan genel veya özel antrepolara konulabilir.

İzinle antrepoya konulabilecek eşya

Madde 281 - Aşağıda yazılı eşya Müsteşarlığın izni ile gümrük antrepolarına konulabilir:

a) Türkiye’ye girmesi veya Türkiye’den transit geçirilmesi yasak olan yabancı ülke eşyası,

b) Gerek üzerlerinde, gerek iç veya dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğu izlenimini veren isim ve simgeler taşıyan eşya,

c) Yerli mamul ve mahsullerimizde kullanılmak üzere ve bunların yabancı menşeli olduğunu gösterecek veya izlenimini uyandıracak, üzerleri yabancı dille basılı veya yazılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya (ihracatta kullanılacak olanlar hariç) ile Türkiye'de düzenlenebilecek belgeleri yabancı ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek yabancı firmalara ait üzerleri imzalı veya imzasız olsun proforma faturalar hariç boş faturalar,

d) Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının korunması mevzuatına göre marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım hakları ile fikir ve sanat eserleri kanunu kapsamına giren haklarla ilgili olarak hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşya,

e) Geçici depolama yerlerinde veya gümrükçe izin verilen yerlerde kanuni süresini doldurduğu için tasfiyesi gereken veya sahipleri tarafından geçici depolama yerlerinde gümrüğe terk edilen veya geçici depolama yerlerinde yapılan yoklamalar sonunda fazla çıkan eşya,

Teminat ve taahhütname

Madde 282 - Gümrük idareleri, gümrük antrepo işleticileri ve kullanıcılarından Gümrük Kanununun 96 ve 97 nci maddelerinde belirtilen sorumlulukları çerçevesinde, tahakkuk edebilecek gümrük vergilerini karşılayacak miktarda teminat ister.

Türk lirası veya yabancı para, Hazine tahvil ve bonusu ya da Müsteşarlıkça tespit edilecek bankalardan alınmış teminat mektupları dışında teminat kabul edilmez.

Ancak, fuar ve sergilere konulan veya ithalat vergilerinden muaf olan yahut ihraç edilmek üzere antrepolara konulan eşya için teminat aranmaz.

Ayrıca, antrepo işleticileri veya duruma göre antrepo kullanıcılarından gümrük yükümlülüklerini yerine getireceklerine dair bir taahhütname alınır.

Ticaret politikası önlemleri

Madde 283 - Dış ticaret politikası önlemleri, gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşya için aşağıda belirtilen şekilde uygulanır.

a) Dış ticaret politikası önleminin, eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulduğu zaman uygulanması öngörülmüş ise, bu önlemler, eşyanın gümrük antrepo rejimi kapsamında işleme tabi tutulduğu süre içinde uygulanmaz.

b) Dış ticaret politikası önlemlerinin, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ile birlikte uygulanması öngörülmüş ise, bu önlemler, eşyanın gümrük antrepo rejimine girdiği anda uygulanır.

c) Dış ticaret politikası önlemlerinin, eşyanın ihracatında uygulanması öngörülmüş ise, bu önlemler, gümrük antrepo rejimine tabi tutulmuş eşyanın buralardan Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması sırasında uygulanır.

Antrepo işleticileri tarafından uyulması zorunlu hususlar

Madde 284- Antrepo işleticileri;

a) Antrepo tesisat ve inşaatında, sonradan meydana gelecek arızaları tamir etmeye, gümrük haklarının emniyetle korunması ve hizmetlerin çabuk yapılması bakımından, Müsteşarlıkça zamanla gerekli görülen tesis ve değişiklikleri yapmaya ve ileri teknolojiye meydana getirdiği aletleri ve cihazları sağlamaya; izin alınmadıkça varolan tesisleri hiç bir suretle değiştirmemeye, genişletmemeye veya azaltmamaya;

b) Antrepolar içinde gümrük işlemleri, antrepolar dışında gümrük denetlemesi ve gözetimi ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza memurları için çalışma büroları ve gözetleme kulübeleri yaparak bunların aydınlatma, ısıtma, kırtasiye, matbu, telefon ve görevle ilgili diğer ihtiyaçlarını sağlamaya,

c) Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük veya gümrük muhafaza idarelerinde görevli memurların, devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarlarını ilgili gümrük veznesine veya saymanlığın bankadaki hesabına aydan aya peşinen yatırmaya ve buralara kadar gidip gelme taşıt masraflarını ödemeye veya emirlerine bir araç sağlamaya, antrepolar, şehir merkezine uzakta bulunduğu takdirde, lojman sağlamaya veya antreponun bulunduğu yerde lojman varsa vermeye;

d) Antrepo işleticilerinin buralarda görevlendirilmesini istedikleri gümrük veya gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Müsteşarlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine veya saymanlığın banka hesabına yatırmaya; posta idareleri, buralarda yapılacak gümrük işlemleri ve denetimleri dolayısıyla gümrük memurlarına ödenecek olan ve Müsteşarlıkça belirlenen fazla çalışma ücretlerini belirtilen vezne veya hesaplara yatırmaya;

e) Tutacakları giriş, çıkış kayıt ve muhasebelerini bu Yönetmelikte ana hatları belirtildiği üzere gümrük denetlemesini sağlayacak şekil ve usullere uygun surette yürütmeye;

f) Antrepoyu ilerde Müsteşarlığın izni ile kısmen veya tamamen kapatmak istedikleri takdirde, mevcut malları her türlü masraf kendilerine ait olmak üzere Müsteşarlıkça gösterilecek diğer bir antrepoya taşımaya; aksi halde bunları ithal veya yabancı ülkeye ihraç veya transit suretiyle antrepodan tamamen çıkarıncaya kadar, sorumluluk ve taahhütlerinin devam ettiğini kabul etmeye;

g) Müsteşarlık veya yetkili gümrük idaresi tarafından yapılacak gerekli diğer tavsiye ve istekleri yerine getirmeye;

Mecburdurlar.

Antrepo işleticileri ve kullanıcılarının gümrüğe karşı sorumluluğu

Madde 285 - Antrepo işleticileri ve kullanıcıları; eşyanın gümrük antreposunda bulunduğu süre içerisinde gümrük gözetimi altında bulunmasını sağlamak, eşyanın iyi muhafaza edilmesi konusunda yükümlülüklerini yerine getirmek ve izinde belirtilen şartlara uymak zorundadır.

Antrepo işleticileri ve/veya kullanıcıları, antrepolarına alınan eşyanın girerken gümrükçe tespit edilen miktarı üzerinden ve eğer tespit yapılmamışsa belgelerinde yazılı miktarları üzerinden, antrepoda eşya değiştirilmesinden, gümrük idaresine karşı mali bakımdan sorumludur.

Bu sorumluluk, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın gümrükçe tespit olunan veya belgelerinde ve antrepo beyannamesinde yazılı miktarına ve cinsine göre eksiklik veya değişiklik ortaya çıkması halinde, bunlara ait gümrük vergilerinin ve cezalarının tazminat olarak ödenmesini kapsar.

Ancak ;

a) Eşyanın tabiatından doğan kayıp ve firelerin,

b) Gümrüğün gözetimi ve denetimi altında, antrepoda yapılan işleme faaliyeti sonucu ortaya çıkan noksanlıkların,

c) Antrepo işleticilerinin ve kullanıcılarının kusur ve hatalarından meydana gelmeyen telef, kayıp, çalınma ve diğer haller dolayısıyla meydana gelen eksikliklerin,

Gümrük idaresine ispat edilmesi ve bunun idarece de kabul edilmesi halinde sorumluluk söz konusu olmaz.

Bununla beraber, eşya gümrük vergileri de dahil olduğu halde sigortalanmış ve sigorta sözleşmesine göre bu vergileri sigorta şirketine tazminat olarak alınmış ise, bu gibi noksanlık ve eksikliklere ait gümrük vergileri sigorta ettirenden veya lehine ettirilenden alınır.

Yukarıda yazılı nedenler dışında kalan noksanlıklar kabul edilmez. Bunların vergi ve cezaları toplamından oluşan tutar, yerine göre işletici veya kullanıcıya tazmin ettirilir.

Tabiatları gereği antrepolarda ve antrepoler arası taşımalarda fire veren eşyanın 14 no.lu ekte yer alması halinde fire miktarlarının belirlenmesinde bu oranlar dikkate alınır.

Antrepolarda aranacak şart ve nitelikler

Madde 286 - Genel ve özel antrepo olarak kullanılacak bina, yapı ve eklentilerinde Müsteşarlıkça aşağıdaki nitelik ve şartlar aranır. Ancak, özellikleri dolayısıyla E ve F tipi antrepolarda, bu şartların tümü veya bir kısmı aranmayabilir.

a) A, B, C, D, E ve F tipi antrepoların, birden fazlasının aynı bina veya eklentilerinde bir arada bulunmaması,

b) Eşyanın iyi saklanmasına, yangından korunmasına ve çağdaş tekniğe uygun yangın söndürme düzenine sahip bulunması,

c) Gümrük idaresince kabul edilen giriş ve çıkış kapılarından başka bütün kapı ve menfezleri eşya çıkarılmasına uygun olmayacak şekilde kapatılmış olmak,

d) Antrepo binası ve eklentilerinin, Hazine haklarının korunmasını sağlamak üzere yetkili gümrük memurlarınca içerden ve dışarıdan kontrolün kolaylıkla yapılmasına elverişli olmak,

e) Eşyanın yükleme ve boşaltmasını zorlaştırıcı konumda olmaması,

f) Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve bir arada bulunmaları tehlike arz eden eşyanın konulacağı antrepoların ilgili oldukları fabrika sahası içinde veya meskun mahal dışında bulunması,

g) Hava muhalefesinde zarar görmeyecek, kapalı yerlere alınamayan sadece ağır ve hacimli eşyanın konulması kaydıyla antrepo binalarının eklentisi durumundaki üstü açık sahaların etrafı içeriden dışarıya eşya çıkarılmasına imkan vermeyecek şekilde yüksek duvar veya kalın parmaklıklarla çevrilmiş olmak,

h) Deniz kenarında, demiryolu hattı üzerinde veya hava taşıtlarının kalktıkları veya indikleri meydan veya limanlarda, eşya taşıyan araçların geçeceği yolların, kapıların giriş çıkış bakımından elverişli olduğu yerlerde bulunmak,

i) Eşyanın antrepo içinde kolaylıkla ve emniyetle nakli, istifi, tartılması, ölçülmesi gibi, hizmetlerin yapılmasına ve taşıtlarına yükletilmesine ve bunlardan boşaltılmasına yarayan gerekli, fenni tesisler, alet ve cihazlarla donatılmış olmak,

j) Elleçleme ve/veya işleme faaliyetlerinin yapılacağı antrepolarda bu faaliyetlerin yapılması için gerekli donanımına sahip olmak,

k) İçerisine bol ışık girecek surette yapılmış ve ayrıca fenni aydınlatma düzenini haiz bulunmak,

l) En az bir muayene yeri olmak,

m) Rezerveli eşyanın konulması için kapalı, çifte kilitli özel yerleri olmak,

n) Ufak veya kıymetli eşyanın saklanması için, özel rafları ve kilitli dolap ve kasaları bulunmak,

o) Gümrük personeli ile antrepo işletmesinin memur veya hizmetlilerinin çalışma ve gözetimine elverişli özel büroları ve yerleri olmak,

p) Özellik arz eden eşyanın depolandığı antrepolarda yukarıda yazılı olanlardan başka;

1) Tahsis edilecekleri eşya ve maddelerin özelliklerine göre iyi muhafaza ve tehlikelerinin önlenmesi bakımından gerekli teknik tesisler ve araçlar bulunmak,

2) Araçlardan tank ve depolara ve buralardan araçlara sıvıların kolaylıkla ve emniyetle boşaltılmasına yarayan, gerekli teknik tesisat oluşturmak,

3) Antrepo ve eklentilerinin etrafı bir duvarla veya içerden dışarıya bir şey çıkarılmasına imkan vermeyecek surette kalın demir parmaklıkla kapatılmış olmak ve bu yer içinde gümrükle ilgisi olmayan tesisat bulunmamak,

4) Tankların su boşaltmaya mahsus ve bir kişinin içine girip temizlik yapmasına uygun bir deliği ile biri sıvının tanka girmesi, diğeri çıkması için iki ağız ve tepelerinde üç ölçü deliği ve bu deliklerin yanına gitmeye yarayacak yatık düz basamaklı ve iki tarafı korkuluklu veya parmaklıklı bir merdiveni veya bir köprüsü bulunmak, grup halindeki tankların üstlerinden birbirlerine aynı şekildeki köprü ile bağlanmak,

5) Sıvıların tanklara sevkini veya tanklardan çıkarılmasını sağlayan borular *mümkünse* toprak üstünde yahut üstü açık hendek içinde ve her tarafı kolaylıkla görülebilecek şekilde döşenmiş olmak, bu boruların antrepo içindeki yollardan geçirilmesi zorunlu olduğu takdirde üzerlerine konacak demir kapakları istenildiği zaman kolaylıkla açılıp, borular görülebilecek şekilde yapılmak *veya boruların geçtiği mahal itibarıyla bunun çevre, güvenlik gibi nedenlerle mümkün bulunmaması halinde ise boruların detay krokisini vermek, (23/6/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen ibare)*

6) Boruların bir bakışta verici ve alıcı olduklarının anlaşılabilmesi için ayrı ayrı renklere boyanmış veya işaretlenmiş olmak ve üzerindeki vana muslukları mühürle mühürlenebilecek şekilde yapılmış bulunmak,

7) Tanklara alınan ve tanklardan çıkarılan ve içlerinde bulunan akaryakıtın miktarlarını daimi surette gösteren fenni ölçüm cihazları bulunmak,

8) Dökme olarak gelen kimyevi maddeler için serbest bölgeler veya gümrük idarelerine bağlı özel antrepo şeklinde açılan tankların içindeki maddelerin miktarını ölçmeye yarayan teknik kalibrasyon ölçüm imkanlarına sahip olmak,

9) Gemilerden tanklara mal alınmasında beyaz mal (benzin, gaz ve motorin), siyah mal (ince, orta ve ağır mazot) için ayrı ayrı ana giriş borusu bulunmak,

10) Peşpeşe mal basma sistemi uygulanan antrepolarda, ana giriş borusundan tanklara malın sevkini için taşıma merkezi (manifold) tesis etmek,

11) Beyaz mal için kullanılan ana giriş borusunda malın akışını ve rengini görebilmek için ana borunun dağıtım merkezine yakın uygun bir yerinde cam gözetleyicisi (sight glass) bulunmak,

12) Aynı borudaki malın niteliğini tayin edebilmek için takriben 100 metre mesafede iki yerinde numune alma yeri bulunmak,

13) Boru hattındaki malın ikinci bir mal ile basılmasında bu malların birleştiği yerde birinci kulübeye gelişini ihbar eden bir detektörü bulunmak,

14) Ağır mazotun (heavy fuel oil), konulduğu tankların ve boru hatlarındaki malın donmasını ve sirkülasyonunu sağlamak amacıyla (serbantin) ısıtıcı bulunmak.

Antreponun devri

Madde 287 - Antrepo işleticisinin hak ve yükümlülükleri Müsteşarlığın izni ile başka bir kişiye devredilebilir.

Müsteşarlıkça devre izin verilebilmesi için, devretmek isteyen taahhütlerini tamamen yerine getirmiş olması ve devir alacak olanın da gerek antrepoda var olan, gerek sonradan konacak eşya ve maddeler dolayısıyla terettüp eden yükümlülük, sorumluluk ve diğer taahhütleri yüklenmesi gerekir.

Özel antrepoların devri durumunda, antrepodaki eşyanın devralana devredilmemesi halinde, bu eşyanın antrepodan çıkarılması için gümrük idaresince bir aylık süre verilir. Bu sürenin uzatılmasını gerektiren bir durum olması halinde, bu süre gümrük idaresince en çok iki ay uzatılabilir.

D tipi antrepo, ancak bir başka Gümrükçe Onaylanmış Kişiye devredilebilir.

Eşyanın gümrüğe sunulması

Madde 288 - Gümrük antrepo rejimine tabi tutulacak eşya, konulacağı antreponun bağlı olduğu gümrük idaresine sunulur. Gümrük beyannamesi kullanma talimatında belirtilen esaslar çerçevesinde, beyannamenin tescili ile birlikte eşya antrepo rejimi hükümlerine tabi tutulur. İzin verilmesi halinde D tipi antrepoda eşyanın gümrüğe sunulmasına gerek yoktur.

Antrepo stok kayıtları

Madde 289 - Eşya, antrepoya, gümrük idaresinin denetimi altında alınır. Bu denetlemeyi gümrük adına, antrepoda görevlendirilmiş olan gümrük memuru yapar.

A, C, D ve E tipi antrepolarda, Gümrük Kanununun 99 uncu maddesinde belirtilen antrepo stok kayıtlarını antrepo işleticileri tutar. Bu kayıtlar gümrük idaresinin kontrolüne imkan verecek şekilde tutulur.

B tipi antrepoda, gümrük idaresi, rejime giriş beyannamesinin ve rejimi sona erdiren beyanname ve belgelerin kaydını tutar ve belgeleri muhafaza eder. B tipi antrepo işleticisi ve/veya kullanıcısı da, söz konusu belgeleri muhafaza eder. Stok kayıtları tutulmayabilir.

F tipi antrepoda, gümrük kayıtları stok kayıtlarının yerini alır.

Eşyanın konulacağı gümrük antrepo tipi ve uygulanacak hükümler dikkate alınarak, kontrol için gerekli bütün ayrıntıları içermesi halinde, antrepo kullanıcıları tarafından ticari nedenlerle tutulan kayıtlar da stok kayıtları olarak kabul edilebilir.

Antrepo rejimine giren eşya ile ilgili olarak, A, C, D, E ve F tipi antrepolarda stok kayıtlarının gösterildiği bir Antrepo Stok Defteri tutulur. Bu defterin her sayfası gümrük idaresi tarafından mühürlenir ve sayfa sayısı defterlerin başına şerh ile onaylanır. Bilgisayar ile tutulan stok kayıtları defter hükmündedir.

Bu defterde ;

- Giriş sıra numarası ve tarihi,
- Eşya diğer bir antrepodan geliyorsa, antrepoya ilk giriş tarihi,
- Antrepo beyannamesinin sayı ve tarihi,
- Antrepo beyannamesinin 1, 31, 37 ve 38 no.lu kutularında yer alan bilgiler,
- Konşimento ve özet beyan gibi diğer gümrük belgelerinin sayı ve tarihi,
- Eşyayı getiren taşıt aracının adı, cinsi, seferi, kumpanyası,
- Antrepodan çıkış tarihi,
- Çıkan kaplar ve eşyanın cinsi,
- Eşyanın çıkışında düzenlenen beyanname veya sair gümrük belgelerinin sayı ve tarihi,
- Teminat tutarı,
- Antrepolar arası nakilde eşyanın izlenmesine yarayan (transit beyannamesi vb) belgelerin sayı ve tarihi,
- Eşdeğer eşyanın depolanması halinde bu eşyaya ilişkin bilgiler,
- Eşyanın tabi tutulduğu elleçleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler,
- Eşyanın gümrük antrepolarından geçici çıkarılması halinde buna ilişkin bilgiler,

Yer alır.

D tipi antrepoya ilişkin stok kayıtlarında yukarıdaki bilgilere ilave olarak, antrepo beyannamesindeki kıymeti, miktarı ve ayrıntılı tanımı ile ihtiyaç duyulacak bilgilerin gösterilmesi gerekir.

Stok kayıtlarının her zaman antrepoda bulunan eşya stok miktarını gösterecek şekilde tutulması gerekir. Antrepo işleticileri ve/veya kullanıcıları her yıl sonunda antrepo stok miktarını gösterir listeyi gümrük idaresine verir.

Gümrük Kanununun 104 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının uygulandığı durumlarda, eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulmadan önceki gümrük kıymeti stok kayıtlarında gösterilir.

Stok kayıt işlemleri

Madde 290 – Özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, antrepo rejimine tabi olarak antrepoya giren ve antrepo rejimini sona erdirerek antrepodan çıkarılan eşya antrepo stok kayıtlarında gösterilir.

a) Eşya antrepoya girdiğinde, stok kayıtlarına giriş işlemi;

1) A, C, D ve F tipi antrepoda eşyanın antrepoya fiziken girdiği sırada,

2) E tipi antrepoda eşyanın izin hak sahibinin antrepo addedilen depolama yerine ulaştığında,

3) Gümrük antrepusunun aynı zamanda geçici depolama yeri olarak faaliyet göstermesi ve 161 inci maddede belirtilen kayıt usulünün geçici depolamadan antrepo rejimine girişte uygulanması halinde, Gümrük Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen sürenin bitiminden önce, diğer durumlarda ise, eşyanın antrepo rejimine girişinde beyannamenin tescilinden sonra eşyanın teslimi sırasında,

Yapılır.

b) Gümrük antrepo rejimini sona erdirerek antrepodan çıkan eşya da antrepo stok kayıtlarına geçirilir. Bu kayıt işlemleri ;

1) Basitleştirilmiş usullerden biri uygulanmış ise eşya antrepodan çıkarıldığı sırada,

2) Diğer durumlarda, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasını sağlayan beyannamenin tescilinden sonra teslimi sırasında,

Yapılır.

Antrepo stok kayıtları tutulmayan B tipi antrepoda işlemler beyannameler üzerinden yürütülür.

Antrepolardaki eşyanın başkasına devri

Madde 291 - Gümrük antrepolarında depolanan eşya satış suretiyle başkasına da devredilebilir. Bunun için devreden ve devralanın isteklerinin, ilgili gümrük idaresine yazılı olarak bildirilmesi gerekir. Bu devir isteğinin idarece kabulü, eşyaya ait gümrük vergileri ile para cezalarının devralan tarafından üstlenilmesine bağlıdır.

Eşyanın mülkiyeti ile ilgili olarak devri önleyici herhangi bir durumun varlığı halinde bu durum açıklığa kavuşturulmadan devir işlemi yapılamaz.

Devir isteğinin uygun görülmesi halinde, antrepo stok kayıtlarında gerekli değişiklikler yapılarak devir işlemi tamamlanır. Bu durumda, eşya ile ilgili hukuki sorumluluklar devralana geçer.

Elleçleme

Madde 292 - Gümrük Kanununun 102 nci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca, serbest dolaşımda bulunmayan eşya için gümrük idarelerince gümrük antrepolarında aşağıda belirtilen elleçleme faaliyetlerine izin verilebilir. Tarım ürünlerine ilişkin özel hükümler saklıdır.

Mutat elleçleme işlemleri, antrepo rejimine tabi ithal eşyasının; iyi korunması, görünüş veya pazarlama kalitesinin geliştirilmesi veya dağıtım ya da yeniden satışa hazırlanması amacıyla, elle veya başka bir şekilde gerçekleştirilen; istifi, yerinin değiştirilmesi, ambalajlanması, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri şekilde asli niteliklerini değiştirmeyen işlemlerdir.

Ürünün imalatında zorunlu bir rol taşımayan aksesuarların, nihai ürüne monte edilmesiyle ilgili montaj ve işlemler de mutat elleçleme işlemleri olarak kabul edilir. Örneğin, bir otomobile radyo-teyp takılması bu tür bir işlemdir.

Elleçleme işlemleri için başvuru

Madde 293 - Antrepolardaki eşyasını elleçleme işlemlerine tabi tutmak isteyenler, gümrük idaresine bir dilekçe ile izin başvurusunda bulunur. Bu başvuru, yapılacak işlemleri ve gümrük antrepo rejimi

hükümlerinin uygulanması için gerekli bütün ayrıntıları içermek zorundadır. Başvuru, idare amirince uygun bulunduğu takdirde gerekli izin verilir.

292 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, antrepo işletme izninde veya E tipi antrepoda rejimden yararlanılmasına ilişkin izinde, yapılacak elleçleme işlemleri gösterilebilir.

Transit eşyanın tabi olacağı işlemler

Madde 294 - İhraç olunmak üzere antrepoya alınmış transit eşyasının, menşelerine bakılmaksızın birbirleriyle veya serbest dolaşımda bulunan eşya ile karıştırılmasına Müsteşarlıkça izin verilebilir.

Bu iznin verilebilmesi için;

a) Karıştırma sonucunda meydana gelecek karışımın gideceği ülkelerde yanlış menşeler göstermek gibi hilelere meydan verilmeyecek veya Türkiye'deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına zarar vermeyecek ya da taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümlerine aykırı düşmeyecek surette olması, yapılan işlemin stok kayıtlarında ayrıntılı olarak yer alması,

b) Bu işlem sırasında karışıma, serbest dolaşımda bulunan eşya karıştırıldığı takdirde, bunlar hakkında yürürlükteki Dış Ticaret Rejimi ve Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatı hükümlerinin dikkate alınarak işlem yapılması,

Gerekir.

Sözü edilen şekillerde karıştırılmış eşyanın, transitinden vazgeçilerek serbest dolaşıma sokulması, tercihli tarife uygulaması bakımından yanlış menşe göstermemesine ve 290 ıncı maddede öngörülen işlemlere tabi tutulması şartına bağlıdır.

Ortak depolama

Madde 295 - Gümrük antrepo rejimi hükümlerinin uygulanmasını olumsuz etkilememesi ve gümrük idarelerinden gerekli iznin alınması şartıyla, gümrük antreposuna alınması halinde ihracata ilişkin önlemlerden yararlanabilecek ihraç eşyası dışında kalan serbest dolaşımdaki eşya ile serbest dolaşımda bulunmayan eşya aynı antrepoda depolanabilir.

Ancak, bu depolama her bir eşyanın gümrük statüsünün belirlenmesini imkansız kılıyor ise, sadece, aynı gümrük tarife pozisyonunda yer alan, aynı ticari niteliğe ve aynı teknik özelliklere sahip eşdeğer eşyanın birlikte depolanmasına izin verilir. Bu durumda antrepolardan gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulacak eşya, beyan sahibinin tercihine bağlı olarak ya eşdeğer eşya ya da serbest dolaşımda bulunmayan eşya sayılır. Ancak, bu eşyanın birbirinin yerine kullanılmasında, kullanılan eşya, yerine ikame edilenin miktarını aşamaz.

Antrepodaki eşyanın telafisi mümkün olmayan şekilde zarar görmesi, tahrip olması veya imha olması ve işleticinin zarar gören veya imha olan rejime tabi eşyanın gerçek miktarını ispatlayamaması halinde, bu miktar olayın meydana geldiği tarihte antrepoda bulunan rejime tabi eşya miktarı dikkate alınarak tespit edilir.

INF 8 formu

Madde 296- Antrepoda elleçleme işlemine tabi tutulan eşyanın, antreponun bağlı olduğu gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresinde, gümrük yükümlülüğü doğuran gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması ve beyan sahibinin gümrük vergilerinin, Kanunun 104 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükümlerine göre hesaplanmasını talep etmesi halinde, vergilerin hesabında yararlanılmak üzere INF 8 formu kullanılır.

INF 8 formu, 41 no.lu ekte yer alan modele ve açıklamalara göre, biri asıl iki nüsha olarak düzenlenir. Antreponun bağlı olduğu gümrük idaresi tarafından formun 11, 12 ve 13 no.lu kutuları doldurularak 15 no.lu kutusu mühürlenir ve beyan sahibine iade edilir. Beyan sahibi bu formu, gümrük yükümlülüğü doğuran gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulacağı gümrük idaresine ibraz eder. Başlangıçta INF 8 formu düzenlenmemiş ise, ikinci gümrük idaresi bu formun birinci gümrük idaresinden, yukarıda açıklandığı şekilde düzenlenmesini talep edebilir.

Kesin çıkış, basitleştirilmiş usul ve geçici çıkış

Madde 297- Gümrük antrepo rejimine tabi olarak depolanan eşyanın antrepodan kesin çıkışı, rejimi sona erdiren gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması ile mümkündür. Bu durumda eşya bu işlem veya kullanım hükümlerine tabi tutulur.

Basitleştirilmiş usul izni bulunması halinde ;

a) Antrepo rejimini sona erdiren eksik beyan sadece, serbest dolaşıma giriş, ihracat veya yeniden ihracatta bütün antrepo tipleri için,

b) Gümrük idaresince kabul edilen ticari veya idari belge ile beyan; her işlem ve kullanımla birlikte, B ve F tipi antrepo hariç tüm antrepo tipleri için,

- c) Kayıt yoluyla beyan, her işlem ve kullanımla birlikte, F tipi antrepo hariç diğer antrepo tipleri için, 146 ve 155 ila 161 inci madde hükümleri çerçevesinde uygulanır.

Tarım politikası kapsamındaki ürünlere bu usullerin uygulanması, Müsteşarlıktan izin alınması halinde mümkündür.

Elleçleme vb. işlemler yapılmak üzere gümrük antrepolarından geçici olarak eşya çıkarılabilir. Bunun için her seferinde gümrük idaresinden izin alınması gerekir. Bu amaçla gümrük idarelerine yazılı olarak yapılacak başvuru, antrepo rejimine tabi tutulan eşya ve antrepo rejimi hükümlerinin uygulanması konusunda gerekli bütün ayrıntıları içermek zorundadır. Eşyanın geçici çıkışının rejimin uygulanmasını olumsuz etkilemeyeceğinin anlaşılması halinde buna, gümrük idaresince izin verilir. Antrepo işletme izni verilirken izin belgesinde eşyanın geçici olarak çıkarılması konusunda da izin verilebilir. Bu durumda her geçici çıkarma işlemi sırasında izin almak gerekmez ve eşyanın geçici olarak çıkarıldığının gümrük idaresine bildirilmesi, başvurunun yerini alır.

Geçici olarak çıkarılan eşyanın, antrepo dışında elleçleme işlemlerine tabi tutulması halinde 292 nci madde hükümleri uygulanır.

Antrepolar arasında eşya nakli

Madde 298 - Gümrük antrepo rejimini sona erdirmeden antrepolar arasında eşya nakli 42 ve 43 no.lu eklerde tanımlanan usullere göre aşağıda belirtilen iki şekilde yapılabilir:

a) Normal usul, 42 no.lu ekte yer alan hükümler çerçevesinde, beyannamenin 1, 4 ve 5 no.lu nüshaları veya aynı bilgileri içeren bir form kullanılarak uygulanır.

b) Basitleştirilmiş usul, 43 no.lu ekte yer alan hükümler ve anılan ekte belirtilen form kullanılarak uygulanabilir.

Ancak bu usulün uygulanabilmesi için;

a) Eşyanın çıkarılacağı antreponun bağlı olduğu gümrük idaresinin 135 inci maddenin (c) bendinde, eşyanın konulacağı antreponun bağlı olduğu gümrük idaresinin ise, 160 inci maddede belirtilen kayıt yoluyla beyan usulünü kullanma yetkisinin olması, veya,

b) Aynı kişinin her iki antrepodan sorumlu olması, veya,

c) Her iki antreponun stok kayıtlarının bilgisayar ağı ile birbirine bağlı olması,

Gerekir.

Eşyanın ikinci antrepoya girmesi ve eşya ile ilgili bilgilerin ikinci antrepo işleticisinin stok kayıtlarına geçmesi üzerine, nakledilen eşya konusunda ikinci antrepo işleticisinin sorumluluğu başlar.

Elleçleme işlemlerine tabi tutulan bir eşya naklediliyorsa ve INF 8 formunun kullanılacağı bir uygulama söz konusu ise, nakil sırasında kullanılan beyanname veya belgede, eşyanın mahiyetinin, gümrük kıymetinin ve miktarının da gösterilmesi zorunludur. Elleçleme işlemine tabi tutulmamış bir eşya naklediliyorsa, ortaya çıkabilecek gümrük yükümlülüğünün belirlenmesinde bu bilgilerin dikkate alınması gerekir. Bu eşyaya, 296 inci madde hükümleri de uygulanır.

Gerek eşyanın çıkarıldığı gerekse eşyanın konulacağı antrepo B tipi antrepo ise, antrepo rejimi altında eşya nakline izin verilmez.

İhraç ürünleri

Madde 299 – 295 ve 296 ncı madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Gümrük Kanununun 93 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendi uyarınca, antrepolarda depolanan ihraç ürünleri hakkında aşağıdaki hükümler de uygulanır:

a) Gümrük antreposuna konulması halinde ihracata bağlı önlemlerden yararlanan ihraç eşyasının, Kanunun 150 ve 151 inci maddelerinde öngörüldüğü şekilde Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilene veya ihracat sayılan bir işlem veya kullanıma tabi tutulana kadar, üzerindeki gümrük gözetimi devam eder. Antrepoya konulan bu tür eşyanın ihraç edilmesi veya ihracat sayılan bir işlem veya kullanıma tabi tutulması zorunludur.

b) İhraçata bağlı önlemlerden yararlanan ve antrepo rejimine tabi tutulmuş ihraç ürünleri, gümrük idaresinin izni ile elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir. Elleçleme işlemleri sonunda eşyanın ihraç edilmesi konusunda (a) bendi hükümleri uygulanır.

İhraç eşyası, beyannamenin tescilinden sonra, Türkiye Gümrük Bölgesini terk edinceye kadar gümrük gözetimi altındadır.

Eşyanın antrepoya alınması dahil, ihracat sayılan bir gümrük işlemine tabi tutulan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmiş sayılır ve bu tarih ihracat beyannamesine kaydedilir.

Tarım ürünleri

Madde 300 - Gümrük Kanununun 102 nci maddesinin 1 inci fıkrasının ikinci bendi ve aynı maddenin 2 nci fıkrası uyarınca, ihracata bağlı önlemlerden yararlanan tarım ürünlerine antrepolarda uygulanabilecek elleçleme faaliyetlerinin listesi 44 no.lu ekte belirtilmiştir. Müsteşarlık, piyasa düzeninin aksamadan işleyişini sağlamak amacıyla, tarım ürünlerine uygulanacak elleçleme işlemlerine sınırlama getirebilir.

İhracata bağlı önlemlerden yararlanabilecek temel tarımsal ürünlerin, gümrük antrepo rejimine tabi tutulmadan ve 44 no.lu ekte belirtilen elleçleme işlemlerinden daha ileri aşamada olması şartıyla gümrük antrepo binalarında işlenmesine, Müsteşarlıkça izin verilebilir.

İhracata bağlı önlemlerden yararlanan tarımsal ürünlerin ihracı konusunda 299 uncu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

İşleme faaliyetleri yapılabilecek antrepo tipleri

Madde 301 – Dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimleri kapsamındaki eşyanın, gümrük antrepo rejimine tabi tutulmadan antrepolarda işlenmesine izin verilebilir.

Ancak bu işleme faaliyetleri;

a) İhracat ve serbest dolaşıma giriş rejimlerinde basitleştirilmiş usul uygulanacak ise, dahilde işleme rejiminin şartlı muafiyet sistemi veya gümrük kontrolü altında işleme rejimi altında işleme faaliyetleri, A, C ve D tipi antrepolarda,

b) (a) bendinde belirtilen basitleştirilmiş usul uygulanmıyor ise, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme faaliyetleri, tüm antrepo tiplerinde,

İzin alınması şartıyla yapılabilir.

Dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimi izni alınmadan, ikinci fıkranın (a) bendinde belirtilen gümrük antrepolarında anılan rejimlere ilişkin işleme faaliyetlerine başlanılmaz. Ayrıca, alınacak izin belgesinde işleme faaliyetlerinin yapılacağı gümrük antrepusunun tipi de belirtilir.

İşleme faaliyetine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunan eşya (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik başlık)

Madde 302 – Gümrük idaresinin izni ile, ihracata bağlı önlemlerden yararlanmayan serbest dolaşımda bulunan eşya, ihracat amacı dışında ve antrepo rejimine tabi tutulmadan, antrepolara konulabilir.

Ancak bu tür eşyanın konulabilmesi için;

a) Söz konusu eşyanın dahilde veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tabi olarak antrepolarda yapılacak işleme faaliyetlerinde kullanılacağına kanıtlanması,

b) Konulacağı antreponun eşyanın tabi tutulacağı işleme faaliyetlerine elverişli olması,

c) Ekonomik yönden ihtiyaç bulunması,

d) Gümrük gözetimini olumsuz etkilememesi,

e) Ortak depolamaya ilişkin 295 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, eşyanın gümrük statüsünün her zaman belirlenebilmesi,

Gerekir.

Gümrük idareleri, gözetim açısından, antrepoya alınan bu tür eşyanın antrepo stok kayıtlarına kaydedilmesini isteyebilir.

İşleme faaliyetine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşya (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik başlık)

Madde 303 - Gümrük idaresinin izni ile, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi eşya, antrepo rejimine tabi tutulmadan antrepolara konulabilir.

Ancak bu tür eşyanın antrepolara konulabilmesi için;

a) 302 nci maddenin (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartların sağlanması,

b) Dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimi için alınan izin belgelerinde eşyanın antrepoda işleme faaliyetine tabi tutulacağına ve antrepo tipinin belirtilmiş olması,

c) İşleme faaliyetlerinin ara sıra değil sık sık yapılıyor olması,

d) Eşyanın antrepoya konulması halinde dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri hükümlerinin uygulanmasını ve denetlemeyi olumsuz etkilememesi,

Gerekir.

Bu şekilde antrepolara alınan eşya antrepo stok kayıtlarına geçirilmez, bu kayıtların yerine duruma göre 'dahilde işleme kayıtları' veya 'gümrük kontrolü altında işleme kayıtları' dikkate alınır. Bu kayıtlarda izin belgesinin sayı ve tarihi gösterilir. Ayrıca bu kayıtlar, her zaman söz konusu rejimlere tabi eşya veya ürünlerin tümünün durumunu tam olarak gösterecek şekilde tutulur. Gümrük idaresi zaman zaman bu kayıtların kontrolünü yapar.

Aynı antrepoya konulabilecek eşya

Madde 304 – Ortak depolamaya ilişkin 295 inci madde hükümlerinin saklı kalması ve işlemlerin yürütülmesini olumsuz etkilememesi kaydıyla, gümrük idareleri, antrepo rejimine tabi serbest dolaşımda bulunmayan eşya ile dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tabi ithal eşya veya işlem görmüş ürünlerin birlikte depolanmasına izin verebilir.

Rejimlere geçişlerde uygulanacak hükümler

Madde 305 – Antrepo rejimine tabi veya tabi tutulmayan eşyanın dahilde işleme ya da gümrük kontrolü altında işleme rejimine yahut bu rejimlerden antrepo rejimine veya dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerini sona erdiren yeni rejimlere geçişlerde aşağıdaki beyan usullerine ilişkin hükümler uygulanır;

a) Antrepo rejimine tabi tutulmadan antrepoya konulan dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tabi tutulacak eşya hakkında, 160 inci maddede belirtilen kayıt usulü uygulanır. Bu durumda eşyanın taşınmasına ilişkin belgelere, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme kayıtlarına yapılan giriş sıra numarası ve tarihi yazılır.

b) Antrepo rejimine tabi olarak depolanan eşyanın, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tabi tutulması halinde, 160 inci maddede belirtilen kayıt usulü uygulanır. Bu durumda, antrepo rejimi, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme kayıtlarına yapılan girişle ibra edilir. Bu girişe ilişkin sıra numarası ve tarih gibi referanslar antrepo stok kayıtlarına geçirilir.

c) Antrepo rejimine tabi tutulmadan depolanan dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine tabi, değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünlerin antrepo rejimine tabi tutulması halinde, 161 inci maddede belirtilen kayıt usulü uygulanır. Bu durumda dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri antrepo stok kayıtlarına yapılan girişle ibra edilir. Bu kayıtlara girişlere ilişkin sıra no ve tarih gibi referanslar dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme kayıtlarına geçirilir. Ayrıca antrepo stok kayıtlarına, 377 nci maddede belirtilen ibarelerden uygun olanları yazılır.

d) Antrepolarda işleme tabi tutulan, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünlerin;

1) Yeniden ihrac işleme tabi tutulmasında, 153 nci maddede belirtilen kayıt usulü,

2) Serbest dolaşıma sokulmasında, 145 üncü maddede öngörülen kayıt yoluyla beyan usulü,

3) Yeniden ihracat veya serbest dolaşıma giriş dışında başka bir rejime tabi tutulmasında ilgili normal veya basitleştirilmiş usule ilişkin hükümler,

Uygulanır.

Bu şekillerde antrepolardan çıkarılan değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünlerin antrepo stok kayıtlarına kaydedilmesine gerek yoktur.

Gümrük yükümlülüğü

Madde 306 - Antrepo rejimine tabi ithal eşyası için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, eşyanın antrepo masrafları ile antrepoda kaldığı sürece muhafazası için yapılan masraflar fiilen ödenen veya ödenecek fiyattan ayrı olarak gösterilmesi halinde, gümrük kıymetine dahil edilmez.

Bu eşyanın elleçleme faaliyetlerine tabi tutulması halinde, eşyanın ithalat vergilerinin belirlenmesinde, beyan sahibinin talebi üzerine, eşyanın elleçleme faaliyetlerine tabi tutulmadan önceki niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı dikkate alınır.

Antrepo rejimine tabi tutulmuş ithal eşyası Gümrük Kanununun 71 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendi hükmüne göre gümrüğe sunulmadan ve beyanname verilmeden önce serbest dolaşıma girmek üzere teslim edildiği hallerde, gümrük vergileri, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte yürürlükte bulunan vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak hesaplanır. Bu hükmün uygulanması, eşyanın nitelik, gümrük kıymeti ve miktarı gibi vergilendirme unsurlarının, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte tespit edilmesi şartına bağlıdır.

Ancak, yükümlünün serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinde eşyanın bulunduğu hal ve niteliği ile diğer vergilendirme unsurlarına göre işlem yapılması yönünde talepte bulunması halinde, bu yönde işlem yapılır.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanmasında, Gümrük Kanununun 73 üncü maddesi uyarınca eşyanın tesliminden sonra kontrol hükümleri saklıdır.

Antrepo rejimi kapsamındaki dahilde işleme rejimine tabi değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünler hakkında, vergi ve faiz dahil olmak üzere tabi tutulduğu yeni rejimlere ilişkin bütün hükümler uygulanır.

Dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi eşyayla ilgili gümrük yükümlülüğü söz konusu olduğunda Gümrük Kanununun 115, 126 ve 127 nci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Eşyanın antrepoda kalabileceği süre

Madde 307 – Eşyanın antrepo rejimi altında kalış süresi sınırsızdır.

Ancak antrepoda bulunan eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması yönünde beyanname tescil ettirilmesi halinde 30 gün içinde işlemlerinin bitirilmesi gerekir. Bu süre içerisinde Gümrük Kanununun 64 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen koşullarda, gümrük antrepo rejimi dahil başka bir rejim beyanında bulunulması halinde, bu beyana ilişkin süre gözönüne alınır.

Müsteşarlık, özellikle beklemek suretiyle bozulabilecek eşya da dahil olmak üzere eşyanın antrepoda kalabileceği süre konusunda belirleme yapabilir.

Eşyanın antrepoda kalabileceği süre konusunda bir tahdit konulmuş ise; eşyanın antrepoya alındığı tarihten veya antrepolar arası nakil yoluyla başka bir antrepodan gelen eşyanın ilk antrepoya giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

Antrepoda bulunan eşya için gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden itibaren otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya ile, bir süre tayin edilmiş ise bu sürede kaldırılmayan eşya, Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinin (e) ve (f) alt bentleri uyarınca tasfiye edilir.

Yıllık sayımlar

Madde 308 – Genel ve özel antrepo işleticileri yıl sonunda antrepo mevcutlarına ilişkin bir listeyi ilgili gümrük idaresine verir. Her mali yılın başından itibaren gümrük idareleri denetimleri altında bulunan antrepolarda bulunan eşya, işleticiler tarafından verilen liste göz önünde bulundurularak sayılır.

Genel antrepolardaki eşyanın kısa sürede sayılamayacak kadar çok olması halinde bunların örnekleme yöntemiyle veya mevcut eşyanın kısımlara bölünerek sayılması mümkündür.

Sayım sonucu, bir tutanakla tespit edilir. Antrepolarda yapılan sayım sonucunda noksan çıkan eşyanın gümrük vergileri duruma göre işletici veya kullanıcıdan tahsil edilir veya teminatından mahsup edilir ve aynı zamanda buna sebebiyet verenler hakkında cezai kovuşturma yapılır. Ayrıca, Gümrük Kanununun 236 ncı maddesi uyarınca bu vergilerin üç katı para cezası alınır.

Antrepolarda yapılan sayımlar sonucunda fazla çıkan eşya kayıtlara alınır. Fazlalığın kabul edilebilir nedenlerden ileri geldiği gümrük idaresine tevsik edilemediği takdirde, söz konusu eşya Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinin (g) alt bendi uyarınca tasfiye edilir. Ayrıca, Gümrük Kanununun 236 ncı maddesi uyarınca, fazla çıkan eşyaya isabet eden ithalat veya ihracat vergileri kadar para cezası alınır.

E tipi antrepoya konulacak eşyaya ilişkin özel hükümler

Madde 309 - Genel hükümler yanında, E tipi antrepolarda bu maddede belirtilen özel hükümler de uygulanır.

Sadece antrepo sahibi adına gelen eşyadan;

a) Sanayicilere ait yatırım malı, hammadde, makine ve benzeri eşya ile yatırım malları ve makinelerden bir tesise ait olup, hacim, ağırlık ve hassasiyet gibi özellikleri nedeniyle antrepo binalarına alınamayan ve doğrudan montaj mahalline alınması gerekli bulunan eşya,

b) Sadece ithalatçı statüsünde olmakla birlikte, bozulabilir ya da telef olabilir türdeki eşya ile büyük yer tutan ağır ve hacimli eşya,

Antrepo rejimi hükümlerine tabi olarak, antrepo addedilen yer veya montaj mahallerine ya da eşya sahibinin deposuna konulabilir.

Bu şekilde eşya konulan E tipi antrepo işleticileri, her ne sebeple ve suretle olursa olsun antrepo sayılan depo, yer veya mahallerde meydana gelecek çalınma, yanma, kaybolma, bozulma veya değiştirme gibi eşyanın miktarına ve niteliğine tesir eden hallerden dolayı gümrüğe karşı sorumludur. Bu sorumluluk, eşyanın vergi ve cezalarının yükümlü tarafından ödenmesini, bundan kaçınılması halinde teminattan mahsubunu da kapsar.

Ancak, gümrük idarelerince, eşya sahibinin kusurundan kaynaklanmayan ve ortaya çıkması kaçınılmaz olan kayıp ve firelerden dolayı, eşya sahipleri ve antrepo işleticilerinin aynı kişi olduğunun belgelenmesi şartıyla, bunlar söz konusu sorumluluktan muaf tutulabilir.

Bu hallere uğrayan eşyanın vergi ve cezaları teminatından mahsup veya doğrudan doğruya tahsil edilmek suretiyle kendilerinden alınır.

Değiştirilen eşya dolayısıyla kaçakçılık mevzuatına göre ayrıca haklarında kovuşturma da yapılır.

Bu maddede belirtildiği şekilde kullanılan E tipi antrepoların işletme hakkının başkasına devrine izin verilmez.

Akaryakıt antrepoları ve buralara konulacak eşya

Madde 310- Akaryakıt antrepoları, madensel yağlar ve türevleri ile bunların tortularının dökme veya kaplı olarak konulmasına özgü, genel veya özel antrepolardır. Akaryakıt konulan antrepoların mal tahmil ve tahliyesinde kullanılan boru hatları da antreponun mütemmim cüzü sayılır. Antrepo izninde antrepo tipi de gösterilir.

Bu antrepolara, gümrüğün izniyle;

- a) Dökme gelen eşyanın kaplanması ve kap içinde gelmiş olanların kaplarının değiştirilmesi için gerekli her türlü kaplar ve ambalaj maddeleri,
- b) Antrepo tesislerinin inşa ve tamiri için gerekli malzeme,
- c) Akaryakıt maddelerinin nakil ve dağıtılması amacıyla ve yalnız bu işe özgü olarak getirilmiş nakil araçları ve yedek parçaları,

Konulabilir.

Dökme gelen sıvılar

Madde 311 - Dökme gelen sıvılar tanklara konulur. Tanklara konulan sıvıların ölçümlerinin uygun cihazlarla yapılması esastır. Bununla birlikte aşağıda belirtilen şekilde de ölçüm yapılabilir.

Sıvılar boş bir tanka alınacak ise, nakil aracından bu tanka sevkine başlamadan önce verici borular gümrük mühürü ile mühürlenir. Mühürleme işleminden sonra, tank mevcudu ölçülür. Boşaltılacak sıvılar tamamen tanka aktarılınca, tankın alt kısmındaki su musluğu açılarak istenilen miktardaki su boşaltılır, musluklar mühürlenir. Tanklardan böylece akıtılan suların ekonomik değerlerinin olması ve talep edilmesi halinde, bu eşyanın ilgili gümrük idarelerince serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine tabi tutulmasına izin verilir.

Yeni gelen sıvılar kısmen dolu olan bir tanka konulmak istenir ise, yeni gelen sıvının aynı cins ve nev'iden ve aynı vergi oranına tabi olması şartıyla izin verilir ve boşaltmaya başlamadan önce, tank mevcudu usulü dairesinde tespit edilir.

Serbest dolaşımda bulunan ve serbest dolaşımda bulunmayan dökme eşyanın zorunluluk halinde aynı tanka alınmasına aşağıdaki şartlara uyulması kaydıyla izin verilir.

- a) Bu gibi eşyanın cins ve niteliklerinin aynı olması gerekir.
- b) Tankta bulunan serbest dolaşımda olmayan eşyanın miktarının sabit tutulması ve bu eşyanın tanktan tamamen çekilişine kadar geçen zaman içinde vuku bulacak noksanlıklara isabet eden gümrük vergilerinin, itirazsız ödenmesi icap eder.
- c) Bu şekilde eşya bulunan tanklara yeniden eşya alınmaz.
- d) Bu gibi tank mevcudu eşyanın, boş olmayan diğer bir tanka aktarılmasına müsaade edilmez.
- e) Tankta bulunan serbest dolaşıma girmiş eşya bir an evvel çekilir.

Ayrıca, aynı cins ve nev'iden ve aynı vergi oranına tabi olan serbest dolaşımda bulunan ve bulunmayan dökme ürünün gerekli tedbirler alınmak suretiyle aynı boru hattı kullanılarak tahliyesine ve taşınmasına gümrük idaresince izin verilebilir.

Tankların ölçülmesi

Madde 312 - Tankların ölçümünün, uygun cihazlarla yapılması esastır. Antrepo işleticilerin, ölçümde kullanılan cihaz ve bilgisayarların nitelik ve sıhhatlerini kontrol ettirmek, gümrük idaresinin talebi halinde ölçüme ilişkin ve stok mevcudunu gösterir listeleri gümrüğe ibraz etmek zorundadır. Uygulanacak bu teknikler herhangi bir zamanda eşyanın mevcudunun tespitine imkan vermelidir. İlgili kurumca kontrol edilmiş ölçüm cihazlarının, faaliyete geçmeden önce tanklara konulması ve bu ölçüm cihazları olmayan tanklara en kısa sürede bu cihazların takılması zorunludur.

Kap içinde gelen sıvılar ve diğer maddeler

Madde 313 - Kaplar içinde gelen sıvılar ile serbest dolaşımda olmayan kaplar ve ambalaj maddeleri serbest dolaşıma giriş rejimindeki esaslara göre muayene edilerek depolara konulur. Bunlardan tahliye tabi olanların örnekleri tahlil ettirildikten sonra bunların cins, nev'i ve nitelikleri, beyannameye kaydedilir. Depolarda her beyanname kapsamı eşya için ayrı bir parti teşkil etmek üzere istif edilir. Bir beyanname kapsamı arasında çeşitli cins eşya varsa bunlar da ayrı ayrı istif olunur. Bu suretle bir grup teşkil eden her beyannameye ait istifin görülebilecek bir yerine beyanname numarası ve tarihini ve eşya cinslerini gösterir etiket asılır.

Tanklardan alınacak eşyanın tespiti

Madde 314 – Tanklardan alınacak sıvının miktarının 312 nci maddede belirtilen cihazlarla tespit edilmesi esastır. Bununla birlikte, aşağıdaki şekilde de ölçüm yapılabilir.

Tanklardan alınacak sıvının miktarını tespit için tank kapsamı, bir defa çıkış işlemine başlamadan evvel, bir defa da bu işlem bittikten sonra olmak üzere, iki defa ölçülerek iki ölçü arasındaki fark bulunur. Eğer antrepo dahilinde istiap hacmi tayin ve tespit edilmiş ve bu işe özgü küçük hacimde bir tank varsa, sıvılar bu ölçülü tanka akıtılır ve doğrudan doğruya miktarı tayin edilerek büyük tank mevcudundan düşülür.

Tahlil sonuçlanmadan tanklardan eşya çıkarılmayacağı

Madde 315 - Transit suretiyle çıkış hariç olmak üzere, bir tanka konmuş sıvıların tahlil sonucu belli olmadıkça, bu tanktan eşya çıkarılamaz.

Ancak, acele hallerde tahlil sonucu belli olmadan da tanktan eşya çekilebilir. Bu takdirde, eşya çekilmeden evvel örnek alınıp tahlile gönderilmiş bulunması şarttır. Tahlil sonucunun beyana aykırı çıkması halinde, sistem üzerinde beyannameye meşruhat düşülür ve vergilerin yeniden hesaplanmasını gerektirir bir durum olması halinde vergi tahakkuku yeni duruma göre yapılır.

Tanktan tanka eşya nakli

Madde 316 - Antrepo sahası (boru hatları dahil) bir bütün olarak kabul edildiğinden, dökme gelen sıvıların tanklar arasında hareketi için izin almaya gerek yoktur. Ancak eşya cinslerinin karıştırılmaması gerekir. Bu hususta gümrük idaresine yazı ile bilgi verilir. Antrepo işleticisi, bu hareketin izlenebilmesi için, gümrük idaresinin talebi üzerine, tanklar arasında nakledilecek eşyanın cins, miktarı ve tank numarası gibi ayrıntılarını gösterir bir listesini gümrük idaresine verir.

Antrepolarda ambalaj maddelerinin işlenmesi

Madde 317 - Kap halinde olmayan ambalaj maddelerinin antrepoda imaline ve hazırlanmasına gümrük idaresince izin verilebilmesi için yazılı başvuru yapılması ve antreponun buna elverişli bulunması şarttır.

Tanklardan kaplara eşya nakli

Madde 318 - Dökme getirilen eşyanın serbest dolaşımda olmayan kaplara konularak ithali mümkün değildir.

Ham petrol depolama ve işleme tesisleri

Madde 319 – Ham petrol, ham petrolün işlendiği ve elde edilen ürünlerin depolandığı tesisler duruma göre genel veya özel antrepo addedilir ve antrepo rejimine ilişkin genel hükümler yanında, aşağıda belirtilen özel hükümler uygulanır. Bu işlemlerin yapıldığı tesislerdeki antrepolarla ilgili düzenlenecek izin belgelerinde antrepo tipi de gösterilir.

Rafineri ve kimya tesislerine antrepo rejim hükümlerinin uygulanabilmesi için ithal suretiyle satışa arz edilen eşyanın mutlaka bir nihai işleme tabi tutulmuş olmaları gereklidir.

Hiç bir nihai işleme tabi tutulmaksızın serbest dolaşıma girecek eşyanın, antrepo sahası içerisinde nihai işleme tabi tutulan diğer serbest dolaşımda bulunan veya serbest dolaşımda bulunmayan eşya ile karıştırılması, aynı tanklara konulması mümkün değildir. Bu eşya için antrepo sahasında özel tanklar ayrılır.

Verimlilik oranı

Madde 320 - Antrepo işleticileri, izin belgelerinde gösterilen ve gümrükçe onaylanan verimlilik oranı veya standart bir verimlilik oranı tespit edilmiş ise bu oran üzerinden gümrük idaresine karşı sorumludur.

Mamul defteri

Madde 321 - Antrepo stok kayıtlarına yardımcı olmak amacıyla mamul defteri tutulabilir. Bu defterin, bütün mamul çıkış miktarları yazıldıktan sonra toplamı alınır. Elde edilecek sonucun stok defterinin çıkış miktarıyla aynı olması gerekir.

Antrepo beyannamenin kapatılması

Madde 322 – Antrepo beyannamesi, çıkarılan mamul için gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma ilişkin beyanname verilmesi suretiyle kapatılır. Ancak çıkışlar mamul şeklinde olduğundan gümrük beyannamesi üzerinde işlenmeden kaynaklanan fire nispeti 'işlenme firesi' adı altında gösterilir.

Antrepo sahasında, serbest dolaşımda bulunan petrol ile serbest dolaşımda bulunmayan petrol birbirine karıştırılabilir. Ancak vergilerin ödenmesinde ve beyannamelerin kapatılmasında, ilk giren ilk çıkar sistemine göre işlem yapılır. Bu nedenle de hangi malın tanka alınış tarihi önce ise, çıkış miktarları o maldan düşülür. Antrepo sahasına alınan bir parti veya antrepo beyannamesi kapsamı bitip mahsubu yapılmadan, diğer bir antrepo beyannamesi veya partiye göre işlem yapılamaz.

Yıl sonu muvazene işlemleri

Madde 323 - Çıkış işlemlerine esas alınan miktarlar, gerçek çıkış miktarları olduğundan, vergilendirme yönünden ayrıca bir işlem yapılmaz.

Antrepo işleticisi tarafından tutulan stok kayıtlarının, antrepoya alınan eşya miktarı ile verimlilik oranı uygulandıktan sonra elde edilen ürün miktarını ve dolayısıyla her hangi bir zamanda mevcut eşya stokunu göstermesi gerekir. Gümrük idaresi, bu kayıtları her zaman kontrol edebilir. Ayrıca rafineri idaresinin bilanço dönemi sonunda bilançosu ile stok kayıtları karşılaştırılır.

a) Mamul çıkışlarının karşılaştırılması:

Çıkış için tartı pusulaları esas alındığına, vergilendirme bu miktarlar üzerinden yürütüldüğüne ve diğer taraftan rafineri idaresi de muhasebe kayıtlarına intikal ettirdiği miktarları aynı pusulalar uyarınca tespit ettiğine göre; rafineri idaresinin yıllık hesap dönemi sonunda düzenlediği bilanço veya imal raporlarındaki miktarlarla, gümrük idaresince vergileri tahakkuk ettirilen yıllık çıkış miktarları arasında bir fark bulunmaması gerekir.

Bu nedenle rafineri idaresi yıl sonunda düzenlediği yıllık imalat raporları, yıllık satış raporları ve bu verilerin yer aldığı yıllık mizan ve bilançolarının yetkililerce tasdik edilmiş birer örneğini gümrük idaresine verir.

Gümrük idaresi, tartı pusulalarına istinaden elde ettiği ithalat neticeleriyle, rafineri idaresinin yıl sonu muhasebe işlemlerine göre bulunduğu neticeyi karşılaştırır.

Karşılaştırma sonucunda, vergileri ödenen ithal rakamları, rafineri idaresinin muhasebe kayıtlarında gösterdiği rakamlara uygunsu, verilen belgeler üzerinde bu husus şerh edilir ve bir dosyaya konularak saklıya kaldırılır.

Şayet, muhasebeleştirilen miktar, vergileri ödenmiş olan miktardan fazla ise, 15 gün içerisinde sebebinin izahı istenilir. Şayet cevap verilmez veya sebebi izah olunamazsa, bu takdirde aradaki farka isabet eden miktar için vergiler tahakkuk ettirilerek tahsil edilir veya teminatından mahsup edilir.

Eğer muhasebeleştirilen miktar, vergileri ödenmiş olan miktardan az ise, 15 gün içerisinde sebebinin izahı istenilir.

Şayet farkın mükerrer vergilendirmeden meydana geldiği veya sair mücbir bir sebebe dayandığı kanıtlanamazsa durum ilgili mercilere intikal ettirilmek üzere Müsteşarlığa bildirilir.

Mücbir sebebe dayanmayan farklar için ayrıca Gümrük Kanununun 241 inci maddesi uyarınca ceza da tatbik edilir.

b) Rafineri mevcudunun tespiti:

Antrepo işleticileri tarafından tutulan stok kayıtlarının rafineri sahasındaki mevcudu her zaman göstermesi zorunludur. Verimlilik oranı da göz önünde bulundurularak tespit edilen miktarlar, rafineri idaresinin yıl sonu envanter rakamları ile karşılaştırılır

Karşılaştırma sonucunda kayden antrepo sahasında mevcut görülen miktar ile envanter miktarları arasında bulunacak ve yıllık ithal tutarının % 2 sini aşmayan eksik veya fazlalıklar 'verim marjı' kabul edilir.

Fuar ve sergi yerlerine ilişkin özel hükümler

Madde 324 – Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler, özel antrepo sayılır ve izin belgesi düzenlenirken antrepo tipi gösterilir. Fuar ve sergi yerlerinde sergilenmek üzere getirilen eşyaya geçici ithalat rejimi hükümleri uygulanır.

Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazaları ve Depolarına ilişkin özel hükümler

Madde 325 – Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazaları ve Depoları özel antrepo hükmündedir. Bu mağaza ve depoların kuruluş, işleyiş ve eşya satışına ilişkin esaslar; gümrük antrepo rejimi, 13.01.2000 tarih ve 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve bu konuda çıkarılmış özel yönetmelik hükümlerine tabidir.

Kaçak zannı ile el konulan eşyanın konulacağı yer

Madde 326 - Kaçak zannı ile el konulan eşya, gümrük idaresince işletilen F tipi genel antrepolara, F tipi antrepo bulunmayan yerlerde genel antrepo, geçici depolama yerleri veya gümrük idaresince uygun görülen yerlere konulur.

Bu antrepoya alınan eşya, 45 no.lu ekte yer alan Kaçak Zannı İle El Konulan Eşya Defterine kaydolunur.

Eşya, bu deftere, kaçak tutanaklarına ve tespit kağıtlarına göre geçirilir. Yıl başından itibaren teselsül etmek üzere her kaçak olayına bir giriş sıra numarası verilir ve o olaya ait tespit kağıdında yazılı eşya, kalemler itibarıyla aynı giriş sıra numarasıyla defterin sütunlarına alt alta kaydedilir.

Kaçak zannı ile el konulan eşyanın antrepodan çıkışı

Madde 327 - Antrepoya alınan eşya, tasfiye edilmek veya ilgililerin mahkeme sonunda beraat etmesi veya idari inceleme ve soruşturma sonucunda suç unsuru bulunmaması dolayısıyla iade edilmek, diğer gümrüklere ve istek üzerine mahkemeye gönderilmek gibi nedenlerle antrepodan çıkarılır.

Bu şekilde antrepodan çıkarılan eşya, 45 no.lu ekte yer alan Kaçak Zannı İle El Konulan Eşya Defterine kaydedilir.

Satılan bir kalem eşyanın alıcısı, bir kişi olduğu takdirde, bu eşya çıkış defterine çıkış kaydedilir ve verilen kişiden defter üzerine teslim imzası alınır.

Alıcı birden fazla ise her alıcıya teslim edilen eşya ayrı ayrı kaydedilir ve bunlardan yine ayrı ayrı imza alınır. Eşyanın sahibine geri verilmesi halinde, çıkış defterine kendisinden imza alınarak çıkış kaydolunur.

Kaçak zannı ile el konulan eşyanın çıkışında yıl başından itibaren her kalem için ayrı bir çıkış sıra numarası verilir.

Bir kaçak olayına ait olup da tasfiyeye tabi tutulan eşya çıkış defterlerinde ayrı ayrı almış olduğu sıra numaraları giriş defterindeki özel sütununda yine ayrı ayrı gösterilir.

Eşya mahkemenin isteği üzerine geçici olarak antrepodan çıkarılıyorsa, dosya ve ilgili yazı numarası ve tarihi belirtilmek suretiyle, defterin düşünceler sütununa gerekli meşruhat verilir. Eşya geri geldiğinde aynı şekilde hareket edilerek antrepoya alınır.

Kaçak zannı ile el konulan eşyanın muhafazası

Madde 328 - Bir olaya ait kaçak zannı ile el konulan eşya, başka olaylara ait olanlarla karışmayacak ve birbirine zarar vermeyecek surette üzerlerine giriş sıra numaraları yazılı etiketler takılarak iyi bir şekilde antrepoda korunur.

Bunlardan kıymetli veya rezerveli olanlarla, küçük paketler içinde bulunanların saklanmasında, 84 üncü maddedeki hükümler uygulanır.

Kaçak zannı ile el konulan eşyaya ilişkin diğer işlemler

Madde 329- Yoklama neticesinde noksan çıkan eşyadan, doğrudan doğruya antrepo memuru sorumludur.

Kaçak zannı ile el konulan eşyaya ait giriş ve çıkış belgeleri, antrepo memuru tarafından, tarih sırasıyla düzenli şekilde bir dosyada saklanır.

Kaçak zannı ile el konulan eşyanın bulunduğu antrepolarda yapılacak yıllık yoklamalar ile bu yoklamalar sonucunda ortaya çıkacak hususlarla ilgili olarak gümrük antrepo rejimindeki hükümler uygulanır.

Geçici depolama yerleri ve antrepolara uygulanacak ortak hükümler

Madde 330- 331 ila 346 ncı maddeler, geçici depolama yerleri ve antrepolar için uygulanır.

Her antrepo için bir klasör açılması

Madde 331 - Gümrük idarelerinin gözetim ve denetimi altında bulunan her antrepo ve geçici depolama yeri için bu idarelerde ayrı bir dosya açılır. Bu dosyalarda antrepo izinleri, bu konularda yapılan yazışmalar, antrepoların kapatılmasına ilişkin yazılar ve benzeri belgeler muhafaza edilir. Antrepolar ve geçici depolama yerleri kapatılsa dahi, bu belgeler kapanış tarihinden itibaren 5 yıl süre ile saklanır.

Geçici depolama yerleri ve antrepolarda görevli gümrük memurları

Madde 332 - Geçici depolama yerleri ile genel ve özel antrepolarda, işleticilerin kendi memurlarından başka gümrük memurları da bulunur.

Gümrük personeli, giriş, çıkış, elleçleme, teşhir, kayıt ve nakil işlerinde gümrük idaresi adına gerekli denetim ve gözetimi yapmak üzere hazır bulunur.

Bu memurlar, giriş ve çıkış kapılarını ve geçici depolama ve antrepo sahasını kolaylıkla gözetim altında tutacak vaziyette hazırlanmış özel yerlerde çalışır ve görevlerinin devamınca işlerinden ayrılmaz.

Çift kilit altında bulundurulacak geçici depolama yeri ve antrepolar

Madde 333 – Kapılarında çift kilit bulundurulması zorunlu olmayan geçici depolama yerleriyle antrepoları belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Çift kilit altında bulundurulan geçici depolama yeri ve antrepoların, gümrüğe ait anahtarları gümrük memurlarınca kullanılır ve bu memurlar geçici depolama yeri ve antrepoların her açılıp kapanışında görevli geçici depolama yeri ve antrepo memurlarıyla beraber bulunarak kapıları birlikte açar, kapar, kilit ve mühür altına alırlar.

Çift kilit altında bulundurulan geçici depolama yeri ve antrepoların giriş veya çıkışında kullanılmayan kapıları, gümrük memurlarınca yalnız içerden kilitlenip mühürlenir.

Anahtarların saklanma şekli

Madde 334 - Geçici depolama yeri ve antrepoların anahtarları gümrük memurlarının zimmetinde bulunur ve memurlar arasında devir işlemleri de zimmetle yapılır.

Olağanüstü hallerde çift kilitli geçici depolama yeri ve antrepoların açılması

Madde 335 – Çift kilit altında bulundurulan geçici depolama yeri ve antrepoların kapalı bulunduğu zamanlarda, zorunlu bir sebepten dolayı anahtarların kullanılmasına gerek hasıl olduğu takdirde, durum gümrük, ve işletme görevlilerince bir tutanak ile tespit olunur. Bu tutanakta, geçici depolama yeri veya antreponun açılmasına kimin tarafından emir verildiği veya gerek görüldüğü, emri kimin uyguladığı, geçici depolama yeri ve antreponun açılmasından kapanmasına kadar cereyan eden olaylar, geçici depolama yerlerinden ne gibi eşyanın çıkarıldığı veya buraya hangi eşyanın konulduğu belirtilir. Tutanak mümkün olan en kısa sürede gümrük idaresine verilir.

Çift kilitli geçici depolama yeri ve antrepoların böyle bir zorunluluk dolayısıyla açılışında, mümkünse açılmadan evvel, değilse açıldıktan sonra durum gümrük idaresine en hızlı iletişim araçlarıyla bildirilir.

Ancak, yangın, sel ve diğer tabii afetler vukuunda, birinci fıkra hükümlerine göre, uygulamadan evvel gerekli tedbir alınarak, geçici depolama yeri ve antrepo açılabilir.

Gümrüğe ait geçici depolama yeri ve antrepoların açılıp kapanması

Madde 336 - Tek kilitli olan gümrük geçici depolama yeri ve antrepoların açılıp kapanmasında, geçici depolama yeri ve antrepoda görevlendirilen gümrük memurlarınca yukarıdaki maddelere göre işlem yapılır.

Gerçek kişilerin cezai sorumluluğu

Madde 337 - Geçici depolama yeri ve genel ve özel antrepolarda bulunan eşyayı hasar veya ziyaa uğratan, çalan, çaldıran veya değiştirenlerle, bu fiillere doğrudan doğruya veya yardım suretiyle katılan ve faileri teşvik edenler veya bunun için emir verenler hakkında, sıfatları ne olursa olsun, kaçakçılık mevzuatına göre gerekli kovuşturmalarda bulunulur.

Gümrük memurlarının sorumlu olmayacağı haller

Madde 338 - Geçici depolama yeri ve antrepolarda görevli gümrük memurlarının, gümrük idaresi namına denetim ve gözetim amacıyla eşyanın giriş ve çıkışında hazır bulunmaları, bununla ilgili kayıt ve belgeleri incelemeleri ve bunları mühürlemeleri geçici depolama yeri ve antrepo işleticilerinin gümrük idaresine karşı olan ve Yönetmeliğin özel bölümlerinde belirtilen sorumluluklarına katılmalarını gerektirmez ve bu Yönetmelikte belirtilen sorumluluklarını azaltmaz.

Geçici depolama yeri ve antrepolardaki eşyanın tasfiyesi

Madde 339 - Geçici depolama yeri ve antrepolarda;

- a) Süresini doldurduğu halde herhangi bir gümrük rejimine tabi tutularak kaldırılmayan eşya,
- b) Gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden itibaren otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen antrepolardaki eşya,
- c) Posta gönderileri ile gelen ve süresi içinde alıcısı veya göndericisi tarafından kabul edilmeyen eşya,
- d) İlgili maddelerinde yazılı süreleri doldurduktan sonra beyan hak sahibine ya da Türkiye'deki temsilcisine yapılacak yazılı tebligata karşın altmış gün içinde bulunduğu yerden kaldırılmayan transit eşyası,
- e) Yapılan sayımlarda fazla çıkan ve bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmeyen eşya,
- f) Sahipleri veya temsilcileri tarafından gümrüğe terk edilen veya terk hükmünde sayılan eşya,
- g) İlgili maddelerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması külfetli, tehlikeli veya masraflı olan eşya,

h) Türkiye'ye girmesi ve burada kullanılması veya satılması yasak olup, geçici depolama yerlerine alınmış eşya,

Gümrük Kanununun 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiye olunur.

Eşya sahiplerine bilgi verilmesi

Madde 340 - Çabuk bozulmak, akmak veya sızmak tehlikesine maruz veya saklanması külfetli, masraflı veya tehlikeli olan eşya, antrepolara konur konmaz işleticiler tarafından görevli gümrük memurları önünde gereken koruyucu tedbirler alınarak durum birlikte bir tutanakla belgelenmekle beraber, bir yandan da mal sahibi veya temsilcisine veya taşıyıcısına haber verilir ve tayin edilecek kısa bir süre zarfında eşyanın antrepodan kaldırılması istenir.

Bu suretle sahip ve taşıyıcılarınca çekilmeyen eşya hakkında yukarıdaki maddeye göre tasfiye hükümleri uygulanır.

Mal sahiplerine belirtilen şekilde haber verileceği sırada eşya bozulmaya, akmaya veya sızmaya başlar ve bunu, antrepoda alınacak tedbirlerle önlemeye imkan görülmezse görevli antrepo memurlarıyla, gümrük memurları tarafından durum birlikte bir tutanakla tespit olunur. Gelebilirse mal sahibi de bu tespitte hazır bulunarak tutanağı imzalar.

Ancak, geçici depolama yerinde bulunan bu nitelikteki eşyaya bu madde hükümleri uygulanmakla beraber mal sahibi, vekili veya taşıyıcıya haber vermek gerekmez.

Eşyanın bozulmasına sebebiyet verenler

Madde 341 - Geçici depolama yeri ve antrepolarda süresini doldurduğu için tasfiye edilecek olan eşyanın muayene memurları tarafından tespiti yapılırken durumları açıkça gösterilir, bozulmuş ve kıymetlerini kaybetmiş olanlar görüldüğü takdirde, buldukları hal, muayene, geçici depolama yeri veya antrepo ve gümrük kontrol memurlarının birlikte imzalayacakları bir tutanakla tespit edilir. Bunun üzerine gümrük idare amirince bu hale kimin sebebiyet verdiği soruşturularak gereği yapılır.

Geçici depolama yeri ve antrepolara kimlerin girebileceği

Madde 342 - Geçici depolama yeri ve antrepolara, görevli memur, hizmetli ve işçilerle, bunların amir ve denetçilerinden ve Müsteşarlık Müfettiş ve Yardımcıları ile Gümrük Kontrolörü ve Stajyer Gümrük Kontrolörlerinden, ilgili gümrük müşavirleri ve yardımcılarında, eşya sahipleri veya adlarına harekete yetkili olanlardan ve gümrük idaresince izin verilen şahıslardan başka kimse giremez.

Geçici depolama yeri veya antrepo memurlarıyla, buralarda vazife gören gümrük memurları gereğinde yukarıda bildirilen şahısların hüviyetlerini, eşya veya mal sahibi ile olan ilgilerini ispata yarayan belgeleri görebilecekleri gibi, bu hususta kendilerinden izahat da isteyebilirler.

Görevli memurlara geçici depolama yeri veya antrepoya giriş sebebini bildirmeyen veya inandırıcı surette izah edemeyenler; görevli ve hizmetlilerle bunların amir ve denetçileri ve Müsteşarlık Müfettiş ve Yardımcıları ile Gümrük Kontrolörleri ve Stajyer Gümrük Kontrolörleri hariç, kim olursa olsun içeri sokulmaz. Sergi ve fuarlar bu hükmün dışındadır.

Cumhurbaşkanına ve diploması memurlarına ait eşyanın çıkışı

Madde 343 - Geçici depolama yeri veya antrepolara alınmış bulunan Cumhurbaşkanının şahsına veya ikametgahına mahsus eşya ile, diplomatik muafık ve ayrıcalıklardan faydalananlar adına gelmiş eşyanın çıkışında görevli gümrük memurları tarafından Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden veya elçiliklerden ya da muafık hakkı tanınmış heyet başkanlığından verilecek mektuplara bakılır ve bu mektuplar alınarak geçici depolama yeri ve antrepo rejimlerinde belirtildiği şekilde çıkış işlemleri tamamlandıktan sonra eşya yetkili kimselere teslim edilir. Bu mektuplar gümrük idaresinde muhafaza edilir.

Memurlar arasındaki devir işleri

Madde 344 - Geçici depolama yeri ve antrepo memurları arasındaki devir işlemlerinde devir-teslim tutanağı düzenlenir.

Denetleme ve soruşturma

Madde 345 - Gümrük mevzuatının ve bu Yönetmelik ile belirtilen esasların yerine getirilip getirilmediğini tayin edebilmek üzere görevli gümrük memur ve amirleri, Gümrük Müfettişleri, Gümrük Müfettiş Yardımcıları, Gümrük Kontrolörleri ve Stajyer Gümrük Kontrolörleri, diledikleri anda her nev'i geçici depolama yeri ve antrepolarında, serbest mahal, bekleme yerlerinde, sergi ve fuarlarda, gümrükçe eşya konmasına izin verilen yerlerde ve yolcu salonlarında, işlemleri, kayıt ve belgeleri incelemek ve teftiş etmeğe, yoklama ve ilgililer hakkında kaçakçılık mevzuatına göre gerekli soruşturmaları yapmağa yetkilidirler.

Yukarıdaki fıkrada yazılı yerlerin memur amir ve sahipleri, denetleme ve soruşturma yapanlara bu yerleri hemen açmak ve her türlü kolaylığı göstermek, istenilen açıklamaları yapmak ve belgeleri vermek zorundadırlar.

Alınan kağıtlarla, belgelerin, alanlar tarafından onaylı birer örneği verilir.

Giriş ve çıkış defterleri gibi her zaman kullanılacak olan kayıtlar yerinde incelenir. İnceleme sırasında bu defterler alınması gerektiğinde imza karşılığında alınır, bu takdirde giriş veya çıkış kayıtları, yeniden açılacak defterler üzerinde yürütülür. Bu defterlerin baş tarafına, Gümrük Müfettiş, Müfettiş Yardımcıları, Gümrük Kontrolörleri ve Stajyer Gümrük Kontrolörleri ile Gümrük Müdürlüklerince imzaları atılarak bu durum serh edilir.

Diğer kayıt ve belgeler alınmak istenirse, imza ile verilir.

Denetleme yapılması; geçici depolama yeri, antrepo ve diğer gümrüklü yerlerin işletici veya kullanıcılarının bu Yönetmeliğe göre gümrük idaresine karşı olan sorumluluklarına iştiraki anlamına gelmez ve bu kişilerin sorumluluklarını azaltmaz.

Çalışma saatleri

Madde 346 - Basitleştirilmiş usuller dahil özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, eşyanın geçici depolama yeri ve antrepolarına alınması ve buralardan çıkarılması işlemleri, normal iş saatleri içinde yapılır. Ancak, Gümrük Kanununun 221 inci maddesi hükmüne göre çalışma ücreti ödenmek ve gerekli tedbirler alınmak şartıyla, gümrük idare amirinin izniyle iş saatleri dışında da eşya alınıp verilebilir.

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM Dahilde İşleme Rejimi

Tanımlar

Madde 347 - Dahilde İşleme Rejimi; serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın vergileri teminata bağlanmak suretiyle veya bu amaçla serbest dolaşıma giren ya da eşdeğer eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde bir veya daha fazla işlem görmek üzere, işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, elde edilen ürünlerin ihraç edilmesinin esas olduğu, ihracatın gerçekleşmesi halinde teminatın veya alınan vergilerin geri verildiği bir rejimdir.

Bu rejimde geçen;

a) Şartlı muafiyet sistemi, serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde bir veya daha fazla işlem görmek üzere, gümrük vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmadan, vergileri teminata bağlanmak suretiyle geçici olarak ithal ve bu eşyanın işlem görmüş ürün şeklinde ihracı halinde teminatın iade olunduğu dahilde işleme sistemini,

b) Geri ödeme sistemi, işleme faaliyetlerine tabi tutulmak amacıyla serbest dolaşıma giren eşyanın, işlem görmüş ürün olarak ihracı halinde, kendilerine uygulanan gümrük vergilerinin geri verildiği sistemi,

c) Eşdeğer eşya kullanımı, Gümrük Kanununun 109 uncu maddesi uyarınca işlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyasının yerine serbest dolaşımda bulunan eşyanın kullanılmasını,

d) İşleme faaliyetleri, eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere, işçiliğe tabi tutulması, işlenmesi, yenilenmesi, tamir edilmesi veya bu faaliyetler sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürün içinde bulunmayan ancak bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Müsteşarlıkça belirlenen bazı eşyanın kullanımını,

e) İşlem görmüş ürün, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl veya ikincil işlem görmüş ürünleri,

f) Asıl işlem görmüş ürünler, dahilde işleme rejimi kapsamında üretimlerine izin verilmiş ürünleri,

g) İkincil işlem görmüş ürünler, işleme operasyonu sonucu elde edilen esas işlem görmüş ürünler dışındaki ürünleri,

h) İthal eşya, işlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılan serbest dolaşımda olmayan eşyayı,

ı) Eşdeğer eşya, işlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyanın yerine kullanılan, aynı ticari kalitede olan, aynı teknik özellikleri taşıyan ve aynı sekiz rakamlı gümrük tarife istatistik pozisyon numarasına giren serbest dolaşımda bulunan eşyayı,

j) Verimlilik oranı, belirli bir miktardaki ithal eşyasının işlenmesi sonucu elde edilen işlenmiş ürünlerin miktarı veya yüzde oranını,

k) Değişmemiş eşya, dahilde İşleme rejimi çerçevesinde hiçbir şekilde işlem görmemiş ithal eşyayı,

l) Önceden ihracat, rejimin şartlı muafiyet sisteminde, ithal eşyasının bu sisteme tabi tutulmadan önce eşdeğer eşyadan üretilen işlem görmüş ürünlerin Türk Gümrük Bölgesinden ihracına ve ithal eşyanın sonradan ithaline imkan veren uygulamayı,

m) Fire ve zayıf, ithal eşyasından, işleme faaliyetleri esnasında buharlaşma, gaz olarak havaya karışma, kuruma veya damıtma sonucu tahrip veya zayıf şeklindeki eksilmeleri,

n) İşleme faaliyetini yapan kişiler, işleme faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını gerçekleştiren kişileri,

o) Miktar ölçme yöntemi, çeşitli işlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılmış ithal eşya oranının, ithal eşya miktarına göre hesaplanması yöntemini,

p) Kıymet ölçme yöntemi, çeşitli işlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılan ithal eşya oranının, işlem görmüş ürünlerin kıymetine göre hesaplanması yöntemini,

r) Üçgen trafik, ithal eşyanın, işlem görmüş ürünlerin önceden ihracatının gerçekleştirildiği gümrük idaresi dışındaki başka bir gümrük idaresinden sokulduğu sistemi,

s) İşletme malzemesi, işleme faaliyetleri sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürün içinde bulunmayan ancak bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran ve işlem görmüş ürünlerin denenmesinde veya tamire ihtiyacı olan ithal eşyanın kusurlarının tespitinde kullanılanlar haricindeki yakıt ve enerji kaynakları, işlem görmüş ürünlerin denenmesi, ayarlanması ve geri alınmasında kullanılan yağlar dışındaki yağlar ile donanım ve aletler dışında kalan bütün eşyayı (Ek 46),

t) Gümrük Kanununun 110 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında belirtilen 'Ticari nitelikte olmayan dahilde işleme amaçlı ithalat, niteliği ve miktarı kendisine mal gönderilen kişilerin veya bunları taşıyan kişilerin şahsi veya aile kullanımı için tasarlandığını gösteren veya açıkça hediye olarak tasarlanan ve nadiren gönderilen malların ithalatını,

İfade eder.

Normal usulde izin şartları

Madde 348 – Dahilde işleme izni, Gümrük Kanununun 110 uncu maddesi uyarınca, aynı Kanunun 80 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde işleme faaliyetini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine verilebilir.

Dahilde işleme izni sadece, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere;

a) İşletme malzemesi hariç, ithal eşyanın işlem görmüş ürünler içinde mevcudiyetinin veya eşdeğer eşya için konulmuş şartlara uyulduğunun tespit edilebildiği hallerde,

b) Türkiye Gümrük Bölgesindeki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz etkilenmemesi şartıyla, rejimin işlem görmüş ürünlerin ihracı veya yeniden ihracı için yeni imkanların ortaya çıkarılmasına yardımcı olduğu hallerde,

c) Şartlı muafiyet sisteminin kullanılması izni, işlem görmüş esas ürünlerin ihraç edilmesi amacının bulunduğu durumlarda, işlenecek bütün eşya için,

d) Geri ödeme sisteminin kullanılması izni, işlem görmüş esas ürünlerin ihraç edilmesi imkanının bulunduğu ve Gümrük Kanununun 117 nci maddesinde belirtilen şartlara uyulması halinde,

Verilebilir.

Ancak, ticari nitelikte olmayan dahilde işleme amaçlı ithalat için Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olmayan kişilere de izin verilebilir.

Ürün içinde ithal eşyanın tespiti için alınacak önlemler

Madde 349 - Gümrük idareleri, Gümrük Kanununun 110 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendinde belirtilen, işlem görmüş ürünün imali için kullanılan ithal eşyanın tespiti açısından gerekli tedbirleri alır.

Bu amaçla;

a) Özel marka, tanım ya da işaret veya imalat numarası, üzerlerine iliştirilmiş mühür veya ayırt edici markalar, numune veya teknik tanımlardan faydalanılabilir veya,

b) Analizler tatbik edilebilir veya,

c) İşlem görmüş ürünlerin, ithal eşyasından elde edildiğini açıkça göstermeye yönelik işlemler ile ilgili stok kayıtları veya destekleyici belgeler incelenebilir.

İzin

Madde 350 – Dahilde işleme izni Gümrük Kanununun 80 inci maddesi çerçevesinde işleme faaliyetlerini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine verilir.

İşlemin, Türkiye'de yerleşik iki kişi arasındaki bir sözleşme çerçevesinde yapılacak olması durumunda, başvuru işveren tarafından veya onun adına yapılır.

İzin başvurusu, izin kriterlerine göre değerlendirilerek ve ithal ve ihrac eşyasının 8'li bazda tarife pozisyonu, tanımı, verimlilik oranına göre belirlenen miktarı, değeri ve belge süresi tespit edilerek kabul veya reddedilir.

İznin geçerlilik süresi

Madde 351- İzin belgesinin süresi, Gümrük Kanununun 80 ve 111 inci maddelerinde belirtilen esaslar çerçevesinde tespit edilir. Ancak, söz konusu süre, işleme faaliyetinin özelliğine göre daha kısa olarak belirlenebilir. Sürenin başlangıcı izin belgesinin tarihidir. Süre sonu ise, izin belgesi süresinin bittiği ayın son günüdür. Bu süreler haklı ve mücbir sebeplerle veya olağanüstü hallerde uzatılabilir.

Dahilde işleme rejimi kapsamında yapılacak ithalat ve ihracatların, izin belgesi süresi içinde yapılması gerekir.

Dahilde işleme kayıtları

Madde 352 - İzin hak sahibi, rejime ilişkin hükümlerin doğru uygulanmasını sağlamak ve bu uygulamanın denetimini kolaylaştırmak amacıyla, 'dahilde işleme kayıtları' olarak adlandırılan ve rejim kapsamında kullanılacak ithal eşyasının, uygulanan verimlilik oranının, elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarlarını gösteren stok kayıtlarının ve işlemlerin izlenmesi için gerekli bütün bilgilerin ve ödenebilecek gümrük vergilerinin doğru hesaplanmasını sağlayacak kayıtları tutmak zorundadır.

Dahilde işleme kayıtları, rejimin doğru bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve gerekli denetimleri yapmaya imkan vermek üzere gerektiğinde ilgili gümrük idaresine verilir. İşleme faaliyetlerinin iki veya daha fazla kuruluşta yapılması durumunda, stok kayıtları her zaman her kuruluşta rejimin uygulanmasına ilişkin bilgileri kapsamak zorundadır.

İzin hak sahibi tarafından ticari amaçlarla tutulan kayıtların rejimin denetlenmesine imkan vermesi durumunda, bunlar gümrük idareleri tarafından geçerli dahilde işleme kayıtları olarak kabul edilir.

INF 9 bilgi formu

Madde 353 - Eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün ihracından önce ithal eşyanın girmesi halinde, işlem görmüş ürünün elde edilmesi için kullanılan eşdeğer eşya kadar ithal eşyanın bu rejimden yararlandığının kontrolü amacıyla 47 no.lu ekte yer alan şekil ve mahiyetteki INF 9 formu kullanılır.

Bu form biri asıl dört nüshadan oluşur ve ithal eşyanın girişinin yapılacağı gümrük idaresine beyanname ile birlikte sunulur. Birden fazla sevkiyatla ihracatın söz konusu olması halinde, her sevkiyat için bir INF 9 formu kullanılır.

Beyannamenin kabulü sırasında, aynı idare tarafından tescil edilen formun 9 no.lu kutusu tasdik edilerek 1 no.lu nüsha gümrük idaresinde saklanır, aslı ve diğer nüshalar beyan sahibine iade edilir.

Eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün ihracına ilişkin beyannameye beyan sahibi tarafından ibraz edilen bilgi formunun ikinci ve üçüncü nüshaları da eklenir. İhracat beyannamesinin tescil edildiği gümrük idaresi, ihrac edilen işlem görmüş ürün miktarını ve beyannamenin tescil sayı ve tarihini belirterek, 3 no.lu nüshayı giriş idaresine gecikmeksizin gönderir. 2 no.lu nüshayı saklar ve formun aslını beyan sahibine iade eder.

INF 9 formunun çalınması, kaybedilmesi veya tahrip olması halinde, formu tescil eden gümrük idaresinden tasdikli bir örneğinin verilmesi istenebilir. Bu formun orijinaline örneğinin verildiği şerh edilir ve nüshalarına 'İKİNCİ NÜSHADIR' ibaresi konulur.

Verimlilik oranı

Madde 354 - Verimlilik oranı veya bu oranın belirlenme yöntemi, işleme faaliyetinin gerçekleştiği veya gerçekleşeceği koşullar göz önünde bulundurularak ve mümkün olduğu ölçüde üretim verilerine dayandırılarak tespit edilir. Verimlilik oranı, dahilde işleme izin belgesinde gösterilir.

Verimlilik oranı, işleme faaliyetini yapan veya yaptıran kişinin işletmesindeki kayıtlarda yer alır ve bu orana nasıl ulaşıldığına ilişkin bilgi ve belgeler adı geçenler tarafından muhafaza edilir.

Birinci fıkraya göre tespit edilecek verimlilik oranı veya bu oranın belirlenme yöntemi gümrük idareleri tarafından her zaman ve geçmişe yönelik olarak da kontrol edilebilir.

Eşdeğer eşya

Madde 355 - Dahilde işleme rejimi çerçevesinde ithal eşya yerine serbest dolaşımda bulunan eşyanın kullanılmasına izin verilebilir. Eşdeğer eşya kullanılması durumunda, eşdeğer eşyanın, gümrük tarife cetvelinin aynı sekiz rakamlı pozisyonunda yer alacak, ithal eşyası ile aynı ticari kalitede, aynı teknik özelliklere sahip ve aynı sekizli tarife pozisyonunda olması gerekir.

Eşdeğer eşyanın kullanılması, sadece ilgili kişi tarafından yapılan izin başvurusunda talep edilmesi ve eşdeğer eşya ile ithal eşyanın birinci fıkrada belirtilen ortak unsurlarının bulunması ve bunların kontrol edilme yollarının izinde belirtilmesi durumlarında mümkün olur.

Eşdeğer eşyanın kullanılmasının öngörülmesi durumunda, bu kullanıma ilişkin hükümlere uyulmasının sağlanması için alınacak özel önlemler, verilen izinde belirtilir.

İzinde, eşdeğer eşyanın kullanılmasının öngörülmemesi, ancak izin sahibinin bu sistemi kullanmak istemesi durumunda, hak sahibi, ilk izinde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

Eşdeğer eşyanın ileri imalat aşamasında olması

Madde 356 - Şartlar gerektirdiğinde, eşdeğer eşyanın ithal eşyasına göre daha ileri bir imalat aşamasında olmasına, eşdeğer eşyanın tabi tutulduğu işlemin önemli bir bölümünün izin sahibinin işletmesinde veya faaliyetin kendi adına gerçekleştirildiği işletmede yapılmış olması kaydı ile izin verilebilir.

Teminat

Madde 357 – Dahilde işleme rejiminin şartlı muafiyet sisteminde ithal edilecek eşyaya isabet eden vergiler, Gümrük Kanunu hükümleri çerçevesinde teminata bağlanır.

İhracat vergisi muafiyeti

Madde 358 - Şartlı muafiyet sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejiminde, ihraç olunan işlem görmüş ürünlerin ihracat vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumunda, söz konusu eşdeğer eşya ihracat vergilerinden muaf tutulur.

Beyan ve eşyanın rejime girişi

Madde 359 - Eşyanın dahilde işleme rejimi çerçevesinde şartlı muafiyet sistemine girişini düzenleyen hükümler, önceden ihracat olsun ya da olmasın eşdeğer eşya kullanımı çerçevesinde ithal eşyasına da uygulanır.

Kullanılan eşdeğer eşya, önceden ihracat olsun ya da olmasın eşyanın rejime sokulmasına ilişkin hükümlere tabi tutulmaz.

Dahilde işleme rejiminin şartlı muafiyet sisteminden yararlandırılacak ithal eşyası için beyanname yetkili gümrük idaresine sunulur. Beyannamedeki eşya tanımlamalarının izin belgesinde yer alan eşya tanımlamalarına uygun olması zorunludur.

Eşdeğer eşya kullanıldığında, beyannamedeki bilgiler, eşdeğer eşyayı tanımlamaya imkan vermemelidir.

Üçgen trafik sistemi kullanıldığında beyanname ile birlikte ayrıca, 373 üncü madde uyarınca INF 5 formu verilir.

Şartlı muafiyet sisteminde basitleştirilmiş usule göre yapılacak beyanlar Gümrük Kanununun 71 inci maddesinde öngörülen hükümlere tabidir. Ancak, dahilde işleme stok kayıtları bulunmayan kişilere, Gümrük Kanununun 71 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendinde öngörülen ve dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme veya geçici ithalat rejimlerine konu eşyanın ilgili rejime geçişinin kayıt yoluyla yapılması usulünü kullanmasına izin verilmez. Basitleştirilmiş usulle beyana ilişkin tamamlayıcı beyannamelerin izin belgesinde öngörülen sürede veya her halükarda ibra senedinin ibrazından önce gümrüğe verilmesi gerekir.

İthal eşya ve eşdeğer eşyanın gümrük statüsünde değişiklik

Madde 360 - İthal eşya yerine serbest dolaşımda bulunan eşdeğer eşyanın kullanılması halinde, bu eşdeğer eşya ithal eşyası gibi değerlendirilir

Şartlı muafiyet sisteminde uygulanabilen önceden ihracat durumunda, Gümrük Kanununun 109 uncu maddesinde belirtilen gümrük statüsü değişikliği;

a) İthal eşyanın dahilde işleme rejimine sokulması şartı ile ihraç edilmiş işlem görmüş ürünlere ait ihracat beyannamesinin tescil edildiği anda,

b) İthal eşyası ve eşdeğer eşyada rejim için beyan edilen ithal eşyanın serbest dolaşıma girdiği tarihte,

Gerçekleşir.

Önceden ihracat uygulamasında, ihracat vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde olunan işlem görmüş ürünlerin ihracında, eşdeğer eşyanın, yerine kullanıldığı ithal eşyasının serbest dolaşıma girişinde muafiyet uygulanmak üzere bu vergiler teminata bağlanır ve ithal eşyanın serbest dolaşıma girmesiyle teminat çözülür.

Eşyanın ve beyannamenin gümrüğe sunulması

Madde 361 - Basitleştirilmiş usule ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulacak her türlü işlem görmüş ürün veya değişmemiş eşya ve bunlara ilişkin beyanname, gümrük işlemlerinin yapılması için izinde belirtilen gümrük idaresine sunulur.

Eşya veya ürünler için normal usulde beyan, tabi olacağı gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma ilişkin hükümlere uygun olarak yapılır. Beyanı yapılan işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşyanın beyannamedeki tanımı, izinde belirtilen özelliklere uygun olmalıdır.

Gümrük Kanununun 60 ıncı maddesinin 2 nci fıkrası hükümleri çerçevesinde, eşyanın talep edilen rejime tabi tutulması için gerekli belgeler rejimi ibra eden beyanname ile birlikte verilir.

Basitleştirilmiş usule göre dahilde işleme izni verildiği taktirde, Kanunda yer alan serbest dolaşıma giriş, ihracat ve yeniden ihracata ilişkin özel hükümler dikkate alınır. Basitleştirilmiş usule göre yapılacak beyanlarda, beyanname, izinde belirtilen gümrük idaresine verilir.

Gümrük yükümlülüğü

Madde 362 – Dahilde işleme rejimi kapsamında bir yükümlülük doğması halinde, üç ila yedinci fıkraları hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gümrük vergileri, ithal eşyasının rejime girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurları dikkate alınarak hesaplanır.

İthal eşyanın, rejime girişine ilişkin beyannamenin tescili tarihinde tarife kotaları ve tarife tavanları çerçevesinde tercihli tarifeden yararlanabiliyor durumda ise söz konusu eşyanın bu tercihli tarifeden yararlanabilmesi, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte de söz konusu tercihli tarifenin yürürlükte olmasına bağlıdır.

İkincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde, bunların ithalat vergileri, asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanır. Ancak izin hak sahibinin, bu ürünlere ilişkin vergilerin birinci ve ikinci fıkraları hükümlerine göre tahakkuk talepleri de kabul edilebilir.

Bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan veya serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünlerin ithalat vergileri, söz konusu şartlı muafiyet düzenlemesinin veya serbest bölgelere ilişkin hükümlerin öngördüğü şekilde hesaplanır. Ancak, işlem görmüş ürünlerin, gümrük kontrolü altında işleme rejimi dışında, yukarıda belirtilen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım şekillerine tabi tutulduğu takdirde uygulanacak vergi birinci ve ikinci fıkralara göre hesaplanan miktardan az olamaz.

İthal eşyanın, gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulduğu hallerde, işlem görmüş ürünler söz konusu rejim hükümlerine göre vergiye tabi tutulur.

İthal eşyası için özel amaca yönelik nihai kullanım nedeniyle, indirimli veya sıfır ithalat vergi oranının uygulanmasının öngörüldüğü hallerde, bu uygulamadan işlem görmüş ürünler de yararlandırılır.

İthal eşyası, Gümrük Kanununun 167 nci maddesi uyarınca ithalat vergilerinden muaf ise işlem görmüş ürünler de bu muafiyetten yararlandırılır.

Telafi edici vergi

Madde 363 – Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen ürünlerin, tercihli tarifeden yararlanabilmesi için Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre söz konusu ürünlerin bünyesine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın vergilerinin ödenmesinin öngörülmesi halinde, anlaşmaya taraf ülkelere ihracında bu ürünlerin vergilerinin ödenmesi gerekir.

Bu durumda ithal eşyanın ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır. Yükümlü beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda hesabına beyanda bulunulan kişi de yükümlüdür.

Nihai kullanımda vergi

Madde 364 - Nihai kullanımları nedeniyle, rejime giriş için beyannamenin tescil edildiği tarihte tercihli tarife uygulamasından yararlanabilecek ithal eşyasının, Gümrük Kanununun 114 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca tahsil edilecek ithalat vergileri, tercihli tarife uygulaması için gerekli şartların gerçekleşmesi durumunda bu nihai kullanıma uygun olan oran üzerinden hesaplanır. Bunun için özel bir izin gerekmez.

Birinci fıkrada belirtilen tercihli uygulama, sadece eşyanın tercihli tarife uygulamasına imkan tanıyan sürenin dolmasından önce nihai kullanıma tabi tutulması halinde, kullanılabilir. Süre, rejim için giriş beyannamesinin tescilinden itibaren başlar. Bu süre, eşyanın beklenmeyen ve mücbir sebepler veya rejimin işleyişinin bir parçası olan teknik ihtiyaçlar dolayısıyla nihai kullanıma sokulamaması halinde uzatılabilir.

İşlem görmüş ürünlerin vergileri

Madde 365 - İşlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma sokulmaları ve gümrük vergilerinin Gümrük Kanununun 114 üncü maddesi uyarınca, ithal eşyasına ilişkin vergi unsurlarına göre belirlenmesi durumunda, beyannamenin 15, 34, 41 ve 42 nci kutuları işlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılan ithal eşya için doldurulur.

378 inci maddede belirtilen INF 1 Formunun veya bununla aynı bilgileri içeren başka bir belgenin serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile birlikte ibrazı halinde, birinci fıkrada belirtilen bilgilerin sunulmasına gerek yoktur.

İşlem görmüş ikincil ürünlerin vergileri

Madde 366 - İlgili kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Müsteşarlıkça tespit edilerek yayımlanan işleme faaliyetleri de gösterilen ikincil işlem görmüş ürünler listesindeki malların, serbest dolaşıma girmeleri halinde, bunların gümrük vergilerinin hesabında Gümrük Kanununun 115 inci maddesinin (a) fıkrası uygulanır. İşleme faaliyeti sonucunda elde edilen ve söz konusu listede yer almayan işlem görmüş esas ürünlerin ihraç edilen kısmı ile orantılı olarak serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ikincil ürünün gümrük vergileri, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte yürürlükte bulunan vergi oranı üzerinden hesaplanır.

İzin sahibi, bu hesaplamanın Gümrük Kanununun 114 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre yapılmasını talep edebilir.

Birinci fıkrada belirtilen listede yer almayan işlem görmüş ürün, hiç bir şekilde kullanılamaz hale gelmişse bunlar Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmiş olarak kabul edilir.

Birinci fıkrada belirtilen ikincil işlem görmüş ürünlerin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihtir.

İlgili gümrük idareleri birinci fıkrada belirtilen liste dışındaki atık, hurda, kalıntı, kesilmiş kağıt ve ıskarta malzemenin aynı fıkrada belirtilen vergilendirme usulüne tabi tutulmasına izin verebilir. Gümrük idareleri, bu fıkranın uygulandığı durumları, her altı ayda bir Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

Faiz

Madde 367 - İkinci fıkraya hükümleri saklı kalmak kaydıyla, dahilde işleme rejimi kapsamında işlem görmüş ürünler veya değişmemiş durumdaki eşya için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, bu vergilere ilave olarak Gümrük Kanununun 207 nci maddesi uyarınca belirlenecek faiz de tahsil olunur.

Birinci fıkraya hükümü;

- a) Gümrük Kanununun 194 üncü maddesi uyarınca bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda,
- b) Gümrük Kanununun 164 üncü maddesi çerçevesinde imha sonucunda ortaya çıkan atık ve artıklar serbest dolaşıma sokulduğunda,
- c) Esas işlem görmüş ürünlerin ihracat edilen miktarları ile orantılı olmaları kaydıyla 366 ncı maddede belirtilen ikincil işlem görmüş ürünler serbest dolaşıma sokulduğunda,
- d) İzin sahibinin, serbest dolaşıma geçiş talebinde bulunduğu ve kendi hatası veya ihmaliinden kaynaklanmayan özel durumların, ihracat başvurusunda öngörülen ve usulüne uygun olarak ihracatın gerçekleştirilmesini imkansız ya da gayri ekonomik kıldığına dair deliller sunması durumunda,
- e) Gümrük Kanununun 121 inci maddesinin 4 üncü fıkrasına göre serbest dolaşıma giriş izni verilmesi sebebiyle bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, söz konusu ürünlerin ithalat vergilerinin geri verilmediği veya kaldırılmadığı sürece,

Uygulanmaz.

İkinci fıkranın (d) bendinde belirtilen durumun incelenmesi için işlemi yapan gümrük idaresine başvurulur. Bu başvuru, durumun tam olarak incelenmesi için gerekli bütün destekleyici belgelerin sunulması halinde kabul edilir. Destekleyici belgeler gümrük idarelerince 5 yıl süreyle saklanır.

İşlem görmüş ürünlerdeki ithal eşya oranı

Madde 368- Gerektiğinde gümrük vergilerinin tahakkuk ettirilebilmesi için işlem görmüş ürünlere dahil edilen ithal eşyanın oranı hesaplanır. Bu hesaplama, gümrük vergilerinin tamamen Gümrük Kanununun 115 inci maddesine göre belirlendiği durumlarda uygulanmaz.

Hesaplamalar, 369, 370 ve 371 inci maddelerde belirtilen ve 48 no.lu ekteki örneklerle ifade edilen yöntemlere göre veya aynı sonuçları veren başka herhangi bir yöntemle yapılabılır.

Birinci miktar ölçme yöntemi

Madde 369 - İşlem görmüş ürünlerin esas alındığı birinci miktar ölçme yöntemi, dahilde işleme faaliyetlerinden sadece bir tür işlem görmüş ürün elde edilmesi durumunda kullanılır. Bu durumda, gümrük vergisi tahakkuk eden işlem görmüş ürünlerin miktarına tekabül eden ithal eşyanın miktarı; gümrük vergisi tahakkuk eden işlem görmüş ürünün, işlem görmüş ürünlerin toplam miktarına oranlanması sonucu bulunacak katsayının toplam ithal eşya miktarıyla çarpılması ile hesaplanır. (Ek 48)

İkinci miktar ölçme yöntemi

Madde 370 - İthal eşyanın esas alındığı ikinci miktar ölçme yöntemi, dahilde işleme faaliyetleri sonucu işlem görmüş birden fazla ürün elde edilmesi ve ithal eşyanın bütün unsurlarının her işlem görmüş ürün içinde bulunması halinde uygulanır. Bu yöntemin uygulanmasına karar verilirken fireler dikkate alınmaz.

Her işlem görmüş üründe kullanılan ithal eşya miktarı; işlem görmüş her ürün türünde bulunan ithal eşya miktarının, işlem görmüş ürünlerin tümünde bulunan toplam ithal eşya miktarına oranlanması sonucu bulunacak katsayının, ithal eşyanın toplam miktarıyla çarpılması ile hesaplanır.

Gümrük vergisi tahakkuk eden işlem görmüş ürünlerin miktarına tekabül eden ithal eşyanın miktarı; 368 inci maddede gösterilen yöntemle bulunan katsayının ikinci fıkraya göre hesaplanan ürünün imalatında kullanılan ithal eşyanın miktarıyla çarpılması ile hesaplanır. (Ek 48)

Kıymet ölçme yöntemi

Madde 371 - 369 ve 370 inci maddelerin uygulanmadığı diğer bütün durumlarda, kıymet ölçme yöntemi uygulanır. Ancak gümrük idareleri izin sahibinin rızası ile ve basitleştirme amacıyla her iki yöntemin de benzer sonuçlar vereceği durumlarda kıymet ölçme yöntemi yerine 370 inci maddede belirtilen miktar ölçme yöntemini kullanabilir.

İşlem görmüş her ürünün imalatında kullanılan ithal eşya miktarı; işlem görmüş her ürün değerinin, üçüncü fıkraya göre hesaplanan işlem görmüş ürünlerin toplam değerine oranlanması sonucu bulunacak katsayının, ithal eşyanın toplam miktarıyla çarpılması ile hesaplanır.

Kıymet ölçme yöntemini uygulamak için kullanılacak her farklı işlem görmüş ürünün değeri; alıcı ve satıcı arasındaki ilişkiden etkilenmemiş olması şartı ile aynı veya benzer ürünlerin Türkiye'de son satış fiyatı veya bu bilinmiyorsa, aynı şartla Türkiye'deki son fabrika çıkış fiyatı, esas alınarak tespit olunur.

Ürünün değerinin bu şekilde hesaplanamaması halinde, bu hesaplama ilgili gümrük idaresi tarafından uygun bir yöntem kullanılarak yapılır.

Gümrük yükümlülüğü doğan işlem görmüş ürünlerin miktarına tekabül eden ithal eşyasının miktarı, 369 uncu maddede belirtilen yöntemle bulunan katsayısının, ikinci fıkraya göre hesaplanan ithal eşyanın miktarıyla çarpılması ile hesaplanır. (Ek 48)

Birden fazla beyanname ile rejime giren ithal eşya

Madde 372 - İthal eşyasının dahilde işleme rejimine tek bir izin, ancak birden fazla beyanname ile sokulmuş olması durumunda, bir gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma tabi tutulan değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünler, en erken tarihi taşıyan beyanname ile rejime sokulan ithal eşyasından elde edilmiş sayılır.

İzin sahibinin birinci fıkrada belirtilen değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünlerin elde edildiği ithal eşyasını gösterebilmesi durumunda, birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Üçgen trafik ve INF 5 formu

Madde 373 - Dahilde işleme rejiminin, şartlı muafiyet sisteminde uygulanabilen önceden ihracatta, üçgen trafik uygulamasına izin verilebilir. Üçgen trafik, ithal eşyanın, işlem görmüş ürünlerin önceden ihracatının gerçekleştirildiği gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresinden sokulmasıdır. Bu uygulamada, ihraç edilen işlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılan eşya kadar, ithal eşyanın rejimden yararlandırılması amacıyla INF 5 formu kullanılır.

INF 5 formu, 49 no.lu ekteki örneğe ve açıklamalara göre biri asıl dört nüsha olarak düzenlenir ve ihracat beyannamesi ile birlikte ihracat işlemlerinin gerçekleştirildiği gümrük idaresine sunulur. Eşyanın müteakip sevkiyatlarla ithalinin planlanması halinde birden ziyade INF 5 formu düzenlenebilir. Şartlara uyulduğunun ispatlanması halinde, INF 5 formu, işlem görmüş ürünlerin önceden ihracatından sonra da sunulabilir. Ancak formun kabul edilmesi, sistemin doğru çalıştığını gösteren ve önceden ihracat uygulamasında gerekli bütün bilgi ve belgelerin sunulması şartına bağlıdır.

İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesini beyannamenin tescil edildiği gümrük idaresinden terk etmesi durumunda idare, INF 5 formunun 9 ve 10 no.lu kutularını doldurarak, birinci ve üçüncü örneği alıkoyar, aslını ve ikinci örneği beyan sahibine iade eder. Gümrük idaresi alıkonulan üçüncü örneği tasdik ederek giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idaresine gönderir.

İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesini ihracat beyanının tescil edildiği gümrük idaresi yerine başka bir gümrük idaresinden terk etmesi halinde, bunlar transit rejimi hükümleri çerçevesinde taşınır. Transit belgesinde eşyanın tanımlanması için ayrılan kutuda 376 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen ibarelerle birlikte İTHALAT-İHRACAT ibarelerinden ilgili olanı yazılır. Gümrük beyannamesinin tescil edildiği gümrük idaresi INF 5 formuna transit belgesindeki bilgileri ve T (TRANSİT) ibaresini kaydederek 9 no.lu kutuyu doldurur. Çıkış gümrük idaresi INF 5 formunun 10 no.lu kutusunu doldurur, birinci örneği ithal eşyanın giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idaresine gönderir, aslını ve diğer nüshalarını beyan sahibine iade eder. İhracat işlemleri bir iç gümrükte yapılan işlem görmüş ürünler, diğer bir ülkeye doğrudan ihracat dışında herhangi bir işlem veya kullanıma tabi tutulamaz.

İzin sahibi, ithal eşyasını rejime sokan beyanname ile birlikte INF 5 formunun aslı ile 2 ve 3 üncü nüshalarını gümrük idaresine sunar. Gümrük idaresi, INF 5 formunun aslı ve diğer nüshaları rejime sokulan ithal eşyasının miktarını ve beyannamede ithal edilmek istenilen miktar ile karşılaştırarak, INF 5 formunda belirtilen eşya miktarından fazlasını rejimden yararlandırmaz. İdare, ayrıca INF 5 formunun aslı ve diğer nüshalarına beyannamenin tescil sayı ve tarihini kaydederek, aslını ve 3 no.lu nüshasını beyan sahibine iade eder ve 2 no.lu nüshayı saklar.

INF 5 formunun çalınması, kaybedilmesi veya tahrip olması durumunda ithalatçı, gümrük idaresinden bir kopya vermesini isteyebilir. Gümrük idaresi, ithal eşyasının rejim içine sokulmamış olduğunun ispatlanması halinde bu talebi karşılar. Bu şekilde verilen INF 5 formunun aslına, kopyasının verildiği şerh edilir ve verilen kopyalarına aşağıdaki ibare konulur.

'İKİNCİ NÜSHADIR' (DUPLICATE)

Yeterli büyüklükte ihracat beklentisi olan kişiler gümrük idarelerinden belirli üçgen trafik işlemleri için basitleştirilmiş usul uygulanmasını isteyebilir. Bu istisna, belirli bir dönem içerisinde gerçekleşmesi beklenen işlem görmüş ihraç ürünlerinin bir araya toplanmasını sağlar ve INF 5 formu toplam ihracat miktarını kapsar.

Basitleştirilmiş usul uygulanması isteğinin değerlendirilebilmesi için gerekli her tür destekleyici bilgi ve belgenin gümrük idaresine sunulması gerekir. Bu belgeler, diğer belgeler yanında ihracatın sıklığını gösterecek, planlanan işlemlerin özeti verecek ve eşdeğer eşya için şartların yerine getirildiğini ispatlayacak bütün detayları içermek zorundadır. Gümrük idareleri gerekli bütün detayları elde ettiklerinde talebi, kendi

görüşleri ile Müsteşarlığa iletir ve Müsteşarlığın izin verilip verilemeyeceğine ve verilecekse hangi şartlar altında verileceğine ilişkin görüşü doğrultusunda işlem yapar.

Ticaret politikası önlemleri

Madde 374 – Eşyanın serbest dolaşıma sokulması sırasında ticaret politikası önlemlerinin uygulanması öngörülüyorsa; söz konusu önlemler eşyanın dahilde işleme rejimi için girişlerinde ya da bu rejime tabi oldukları süre zarfında uygulanmaz.

Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde ticaret politikası önlemlerinin uygulanması öngörülüyorsa, söz konusu önlemler, ithal eşyasının dahilde işleme rejimi için sokulmaları durumunda da uygulanır.

Birinci fıkranın uygulandığı durumlarda, dahilde işleme rejimine giriş anında herhangi bir lisans, izin veya başka bir belge sunulmasına gerek yoktur. Bununla birlikte, eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasına izin verilmesi halinde, mevzuatın aradığı söz konusu belgelerin sunulması zorunludur.

Ticaret politikası önlemlerinin uygulanmayacağı haller

Madde 375 - Rejim içine sokulan ithal eşyasının yeniden ihracatında yürürlükteki hükümlere uygun olarak, Türkiye menşeli ürünlerin ihracatına ilişkin ticaret politikası önlemlerini olumsuz yönde etkilemeyen değişmemiş eşyanın veya işlem görmüş ürünlerin ihracatı konusunda belirlenen ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasına gerek yoktur.

İthal eşyaya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması

Madde 376 - İthal eşyanın, değişmemiş eşya, ya da ikincil işlem görmüş ürünler dışındaki işlem görmüş ürünler şeklinde serbest dolaşıma girişi, gümrük idarelerinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili anında ithal eşyası konusunda yürürlükte bulunan ticaret politikası önlemlerini uygulanmasına bağlıdır.

Belgelerde yer alacak kayıtlar

Madde 377 - İşlem görmüş ürünlerin ya da değişmemiş eşyanın dahilde işleme rejiminin ibra edilmesine imkan verecek şekilde, şartlı muafiyet düzenlemelerinden birine tabi tutulması veya serbest bölgeye konulması durumunda, söz konusu gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım için düzenlenen belgede, eşyanın tanımlanması amacıyla ayrılan kutu ya da basitleştirilmiş usuller uygulandığında kullanılan ticari belge veya kayıtlar, aşağıdaki ibareyi de içerir:

'Dahilde İşleme/Şartlı Muafiyet Sistemindeki Eşya'
(I.P./ S.goods)

Şartlı muafiyet sisteminde, rejime sokulan ithal eşyanın özel ticaret politikası önlemlerine tabi olması ve bu önlemlerin, değişmemiş eşya veya işlem görmüş ürünler şeklinde bir gümrük rejimi uygulandığı ya da bunların serbest bölgeye konulduğu tarihte yürürlükte olması halinde, bu belgelere birinci fıkrada belirtilen ibareye ek olarak aşağıdaki ibare de eklenir:

'Ticaret Politikası'
(Commercial Policy)

INF 1 formu

Madde 378 - INF 1 formu, 50 no.lu ekteki hükümlere ve örneğe uygun biri asıl üç nüsha olarak, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın izin belgesinde belirtilen gümrük idaresi dışında başka bir gümrük idaresinden serbest dolaşıma geçişleri halinde kullanılır.

Serbest dolaşıma giriş işlemi yapacak gümrük idaresi, tasdik ettiği bu formu kullanarak, duruma göre ithal eşyanın girişinin veya ihracatının yapıldığı gümrük idaresinden;

a) 9 (a) kutusunda, Gümrük Kanununun 114 veya 121 inci maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca ödenecek gümrük vergilerinin miktarının,

b) 9 (b) kutusunda, uygulanacak faizin başlangıç tarihinin,

c) Serbest dolaşıma sokulan işlem görmüş ürünlerin imalatında kullanılan ithal eşyasının miktarı, tarife pozisyonu ve menşenin,

d) Alınan teminat miktarının,

Bildirilmesini isteyebilir.

Bu şekilde bildirilen gümrük vergilerinin miktarı, Gümrük Kanununun 114 üncü maddesi uyarınca tahakkuk ettirilen veya geri ödenen ya da ödenecek veya alınmamış gümrük vergilerinin miktarı ile muhtemel bir farklılığı yansıtabilir. Bu durumda serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı sırada hesaplanan vergiler esas alınır.

Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin Özel Ticaret Politikası Önlemlerine tabi ürünler veya eşyaya ilişkin olması ve ticaret politikası önlemlerinin uygulanacak olması durumunda, beyannamenin tescil edildiği gümrük idareleri, kendileri tarafından tasdik edilen INF 1 formunu kullanarak giriş işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinden, ticaret politikası önlemlerinin dahilinde işleme rejimine tabi tutulan eşyaya gerçekte uygulanıp uygulanmadığının belirtilmesini ister.

INF 1 formunun aslı ve bir örneği, duruma göre ithal eşyanın girişinin veya ihracatın yapıldığı gümrük idaresine gönderilir ve bir örneği onaylayan gümrük idaresi tarafından saklanır. Formun gönderildiği idare, formun 8, 9 ve 10 no.lu kutularına istenilen bilgileri yazarak aslını geri gönderir ve nüshasını alıyolar.

INF 1 formunun, vergi miktarının tespiti amacıyla kullanıldığı hallerde, bu formda belirtilen ürünler, 2 no.lu kutunun tasdik edildiği tarihte serbest dolaşıma girmiş sayılır.

Tek bir izin kullanılarak eşyanın veya ürünlerin nakledilmesi

Madde 379 - Gümrük idareleri, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın gümrük işlemleri yapılmadan ve dahilinde işleme rejimini sona erdirmen izin hak sahibinin fabrikasından daha ileri düzeyde işleme amacıyla ve bu naklin dahilinde işleme kayıtlarına dahil edilmesi şartı ile transit hükümlerine göre taşınmasına izin verir. Bu durumda izin sahibi, nakledilen eşya ve üründen sorumlu olmaya devam eder.

Türkiye Gümrük Bölgesi dışında işleme faaliyetleri

Madde 380 - İzin alınması şartıyla, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın tamamı veya bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde, daha ileri düzeyde işlenmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak ihraç edilebilir. Yeniden ithal edilen ürünler için bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, ithalat vergileri; aynen geri gelen değişmemiş eşya ve ürünler için Gümrük Kanununun 114 ve 115 inci maddeleri hükümleri, işlendikten sonra gelen ürünler için ise hariçte işleme rejimi hükümleri, uyarınca hesaplanır.

İhracat taahhüdünün kapatılması

Madde 381 - İzin sahiplerinin, dahilinde işleme izin belgesinde ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünleri, izin belgesi süresinde ihraç ve süre sonundan itibaren 3 ay içinde ihracat taahhüdünü belge bazında kapatmak için müracaat etmeleri gerekir. Kapatma işleminin uygun bulunması halinde teminatlar iade edilir. Kapatma esnasında, ihracatın dolaşım belgesi veya menşe ispat belgesi eşliğinde yapılması halinde, ithal eşyaya isabet eden telafi edici verginin ödendiğinin belgelenmesi istenir.

Bununla birlikte, ithal eşyanın kusurlu olması veya ithal sözleşmesine aykırı olması sebebiyle imhası veya mahrecine iadesi ya da ikincil işlem görmüş ürünlerin imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma girmesi hallerinde bu maddelere isabet eden ihracatın gerçekleştirilmesi şartı aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır.

Geri ödeme sisteminden yararlanan eşya

Madde 382 - Geri ödeme sisteminden her eşya yararlanabilir. Ancak, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında;

- a) İthalat miktar kısıtlamalarına tabi olan,
- b) Türkiye'nin bazı ülke veya ülke grupları ile yaptığı tercihli tarife anlaşmaları veya Türkiye'nin tek taraflı olarak bazı ülkelere tanıdığı tercihli tarife uygulamalarından, ya da ithalat vergilerinde bazı eşyaya şartlı muafiyet veya indirim uygulamalarından kotalar dahilinde yararlanabilen,
- c) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerine tabi olan,
- d) İthal eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında, işlem görmüş ürünlerden parasal ihracat iadesine tabi olan,
- e) Serbest dolaşımda bulunan eşya kullanılarak üretilen işlem görmüş ürünlerin, dolaşım belgesi eşliğinde veya üçüncü ülke menşeli tarım ürünlerinden elde edilen işlenmiş ürünlerin menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere; serbest ticaret anlaşması imzalanmış ülke menşeli olmayan eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin, anlaşmanın lehe hükümleri saklı kalmak şartıyla, ispat belgeleri eşliğinde taraf ülkelere veya Pan-Avrupa menşe kümülasyonuna taraf ülkeler menşeli olmayan eşya kullanılarak üretilen kümülasyona dahil nihai ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde kümülasyona taraf ülkelere, ihraç edilmesi halinde bu tür ihraca konu,

Eşya, geri ödeme sisteminden yararlanamaz.

Geri ödeme sistemi ancak, ithal eşyasının serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescili sırasında ve işlem görmüş ürünlerin herhangi bir parasal iadede yararlanmadığı hallerde uygulanabilir.

Geri ödeme sistemini kullanma izni ancak, işlem görmüş ürünlerin ihracına ilişkin beyannamenin tescili sırasında, işlem görmüş ürünlerin herhangi bir parasal ihracat iadesinden yararlanmadığı, ithal eşyanın

tarım politikası ve işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerine tabi olmadığı hallerde verilir.

Geri ödeme sisteminde uygulanmayacak hükümler

Madde 383- Dahilde İşleme Rejiminin Şartlı Muafiyet sisteminde uygulanan aşağıdaki hükümler geri ödeme sisteminde uygulanmaz.

a) Eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal eşyanın serbest dolaşıma girişinden önce ihrac edilmesini ifade eden 'önceden ihracat sistemi'.

b) İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edildiği durumlarda, gümrük işlemlerinde, eşdeğer eşyanın ithal eşya, ithal eşyanın eşdeğer eşya olarak sayılmasına ilişkin hükümler,

c) Henüz Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmemiş ithal eşyanın yerine ihracat vergilerine tabi eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihracı halinde, ithal eşyanın süresi içinde ithal edilmesine karşılık olarak izin hak sahibinden ihracat vergileri kadar teminat alınmasına ilişkin hükümler,

d) Gümrük Kanununun 113, 114, 122 nci maddeleri ve 115 inci maddenin (a) bendinin ikinci alt bendi ve (c) bendi hükümleri.

Geri ödeme sisteminde serbest dolaşıma giriş

Madde 384- Geri ödeme sisteminde serbest dolaşıma giriş için belirlenmiş olan usuller, eşdeğer işlem sistemi kullanılsın veya kullanılmınsın ithal eşyasına uygulanır.

Dahilde işleme rejimine tabi tutulacak ithal eşyasına ilişkin serbest dolaşıma giriş beyannamesinde, eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğu belirtilir ve izne ilişkin bilgiler beyannamede gösterilir. Ayrıca iznin bir örneği de beyannameye eklenir.

Geri ödeme sisteminde serbest dolaşıma giriş beyannamesi, izinde belirtilen gümrük idaresine verilir. Ancak basitleştirilmiş usule göre beyan söz konusu olduğunda, gümrük idaresinin bu konuda yetkili olması gerekir.

Geri ödeme sisteminde serbest dolaşıma girişte basitleştirilmiş usullere göre işlem yapıldığında, Gümrük Kanununun 71 inci maddesi hükümleri uygulanır. Tamamlayıcı beyanname, izinde öngörülen süre içinde ve en geç geri ödeme talebinin yapılmasından önce gümrük idaresine verilir.

İthal eşya oranı

Madde 385 - İşlem görmüş ürünlerin imalinde kullanılan ithal eşyanın oranı, gerektiğinde geri ödenecek veya alınmayacak gümrük vergilerinin hesaplanması için kullanılır. Bu hesaplama, bütün işlem görmüş ürünlerin Gümrük Kanununun 121 inci maddesinde belirtilen işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde yapılmaz.

Söz konusu hesaplama 386, 387 ve 388 inci maddelerde ifade edilen yöntemlerle veya aynı sonucu veren başka herhangi bir yöntemle yapılır.

Birinci miktar ölçme yöntemi

Madde 386 - Geri ödeme sistemindeki işlem görmüş ürünün esas alındığı birinci miktar ölçme yöntemi, dahilde işleme faaliyetlerinden sadece bir ürün elde edildiğinde ve geri ödeme veya almama talebinde bulunabilecek işlem görmüş ürünler açısından 369 uncu maddede açıklandığı şekilde uygulanır.

İkinci miktar ölçme yöntemi

Madde 387 - Geri ödeme sistemindeki ithal eşyanın esas alındığı miktar ikinci ölçme yöntemi, serbest dolaşıma giren eşyanın bütün unsurlarının her işlem görmüş üründe bulunduğu durumlarda, 370 inci maddede açıklandığı şekilde uygulanır.

Bu yöntemin uygulanmasında kayıplar dikkate alınmaz.

Kıymet ölçme yöntemi

Madde 388 - Kıymet ölçme yöntemi; 386 ve 387 nci maddelerin uygulanmadığı durumlarda, 371 inci maddede açıklandığı şekilde uygulanır.

Belgelere düşülecek kayıtlar

Madde 389 - Geri ödeme sistemi kapsamındaki işlem görmüş ürünlerin, Gümrük Kanununun 121 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulması ve bu şekilde geri ödemeye izin verilmesi durumunda, rejim için kullanılan belgede eşyanın tanımlanmasına ayrılan kutuya aşağıdaki ibare yazılır.

'Dahilde İşleme/ Geri Ödeme Sistemindeki Eşya'

Bu ibare duruma göre ilgili beyanname ve belgelere de kaydedilir.

Ürünün ve beyannamenin gümrüğe sunulması

Madde 390 – Dahilde işleme rejimini sona erdiren gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanımdan birine sokulacak herhangi bir işlem görmüş ürün veya gerektiğinde değişmemiş eşya ve bunların beyanına ilişkin beyanname, izinde belirtilen gümrük idaresine sunulur. Yapılan beyan, ilgili olduğu gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım hükümlerine tabi olur.

Gerı ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimini sona erdirecek işlem veya kullanımda, Gümrük Kanununun 71 inci maddesinde öngörölen basitleştirilmiş usuller, serbest dolaşıma giriş, ihracat ve yeniden ihracatta, bu konulardaki özel hükümler dikkate alınarak uygulanır.

İhracat sayılmayacak haller

Madde 391 - İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın hariçte işleme rejimi ve yeniden ihracat çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere geçici ihracı, söz konusu ürünlerin tespit edilen süreler içinde Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmemeleri hariç olmak üzere, ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması açısından bir ihracat sayılmaz.

Gerı ödeme talebinde bulunulabilecek haller

Madde 392 - İzin hak sahibi, geri ödeme sistemi çerçevesinde serbest dolaşıma giren ithal eşyasından elde edilmiş işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın;

a) İhraç edildiğini,

b) Daha sonra yeniden ihraç edilmek üzere transit rejimi, gümrük antrepo rejimi, geçici ithalat rejimi veya şartlı muafiyet sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimine tabi tutulduğunu,

c) Serbest bölgeye konulduğunu,

Gümrük idarelerine belgelemek ve rejimin uygulanmasına ilişkin diğer tüm şartlara uyulmuş olmak kaydıyla, ithalat vergilerinin geri verilmesini veya kaldırılmasını isteyebilir.

İşlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya, birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulma bakımından, serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

Gerı ödeme talebinin, dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki ihracat taahhüdünün kapatılmasını müteakip üç ay içerisinde ilgili gümrük idaresine yapılması gerekir. Gümrük idaresince, rejim şartlarına uyulduğunun anlaşılması halinde söz konusu vergiler, Gümrük Kanununun 210 ve müteakip maddeleri uyarınca geri verilir.

Gerı ödeme talebini destekleyecek belge ve bilgiler

Madde 393 - İşlem görmüş ürünlerin veya gerektiğinde değişmemiş eşyanın, Gümrük Kanununun 121 inci maddesinde belirtilen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulmasına ilişkin beyan veya başvuru, bir geri ödeme talebini kanıtlayacak bütün bilgileri içerir.

Eşyanın yeniden serbest dolaşıma girmesi

Madde 394 - Gümrük Kanununun 115 inci maddesinin (b) fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, ithalat vergilerinin geri verilmesine veya kaldırılmasına imkan veren bir gümrük rejimine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya, yeniden serbest dolaşıma girebilir. Bu eşya ve ürünlerin ayrıniyetinin tespiti açısından gerekli tedbirlerin alınması ve tabi olduğu rejim veya işlem ya da kullanım hükümlerine uyulmuş olması gerekir. Bu şekilde serbest dolaşıma sokulacak eşyanın gümrük vergileri tutarı, geri verilen veya kaldırılan vergi tutarı kadardır.

Gerı verilecek veya kaldırılacak ithalat vergileri tutarının tespitinde, gerektiğinde Gümrük Kanununun 115 inci maddesinin (a) bendi hükmü uygulanır.

İşlem görmüş ürünlerin şartlı muafiyet sistemine tabi tutulması

Madde 395 - Gerı ödeme sistemi çerçevesinde dahilde işleme faaliyetlerinden elde edilen işlem görmüş ürünlerin transit rejimi kapsamında başka bir gümrük idaresine gönderilmesi halinde, bu ürünlerin şartlı muafiyet sistemine tabi olabilmesi için ödenen veya tahakkuk edecek olan gümrük vergilerinin miktarının belirlenmesi açısından 378 inci maddede bahsedilen INF 1 Formu kullanılır.

INF 7 Formu

Madde 396 - INF 7 Formu, 51 no.lu ekteki örneğe göre düzenlenmiş biri asıl üç nüshadan oluşur.

Bu form, geri ödeme sistemi kapsamındaki işleme faaliyetlerinden elde edilen işlenmiş ürünlerin, bu ürünler için bir geri ödeme talebinde bulunulmasından önce, değişmemiş durumda veya verilen izin kapsamında daha ileri düzeyde işleme faaliyetinden sonra, serbest dolaşıma giriş işleminin yapıldığı gümrük idaresi dışındaki bir gümrük idaresinde, Gümrük Kanununun 121 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulduğu durumlarda kullanılır.

Beyan sahibi, ürünlerin gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulduğu gümrük idaresine, beyanname ile birlikte INF 7 Formunu sunar. Gümrük idaresi, INF 7 Formunu tasdik ederek, aslını ve bir nüshasını izin sahibine iade eder, diğer nüshayı saklar.

Eşyanın geri gelmesi

Madde 397 – Dahilde işleme rejimi kapsamında ihraç edilen veya yeniden ihraç edilen ürünlerin çeşitli nedenlerle geri gelmesi halinde, Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddeleri hükümlerine göre işlem yapılır. Anılan madde hükümlerinde belirtilen şartlara uyan hallerde, eşyanın yeniden ihraç tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir ve kanunen alınması gereken ithalat vergileri dahilde işleme rejimi hükümlerine göre belirlenir.

Yetkili gümrük idareleri

Madde 398 – Dahilde işleme rejimi hükümlerine tabi tutulan eşya veya ürünlerin gümrük işlemleri ancak belgelerinde yazılı gümrük idarelerinden yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM **Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi**

Tanım

Madde 399 - Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin tabi oldukları gümrük vergileri üzerinden serbest dolaşıma girmeleri, gümrük kontrolü altında işleme rejimi hükümleri uyarınca yapılır. Elde edilen bu tür ürünler işlenmiş ürün olarak adlandırılır.

Normal usulde izin

Madde 400 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin izin başvurusu; Gümrük Kanununun 80 inci maddesinin 2 nci fıkrası ve 124 üncü maddesindeki şartlara uyan işlemi yapan veya yaptıran kişi tarafından, 272 nci madde hükümleri ile 52 no.lu ekteki örneğe uygun olarak, yetkili gümrük idaresine yapılır.

Basitleştirilmiş usul hükümleri saklı kalmak kaydıyla, izin; sadece Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere;

a) İşlenmiş ürünler içinde ithal eşyasının tespitinin mümkün olduğunun,

b) Eşyanın işlenmesinden sonra, rejime tabi tutulduğu sıradaki niteliğine veya durumuna dönüştürülmesinin ekonomik olarak mümkün bulunmadığının,

c) Rejimin uygulanmasının, ithal eşyasının tabi olduğu menşe ve miktar kısıtlaması kurallarının etkilerini saptırmayacağıının,

Tespiti ve,

d) Türkiye'deki benzer eşya üreticilerinin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilemeyen bir işleme faaliyeti oluşturma veya devam ettirme yönündeki ekonomik amaçlara uyulması,

e) Eşyaya ilişkin vergilerin teminata bağlanması şartıyla,

274 üncü maddedeki hükümler dikkate alınarak 53 no.lu ekte yer alan form ile yetkili gümrük idaresince verilir.

Gümrük kontrolü altında işleme kayıtları

Madde 401- Gümrük idareleri, rejime ilişkin hükümlerin doğru uygulanmasını ve yapılacak denetimleri kolaylaştırmak amacıyla, rejime tabi tutulan ithal eşyanın miktarını işleme faaliyetlerinin izlenmesi ve ödenmesi gerekebilecek gümrük vergilerinin doğru hesaplanması için, gereken bütün hususları kapsayan stok kayıtlarını tutmalarını veya tutturmalarını izin hak sahibinden ister.

Gümrük Kontrolü Altında İşleme Kayıtları olarak adlandırılan bu kayıtlar, rejimin doğru olarak uygulanması için gerekli olan denetimlerin yapılabilmesi bakımından, izni veren gümrük idaresi tarafından yapılacak incelemelere her zaman açık tutulur.

Gümrük idareleri, başvuru sahibi tarafından ticari amaçlarla tutulan kayıtların, işlemlerin denetimini mümkün kılmaması durumunda, bu kayıtları Gümrük Kontrolü Altında İşleme Kayıtları olarak kabul edebilir.

Basitleştirilmiş usulde izin

Madde 402- 163 üncü maddede yer alan basitleştirilmiş usullerin uygulandığı durumlarda, izin vermeye yetkili herhangi bir gümrük idaresi, eşyanın rejime girişine ilişkin beyannamenin verilmesini basitleştirilmiş usulden yararlanmak için izin başvurusu olarak kabul eder. Bu durumda beyannamenin gümrük idaresince kabulü izin yerine geçer ve bu kabul iznin verilmesine ilişkin şartlara tabi olur.

Aşağıdaki bilgilerin beyannamenin 44 no.lu kutusunda kaydedilmemiş olması halinde, beyan sahibi beyanname ile birlikte aşağıdaki bilgileri içeren bir belgeyi de ibraz eder.

a) Beyan sahibiyle, rejimden yararlanmak için başvuran kişinin farklı olması durumunda, başvuru sahibinin adı, soyadı veya ticari unvanı ve adresi,

b) İşleme faaliyetini gerçekleştirecek kişinin başvuru sahibi veya beyan sahibinden farklı bir kişi olması halinde, söz konusu kişinin adı, soyadı veya ticari unvanı ve adresi,

c) İşleme faaliyetinin niteliği,

d) Elde edilecek işlem görmüş ürünlerin ticari ve/veya teknik tanımı,

e) Verimlilik oranı veya bu oranın tespit edilmesinde kullanılacak yöntem,

f) İthal eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işleme veya kullanıma tahsis edilmesi için verilen süre,

g) İşleme faaliyetinin gerçekleştirileceği yer.

273 ve 285 inci madde hükümleri bu madde için de geçerlidir.

İznin geçerlik süresi

Madde 403 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin iznin geçerlik süresi, ekonomik şartlar, başvuru sahibinin özel şartları ve işleme faaliyetinin özelliği dikkate alınarak, gümrük idaresince her başvuru için ayrı ve azami iki yıl olarak belirlenir. Beklenmeyen hal ve mücbir sebeplerle bu süre üç aya kadar uzatılabilir.

Gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutma süresi

Madde 404 - Gümrük idareleri izni düzenlerken, işleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için yeterli süreyi dikkate alarak, işlenmiş ürünlerin, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli süreyi tespit eder.

Bu süre, gümrük idarelerince kabul edilebilecek makul bir sebep olması ve bu durumun belgelendirilmesi kaydıyla uzatılabilir.

Verimlilik oranı ve bu oranı belirleme yöntemi

Madde 405 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamındaki eşyaya ilişkin verimlilik oranı ve bu oranın belirlenme yönteminin, işleme faaliyetinin gerçekleştiği veya gerçekleşeceği şartlar göz önünde bulundurularak, mümkün olduğu ölçüde üretim verilerine dayanması gerekir. İzin hak sahibinin kayıtlarında bu orana nasıl ulaşıldığının tespit edilebilmesi ve bu kayıtların her zaman kontrole açık olması esastır.

Gümrük idareleri, verimlilik oranı veya bu oranı belirleme yöntemi ile ilgili kayıtları her zaman kontrol edebilir.

Rejime Giriş Beyanı

Madde 406 - Eşyanın rejime girişine ilişkin beyanname, izin belgesinde belirtilen gümrük idaresine sunulur.

Gümrük kontrolü altında işleme rejimine giriş için verilecek beyanname, yazılı beyan normal usul hükümlerine uygun olarak düzenlenir. Beynamede eşya ile ilgili yapılan tanımlama, izin belgesindeki eşya tanımlamasına uygun olmak zorundadır.

Basitleştirilmiş usulü kullanma izni verilmesi halinde, Gümrük Kanununun 71 inci maddesinde öngörülen basitleştirilmiş usul, 163 üncü madde hükmü doğrultusunda uygulanır.

Gümrük kontrolü altında işleme kayıtlarının olmaması veya bu kayıtların gerekli kontrole imkan vermemesi halinde, dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme veya geçici ithalat rejimlerine konu eşyanın kayıt yoluyla beyanına izin verilmez.

Basitleştirilmiş beyana ilişkin tamamlayıcı beyannamenin izin belgesinde öngörülen süre içerisinde ve ibra senedinin ibrazından önce gümrüğe verilmesi gerekir.

Rejime giriş esnasında, eşyaya isabet eden vergiler teminata bağlanır.

İbra

Madde 407 - Rejimin ibrasında, verimlilik oranının tatbiki yoluyla işlem görmüş ürünlere isabet ettiği belirlenen ithal eşya miktarı ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulan değişmemiş ithal eşya miktarı esas alınır.

Değişmemiş eşya veya izinde öngörülene nazaran işlemin ara aşamalarından birinde bulunan ürünler için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergileri tutarı, ithal eşyanın gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulduğu beyannamenin tescili sırasındaki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden hesaplanır.

Bu hesaplamalar, 369 ila 371 inci maddeleri hükümleri esas alınarak yapılır.

İbra Beyanı

Madde 408 - Gümrük kontrolü altında işleme faaliyetine tabi tutulan eşyanın, bu rejimi sona erdirecek beyannamesi, izinde belirtilen gümrük idarelerinden birine sunulur.

Ancak; izni veren gümrük idaresinin bilgisi ve izni dahilinde bu beyanname başka bir yetkili gümrük idaresine de verilebilir.

Rejimi ibra için verilen beyanname, izin verilen ve tabi olacağı gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma ilişkin hükümlere uygun olarak düzenlenir.

İşlenmiş ürünlerin veya ithal eşyanın beyannamede yapılan tanımının, izin belgesindeki tanıma uygun olması gerekir.

Gümrük Kanununun 71 inci maddesinde öngörülen basitleştirilmiş usuller, rejimi sona erdiren, serbest dolaşıma giriş, ihracat ve yeniden ihracat için yapılan başvurulara uygulanır.

İbra senedi

Madde 409- İzin sahibi, eşyanın gümrük kontrolü altında işleme rejimini ibra eden ve bu rejim dışındaki diğer rejimler için beyan konusunda öngörülen sürenin sona ermesinden itibaren 30 gün içerisinde izni veren gümrük idaresine bir ibra senedi verir.

İbra senedinde;

- a) İzin belgesi sayı ve tarihi,
 - b) İthal eşyayı rejime sokan beyanname sayı ve tarihi ile ithal eşyanın miktarı,
 - c) İthal eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli Pozisyon numarası,
 - d) İthal eşyanın gümrük değeri,
 - e) Belirlenen verimlilik oranı,
 - f) İşlem görmüş ürünlerin tanımı ve miktarı ile tabi tutuldukları gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımı ve bu işlem veya kullanıma ait beyanname sayı ve tarihi,
 - g) 411 inci maddenin (d) bendinin uygulanacağı hallerde işleme maliyeti,
 - h) İşlem görmüş ürünlerin Türk Gümrük Tarife Cetveli Pozisyon numarası,
- Yer alır.

Rejime giriş ve rejimin ibrasında basitleştirilmiş usulün kullanıldığı durumlarda, Gümrük Kanununun 71 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında öngörülen tamamlayıcı beyanname ve belgeler kullanılır.

İbra senedi işlemleri

Madde 410 - İzin veren gümrük idaresi ;

a) İbra senedinin bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla veya gümrükçe kabul edilebilecek başka bir şekilde düzenlenmesine,

b) İbra senedinde yer alan bilgilerin, eşyayı rejime sokan beyanname üzerinde gösterilmesine ve bunun ibra senedi olarak kabul edilmesine,

İzin verebilir.

İzin veren gümrük idaresi 409 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde ve izin belgesinde belirtilmek kaydıyla, ibra senedini kendisi düzenleyebilir. İbra senedi 5 yıl süre ile muhafaza edilir.

İşlem görmüş ürünlerin gümrük kıymeti

Madde 411 – Gümrük Kanununun 31 inci maddesinin 1 nci fıkrası uyarınca, serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ürünlerin kıymetinin belirlenmesinde, ilgili kişinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihindeki tercihine göre;

a) Herhangi bir üçüncü ülkede üretilen aynı veya benzer eşyanın aynı veya yaklaşık bir tarihte tespit edilen kıymeti,

b) Alıcı ile satıcı arasındaki bir ilişkiden etkilenmemiş olması şartıyla ürünlerin satış fiyatı,

c) Alıcı ile satıcı arasındaki bir ilişkiden etkilenmemiş olması şartıyla aynı veya benzer eşyanın Türkiye'deki satış fiyatı,

d) İthal eşyanın kıymeti ile işleme maliyetinin toplamı,

Yöntemlerinden biri uygulanır.

Tercihli tarife uygulaması

Madde 412 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulan ithal eşyasının, tercihli bir tarife uygulamasından yararlanabildiği ve aynı tercihli tarife uygulamasının serbest dolaşıma giren aynı nitelikteki işlenmiş ürünlere de uygulanabildiği hallerde, işlenmiş ürünlerin tabi olduğu gümrük vergileri, söz konusu tercihli tarife çerçevesinde belirlenmiş vergi oranına göre hesaplanır.

Tercihli tarife uygulamasının tarife kotaları veya tarife tavanlarına tabi olması halinde, işlenmiş ürünler için tercihli tarifeye göre belirlenen vergi oranının uygulanması, söz konusu tercihli tarifenin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında ithal eşyasına uygulanabilmesi koşuluna bağlıdır. Serbest dolaşıma giren işlenmiş ürünlerin imalatında fiilen kullanılan ithal eşyası miktarı, beyannamenin tescili sırasında yürürlükte olan tarife kotaları ve tarife tavanları hesabına katılır. Bu durumda, işlenmiş ürünlerle aynı olan ürünler için açılmış tarife kotaları veya tavanlarının hesabına herhangi bir ilave yapılmaz.

Bilgi gönderme

Madde 413 - Gümrük idareleri;

a) Rejime girişi yapılan ithal eşya değerinin, kişi başına yılda 100 milyar TL yi geçen her işleme faaliyetine ilişkin izin kapsamındaki; 54 no.lu ekte belirtilen hususları,

b) Gümrük Kanununun 124 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (d) bendinde sözü edilen Türkiye'deki benzer eşyanın üreticilerinin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilememesi ve bir işletme faaliyeti yaratma veya devam ettirme yönündeki ekonomik amaçlara uyulması şartlarına uygun olmadığı gerekçesiyle reddedilen her izin başvurusuna ilişkin 54 no.lu ekte belirtilen hususları,

İznen düzenlenmesini ya da başvurunun reddedilmesini takip eden ay içinde Müsteşarlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) bildirir.

Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak uygulanır. Bu uygulamadan Başmüdürlükler sorumludur.

Yetkili gümrük idareleri

Madde 414 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi eşya ve ürünlerin gümrük işlemlerini yapmaya ve bu rejimle ilgili izinleri vermeye sadece belgelerinde yazılı gümrük idareleri yetkilidir.

BEŞİNCİ ALT AYIRIM Geçici İthalat Rejimi

Tanımlar

Madde 415 - Geçici ithalat rejimi serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Bu alt ayırımın uygulanmasında;

a) Giriş idaresi deyimi; geçici ithalat eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesine girdiği gümrük idaresi;

b) Çıkış idaresi deyimi; geçici ithalat eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışının yapıldığı gümrük idaresi,

c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi deyimi; Türkiye Gümrük Bölgesi dışında ikamet eden gerçek kişi ya da kayıtlı işyeri bulunan tüzel kişi;

d) Taşıt deyimi; insan ya da eşya taşınmasında kullanılan herhangi bir araç ile eşyanın istiflenmesinde, korunmasında ve emniyetinde kullanılacak takımlar da dahil olmak üzere, yedek parçaları ve normal aksesuarları ve teçhizat;

e) Ticari kullanım deyimi; bedel karşılığında insan taşınmasında ya da bedel karşılığında olsun ya da olmasın sınıai veya ticari eşya nakliyesinde kullanılan araç;

f) Özel kullanım deyimi; nakliye aracının ilgili kişinin, kişisel amaçlarına yönelik, ticari kullanımın dışında kalan kullanım;

g) Dahili trafik deyimi; Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bindirilen veya yüklenen insan veya eşyanın yine Türkiye Gümrük Bölgesi içinde başka bir yere indirilmesi veya boşaltılması;

Anlamına gelir.

h) Konteyner deyimi; eşya taşımak için hazırlanmış tam veya yarım kapalı bir kompartman oluşturan,

1) Kalıcı özellikte ve birden fazla kullanım için yeteri kadar sağlam olan,

2) Bir ya da birden fazla taşıma tarzında, ara yüklemeye gerek kalmayacak şekilde eşya taşınması için özel olarak tasarlanmış,

3) Bir metreküp veya daha fazla bir iç hacme sahip ve kolayca doldurulup boşaltılmak üzere tasarlanmış,

Taşınabilir araç ve gereçleri ifade eder.

Platform katlar da konteyner olarak kabul edilir.

Konteyner deyimi konteynerle birlikte taşındığı sürece ilgili tipe uygun olarak hazırlanmış aksesuarlar ve araç gereçler ile hava taşımacılığında kullanılan iç hacmi bir metreküpten küçük konteynerleri de kapsar. Ancak bu deyim, tekerlekli araçları, bu tip araçların yedek parçalarını veya aksesuarlarını, ambalajları veya paletleri kapsamaz.

i) Gümrük mührü altında taşıma deyimi; konteyner üzerine gümrük mührü tatbik edilerek eşyanın konteyner ile taşınmasını ifade eder.

j) Sökülebilir kasa deyimi; bağımsız olarak hareket kabiliyeti olmayan ve özellikle şasisi ve alt gövde çerçevesi bu amaç için hazırlanmış bir yol aracı üzerinde taşınmak için özel olarak tasarlanmış yüklem bölmesini ifade eder. Bu tanım özellikle kombine taşıma için tasarlanmış hareketli kasalardan oluşan yüklem bölmelerini de kapsar.

k) Konteyner ya da palet operatörü deyimi; aracın sahibi olsun ya da olmasın o aracın hareketleri üzerinde etkili bir şekilde kontrole sahip kişiyi ifade eder.

l) Konteyner veya palet kullanıcısı deyimi; bir konteyner veya bir paletin işleticisi veya onun temsilcisini ifade eder.

m) Kısmen kapalı konteyner, genellikle bir döşeme ve kapalı bir konteynerin hacmine eşit bir yüklem hacmi bırakacak şekilde düzenlenmiş bir üstyapı içeren teçhizat anlamında kullanılır. Üstyapı genelde konteynerin çerçevesini oluşturacak metal parçalardan yapılır. Bazı durumlarda sadece kolonlar üzerinde tutulan bir çatı şeklinde tasarlanmış olabilir. Bu tip konteyner özellikle hacimli eşyanın taşınmasında kullanılır.

n) Platform katları üstyapısı olmayan ya da sadece konteynerlerle aynı uzunlukta ve genişlikte olan, alt ve üst köşe tespit mekanizmaları, konteynerlerde olduğu gibi nakliye aracının zeminine tespit etme ve aynı kaldırma araçlarının kullanılmasına imkan veren, platformun bir tarafına yerleştirilmiş olan kısmi üstyapısı olan yüklem düzlemleri anlamındadır.

o) Sökülebilir de olsa konteyner aksesuarı ve teçhizatı deyimi özellikle;

1) Konteynerin iç sıcaklığını kontrol eden, değiştiren veya belirli bir düzeyde kalmasını sağlayan teçhizat;

2) Sıcaklık veya sarsıntı kayıt cihazı gibi, çevre ve sarsıntı değişmelerini kaydeden ya da gösteren küçük ebatlı araçlar;

3) İç donanımlar, paletler, raflar, destekler, askılar, eşya istiflemeye kullanılan benzer mekanizmalar; Anlamında kullanılır.

p) Palet, üzerinde bir miktar eşyayı, mekanik avadanlıklar yardımıyla istiflemeye, taşımaya uygun olarak, yekpare olacak şekilde birleştirmeye imkan veren bir araç anlamında kullanılır. Bu araç taşıyıcılarla ayrılmış iki düzlemden ya da ayaklar üzerine oturtulmuş tek bir düzlemden ya da hava taşımacılığına uygun olarak hazırlanmış özel bir düzlemden oluşur. Yüksekliği forklift ile veya paletli çekiciyle kaldırmaya uygun olabilecek asgari ölçüye düşürülmüş olmalıdır.

Tam muafiyet suretiyle rejimden faydalanacak eşya

Madde 416 – 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nca belirlenen haller ve özel şartları taşıyan eşya için gümrük vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi uygulanır.

Ancak, söz konusu Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen haller ve özel şartları taşımayan eşya için müteakip maddelerde hüküm altına alınmış olan usul ve esaslar çerçevesinde, kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanması mümkündür.

Kısmi muafiyet suretiyle rejimden yararlandırılacak eşya

Madde 417 - Mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine tabi olmayan veya söz konusu hükümlere tabi olmakla birlikte, tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşımayan eşya için kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanması mümkündür.

Kısmi muafiyet suretiyle rejimden yararlandırılmayacak eşya

Madde 418 -7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 9 no.lu eki listede yer alan eşya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanamaz.

İzin talebi

Madde 419 – (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Geçici ithalat izni eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine yetkili gümrük idarelerince verilir.

Gümrük Kanununun 129 uncu maddesinin 2 inci fıkrasında belirtilen eşyanın, geçici ithalat rejiminden yararlandırılmasına ilişkin izin talep başvurularının aşağıda belirtilen belgelerle birlikte Müsteşarlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) yapılması gerekir.

Geçici ithalat rejimi kapsamında ithali talep edilen diğer eşya için izin hak sahibi tarafından 55 no.lu ekte yer alan Geçici İthalat Rejimi İzin Talep Formu düzenlenerek aşağıda belirtilen belgelerden biri veya bir kaçı ile;

- a) Proforma fatura aslı ve iki nüsha tercümesi,
- b) İhtiyaç duyulursa eşyanın teknik özelliklerini gösterir katalog ve/veya teknik dokümanlar,
- c) Eşyanın gönderilme amacı ve süresini, bedelli veya bedelsiz olup olmadığı ile sair hususları kapsayan gönderici firma ile alıcı firma arasında imzalanmış bir anlaşma varsa aslı ve tercümesi veya kiralamaya ilişkin gönderici firmanın yazısının aslı ve tercümesi,

ibraz edilerek yetkili gümrük idaresine başvurulur.

İzin Talep Formu üzerindeki kutuların yetersiz olması halinde eşyaya ait bilgileri içeren üç nüsha liste forma eklenir.

İzin

Madde 420 - Tam ya da kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak eşya için iznin talep edileceği merci, iznin verilmesi, iznin geçerlilik süresi ve eşyanın rejim altında kalacağı süre ile diğer koşullar hakkında bu Alt Ayırımında yer alan hükümler uygulanır.

Basitleştirilmiş usullere ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, 419 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılan izin talebi için gümrük idareleri;

- a) İzin talebinin 419 uncu maddeye uygun olarak yapılıp yapılmadığı,
- b) Eşyanın geçici ithalat rejimi amacına uygun olup olmadığı,
- c) İzin talep formunun sonunda belirtilen süre içinde eşyanın giriş ayniyetine uygun ve eksiksiz olarak yurt dışı edilemeyeceği,

Hususlarını inceler ve 56 no.lu ekte yer alan Geçici İthalat Rejimi İzin Formunu düzenleyip imza karşılığında izin hak sahibi veya temsilcisine verir.

İznin geçerlilik süresi

Madde 421- Geçici İthalat Rejimi İçin İzin Formu üzerinde yer alan iznin geçerlilik süresi Gümrük Kanununun 46 ncı maddesi ile izin talep formunda belirtilen süreler dikkate alınarak gümrük idarelerince belirlenir. Belirlenen süre içinde kullanılmayan ya da ilgili gümrüğüne gerekçe de belirtilmek suretiyle süre uzatım talebinde bulunulmayan Geçici İthalat Rejimi İzin Formu ilgili gümrük idaresince iptal edilir.

Eşyanın rejim altında kalma süresi

Madde 422- İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak eşya hakkındaki 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda özel olarak belirlenen süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithal rejimi altında kalma süresi Gümrük Kanununun 130 uncu maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca azami 24 ay olarak belirlenir.

Birinci fıkrada yer alan sürenin hesaplanmasında Gümrük Kanununun 69 uncu maddesi uyarınca eşyanın mükellefine teslim edildiği tarih esas alınır.

Süre değişikliği

Madde 423- (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Geçici olarak ithal edilen eşyanın belirlenmiş süre içinde yeniden ihraç edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması esastır.

Ancak, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi içinde, ilgili gümrük idaresine bir dilekçe ile başvurulması halinde ek süre verilebilir.

Gümrük İdaresi tarafından eşyanın tahsis yeri, tahsis amacı ve giriş ayniyetine uygun olarak bulunduğu tespit edildiğinde ek süre talebi, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi de dikkate alınarak en geç 30 (otuz) gün içinde, ilgili gümrük idaresince sonuçlandırılır.

Verilecek ek sürenin Gümrük Kanununun 130 ve 131 inci maddelerinde belirtilen süreleri aşmaması esastır. Ancak, geçici ithal konusu eşyanın mülkiyetinin devredilmemesi, 24 aydan uzun süreli yatırımlarda kullanılması hallerinde 24 ayı aşan süre uzatımı da yapılabilir.

Basitleştirilmiş usul

Madde 424 - Ekonomik etkisi olmayan özel bir durumda getirilen eşya dışında kalan, ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak eşyanın ithal taleplerine ilişkin başvurularda, basitleştirilmiş usul hükümleri uygulanır.

Gümrük Kanununun 71 inci maddesine göre giriş rejiminin basitleştirilmiş usullerinin uygulanmadığı ve basitleştirilmiş usulleri kullanma iznine sahip olunmadığı durumlarda, yetkili gümrük idaresi tarafından geçici ithalat rejimi beyannamesi izin başvurusu olarak kabul edilebilir. Bu durumda beyannamenin 44 no.lu kutusunda;

a) Rejimden yararlanmak isteyen kişinin beyan sahibi ile aynı kişi olmaması durumunda, Gümrük Kanununun 225 inci maddesi hükümleri dikkate alınarak kişinin adı, soyadı veya işyeri adı, adresi, gerekiyorsa eşyanın sahibinin adı, soyadı veya işyeri adı, adresi,

b) Kullanıcının, başvuran kişi ya da beyan sahibi ile aynı kişi olmaması durumunda, eşyayı kullananın adı, soyadı veya işyeri adı ve adresi,

c) Geçici ithalat rejiminden yararlandırılmak istenilen eşya,

d) Eşyanın rejim altında kalacağı süre,

e) Eşyanın kullanılacağı yer,

f) 449 uncu maddede açıklanan usullerin kullanılıp kullanılmadığı,

Hususlarına yer verilir.

Bu bilgilerin 44 no.lu kutuya sığmaması halinde, söz konusu bilgileri içeren belge beyannameye eklenir.

Gümrük idarelerinin, başvurular ile bunların eklerini verilen her türlü izin formları ile birlikte saklayacaklarına ilişkin 275 inci madde hükmü bu rejim için de geçerlidir.

Bu maddenin uygulanmasında; ekonomik etkisi olmayan özel bir durumda getirilen eşya deyimi, 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 18 inci maddesinde tanımı yapılan, değeri 4000 EURO'dan az olan ve Türkiye Gümrük Bölgesine geçici ithali yapılan eşya anlamına gelir.

Beyan ve beyan yapılacak idareler

Madde 425 - Geçici ithalat rejimi ayırımında yer alan basitleştirilmiş usullere ilişkin 424 üncü madde, sözlü beyana ilişkin 426 nci madde, ATA karneleri ile beyana ilişkin 427 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilecek eşya için beyan, 56 no.lu ekte yer alan Geçici İthalat Rejimi İzin Formunda belirtilen koşullara uygun olarak gümrük beyannamesi ile izni vermeye yetkili gümrük idaresine yapılır. Basitleştirilmiş usullere ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, yapılan beyanda eşyanın tanımı Geçici İthalat Rejimi İzin Formunda belirtilen evsafa uygun olmak zorundadır.

424 ve 426 ncı madde hükümlerinin uygulanması halinde yetkili gümrük idaresine gümrük beyannamesi verilir.

Geçici ithalat işleminin ATA karnesi kapsamında yapılması halinde, ATA karnesinin herhangi bir yetkili gümrük idaresine ibrazı yeterlidir. ATA Karnesi ile ilgili bilgiler ilgili gümrük memuru tarafından sisteme girilir.

ATA karnesinin geçerlilik süresi içerisinde olmak ve verilen bilgilerin doğru olup olmadığı kontrol edilmek kaydıyla, karnenin ithal sayfasına (Importation) tescil tarih ve sayısı ve eşyanın hangi amaçla ve Türkiye'nin taraf olduğu hangi sözleşme kapsamında ithal edildiği, eşyanın yeniden ihraç edileceği son günün tarihi, karnenin geçerlilik süresini geçmemek kaydıyla yazılır.

İlgili gümrük idareleri değişik aralıklarla eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı hususlarını denetler.

Sözlü beyan

Madde 426 - 166 ncı maddenin (a) ve (d) bentlerinde belirtilen eşya, beyan sahibi tarafından 57 no.lu ekte yer alan belge kullanılarak sözlü beyan edilir.

Söz konusu belge, başvuru sahibi tarafından tarih ve imza atılarak gümrük idarelerine ibraz edilir.

Gümrük idaresince tescil edilen bu belge, geçici ithalat rejimi kullanım izni hükmündedir.

ATA karnesi ile beyan

Madde 427 - Yetkili bir gümrük idaresine, taraf olduğumuz uluslararası sözleşme hükümlerine göre düzenlenmiş ATA karnesinin ibrazı rejim için izin talebi ve karnenin tescili ise, geçici ithalat rejimine giriş izni olarak kabul edilir.

Gümrük idaresi, ATA Karneleri Hakkındaki Gümrük Sözleşmesine taraf bir ülke tarafından düzenlenmiş, kapak sayfasının ilgili bölümü gümrük yetkilileri tarafından onaylanmış ve Türkiye Gümrük Bölgesinde geçerli olan ATA karnelerini kabul eder.

ATA karnesinin ibrazı halinde giriş gümrük idaresi;

a) ATA karnesinde (A)'dan (G)'ye kadar olan kutulardaki bilgilerin doğruluğunu,

b) ATA karnesinin (H) (b) kutusunda, eşyanın yeniden ihraç edileceği son günün tarihi ile Gümrük Kanununun 130 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen özel süreler saklı kalmak üzere karne kapsamı eşya için 422 ncı madde dikkate alınarak belirlenecek sürenin karnenin geçerli olduğu tarihi geçip geçmediğini,

c) Rejime giriş iznini veren gümrük idaresinin adının H (e) kutusuna kaydedilip kaydedilmediğini,

Kontrol eder ve ATA karnesinin giriş parçasını alıkoyar.

Başka bir tasarruf yoluyla beyan

Madde 428 - İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle sportif amaçlarla ithal edilen kişisel eşya ve spor malzemeleri için yazılı başvuru veya izne gerek yoktur.

Bu durumda kişinin yolcu salonlarındaki 'beyana tabi eşyam yoktur' anlamına gelen yeşil hattan geçmesi geçici ithalat için izin başvurusu sayılır. Yolcunun geçişi sırasında gümrük idarelerince bir müdahale olmaması halinde izin verilmiş sayılır.

Beyannamenin tescili, kabulü ve muayene

Madde 429 - Muayene memurları, eşyanın ayniyetini tespiti yarayacak niteliklerini, varsa özel seri numaralarını, ayırt edici özelliklerini beyannamelere yazar ve eşyanın hal ve mahiyetinin, gümrük idaresince verilen "Geçici İthalat Rejimi İzin Formu"nda kayıtlı evsafa uyup uymadığını inceler.

Rejimden faydalanacak ambalaj maddeleri

Madde 430 - 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen koşulları taşımayan yerli ürünler ile serbest dolaşıma girmiş eşyanın yeniden ihracında, aynen ambalaj olarak veya ambalaj imalinde kullanılmak üzere, gerek bedelsiz ve gerekse bedelli olarak getirilip geçici ithalat rejiminden yararlanacak ambalaj maddeleri ile bunların hangi eşyanın çıkışında kullanılacağı 58 no.lu ekte yer alan cetvelde gösterilmiştir.

58 no.lu ekte yer alan ambalaj maddelerinin 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen şartları taşıması halinde tam muafiyet suretiyle, anılan Karar'da belirtilen hükümlere tabi olmayan veya tabi olmakla birlikte tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşıması halinde ise kısmi muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilir.

Teminat

Madde 431 - Gümrük Kanununun 81 inci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak eşya için teminat alınır. Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın ambalajlarının ait oldukları eşyanın faturasında ayrı gösterilmesi ve aynı zamanda bağımsız bir ticari eşya niteliğinde olması halinde, bunların vergileri de teminata bağlanır.

7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 36 ncı maddesinde belirtilen hallerde teminat aranmaz, 37 nci maddelerinde belirtilen hallerde ise kısmi teminat alınır.

Gümrük Kanununun 129 uncu maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verildiği durumlarda, vergilerin tamamı teminata bağlanır.

Kısmi muafiyet hükümlerinin uygulandığı hallerde ise eşyanın bu rejimde kalacağı süre dikkate alınarak eşyanın rejime girişi sırasında tahsil edilecek vergilerden geriye kalan kısım teminata bağlanır.

Teminat, eşya ile ilgili gümrük vergilerinin ödenmesini temin etmek amacıyla 419 ve 420 nci maddelere istinaden rejime giriş izni veren gümrük idaresince alınır.

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine göre ithal edilen eşyaya ilişkin tahsil edilen vergiler eşyanın serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergileri aşamaz. Ancak, teminatın nakitten gayri bir şekilde tahsil edilmiş olması halinde Gümrük Kanununun 207 nci maddesi hükümleri uyarınca tahsil edilecek faiz bu hükmün dışındadır.

Sürelerin hesaplanmasında bir aydan az olan süreler tam ay olarak kabul edilir.

Geçici ithalat rejimi kapsamında eşyanın ithalinde hesaplanan vergiler karşılığında teminat olarak nakit, hazine bonosu veya banka teminat mektubu alınır.

En yüksek tarife üzerinden teminata bağlama

Madde 432 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilecek eşyanın birden fazla kalemden oluşması ve her kalemin vergi oranının farklı olması durumunda, beyan sahibinin talebi üzerine, eşyanın vergileri bu oranların en yüksek olanı üzerinden hesaplanarak teminata bağlanır.

Teminat mektubu

Madde 433 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilecek eşyanın tabi olduğu vergiler karşılığında alınan banka teminat mektuplarının 59 no.lu ekte yer alan örneğe uygun olması gerekir.

Eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması

Madde 434 - Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde, Gümrük Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca tahsil edilen miktar dışında kalan gümrük vergileri alınır.

Ancak, ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak eşya için 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, sergi, fuar, toplantı ve benzeri etkinliklerde gösterime ve kullanıma sunulmak amacıyla getirilip Karar hükümleri kapsamında tüketilen, tahrip olan veya halka parasız olarak dağıtılan eşya ile ilgili beyanname kayıtları, bu hususun ilgili merci tarafından belgelendirilmesi; gümrük idaresi tarafından bu eşyanın ve ürünlerin mahiyetinin, olayın niteliğine, ziyaretçi sayısına uygun olduğunun tespit edilmesi halinde kapatılır. Bu hükümler alkollü içkiler, tütün mamulleri ve yakıtlar için uygulanmaz.

Geçici ithal eşyasının yeniden ihracı (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik başlık)

Madde 435 - Basitleştirilmiş usullerin kullanıldığı durumlar hariç olmak üzere, geçici ithal yoluyla giren eşyanın yeniden ihracında izin hak sahibi/temsilcisi tarafından gümrük beyannamesi verilir.

Bu beyannamelerin işlemleri ihracat rejimi hükümlerindeki usullere göre yapılır. Bu beyannameler eşyanın girişinin yapıldığı gümrük idaresinde işlem görmüş geçici ithalat beyannamesinin onaylı örneği de bağlanır.

Yeniden ihracat işleminde, giren eşyanın aynı olup olmadığı araştırılır. Muayene memurları, bunların ihracat beyannamelerine ayniyetine uygun olduğu hakkında onaylı ve imzalı şerh verir.

Geçici ithalat işleminin ATA karnesi ile yapıldığı durumlarda çıkış gümrüğü, ATA karnesine ilişkin bilgileri sisteme girer, eşyanın ayniyetine uygun olarak yurt dışı edilip edilmediğinin tespitini yapar ve ATA karnesi çıkış parçasını doldurarak en geç 15 gün içinde giriş gümrüğüne gönderir.

Geçici ithalat rejimine tabi tutulan ve ek süreler dahil yurtda kalma süresi aşarak yurt dışı edilmek üzere gümrüğün denetimi altına konulan eşyanın;

a) Süresi içinde ek süre talep dilekçesinin ilgili gümrüğün kaydına alındığının belgelendirilmesi koşuluyla, süreye ilişkin talebin sonuçlandırılması beklenilmeden ve geçici ithalat izni verilen eşya için tahakkuk ettirilen vergiler karşılığı alınan teminat iade edilmeksizin,

b) Süresi içinde ek süre talebinde bulunulmadığı ya da belgelendirilemediği durumlarda, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238 inci maddesi uyarınca alınması gereken cezanın tahsil edildiğinin veya teminata bağlandığının anlaşılması halinde,

yurt dışına çıkışına izin verilir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenen fıkra)

Ambalaj maddelerinin yeniden ihracı

Madde 436 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithali yapılan ambalaj maddelerini, yerli ürünlerin veya serbest dolaşımdaki eşyanın ambalajı olarak şartlarına uygun şekilde yeniden ihracat edecek kişiler, yetkili gümrüğe eşyanın ihracına ilişkin gümrük beyannamesine şerh ederek beyan etmekte yükümlüdür.

Bu beyannamelerde yeniden ihracat eşyasına ilişkin hususlardan başka, ambalaj maddesinin ithalatının yapıldığı gümrüğün adı ve geçici giriş beyannamesinin tarih ve numarası da gösterilir.

Bir ihracat beyannamesiyle ihracat edilecek eşyanın kabını teşkil eden ambalaj maddeleri, çeşitli geçici giriş beyannameleriyle ithal edilmiş ise, yeniden ihracat edilecek ambalaj maddesine ait geçici giriş beyannamelerinin numara ve tarihleri ve gümrükleri ile her beyannameden mahsubu istenilen ambalaj miktarı, ihracatçı tarafından ayrıntılı olarak ihracat beyannamesinde gösterilir veya bir liste olarak beyannameye eklenir.

Bu beyannamelere ilişkin işlemler ihracat rejimi ayırımındaki hükümlere göre yapılır.

Ambalaj maddelerinin yeniden ihracında muayenesi ve ayniyetinin tespiti

Madde 437 - Yukarıdaki maddede gösterilen şekilde ihracata ilişkin gümrük beyannamesiyle beyan edilen eşyanın belge kontrolü veya fiziki muayenesi, ihracat rejimindeki esaslara göre yapılmakla beraber, bunların kabını teşkil eden ambalaj maddelerinin muayenelerinde ve ayniyetlerinin tespitinde ayrıca, aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.

a) Yeniden ihracatta aynıyet esas olduğundan, ihraç edilen ambalaj maddelerinin cins, nev'i ve miktar yönünden evvelce ithal edilenlerin aynı olması gerekir.

b) Aynıyetin tespitinde, kullanılma, hava etkisi ile veya buna benzer bir nedenle meydana gelecek gerek renklerde, gerekse ağırlık, eksiklik ve fazlalıklarda ve boy ve enlerinde görülen aykırılıklar dikkate alınır.

c) Birkaç çuval birleştirilerek bir ambalajda kullanılabilir.

Ambalaj maddelerinin boş olarak ihracı

Madde 438 - İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen ambalaj maddeleri dolu olarak çıkarılmak zorundadır. Ancak, kısmi muafiyet suretiyle ithal edilen ambalaj maddeleri, kısmen veya tamamen boş olarak ihraç edilebilir.

Teminatın çözülmesi

Madde 439 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından ihracattan sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemini yapan gümrük idaresine dilekçe ile başvurulur.

Bu istek üzerine, geçici ithalat ve ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına uygun olarak ihraç edildiğinin anlaşılması halinde buna ilişkin teminat çözülür.

Ancak 435 inci maddenin 5 inci fıkrasının (a) bendi uyarınca iade edilmeyen teminat konusunda, eşyanın yurttan kalma süresinin uzatılıp uzatılmamasına göre işlem yapılır. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenen fıkra)

Çeşitli partilerde ihracatta mahsup işlemi

Madde 440 - Ambalaj maddelerinin çeşitli partilerde ihraç edilmesi halinde, her işlem için ayrı mahsup müzekkeresi düzenlenir ve teminattan düşülmesi gereken miktar müzekkerede belirtilir.

Kayıt örneği verilmesi

Madde 441 - Eşya sahipleri, isterlerse teminat mektubunu veren bankaya ibraz edilmek üzere gümrükten bir kayıt örneği alabilir.

Bu kayıt örneğinde, teminattan ne miktarının mahsup edildiği yazılarak onaylanır.

İhraç sayılabilecek haller

Madde 442 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın tekrar çıkarılmasından vazgeçilerek süresi içerisinde, geçici depolama yeri veya antrepoya konulması, aynıyet ve niteliklerin tespiti şartıyla, ihracat hükmündedir.

Gümrük yükümlülüğünün doğmasında sürenin tespiti

Madde 443 - Gümrük Kanununun 134 üncü maddesinin 1 inci fıkrası hükmüne göre tam muafiyet suretiyle sergi, fuar, toplantı ve benzeri etkinliklerde gösterime ve kullanıma sunulmak amacıyla getirilen eşya ile müzayede yoluyla satılmak amacıyla getirilen elden düşme eşya, olası bir satış amacıyla sergilenmek üzere getirilen sanat eserleri, koleksiyon parçaları ve antikalar, değerli taşların, kürklerin, mücevherlerin ve halıların muhayyer olarak gönderilen numuneleri için gümrük yükümlülüğü doğduğunda buna ilişkin vergilerin tespitinde esas olacak süre, geçici ithalat beyannamesinin tescil tarihi ile serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi arasında geçen süredir.

Tahakkuk ve tahsilata ilişkin hükümler (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik başlık)

Madde 444 - Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3'ü olarak tespit edilir.

Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir.

Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ait vergiler, yükümlünün isteğine bağlı olarak, bu rejimden yararlanılacak sürenin tümü için bir defada ödenebileceği gibi, aylık, 3 aylık veya 6 aylık periyodlarla da ödenebilir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir)

Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faiz hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergileri aşamaz.

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat hükümleri dışında herhangi bir nedenle ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğması halinde, birinci fıkra uyarınca hesaplanan vergi tutarından Gümrük Kanununun 133 üncü madde hükümlerine göre ödenen vergi miktarı düşülür.

Faiz

Madde 445 - Daha önce geçici ithalat rejimine tabi tutulmuş ithal eşyasının serbest dolaşıma girişi durumunda, tahsil gereken ithalat vergilerinin tamamı üzerinden faiz alınır.

Ancak;

a) Gümrük Kanununun 181 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendi uyarınca ithalat vergilerine tabi eşyanın ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali halinde % 3'ü üzerinden kesin olarak alınan ithalat vergilerinin tahsili yapılan kısmına,

b) Gümrük Kanununun 204 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca alınan teminata,

c) İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle ithal edilecek eşyaya ilişkin 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca geçici ithalat rejimine tabi tutulan sergi, fuar, toplantı ve benzeri etkinliklerde gösterime ya da kullanıma sunulan eşyanın, doğal afetlerde gönderilen yardım malzemesinin, sanat eşyası, antika eşya ve mücevherat, sportif amaçlarla ithal edilen kişisel eşya ve spor malzemesinin ve turistik tanıtım materyalinin serbest dolaşıma girişi esnasında doğan gümrük yükümlülüğünde,

Faiz uygulanmaz.

Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşya hakkında rejim hükümlerine uyulmaması nedeniyle bir gümrük yükümlülüğü doğması halinde, nakdi teminat dışındaki teminatlar için teminatın kabul edildiği tarihten başlamak üzere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Faiz miktarı; ithalat vergileri tutarı, gecikme zammı oranı ve üçüncü fıkrada belirtilen süre esas alınarak hesaplanır.

Kısmi muafiyete konu olup, ek süre verilen eşya için, her bir ay ek süreye karşılık tahsil edilecek gümrük vergilerinin %3 ü tutarının, daha önce eşyanın geçici ithali sırasında nakdi teminat dışında verilmiş olan teminattan tahsil edilmesi halinde, söz konusu teminatın kabulü tarihinden itibaren başlamak üzere Gümrük Kanunu'nun 207 (a) bendi ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz tahsil edilir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.)

Eşyaya ilişkin kayıtlar

Madde 446 - Geçici ithal eşyasının başka bir ekonomik etkili rejime tabi tutulması veya serbest bölgeye ya da bir geçici depolama yeri veya antrepoya konulması suretiyle, geçici ithalat işleminin kapatılması durumunda, söz konusu gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma ilişkin belge ve beyannamede malların tanımı için ayrılan kutuda veya basitleştirilmiş usullerin kullanılması halinde, kullanılan ticari belgelerde veya kayıtlarda söz konusu usul için öngörülen bilgilere ek olarak 'geçici ithalat rejimi eşyasıdır' ibaresinin yazılması şarttır.

Cari Hesap Defteri

Madde 447 - Giriş işlemi yapan gümrüklerde geçici ithalat rejimi kapsamında eşya getiren her kişi adına gereği kadar sayfa ayrılmak suretiyle 60 no.lu ekte yer alan örneğe uygun bir cari hesap defteri tutulur. Bu defter bilgisayar ortamında üretilebilir.

Geçici ithalat eşyasının devri

Madde 448 - 449 uncu maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla eşyanın izin hak sahibi tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki başka bir kişiye devri halinde bu eşyanın nakli transit rejimi hükümlerine tabidir.

Transit beyannamesinde veya transit beyannamesi yerine geçen belgede yeniden ihraç tarihi ile 'geçici ithal eşyasıdır' ibaresinin kayıtlı olması zorunludur.

Devir

Madde 449- İlgili kişinin talebi üzerine 448 inci maddenin birinci fıkrasında sözü edilen eşya üçüncü ve dördüncü fıkralarda öngörülen devir usullerine uygun olarak devredilebilir.

Söz konusu devir usullerinin kullanımına müsaade edildiği takdirde, usullerin 56 no.lu ekte yer alan Geçici İthalat Rejimi İzin Formunda belirtilmesi gerekir. Bu uygulama transit rejiminin usulleri yerine geçer.

Gümrük idareleri, eşyanın 450 nci maddenin son fıkrasında belirtilenlerin dışında başka bir gümrük işlemine tabi tutulmaksızın ve geçici ithalat rejimini sona erdirmeksizin giriş işleminin yapıldığı idareden kapatma işleminin yapıldığı idareye devrine izin verebilir.

Devredilen eşya ile ilgili sorumluluk izin hak sahibine aittir.

İzin hak sahibi, yapılacak devirleri, usulüne uygun olarak gümrük idaresine önceden bildirmek zorundadır.

Gümrük idareleri, gerekli önlemleri alarak ithal eşyasının giriş gümrüğünden kullanım yerine ve kullanım yerinden çıkış gümrüğüne gümrük işlemlerine tabi tutulmadan taşınmasına izin verir.

Bu durumda ilgili kişi, geçici ithalat rejimi altında girişi yapılan eşyanın ihracat işleminin yapıldığını, kendisine verilen çıkış beyannamesinin bir örneğini giriş işlemi yapan gümrük idaresine göndermek suretiyle bildirir.

INF 6 Bilgi Formu

Madde 450 - Geçici ithalat rejimi kapsamında ithali yapılan eşyanın;

a) Gümrük Kanununun 83 üncü maddesine istinaden bir kişiden diğer bir kişiye devrinin yapılması durumunda,

b) Sergi ve fuarlarda sergilenmek üzere getirilen eşyanın bir fuardan veya sergiden Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmeksizin başka bir sergiye dahil olması halinde,

Geçici ithalat rejim hak sahibinin talebi üzerine giriş gümrük idarelerince bir bilgi formu düzenlenir.

Bilgi formu eşyanın geçici ithalat rejimine girişi sırasında düzenlenebileceği gibi, devredilmesinden veya bir sergi veya fuardan diğer bir sergi veya fuara gönderilmesinden önce de düzenlenebilir. 61 no.lu ekte yer alan INF 6 bilgi formu bir orijinal ve 2 nüsha olarak düzenlenir.

Bilgi formunda yer alacak bilgiler

Madde 451 - Gümrük idarelerine ibraz edilecek INF 6 bilgi formunda ;

- Eşyanın geçici ithalat rejimine giriş tarihi,
- Vergi tahakkuku için gerekli unsurları,
- Kısmi muafiyet kapsamında ödenen ithalat vergilerinin miktarı ve bu amaç için dikkate alınacak süre,

Yer almalıdır.

INF 6 bilgi formunun bir nüshası belgeyi düzenleyen gümrük idaresi tarafından alıkonarak orijinali ve bir nüshası izin sahibine verilir, bu nüsha ilgili kişi tarafından ihracatın yapılacağı gümrük idaresine ibraz edilir. Bu nüsha çıkış gümrük idaresince onaylanarak formu düzenleyen giriş gümrük idaresine geri gönderilir.

Tam muafiyet uygulanmak suretiyle giriş yapacak taşıtlar

Madde 452 – 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nca belirlenen haller ve özel şartları taşıyan aşağıda kayıtlı taşıtlar gümrük vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithal rejimine tabi tutulur.

- a) Kara taşıtları;
 - 1) Ticari kullanıma mahsus kara taşıtları,
 - 2) Özel kullanıma mahsus kara taşıtları,
 - 3) Binek ve yük hayvanları.
- b) Diğer taşıtlar;
 - 1) Demiryolu taşıtları,
 - 2) Hava taşıtları;
 - i) Ticari kullanıma mahsus hava taşıtları,
 - ii) Özel kullanıma mahsus hava taşıtları.
 - 3) Deniz ve iç su yolları taşıtları;
 - i) Ticari kullanıma mahsus deniz ve iç su yolları taşıtları,
 - ii) Özel kullanıma mahsus deniz ve iç su yolları taşıtları.
 - 4) Konteynerler,
 - 5) Paletler.

Taşıtların giriş çıkış formu

Madde 453 - Türkiye Gümrük Bölgesine boş olarak gelen veya yükünü boşalttıktan sonra yurtdışına çıkacak olan ticari kullanıma mahsus kara taşıtları (dolu veya boş otobüsler dahil) ile Türk ve yabancı uyruklu turistlere ait olup, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden faydalanacak özel kullanıma mahsus kara taşıtları için gümrük idaresince 62 no.lu ekte yer alan Taşıtların Giriş Çıkış Formu düzenlenir.

Triptik karnesi veya gümrüklerden geçiş karnesi ibrazı halinde ayrıca taşıtların giriş çıkış formu düzenlenmez. Ticari mahiyetteki kara taşıtları için tanzim edilen taşıtların giriş çıkış formuna "Ticari Taşıttır" kaşesi tatbik edilir.

Triptik karnesi

Madde 454- Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin turistik amaçlı seyahatlerinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen taşıtları için Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu tarafından yalnız Türkiye için geçerli olacak şekilde düzenlenen üç parçadan ibaret teminat hükmünde olan belgedir.

Gümrüklerden geçiş karnesi

Madde 455 – Ticari kullanıma mahsus kara taşıtları ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin turistik amaçlı seyahatlerinde getirdikleri özel taşıtları için ulusal kefil kuruluş olan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumunun kefalet ettiği yabancı otomobil kuruluşları ile Gulf Otomobil Federasyonunca verilen bir cilt halinde birleştirilmiş ve her biri turistin gideceği ülkelerden birine mahsus olmak üzere beş veya yirmi beş yapraktan ibaret teminat hükmünde olan belgedir.

Yabancı taşıtlar için geçici giriş karnesi

Madde 456 - Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden Türkiye'ye belirli bir süre görev yapmak veya öğrenimde bulunmak için gelenler ile Türkiye'de geçici olarak oturma iznine haiz olan yabancıların ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı özel kullanımlarına mahsus kara taşıtları için Türkiye Turing Otomobil Kurumunca verilen ve yalnız Türkiye için geçerli olan teminat hükmünde belgedir.

Sigorta poliçeleri

Madde 457 – 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Tüzüğü gereğince, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kara taşıtlarının Türkiye’de geçerli sigortası olmaması halinde Türkiye Gümrük Bölgesinde kalacağı süre kadar zorunlu trafik sigortasının yapılmış olması gerekir.

Mülkiyet belgesi

Madde 458 - Mülkiyet belgesi, taşıtın kayıtlı olduğu ülkenin trafik, belediye veya diğer yetkili kuruluşlarınca verilen, taşıtın kime ait olduğunu ve üzerinde motor, şasi ve plaka numaraları ile diğer özelliklerini gösteren motorlu araç tescil belgesine benzer bir belgedir.

Belgelerin geçerli sayılmayacağı haller

Madde 459 - Aşağıda belirtilen belgeler Türkiye’de geçerli değildir.

a) Geçerlilik süreleri biten veya sol üst köşesinde Türkiye yerine başka bir ülkenin ismi kayıtlı olan triptik karneleri,

b) Geçerlilik süreleri biten veya karnenin geçerli olmadığı ülkeler arasında Türkiye’nin de isminin kayıtlı olduğu gümrüklerden geçiş karneleri,

c) Bir başka kişi adına düzenlenen mülkiyet belgeleri,

d) Süresi biten veya ‘Yeşil Kart’ (Green Card-Carte Verte)’larda Türkiye’nin rumuzu ‘TR’ nin üzeri çizilmiş olan sigorta poliçeleri.

Bu belgelerde kayıtlı taşıtların Türkiye’ye girişine izin verilmez.

Ancak birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen, bir başka kişi adına düzenlenen mülkiyet belgelerinin kabul edilerek, taşıtın yurda girişine izin verilmesi, geçerli bir vekaletnamenin ibrazına bağlıdır.

Taşıtlar için rejimi kullanma izni

Madde 460 - Taşıtların geçici ithalat rejimine girişi, yazılı başvuru ve başka bir izne gerek olmaksızın 462 nci maddede belirtilen belgelerle yapılır.

Yukarıdaki maddelerde belirtilen belgeler gümrük idareleri tarafından geçici ithal izin başvurusu olarak kabul edilir.

Konteyner ve paletler için rejimi kullanma izni

Madde 461- İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılacak paletler için 419 uncu maddede belirtilen geçici ithalat rejimi izin talep formu doldurularak gerekli belgelerle birlikte izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından ilgili gümrük idaresine müracaat edilir.

Konteynerlerle ilgili işlemler ise 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılır.

Ancak, söz konusu sözleşme şartlarını taşımayan konteynerler için 419 uncu maddede belirtilen geçici ithalat rejimi için izin talep formunun doldurularak gerekli belgelerle birlikte izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından ilgili gümrük idaresine müracaat edilir.

Kara taşıtları

Madde 462 - Özel kullanıma mahsus kara taşıtlarının, Triptik Karnesi, Gümrüklerden Geçiş Karnesi (CPD), Yabancı Taşıtlar İçin Geçici Giriş Karnesi, Geçici Giriş Belgesi veya Taşıtların Giriş-Çıkış Formlarından biri düzenlenmek suretiyle ve teminat aranılmaksızın geçici ithalat rejimine girişine izin verilir.

Hava ve deniz taşıtları

Madde 463 - Yabancı veya Türk uyruklu turistler tarafından triptik, gümrüklerden geçiş karnesi veya II numaralı triptik ibraz edilmediği takdirde, hava ve deniz taşıtlarının mülkiyet belgesine göre muayenesi yapıp uygunluğu tespit edildikten sonra 62 no.lu ekte yer alan Taşıtların Giriş- Çıkış Formu doldurtulur.

Yabancı veya Türk uyruklu turistlerin Türkiye’ye soktukları hava ve deniz taşıtlarının, giriş ayınyetine uygunlukları tespit edildikten ve Taşıtların Giriş-Çıkış Formunun çıkış işlemi ile ilgili bölümü doldurulduktan sonra çıkışına izin verilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen yabancı bayraklı yatlarla ilgili işlemler Turizmi Teşvik Kanunu ve Yat Turizmi Yönetmeliği çerçevesinde Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğ veya genelgelerle yürütülür.

Konteynerler ve paletler

Madde 464 – 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri uyarınca söz konusu Sözleşme hükümlerini taşıyan konteynerler için Konteyner Giriş Kayıt ve Takip Formu ile birlikte ilgili gümrük idaresine müracaat edilir.

Sözleşme hükümlerini taşımayan konteynerler ve paletler için ise, geçici ithalat rejimi izin talebi, talebin değerlendirilmesi ve geçici ithal izninin verilmesi, süre uzatımı, rejimin kapatılması ve geçici ithalat rejimi ile ilgili diğer hususlar 419 uncu maddede yer alan hükümler dikkate alınarak sonuçlandırılır.

Yedek parçalar, aksesuarlar ve normal teçhizat

Madde 465 - Eşyanın istiflenmesi, bağlanması ve korunmasına mahsus donanım da dahil olmak üzere, üzerinde kullanılacakları taşıtlarıyla birlikte ya da bu araçlardan ayrı olarak ithal edilen normal yedek parçalar, aksesuarlar ve teçhizat geçici ithalat rejiminden yararlandırılır.

Üzerinde kullanılacakları taşıtları ile birlikte veya ayrı olarak ithal edilen yedek parçalar, sadece söz konusu taşıtlarının küçük onarımları ve mutad bakımları için kullanılır.

Türkiye Gümrük Bölgesine yapılan yolculuk sırasında veya bu bölge içindeyken, taşıtlarda yapılması gerekli mutad bakım faaliyetleri ve onarımların, eşyanın geçici ithalat rejiminde kalış süresi içerisinde ve Gümrük Kanununun 128 inci maddesinin amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekir.

Taşıtlarla birlikte gelen ve yukarıda tanımlanan donanım ile taşıta ilişkin yedek parça ve aksesuarların; taşıtların girişi sırasında düzenlenen ve 462 nci maddede belirtilen belgelere kaydedilmesi şartıyla geçici ithalat rejimi ile Türkiye Gümrük Bölgesine girişine izin verilir.

Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrük idaresince tespit olunan taşıtlar ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılabilmesi için bakıma ihtiyaç gösteren taşıtların sahipleri tarafından talepte bulunulması halinde, Gümrük Kanununun 129 uncu maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca gümrük vergileri teminata bağlanmak kaydıyla taşıttan ayrı olarak gelen yedek parçanın geçici ithalat rejiminden faydalanarak Türkiye Gümrük Bölgesine girmesine izin verilir.

Rejimin kapatılması

Madde 466 - Onarım ve bakım sonrasında değiştirilen parçalar ile arızalı veya bozuk olduğu anlaşılan yeni yedek parçalara ait geçici ithalat işlemleri, izin veren gümrükçe başka onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır.

Taşıtlara ilişkin geçici ithalat işlemleri; taşıtın rejimde kalış süresi içerisinde olmak kaydıyla taşıtların girişi sırasında kullanılan belgenin çıkış nüshası ile birlikte çıkış işleminin yapılacağı gümrük idaresine müracaat edilmesi halinde, gümrük idaresi tarafından gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır.

Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrükçe tespit olunan taşıtlar ile yurt dışına çıkarılabilmesi için bakıma ihtiyaç gösteren taşıtlar bunların sahiplerinin başvurması üzerine tamir oluncaya kadar uygun görülecek bir müddet için gümrükçe güvenilecek tamirhaneye bir tutanakla gerekli tedbirler alınmak suretiyle teslim edilir ve tamiri bittikten sonra yeniden ihraç edilmek üzere geçici depolama yerlerine veya antrepoya alınmasına izin verilir.

Üçüncü fıkrada sözü edilen taşıtların gümrükçe izin verilecek yerde gümrüğün denetimi altında tamirleri sağlanır. Değiştirilen eski parçalar gümrüğe teslim edilmek istenmediği takdirde, yeniden ihraç edilmesine izin verilir.

Hava ve deniz taşıtları

Madde 467 - İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden faydalanarak Türkiye Gümrük Bölgesine giren hava ve deniz taşıtlarının yedek parçaları için de yukarıdaki işlemler uygulanır.

Yurt dışından yatlar için gelen yedek parçaların yat sahiplerinin veya kaptanının başvurusu üzerine demirbaş defterine kaydedilmek ve gümrük muhafaza birimlerine haber verilmek suretiyle girişine izin verilir.

Değiştirilen eski parçalar gümrüğe terk veya teslim edilmediği veya gümrükçe teslim alınması mümkün görülmediği hallerde, eşya yurt dışı edilmek üzere kaptan veya sorumlusuna teslim edilir.

Yasal düzenlemeler

Madde 468 - Eşyanın serbest dolaşıma geçişiyle ilgili ticaret politikası önlemlerinin öngörüldüğü durumlarda, söz konusu önlemler, eşyanın geçici ithalat rejimine girişi ve rejime tabi olduğu süre boyunca uygulanmaz.

Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya ile ilgili ticaret politikası önlemlerinin öngörüldüğü durumlarda, söz konusu önlemler eşyanın geçici ithalat rejimine girdiği sırada uygulanır.

İhracatla ilgili ticaret politikası önlemlerinin öngörüldüğü durumlarda, söz konusu önlemler, serbest dolaşımda olmayan eşyanın geçici ithal rejimine tabi tutulduktan sonra Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihraç edilmesi halinde uygulanmaz.

Geçici ithalat rejimine tabi eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde, bu rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinde söz konusu eşya ile ilgili yürürlükte bulunan ticaret politikası önlemleri uygulanır.

Cezai işlemler

Madde 469 - İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden faydalanacak ticari kullanıma mahsus taşıtlar ile özel kullanıma mahsus kara taşıtları için belirlenecek şartlara aykırı olarak;

a) Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının iç trafikte özel amaçlı kullanıldığının,

b) Özel kullanıma mahsus kara taşıtlarının iç trafikte ticari amaçla kullanıldığının,

c) Taşıtların kiraya veya ödünç verildiğinin ya da ithal edildikten sonra başka kişilerin tasarrufuna bırakıldığının yahut ithal edildikleri sırada kiraya verilmiş, ödünç verilmiş veya başkalarının emrine verilmiş olduğunun, yeniden ihraç amacı dışındaki herhangi bir amaç için Türkiye Gümrük Bölgesindeki başka bir kişiye yeniden veya ikinci elden kiraya veya ödünç verildiği veya böyle bir kişinin tasarrufuna bırakıldığının,

d) Herhangi bir mücbir nedeni bulunmadığı halde verilen süre içinde taşıtın yurt dışına çıkarılmamasının,

Tespiti halinde, taşıtlar ile ilgili geçici ithal izni, Gümrük Kanununun 238 inci madde hükümleri uygulanarak iptal edilir.

Birinci fıkrada belirtilen hususların dışında tespit edilecek usulsüzlük hallerinde ise Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre ceza uygulanır.

Yukarıda sözü edilen taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde kefil kuruluşun veya bu kuruluşun kefalet ettiği yabancı kefil kuruluş tarafından verilmiş bir belgenin kabul edilmiş olması halinde, bu taşıtlara ait gümrük vergileri bu kurumlardan, cezalar ise geçici ithalat rejiminden yararlanan kişiden tahsil edilir.

Taşıtın, Taşıt Giriş-Çıkış Formu ile girmiş olması halinde ise gümrük vergileri ile cezalar adına belge düzenlenen kişiden tahsil edilir.

Usul ve esaslar

Madde 470 - Kara taşıtları için ithal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanacak kişiler ile taşıtların rejime girişi, süre uzatımı, rejimin kapatılması, rejimin ihlali ve sair hususlarla ilgili usul ve esaslar Müsteşarlıkça tespit edilir.

ALTINCI ALT AYIRIM Hariçte İşleme Rejimi

Tanımlar

Madde 471 - Hariçte işleme rejimi; serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Bu rejimde geçen;

- a) Geçici ihracat eşyası deyimi; hariçte işleme rejimi kapsamında geçici süreyle yurt dışına çıkarılan eşya,
- b) İşleme faaliyetleri deyimi; eşyanın işçiliğe tabi tutulması, işlenmesi, yenilenmesi veya tamir edilmesi,
- c) İşlem görmüş ürün deyimi; işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen ürünler,
- d) İşlem görmüş asıl ürün deyimi; işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asli nitelikteki ürünler,
- e) İşlem görmüş ikincil ürün deyimi; işleme faaliyetleri sonucunda zorunlu olarak ortaya çıkan işlem görmüş ürün dışındaki asıl ürünler,
- f) Değişmemiş eşya deyimi; herhangi bir işleme faaliyetine tabi tutulmadan tekrar ithal edilen geçici ihracat eşyası,
- g) Verimlilik oranı deyimi; belirli miktardaki geçici ihracat eşyasının işlem görmüş ürünler içindeki miktarı veya yüzde oranı,
- h) Miktar ölçme yöntemi deyimi; geçici ihracat eşyasının işlenmesi sırasında bünyesine giren çeşitli eşyanın miktarını esas alan hesaplama yöntemi,
- i) Kıymet ölçme yöntemi deyimi; geçici ihracat eşyasının işlenmesi sırasında bünyesine giren çeşitli eşyanın kıymetini esas alan hesaplama yöntemi,
- j) Önceden ithalat deyimi; geçici ihracat eşyasının ihracatından önce, teminat alınmak koşuluyla yerine geçecek aynı nitelikteki eşyanın ithali,
- k) Standart değişim sistemi deyimi; geçici ihracat eşyasının yerine kullanılmak üzere ikame ürünle değiştirilmesi usulü,
- l) İkame ürün deyimi; geçici ihracat eşyasının yerine kullanılmak üzere getirilen yabancı menşeli eşya,
- m) Üçgen trafik deyimi; işlem görmüş ürünlerin ithal işlemlerinin geçici ihracat eşyasının ihraç edildiği gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresince yerine getirilmesi usulü;
- n) Düşüm yapılacak tutar deyimi; geçici ihracat eşyasına en son işleme faaliyetine tabi tutulduğu ülkeden getirilerek Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girişi tarihinde uygulanacak gümrük vergileri tutarı,
- o) Navlun ve sigorta giderleri deyimi; satın alma komisyonu dışındaki komisyon ve tellaliye, geçici ihracat eşyasına dahil olmayan konteynerlerin giderleri, işgücü ve malzeme dahil olmak üzere ambalajlama giderleri, eşya nakliyesi sırasında ortaya çıkan işlemlerden doğan masraflar, eşyanın yüklenmesi, nakliyesi ve sigortalımasından doğan giderler,

Anlamına gelir.

Hariçte işleme rejimi uygulanmayacak eşya

Madde 472 - Hariçte işleme rejimi;

- a) İhracı, ödenmiş ithalat vergilerinin geri verilmesine veya teminata bağlanmış ithalat vergilerinin kaldırılmasına yol açan,
- b) İhracatından önce, nihai kullanımları nedeniyle tam muafiyet suretiyle serbest dolaşıma giren ve bu muafiyetin tanınması için gerekli koşulları taşımaya devam eden,

c) İhracı, ihracat vergi iadesini gerektiren veya ihracı nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi iadesi dışında bir mali avantaj sağlanan,

Serbest dolaşımdaki eşya için uygulanmaz.

İznin kimlere verileceği

Madde 473 - Hariçte işleme izni, talep üzerine, işleme faaliyetini yaptıracak kişiye verilebilir.

Ancak, rejimin uygulanmasının, ithal edilen işlem görmüş ürünlerin aynısını veya benzerini üreten Türkiye'deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilemeksizin ihrac eşyasının satışını teşvik etmesi ve işleme faaliyetinin Türk menşeli eşya ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışında elde edilen eşyanın birleştirilmesiyle oluşan işlem görmüş ürün olarak ithal edilmesi halinde, hariçte işleme izni, işleme faaliyetini yaptıracak kişi dışında başka bir kişiye de verilebilir.

İznin hangi hallerde verilebileceği

Madde 474 - Hariçte işleme izni; Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere, işlem görmüş ürünlerin geçici ihracat eşyasının işlenmesi sonucu elde edilebilir olduğu ve talep edilen iznin Türkiye'deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına ciddi bir zarar verecek durumda olmadığı hallerde verilir.

İşlem görmüş ürünlerin geçici ihracat eşyasının işlenmesi sonucu elde edildiğinin tespiti

Madde 475 - Gümrük idareleri, geçici ihracata konu eşyayı;

- Eşya üzerindeki üretici tarafından konan özel işaret ve seri numaralarını,
- Eşya üzerine tatbik edilmiş mühür veya etiketlerini,
- Eşyanın numune veya teknik dokümanlarını,
- Eşyanın analiz veya ekspertiz raporunu,
- İşlem görmüş ürünlerin geçici ihrac eşyasından üretileceğini belgeleyen sözleşme, proforma fatura, fatura gibi belgeleri,

İnceleyerek, uygun bulması halinde, bunların geçici ihracına izin verir.

Standart değişim sistemi de dahil olmak üzere hangi usulle olursa olsun tamir amacıyla ihrac edilmek istenilen eşyanın, tamir edilebilir durumda olduğunun gümrük idarelerince tespiti gerekir.

Standart değişim sistemi kapsamında hariçte işleme rejiminin uygulanması amacıyla, söz konusu eşyanın ayniyet tespitinde birinci fıkranın (a), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen bilgi ve belgeler incelenir. Ancak, tamirat amaçlı geçici ihracat eşyası yerine ikame ürünlerin ithal edilmesi halinde, bir yenileme işlemi yapıldığı hususunun birinci fıkranın (e) bendinde belirtilen belgelerde yer alması gerekir.

Bu yenileme işleminin uygulanmasında, eşyanın ticari nitelik ve teknik kapasitesinin geliştirilmediğinin gümrük idaresince tespit edilmesi gerekir. Bu tespit, tamiratla ilgili sözleşme ve diğer kanıtlayıcı belgelerin, satış veya kira sözleşmelerinin veya geçici ihracat eşyasının incelenmesi suretiyle yapılır.

İşlem görmüş ürünlerin geçici ihracat eşyasının işlenmesi sonucu elde edileceğinin tespitinin mümkün olmaması ve gümrük idaresine talepte bulunulması halinde, bu talep Müsteşarlığa intikal ettirilir ve alınacak talimata göre işlem yapılır.

İzin başvurusu ve izin belgesi

Madde 476 - Bütün koşulların yerine getirilmesi halinde, önceden ithalatın olmadığı standart değişim sistemini kullanma izni, aynı zamanda geçici ihracat eşyası yerine işlem görmüş ürünlerin yeniden ithali için de kullanılır.

Standart değişim sistemini kullanma izni olmayan hariçte işleme izni sahibi, bu sistemin şartlarını yerine getirmesi ve işlem görmüş ürünlerin yeniden ithalinden önce yazılı olarak başvurusu halinde, izni veren merci tarafından, önceden ithalatın olmadığı standart değişim sisteminden yararlandırılabilir.

İznin geçerlik süresi

Madde 477 - Hariçte işleme rejimi kullanım izninin geçerlik süresi, başvuru sahibinin talebi ve işleme faaliyetlerinin gerçekleştirilebileceği süre dikkate alınarak, belgesinde gösterilir.

Geri getirme süresi

Madde 478 - İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmesi için gereken süre, işleme faaliyetlerinin gerektirdiği süre ile nakliye süresi dikkate alınarak belirlenir. Bu sürenin başlangıcı, hariçte işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihidir.

Önceden ithalatın olmadığı standart değişim sisteminin uygulandığı durumda, ikame ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesine ithali için gereken süre, geçici ihracat eşyasının değiştirilmesi ve ikame ürünlerin nakliyesi için gereken süre dikkate alınarak belirlenir. Süre başlangıcı hariçte işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihidir.

İşlem görmüş ürünler ile ikinci fıkrada bahsedilen geçici ihracat eşyasının süresi içerisinde serbest dolaşıma sokulması, antrepoya konulması veya dahilde işleme ya da transit rejimine tabi tutulması gerekir. Bu rejimlere ilişkin beyannamenin tescili eşyanın geri getirme süresini sona erdirir.

Bu süre, kabul edilebilir makul bir gerekçe olması ve durumun belgelenmesi halinde uzatılabilir.

Önceden ithalatta süre

Madde 479 - Önceden ithalatta; ikame ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden itibaren 2 ay içerisinde geçici ihracat eşyasının ihracı gerekir. Ancak, zorunlu durumlarda bu süre sona ermiş olsa dahi gümrük idarelerince uzatılabilir.

Önceden ithalatta; eşyanın serbest bölgeye alınması veya antrepoya konulması ihracat hükmündedir.

Verimlilik oranı

Madde 480 - Hariçte işleme rejimine tabi tutulan eşyanın verimlilik oranı izin belgesinde gösterilir.

Tamir amaçlı geçici ihracat eşyasında basitleştirilmiş usul

Madde 481- Beyan sahibinin basitleştirilmiş usullerden yararlanma izni olmasa dahi, işleme faaliyetinin tamirata ilişkin olduğunun tespiti halinde, basitleştirilmiş usulleri kullanma izni vermeye yetkili gümrük idareleri, bu usullerin kullanımına izin verir. Bu durumda rejim için ibraz edilen beyanname, hariçte işleme rejimi kullanım izni için gerekli bütün bilgileri içermek zorundadır. Bu bilgileri taşıyan beyanname, basitleştirilmiş usulleri kullanım izni başvurusu olarak kabul edilir.

Birinci fıkradaki hariçte işleme rejimi beyannamesinin 44 nolu kutusuna;

- a) Rejimi kullanacak kişi ile beyan sahibi,
- b) Geçici ihracat eşyasının ticari ve teknik tanımı,
- c) İşleme faaliyetlerinin mahiyeti,
- d) İşlem görmüş ürünlerin yeniden ithali için gereken süre,
- e) Verimlilik oranı veya gerekmesi halinde verimlilik oranını belirlemede kullanılan yöntem,
- f) Eşyanın aynıyetinin tespiti için gerekli ayırt edici özellikler ve özel işaretler,

Yazılır. Bu kutuya bilgilerin yazılmaması veya sığmaması halinde, aynı bilgileri içeren ve beyan sahibince düzenlenen belgenin beyannameye eklenmesi gerekir.

Beyan sahipleri, 273 ve 275 inci maddelerde belirtilen hükümlere de uymakla yükümlüdür.

Ticari nitelikte olmayan tamiratta basitleştirilmiş usul

Madde 482 - İşleme faaliyetinin ticari nitelikte olmayan tamirat olması halinde ve beyan sahibinin isteği üzerine serbest dolaşıma giriş beyannamesinin izne ilişkin bilgileri taşıması koşuluyla, verilen beyanname yetkili gümrük idarelerince basitleştirilmiş usulleri kullanma izni başvurusu olarak kabul edilir.

Tamiratın ticari nitelikte olmadığına tespiti için;

- a) Eşyanın özelliği itibarıyla tamiratın belirli aralıklarla yapılması,
- b) Eşyanın beyan sahibinin kişisel veya ailesinin kullanımına ait olması,
- c) Eşyanın ticari nitelikte kullanılmayacak miktar ve mahiyette olması,
- d) Yenileme ve asli niteliklerine uygun hale getirmeye ilgili bir bakım olduğunun başvuru sahiplerince gümrük idarelerine ispatlanması,

Gerekir.

Gümrük idarelerince, bu şartları yerine getirmeyen beyan sahiplerinin basitleştirilmiş usullerden faydalanmasına izin verilmez.

Rejim beyanı

Madde 483 - Normal usulle hariçte işleme rejimi beyanı herhangi bir gümrük idaresine yapılabilir. Ancak, basitleştirilmiş usulle hariçte işleme rejimi beyanının yetkili gümrük idaresine yapılması gerekir.

Normal usulde hariçte işleme rejimi beyanı ihracat rejimi hükümlerine göre yapılır.

Ticari nitelikte olmayan tamirata ilişkin 482 nci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla, izin belgesinde yer alan eşyanın tespitine ilişkin ayrıntılı bilgilerin beyannamede de yer alması gerekir.

Süre ve verimlilik

Madde 484 - İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmeleri için gereken süre, verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibinin talebinin uygun bulunması halinde, bu süre uzatılabilir.

Faaliyetin verimlilik oranı veya bu oranın belirlenmesinde, Gümrük Kanununun 139 uncu maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca yapılan düzenlemelere ilişkin hükümler uygulanır.

Eşyanın serbest dolaşıma sokulması

Madde 485 - Hariçte işleme rejimine tabi eşyanın serbest dolaşıma giriş beyanı serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre yapılır. Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili ve buna ilişkin gümrük işlemlerinin tamamlanması gerekir.

481 ve 482 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, serbest dolaşıma giriş beyannamesi izin belgesinde belirtilen ve eşyanın getirildiği gümrük idaresine verilir.

481 inci madde uyarınca basitleştirilmiş usullerin uygulanması halinde beyannamenin izni veren gümrük idaresine verilmesi gerekir.

Ticari nitelikte olmayan tamiratta 482 nci madde uyarınca işlem yapılması halinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin yetkili gümrük idaresine verilmesi gerekir.

Beyannameye eklenecek belgeler

Madde 486 - Ticari nitelikte olmayan tamirata ilişkin 482 nci madde hükmü saklı kalmak üzere, geçici ihracat eşyasının veya ikame ürünlerin izin belgesinde ayrıntılı olarak yer alan tanımlarının beyannamede de yer alması gerekir.

Serbest dolaşıma giriş beyannamesine; serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre beyannamede yer alması gereken bilgilerin yazılması zorunludur. Bu beyannameye, hariçte işleme rejimi beyannamesinin bir nüshasının veya üçgen trafik sisteminin uygulanması halinde 506 ncı maddede belirtilen işlemleri tamamlanan INF 2 Belgesinin ve serbest dolaşıma giriş beyannamesinin belirlenen sürenin bitiminden sonra verilmesi ve 478 inci maddenin üçüncü fıkrasının uygulanması halinde, işlem görmüş ürünlerin belirlenen süre içerisinde gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulduğunu kanıtlayan belgenin eklenmesi zorunludur.

Basitleştirilmiş usulde beyan

Madde 487- Hariçte işleme rejimi kapsamındaki eşyanın basitleştirilmiş usulde beyanla serbest dolaşıma sokulması halinde, bu beyanlar serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre yapılır.

İthalat vergilerinden muafiyetin şartları

Madde 488 - İthalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet, yalnızca işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyanının, izin hak sahibi veya izin hak sahibinin onayı alınmış ve izin koşullarına uyulmuş olmak kaydı ile ve Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir başka kişi adına ya da hesabına yapılması halinde tanınabilir.

Hariçte işleme rejimine ilişkin şartlar veya yükümlülüklerden birine uyulmadığı takdirde, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılmaz. Bu durumun, söz konusu rejimin doğru işleyişine önemli bir etkisinin olmadığı tespit edilmesi halinde, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılır.

Vergilerin hesaplanması

Madde 489 - Hariçte işleme rejiminde gümrük vergileri, işlem görmüş ürünlere ait gümrük vergileri tutarından, geçici ihracat eşyasına en son işleme faaliyetine tabi tutulduğu ülkeden, aynı tarihte ithal edildiğinde uygulanacak olan gümrük vergileri tutarının düşülmesi suretiyle hesaplanır.

Düşümü yapılacak tutarın hesaplanmasında;

a) Geçici ihracat eşyasına ait hariçte işleme rejimi beyannamesinin tescil tarihindeki miktar ve niteliği,

b) İşlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları,

Esas alınır.

Ancak, Türkiye'deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının korunması amacıyla yürürlüğe konulan dış ticaret politikası önlemleri kapsamındaki ek mali yüklerin düşümü yapılamaz.

İşlem görmüş ürünlerin kıymeti

Madde 490 - İşlem görmüş ürünlerin gümrük kıymetinin belirlenmesinde, ürünün bünyesine katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri de dikkate alınır. Kıymetin bu şekilde belirlenememesi durumunda işlem görmüş ürünlerin kıymeti ile belirlenen işleme masrafları arasındaki fark, geçici ihracat eşyasının kıymetini oluşturur.

İşlem görmüş ürünlerin bünyesine katılan malzeme, aksam ve parçalara ait işleme faaliyetlerinin yapıldığı yere kadar ki yükleme, nakliye ve sigorta giderleri, işleme masraflarına dahil edilmez.

İşleme bedeli, işlem görmüş ürünler için işleme faaliyetinin yapıldığı yerden Türkiye Gümrük Bölgesine gireceği yere kadar yapılan yükleme, nakliye ve sigorta giderlerini kapsar.

Hariçte işleme rejimi kapsamında tamir amacıyla geçici olarak ihraç edilen eşyanın tamirinin bedel karşılığında yapılması halinde, tamirat bedeli, geçici ihracat eşyasının tamiri nedeniyle izin hak sahibi tarafından tamirati yapan kişiye yapılan veya yapılması gereken toplam ödemeyi, yahut izin hak sahibinin tamiri yapan kişinin öne sürdüğü şartları yerine getirmesi için ödemesi gereken bedeli içerir.

Bu tür ödeme para transferi şeklinde olabileceği gibi akreditif veya pazarlık sonucu üzerinde anlaşmaya varılan değerini doğrudan veya dolaylı transferi şeklinde de olabilir.

Gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamında yapılan tamiratın bedeli, izin hak sahibi ile tamirati yapan kişi arasında yapılan anlaşmayla belirlenir.

Düşümü yapılacak tutarın hesaplama yöntemleri

Madde 491 - 493 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen işlem görmüş ikincil ürünlerin, işlem görmüş asıl ürünlerle aynı zamanda serbest dolaşıma sokulması halinde düşüm yapılacak tutar, 492 ve 493 üncü maddelerde belirtilen miktar ölçme yöntemlerinden biriyle hesaplanır.

492 ila 494 üncü maddelerde belirtilen yöntemlerle düşüm yapılacak tutarın hesaplanması, 63 no.lu ekte yer alan örneklerle göre yapılır.

Bir çeşit işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde miktar ölçme yönteminin uygulanması

Madde 492 - Bir geçici ihracat eşyasından bir işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde, serbest dolaşıma giren işlem görmüş ürün miktarı işlem görmüş ürünün toplam miktarına oranlanmak suretiyle bulunan katsayının, geçici ihracat eşyasının toplam miktarıyla çarpılması sonucu bulunur. Bu miktar düşüm yapılacak tutara esas alınır.

Birden fazla geçici ihracat eşyasından bir işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde, serbest dolaşıma giren işlem görmüş ürün miktarı işlem görmüş ürünün toplam miktarına oranlanması suretiyle bulunan katsayının, her geçici ihracat eşyası için ayrı ayrı kendi toplamınının çarpılması sonucu bulunur. Her geçici ihracat eşyası için belirlenen bu miktar, düşümü yapılacak tutara esas alınır.

Birden fazla çeşitte işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde miktar ölçme yönteminin uygulanması

Madde 493 - Bir geçici ihracat eşyasından birden fazla işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde miktar ölçme yöntemi;

a) Her işlem görmüş ürün bünyesinde bulunan geçici ihracat eşyasının, işlem görmüş ürünlerin bünyesinde bulunan toplam geçici ihracat eşyasına oranı alınarak, bu oranın geçici ihracat eşyasının toplamıyla çarpılması sonucunda ortaya çıkan miktarın, işlem görmüş ürünlerin toplamından çıkarılması,

b) Serbest dolaşıma giren her işlem görmüş ürün miktarının işlem görmüş ürün toplamına oranının (a) bendinde çıkan miktarla çarpılması sonucunda elde edilen miktarın, serbest dolaşıma giren ürün miktarından çıkarılması,

Suretiyle uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen yöntemlerin uygulanmasında fireler dikkate alınmaz.

Düşüm yapılacak tutarın tespitinde artık, hurda, kalıntı, kesinti ve atıkları oluşturan ikincil ürünler fire olarak kabul edilir.

Birden fazla geçici ihracat eşyasından birden fazla işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde, miktar ölçme yöntemi;

a) Her bir işlem görmüş ürün bünyesinde bulunan her bir geçici ihracat eşyasının, işlem görmüş ürünlerin bünyelerinde bulunan kendi geçici ihracat eşyası toplamına oranı alınarak kendi geçici ihracat eşyası toplamıyla çarpılması sonucunda çıkan miktarların, ait olduğu işlem görmüş ürünlerin toplamından çıkarılması,

b) Serbest dolaşıma giren her bir işlem görmüş ürünün kendi cinsinden işlem görmüş ürünün toplamına oranının (a) bendinin uygulanması sonucu bulunan miktar ile çarpılması,

Suretiyle uygulanır.

Düşüm yapılacak tutara serbest dolaşıma sokulacak her işlem görmüş ürünün bünyesinde yer alan her geçici ihracat eşyasının birinci ve dördüncü fıkralarla belirlenen miktarları esas alınır.

Kıymet ölçme yöntemi

Madde 494 - 492 ve 493 üncü maddeler haricindeki durumlarda, işlem görmüş ürünlerin bünyesindeki geçici ihracat eşyasının indirime esas alınacak miktarı kıymet ölçme yöntemiyle belirlenir. Ancak, vergi kaybına neden olunmaması ve izin hak sahibinin kabul etmesi şartıyla gümrük idareleri, işlemlerin basitleştirilmesi amacıyla kıymet ölçme yöntemi yerine miktar ölçme yöntemini uygulayabilir.

Bir geçici ihracat eşyasından birden fazla işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde kıymet ölçme yöntemi;

a) Her bir işlem görmüş ürünün kıymetinin işlem görmüş ürünlerin toplam kıymetlerine oranının, geçici ihracat eşyasının toplam miktarı ile çarpılması sonucu bulunan değer, her bir işlem görmüş ürünün toplam miktarından çıkarılması,

b) Serbest dolaşıma giren her bir işlem görmüş ürün miktarının kendi cinsinden işlem görmüş ürünün toplam miktarına oranının, (a) bendinin uygulanması sonucu belirlenen miktarla çarpılmasıyla elde edilen tutarın, serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ürünün miktarından çıkarılması,

Suretiyle uygulanır.

Birden fazla geçici ihracat eşyasından birden fazla işlem görmüş ürün elde edilmesi halinde kıymet ölçme yöntemi;

a) Her bir işlem görmüş ürünün kıymetinin, işlem görmüş ürünlerin toplam kıymetine oranının, her bir geçici ihracat eşyasının toplam miktarıyla çarpılması,

b) Serbest dolaşıma giren her bir işlem görmüş ürün miktarının, o işlem görmüş ürünün toplam miktarına oranının, (a) bendinin uygulanması sonucu belirlenen kendi cinsine ilişkin tutarla çarpılması,

Suretiyle uygulanır.

İşlem görmüş ürünün yeniden ithal edilmemesi halinde, kıymet ölçme yönteminin uygulanmasında kullanılacak kıymet; alıcı ile satıcı arasındaki ilişkiden etkilenmemiş olan Türkiye Gümrük Bölgesindeki aynı veya benzeri eşyanın satış kıymetidir. Alıcı ile satıcı arasındaki ilişkinin tespiti 48 inci madde hükümlerine göre yapılır. Kıymetin bu şekilde belirlenememesi halinde, gümrük idareleri emsal kıymeti belirler.

Düşüm yapılacak tutarın belirlenmesinde, serbest dolaşıma sokulacak her işlem görmüş ürünün bünyesinde yer alan her geçici ihracat eşyasının ikinci ve üçüncü fıkralarda belirlenen miktarlar esas alınır.

Tamirin bedelsiz yapılması halinde vergilendirme

Madde 495 - Tamir amacıyla geçici olarak ihraç edilen eşya, tamiratın garanti nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak veya kanuni bir yükümlülüğe dayanılarak ya da bir imalat hatası nedeniyle, bedelsiz yapıldığının kanıtlanması halinde, serbest dolaşıma ithalat vergilerinden tam muaf olarak girer. Ancak, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında kusurlu olduğunun dikkate alınarak işlem yapılmış olması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

Tamirin bedel karşılığında yapılması halinde vergilendirme

Madde 496 - Eşyanın tamir amacıyla geçici ihraç edildiği ve tamiratın bedel karşılığında yapıldığı hallerde, ithalat vergileri, gümrük kıymeti olarak tamir masraflarına eşit bir tutar dikkate alınarak, işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte, bu ürünlere uygulanacak vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir. Ancak, izin hak sahibinin tamir masrafları dışında başka bir ödeme yapmamış olması ve bu ödemenin izin hak sahibi ile faaliyeti yapan kişi arasındaki ilişkiden etkilenmemesi gerekir.

Özel izin

Madde 497 - Müsteşarlıkça;

a) Tamirat dışında başka bir nedenle hariçte işleme izninin verilmesi,

b) İzin hak sahibinin talep etmesi,

c) Kısmi muafiyet hükümleri uyarınca benzer işleme faaliyetlerinin çok sık yapılması,

Hallerinde, bir izin belgesi kapsamı tüm işleme faaliyetleri için tahakkuk edebilecek gümrük vergilerini karşılayacak yaklaşık bir miktar tespit edilebilir.

Altı ayı geçmemek üzere her dönem için ödenmesi gereken yeni bir miktar, geçmiş dönemdeki miktar göz önüne alınarak yeniden belirlenir. Gerekliğinde bu miktar artırılır.

Bu miktar belirlenen bir eşit dönem içinde serbest dolaşıma giren işlem görmüş ürünlerin işlenmesine ilişkin işleme masrafına uygulanır. Serbest dolaşıma giren her kalem için her seferinde vergiler hesaplanarak, hesaplanan bu tutarlar teminata bağlanır.

Her dönem sonunda gümrük idareleri hariçte işleme rejimi uyarınca yapılması gereken işlemleri sonuçlandırarak kısmi muafiyet hükümleri uygular ve kesin tahakkuku yapar.

Kesin tahakkuk miktarı teminata bağlanan miktardan fazla ise aradaki fark tahsil edilir, tahakkuk eden miktar teminata bağlanan miktardan az ise, fazla alınan teminat miktarı iade edilir.

Standart değişim sistemi

Madde 498 - Hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde ikame ürün olarak adlandırılan ithal eşyasının geçici ihracat eşyası yerine belirli bir süre kullanılması standart değişim sistemi kapsamında mümkündür.

Tarım politikasına veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen ve özel düzenlemelere tabi eşya dışında kalan serbest dolaşımdaki eşyanın tamirinin söz konusu olduğu hallerde, standart değişim sisteminin uygulanmasına izin verilir.

İşlem görmüş ürünlere uygulanan hükümler ikame ürünlere de uygulanır.

Standart değişim sisteminden yararlanılmak istenilmesi halinde ithalat vergileri tutarınca teminat alınır.

İkame ürünlerin şartları

Madde 499 - İkame ürünlerin, tamirata konu olan geçici ihracat eşyası ile aynı tarife pozisyonuna girmesi, aynı ticari nitelikte ve aynı teknik özelliklere sahip olması gerekir.

Geçici ihracat eşyasının ihracattan önce kullanılmış olması halinde, ikame ürünlerin de yeni olmamaları ve kullanılmış olmaları gerekir.

Ancak, ikame ürünün satış sözleşmesindeki garanti hükümleri uyarınca veya kanuni bir yükümlülük ya da bir imalat hatası nedeniyle bedelsiz olarak verilmesi halinde, kullanılmış eşya yerine yeni eşya getirilebilir.

Geçici ihraç eşyasının ihraç süresi

Madde 500 - İthalatın önceden yapıldığı durumda, ikame ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili tarihinden itibaren iki aylık süre içinde geçici ihracat eşyasının ihraç edilmesi gerekir.

Ancak, istisnai hallerde, söz konusu süre dolmadan ilgili kişinin talebi üzerine gümrük idareleri bu süreyi makul ölçüde uzatabilir.

Önceden ithalatta vergilendirme

Madde 501 - İthalatın önceden yapıldığı durumda, vergilendirmede esas alınacak tutar, ikame eşyanın ithaline ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir.

İkame eşyanın vergileri teminata bağlanarak ithaline izin verilir. Geçici ihracat eşyasının tamirinin tamamlanarak geri getirilmesi halinde ikame eşyanın teminatı çözümlenerek geri gönderilmesine izin verilir.

Üçgen trafik izni

Madde 502 - Gümrük idareleri, hariçte işleme rejimi izniyle birlikte veya izin hak sahibinin izin tarihinden işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine kadar olan süre içinde yazılı başvurusu üzerine, üçgen trafik sisteminin kullanılmasına izin verir.

INF 2 belgesinin düzenlenmesi

Madde 503 - Basitleştirilmiş usule ilişkin hüküm saklı kalmak üzere üçgen trafik sistemi INF 2 Belgesiyle izlenir.

INF 2 Belgesi 64 no.lu ekteki örneğe uygun olarak biri asıl olmak üzere iki nüsha düzenlenerek rejim beyanının yapıldığı gümrük idaresine ibraz edilir.

INF 2 Belgesi hariçte işleme rejimine sokulan eşya miktarını gösterir şekilde düzenlenir. İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın farklı gümrüklerden ve birden fazla partide yeniden ithal edileceği

durumlarda, izin hak sahibinin isteği üzerine rejim beyanının yapıldığı gümrük idaresince yeterli sayıda INF 2 Belgesi düzenlenir.

INF 2 Belgesinin çalınması, kaybedilmesi veya tahrip edilmesi hallerinde izin hak sahibi, INF 2 Belgesini veren gümrük idaresinden bir suret isteyebilir. Bu şekilde verilen surete `..... sayılı,.....tarihli belgenin zayı olması nedeniyle verilmiştir' şerhi düşölür.

INF 2 Belgesi izin sahibine veya Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik temsilcisine verilebilir.

INF 2 belgesi üzerine yapılacak işlemler

Madde 504 - Üçgen trafik kullanma izni veren gümrük idaresi INF 2 Belgesinin tescilini yaparak nüshasını alıkoyar ve aslını beyan sahibine verir.

İşlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma sokulmasına izin veren gümrük idaresi, INF 2 Belgesinde yer almayan bazı ayrıntıları öğrenmek isterse, belgeyi veren gümrük idaresinden istenen ayrıntıları belge üzerine yazmasını isteyebilir.

INF 2 Belgesinin aslı geçici ihracat eşyasının ihraç edildiği gümrük idaresine ibraz edilir. Çıkış gümrük idaresi eşyanın çıktığını belge üzerine yazarak tasdik eder.

Ayniyet tespitine ilişkin belgelerin saklanması

Madde 505 - Rejime girişin yapıldığı gümrük idaresince INF 2 Belgesinin tescili esnasında, belgenin 16 no.lu kutusuna geçici ihracat eşyasının ayniyet tespitine ilişkin bilgilerin yazılması gerekir.

Eşyanın numunesinin alınması, tahlile tabi tutulması veya teknik dokümanlarının kullanılması halinde, bunların veya ambalajlarının gümrük mühürüyle mühürlenerek, değiştirilmesi önlenecak şekilde üzerlerine etiket yahut hariçte işleme rejimi beyannamesinin ayrıntılarını gösteren belge yapıştırılır.

Mühürlenmiş ve üzerlerine gerekli bilgiler yazılmış numune, tahlil raporları veya teknik dokümanlar, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın yeniden ithalinden sonra, mühürleri bozulmamış şekilde izin hak sahibine iade edilir.

Eşyanın tahlilinin gerektiği ve tahlil sonucunun INF 2 Belgesinin tasdikine kadar belli olmadığı durumda, tahlil raporu mühürlü bir zarf içinde saklanarak üçüncü fıkraya hükümleri uygulanır.

INF 2 belgelerinin kapatılması

Madde 506 - İşlem görmüş ürünlere veya geçici ihracat eşyasına ait INF 2 Belgesinin aslı ile 505 inci maddede belirtilen numune ve belgeler, serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle birlikte eşyanın getirildiği gümrük idaresine ibraz edilir.

İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın tek bir partide veya aynı gümrük idaresine parti parti getirilerek serbest dolaşıma sokulması halinde, gümrük idaresi, INF 2 Belgesinin aslına, işlem görmüş ürünlerin bünyesinde kullanılan geçici ihracat eşyasının miktarını yazar. Bu şekilde işlemi biten INF 2 Belgesi serbest dolaşıma giriş beyannamesine eklenir. Eğer INF 2 Belgesinin işlemi bitmemiş ise, düşüm yapılarak belge sahibine iade edilir. Yapılan işlem serbest dolaşıma giriş beyannamesinin 44 no.lu kutusuna yazılır.

İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın birden fazla parti halinde farklı gümrük idarelerinden serbest dolaşıma sokulması halinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin verildiği ilk gümrük idaresi, beyan sahibinin isteği üzerine ilk INF 2 Belgesini, kalan geçici ihracat eşyası miktarına göre düzenlenen yeni bir INF 2 Belgesiyle değiştirir.

Gümrük idareleri, yeniden düzenlenen belgeye, önceki belgelerin sayı ve tarihi ile verildiği gümrük idaresinin adını yazar. İlk INF 2 Belgesine ise, hangi miktarda geçici ihracat eşyası için hangi belgenin verildiği kaydedilir. İlk INF 2 belgesine istinaden yeniden ithalatın yapıldığı serbest dolaşıma giriş beyannamesine, bu belge eklenir.

Bilgi isteme

Madde 507 - İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın serbest dolaşıma sokulduğu her gümrük idaresi, INF 2 Belgesini tescil eden gümrük idaresinden INF 2 Belgesinde yer alan bilgilerin doğruluğunu veya işlemleri sonuçlandırılan eşyaya ilişkin gerekli bulduğu diğer hususları sorabilir. INF 2 Belgesini tescil eden gümrük idaresi istenilen bilgileri derhal verir.

Üçgen trafikte basitleştirilmiş usul

Madde 508 - Basitleştirilmiş usuller üçgen trafikte de uygulanır.

Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması

Madde 509 - İhracatla ilgili ticaret politikası önlemleri hariçte işleme rejimi kapsamında geçici ihrac edilen eşyaya da uygulanır. Ticaret politikası önlemlerinin uygulanacağı tarih, hariçte işleme rejimi beyannamesinin tescil tarihidir. Ancak, bu hükümden istisna edilecek eşya Müsteşarlıkça duyurulur.

Serbest dolaşıma giriş rejiminde uygulanan ticaret politikası önlemleri, işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde uygulanır. Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması için beyanname kapsamı işlem görmüş ürünlerin Gümrük Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen menşe kurallarına göre, ticaret politikası önlemi uygulanacak ülke menşeli olması gerekir.

İşlem görmüş ürünlere ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasında esas alınacak tarih, bu ürünlere ilişkin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihidir.

Yeniden ithalatta ticaret politikası önlemleri, standart değişim sisteminin uygulandığı durumda ve Türkiye Gümrük Bölgesi dışında ek bir işleme faaliyetine tabi tutulması veya tamirat yaptırılması hallerinde uygulanmaz.

BEŞİNCİ AYIRIM **İhracat Rejimi**

BİRİNCİ ALT AYIRIM **Genel Hükümler**

Tanım

Madde 510 - İhracat rejimi, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihrac amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Uluslararası veya ikili anlaşmalar, kanun, tüzük ve kararnamelerle konulmuş yasaklama ve kısıtlama hükümleri saklı kalmak üzere, her türlü eşyanın Türkiye'den ihracı serbesttir.

Beyan

Madde 511 - Türkiye Gümrük Bölgesinden ihrac edilecek eşyanın ilgili gümrük idarelerine gümrük beyannamesi ile beyan edilmesi zorunludur. Sözlü beyan formu, özel fatura ve kumanya listesi ile ihracına izin verilen eşyanın gümrük işlemleri bu belgeler ile yürütülür. İşlem gören beyannamenin 1 ve 2 no.lu nüshası ihracat işlemlerinin tamamlandığı gümrük idaresinde saklanır. 3 no.lu nüshası ise ihracatçıya verilir.

Talep halinde ihracat beyannamesinin onaylı fotokopileri ihracatçıya verilir veya ilgili kuruluşlara gönderilir.

Sistem üzerinde tescil edilmiş beyanname kapsamı eşyanın başka bir beyanname tescil edilerek ihrac edildiğinin 30 gün içerisinde anlaşılması halinde işlem görmeyen beyannameler, Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezası uygulanarak iptal edilir.

Ticaret politikası önlemleri

Madde 512 - İhracat, ticaret politikası önlemleri ve gerektiği takdirde ihracat vergileri de dahil olmak üzere çıkış işlemlerine ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla gerçekleştirilir.

Aramızda ticaret ve ödeme anlaşması olmayan ülkelere ihrac edilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılması, o tarihte yürürlükte bulunan ticaret politikası önlemlerine tabidir.

Aramızda iki taraflı ticaret ve ödeme anlaşması bulunan ülkelere yapılacak ihracatta, ticaret politikası önlemleri ile birlikte ilgili ticaret anlaşması hükümleri de uygulanır.

Ayrıca anlaşmamız olan veya olmayan ülkelere yapılacak ihracatta, o tarihte yürürlükteki Türk Parası Kıymetini Koruma Kararları ile konulmuş kayıt ve şartlara da uyulur.

Fiili ihracat

Madde 513- İhrac eşyası, buna ilişkin gümrük beyannamesinin tescili sırasında bulunduğu durum ve niteliğini gümrük denetiminden çıktığı sırada da aynen muhafaza etmesi ve bu haliyle Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesi koşuluyla fiilen ihrac edilmiş sayılır. Bu durumda, ihrac eşyası üzerindeki gümrük denetimi sona erer.

İhracat kısıtlamaları

Madde 514 - Gümrük idareleri, Gümrük Kanununun 55 inci maddesine istinaden Bakanlar Kurulunca, kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile, ihracata getirilen yasaklama ve kısıtlamaları takiple görevlidir.

İKİNCİ ALT AYIRIM **İhracata İlişkin Çeşitli Hükümler**

Geçici depolama süresi ve takip edilmeyen beyannameler

Madde 515 - İhracat veya yeniden ihracat amacıyla geçici depolama yerlerine getirilen eşya, buralarda bir ay kalabilir. Sözü edilen eşya ile ilgili olarak beyanname tescil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu süre içinde ek süre talebinde bulunulması halinde, gümrük idare amiri tarafından en çok üç aya kadar ek süre verilebilir.

Bir aylık süre ve verilen ek süre içinde gümrük işlemleri bitirilerek yerinden kaldırılmayan eşya için gümrük yükümlüsüne tebligat yapılarak, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde eşyanın geçici depolama yerinden çıkarılması; aksi takdirde, bu eşyanın gümrüğe terk edilmiş sayılacağı bildirilir. Bu süre içinde de yerinden çıkarılmaması halinde eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır ve tasfiye hükümlerine göre işlem yapılır. Bu eşyaya ilişkin olarak tescil edilmiş beyanname varsa iptal edilir.

Geçici depolama yerlerine konulmaksızın ihraç edilecek eşyanın beyanname kapatma süresi iki aydır. Bu süre makul sebeplerle en çok iki ay uzatılabilir. Bu süreler içinde işlemleri tamamlanmayan beyannameler iptal edilir.

Beyan edilen eşyanın tamamen ihraç edilmemesi

Madde 516 - Beyan edilen ihracat eşyasının tamamının ihraç edilememesi durumunda görevli memurlar tarafından fiilen ihraç edilen miktar beyannameye kaydedilir ve bu konuda 192 nci madde uyarınca işlem yapılır. İhraç edilmeyen beyanname kapsamı eşya için yeniden bir beyanname verilmesi gerekir.

Kaçakçılık fiilleri hariç olmak üzere, ihracata konu eşyanın %10'u aşan cins, tür, miktar veya kıymet farklılıkları için Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (j) bendi hükmü uygulanır.

İhracata ilişkin özel düzenlemeler

Madde 517- İhracı ön izne ya da standardizasyon kontrolüne tabi olan eşya ile özel kanunlar gereğince ihracatında özel belgeler aranılan eşyanın gümrük işlemleri yapılırken ilgili mevzuat ile belirlenmiş olan usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gümrükçe Onaylanmış Diğer İşlem veya Kullanım Şekilleri

BİRİNCİ AYIRIM Serbest Bölgeler

BİRİNCİ ALT AYIRIM Genel Hükümler

Tanımlar

Madde 518- Bu ayırımda geçen,

a) Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber,

1) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen;

2) Serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı;

yerleri,

b) İşletici; serbest bölgeyi işleten kamu kurum ve kuruluşu ile yerli ve yabancı gerçek veya tüzel kişiyi,

c) Kullanıcı; faaliyet ruhsatı alan ve serbest bölgede kiracı veya mülk sahibi olarak belli bir işyeri bulunan gerçek veya tüzel kişiyi,

İfade eder.

Denetim

Madde 519 - Serbest bölgede görevli gümrük idareleri,

a) Türkiye'deki serbest bölgeye ihraç edilen,

b) Yabancı bir ülkeden veya Türkiye Gümrük Bölgesindeki başka bir gümrük idaresinden transit olarak gelen,

- c) Serbest bölgeden Türkiye'ye serbest dolaşıma girmek üzere gelen,
 - d) Serbest bölgeden Türkiye'ye şarta bağlı muafiyet kapsamında ithal edilen,
 - e) Serbest bölgeden Türkiye'deki başka bir gümrüğe veya yabancı bir ülkeye transit rejimi hükümlerine göre sevk edilen,
 - f) Serbest bölgede kalan,
- Eşyayı, serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişileri ve taşıtları, serbest bölgenin sınırları ile giriş ve çıkış noktalarını denetlemeye yetkilidir.

Serbest dolaşıma giriş rejimi ve ihracat rejimi hükümlerine göre yapılacak olan denetim ve muayene serbest bölgenin giriş ve çıkış kapılarında yapılabileceği gibi, eşyanın depolandığı serbest bölgedeki yerlerde de yapılabilir.

Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktalarının mutlak surette denetlenmesi esas olmakla birlikte, bir serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişiler ve taşıtları ile serbest bölgeye giren ve burada kalan veya çıkan eşyanın denetim ve muayeneleri, gümrük idaresinin uygulamakla yükümlü olduğu mevzuat hükümleri yanında şüphe halinin mevcut olduğu zaman ve hallerde yapılır.

Muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının gümrük idaresine verilmesi veya tetkike hazır tutulması gerekir. Muayene gerektiği takdirde, eşya gümrük idarelerine sunulur.

Taşıma belgesi ifadesinden; eşyanın vasıflarının belirlenmesine yarayacak bilgileri taşıdığı sürece, nakliye senedi, teslim makbuzu, özet beyan veya sevk pusulası gibi taşıma ile ilgili herhangi bir belge anlaşılır.

İşletici ve/veya kullanıcılar, serbest bölgede çalıştırdıkları kişilerin gümrük mevzuatına uygun olarak görevlerini noksansız yerine getirmeleri için gerekli önlemleri alırlar.

Serbest bölgelerin fiziki yapısı

Madde 520 - Serbest bölgeyi çevreleyen sınırlar ile serbest bölgede faaliyette bulunan işletici veya kullanıcılara ait depo ve ambarlar, gümrük idarelerinin serbest bölge dışında denetim işlemlerini yürütmelerine imkan verecek ve serbest bölgeden kanun dışı yollardan eşya çıkarılmasını önleyecek şekilde olmalıdır.

Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması

Madde 521 - Eşyanın serbest dolaşıma girişi sırasında uygulanması öngörülen ticaret politikası önlemleri, eşya serbest bölgeye konulduğunda veya eşyanın geçici bir süre için serbest bölgede kalması sırasında uygulanmaz.

Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde ticaret politikası önlemleri uygulanması gerekiyorsa, bu tür önlemler, serbest dolaşımda olmayan eşyanın serbest bölgeye konulması sırasında uygulanır.

Eşyanın ihracatında ticaret politikası önlemleri uygulanması gerekiyorsa, bu tür önlemler, serbest bölgedeki serbest dolaşımda bulunan eşya Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildiğinde uygulanır.

Serbest bölgeden çıkan veya bu bölgeye giren kişilerden aranacak belgeler

Madde 522 - Serbest bölgeye giren veya çıkan kişiler, görevli gümrük personeline aşağıda belirtilen belgelerden birini ibraz eder ;

- a) Serbest Bölge Giriş İzin Belgesi,
- b) Serbest Bölge Görev Kartı,
- c) Serbest Bölge Özel İzin Belgesi.

Bu belgelerden birine sahip olmayan kişilerin bölgeye girmesine ve bölgeden çıkmasına izin verilmez.

İKİNCİ ALT AYIRIM Serbest Bölgelere Eşya Konulması

Serbest bölgelere konabilecek eşya

Madde 523 - Serbest dolaşımda olan veya olmayan her türlü eşya serbest bölgelere konulabilir.

Ancak, parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek veya yapılara gerek gösteren eşya serbest bölgelerdeki bu niteliklere uygun yerlere konulur.

Serbest bölgelere eşya konulmasının esasları

Madde 524 - Gümrük Kanununun 153 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, serbest bölgeye giren eşyanın gümrük idarelerine sunulmasına ve beyanname verilmesine gerek yoktur. Ancak;

- a) Serbest bölgeye girişle sona erecek olan bir gümrük rejimine tabi tutulan,
- b) Serbest bölgeye ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin bir karardan sonra konulan,
- c) Serbest bölgeye ihracat kaydıyla konulan,

Eşyanın gümrük idarelerine sunulması ve gerekli gümrük işlemine tabi tutulması şarttır.

Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen gümrük rejimi hükümlerinin böyle bir zorunluluğu aramadığı hallerde, eşyanın gümrüğe sunulması gerekmez.

İhracat vergilerine veya ihracatla ilgili diğer hükümlere tabi olan eşyanın da gümrük idarelerine bildirilmesi gerekir.

İlgilinin talebi üzerine, gümrük idareleri serbest bölgeye konulmuş eşyanın, gümrük statüsünü onaylayan bir belge verir.

Eşyanın statüsü

Madde 525 - Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi veya geri gelmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, Gümrük Kanununun 155 inci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen onay belgesi, eşyanın gümrük statüsünün tespitinde kanıt olarak kullanılır.

Onay belgesi ile veya başka yoldan eşyanın gümrük statüsünün kanıtlanamaması halinde, söz konusu eşya;

1) İhracat vergilerinin, ihracat lisanslarının veya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, serbest dolaşımda bulunan eşya,

2) Diğer tüm hallerde serbest dolaşımda olmayan eşya,

Olarak kabul edilir.

Gümrük statüsü, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde serbest dolaşım hakkını kazanıp kazanmadığı durumunun belirlenmesidir. Eşyanın tamamen Türkiye veya Avrupa Topluluğu menşeli olması veya üçüncü ülke menşeli olan Türkiye ya da Avrupa Topluluğu'nda ithal işlemleri tamamlanmış, gerekli gümrük vergisi, eş etkili vergileri tahsil edilmiş, bu vergileri tam veya kısmi bir iadede yararlanmamış ve ticaret politikası önlemleri uygulanmış eşya Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşımda kabul edilir.

Statü belgesi

Madde 526 - Serbest bölgedeki eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi veya serbest bölgeye geri gitmesi halinde statü belgesi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşım hakkını kazanmış olduğunu kanıtlamak amacıyla kullanılır.

Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşım hakkını kazanmış eşyanın serbest bölgeden Avrupa Topluluğu'na ihraç edilmek istenmesi halinde, eşyanın gittiği ülkenin gümrük idaresine ibraz edilmek üzere statü belgesi olarak A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenir.

Ön statü belgesi

Madde 527 - Türkiye'den serbest bölgelere gönderilen eşyaya ilişkin olarak düzenlenen ihracat beyannamesi kapsamı her türlü eşyanın, serbest dolaşımda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla, bölgeye giriş aşamasında 65 no.lu ekte yer alan ön statü belgesi düzenlenir.

Serbest bölge işlem formu ile transit olarak serbest bölgeye giriş yapan Avrupa Topluluğu veya üçüncü ülke menşeli eşya için de, bölgeye giriş aşamasında ön statü belgesi düzenlenir. Ön statü belgesi, gümrük ve yükümlü nüshaları olmak üzere, iki nüsha düzenlenir.

Türkiye'den ihracat beyannamesi ile veya serbest bölge işlem formu ile transit olarak serbest bölgeye giriş yapan eşyaya ilişkin ön statü belgesi düzenlenmesi aşamasında, serbest dolaşımda bulunan ve serbest dolaşımda olmayan aynı belge kapsamı eşyanın birlikte gelmesi halinde, bu parti eşyanın her kısmı için ayrı ayrı ön statü belgesi düzenlenir.

Ön statü belgesi, eşyanın Avrupa Topluluğu'na ihracı esnasında A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmek istenmesi halinde, gümrük idaresi ve ilgili odaya ibraz edilir.

Ön statü belgeleri için gümrük idaresinde 66 no.lu ekte yer alan ayrı bir tescil defteri tutulur ve her yıl birden başlamak üzere sıra numarası verilir. Belgelerin arşivlenmesi sırasında, Serbest Bölge İşlem Formu'nun bir örneği de belgeye eklenir.

Belgeler yükümlü tarafından doldurulur ve gümrük idaresince onaylanır.

Düzenlenmiş bulunan ön statü belgelerinin çalınması veya zayi edilmesi halinde, ilgilinin yazılı talebi üzerine tasdikli bir örneği gümrük idaresince verilir.

Belgelerin düzenlenmesi sırasında hatalı beyan yapıldığının idarece anlaşılması halinde, belge iptal edilerek yeni belge düzenlenir. İptal edilen belgeler tescil defterine gerekli meşruhat verilerek dosyasında saklanır.

ÜÇÜNCÜ ALT AYIRIM Serbest Bölgelerin İşleyişi

Eşyanın serbest bölgede kalabileceği süre

Madde 528 - Eşyanın serbest bölgede kalabileceği süre sınırsızdır.

Serbest bölgelerdeki eşyaya yönelik yapılabilecek işlemler

Madde 529 - Bir serbest bölgeye konulmuş serbest dolaşımda olmayan eşya;

a) Serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında ve Gümrük Kanununun 161 inci maddesinde belirtilen koşullar altında, serbest dolaşıma girebilir.

b) İzne gerek olmaksızın mutata elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

c) Dahilde işleme rejimine tabi tutulabilir.

d) Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulabilir.

e) Geçici ithalat rejimine tabi tutulabilir.

f) Kanunun 164 üncü maddesine göre gümrüğe terk edilebilir.

g) İlgili kişinin, gümrük idarelerince gerekli görülen tüm bilgileri vermesi şartıyla imha edilebilir.

Eşyanın (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen rejimlerden birine tabi tutulması halinde, serbest bölgelerin işletilmesine ve gümrük gözetimine ilişkin koşullar da göz önünde bulundurularak, ilgili rejimin gerektirdiği düzenlemeler söz konusu rejimlerin bu Yönetmelikle belirlenen hükümlerine tabidir. Bu rejimlere ilişkin izin belgelerinde faaliyetlerin yürütüleceği serbest bölge ismi belirtilir.

Mutat elleçleme işlemleri

Madde 530 - Mutat elleçleme işlemleri 3 üncü maddenin (v) bendinde belirtildiği şekilde yapılır. Bu işlemler için önceden izin alınmasına gerek yoktur.

Beyan sahibinin talebi üzerine, Gümrük Kanununun 161 inci maddesinin 2 nci fıkrası hükmünün uygulanacağı hallerde; bir serbest bölgeye konulan ve mutata elleçleme işlemlerine tabi tutulan eşyanın gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımı yönünde yapılan beyanda INF 8 Bilgi Formu düzenlenebilir.

INF 8 Bilgi Formu 41 no.lu ekte gösterilen şekle uygun olarak biri asıl olmak üzere iki nüsha düzenlenir.

INF 8 Bilgi Formu, dikkate alınması gerekli vergilendirme unsurlarının belirlenmesi amacıyla kullanılabilir.

Bu amaçla gümrük idaresi 11, 12 ve 13 no.lu kutularda atıfta bulunulan bilgiyi sağlar, 15 no.lu kutuyu vize eder ve INF 8 Bilgi Formunu beyan sahibine iade eder.

Serbest bölgelerde kullanım veya tüketime tabi tutulmayacak eşya

Madde 531 - Gümrük Kanununun 160 inci maddesi hükmü uygulanmaksızın, serbest dolaşımda olmayan eşya ile 152 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen serbest dolaşımda olan eşya, serbest bölgelerde tüketilemez veya kullanılamaz.

Ancak serbest bölgede bulunan ve burada işlem gören ürünler içinde yer almayan ve kullanılmayan, buna karşılık bu eşya ve ürünlerin elleçleme, işleme ve üretilmesinde yararlanılan teçhizat ve tedarik ürünleri dışında kalan eşya için, serbest dolaşıma girişi veya geçici ithalata tabi tutulmasına ilişkin ithalat vergileri veya ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasını gerektirmemesi halinde, birinci fıkra hükmü uygulanmaz. Eşyanın

bir kota veya tarife tavanına tabi olması halinde, bu eşya ile ilgili olarak gümrük beyannamesi verilmesi zorunludur. Bu fıkrada bahsi geçen teçhizat ve tedarik ürünleri Müsteşarlıkça duyurulur.

Serbest bölgelerin işleyişi ve envanter kayıtları

Madde 532 - Serbest bölgelerde depolama, işçilik, işleme veya alım ve satım faaliyetlerinde bulunan kişiler tarafından, gümrük idarelerince kabul edilen şekilde uygun olarak envanter kayıtları tutulur.

Eşya, söz konusu kişiye ait yere konulmasından sonra 48 saat içinde envanter kayıtlarına geçirilir. Söz konusu envanter kayıtları, gümrük idarelerine eşyayı teşhis ve eşya hareketlerini izleme olanağını verecek şekilde tutulmak zorundadır.

Eşyanın serbest bölge içinde bir yerden bir yere aktarılması ile ilgili belgeler yetkili gümrük idaresinin incelemesine hazır bulundurulur. Bu uygulamada, eşyanın kısa süreli depolanması, bu aktarma işleminin bir parçası olarak kabul edilir.

Envanter kayıtları, gümrük mevzuatının noksansız uygulandığının anlaşılması için gerekli olan tüm ayrıntıları kapsamak zorundadır.

Gümrük idareleri, serbest bölgedeki eşyanın bir işletici ve/veya kullanıcıdan diğerine aktarılması halinde, durumun eşyayı alan işletici ve/veya kullanıcının kayıtlarına geçirilmiş olduğuna kanaat getirmek için gerekli kontrolleri yapar.

Serbest bölgeden eşya çıkarılmasına ilişkin ayrıntılar, derhal envanter kayıtlarına geçirilir.

İşletici ve/veya kullanıcı tarafından eşyanın kaybolduğu fark edildiğinde, durum gümrük idarelerine derhal bildirilir.

Envanter kayıtlarının içeriği

Madde 533 - Envanter kayıtları,

- a) Eşyanın miktarını ve normal ticari tanımını, marka ayrıntılarını, ayırt edici numaralarını, paketlerin tür ve sayısını, konteynerlerin ayırt edici işaretlerini,
 - b) Eşyanın yerleştirildiği yeri,
 - c) Eşya giriş ve çıkışında kullanılan taşıma belgesine ilişkin bilgileri,
 - d) Eşyanın gümrük statüsünü gösteren belgeye ilişkin bilgileri,
 - e) Mutat elleçleme işlemlerine ilişkin açıklamaları,
 - f) Serbest bölgeye getirilen eşya, eğer dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi veya geçici ithalat rejimine tabi eşya ise bu rejimlere ilişkin açıklamaları,
- İçerir.

DÖRDÜNCÜ ALT AYIRIM Eşyanın Serbest Bölgelerden Çıkışı

Eşyanın serbest bölgelerden çıkışı

Madde 534 - Yürürlükteki hükümlerin aksini öngörmediği hallerde, bir serbest bölgeden çıkan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç veya yeniden ihraç edilebilir veya Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın yeniden ihraç edilmesi durumunda bu işlemin, Gümrük Kanununun 159 uncu maddesinin 2 nci fıkrası kapsamında işleme tabi tutulmamış ise, aynı Kanunun 165 inci maddesi hükmü gereğince gümrük idaresine önceden bildirilmesine gerek yoktur.

Bir serbest bölgeden, transit veya başka bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın, deniz ya da hava yoluyla çıkan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, Üçüncü Kısımdaki hükümlere tabidir. Ancak, söz konusu eşyanın serbest dolaşımda bulunan eşya olması halinde, Gümrük Kanununun 46 ila 50 nci madde hükümleri uygulanmaz.

Eşyanın bir serbest bölgeden ihracı veya yeniden ihracı halinde, bu işlemlere ilişkin hükümlere uyulması zorunludur.

Serbest bölgelerde eşyanın kıymetinin tespitindeki esaslar

Madde 535 - Serbest dolaşımda olmayan eşya için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, bu eşyanın gümrük kıymetinin serbest bölgede kalış süreleri içinde depolanma ve muhafaza edilme masraflarını da içeren fiilen ödenmiş veya ödenecek fiyata dayandığı hallerde ve söz konusu masraflar bu fiyattan ayrı olarak gösterildiği takdirde, gümrük kıymetine dahil edilmez.

Serbest bölgede mutat elleçlemelere tabi tutulan eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasında, söz konusu eşyanın dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı; beyan sahibinin talebi ve söz konusu elleçlemelerin yapılmasına izin verilmiş olması kaydıyla, bu eşyanın Gümrük Kanununun 193 üncü maddesinde belirtilen tarihte söz konusu elleçlemelere tabi tutulmamış gibi dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarıdır.

Serbest bölgelerden Avrupa Birliğine eşya gönderilmesi

Madde 536 - Türkiye'den veya üçüncü ülkelerden serbest bölgelere depolanmak, işlenmek veya ihraç edilmek üzere gelen eşyanın daha sonra Avrupa Birliği ülkelerine, statü belgesi olarak A.TR dolaşım belgesi ile gönderilmek istenmesi halinde, 67 no.lu ekte yer alan Tespit ve Tahakkuk Kağıdı düzenlenir.

Bu durumda, aşağıda belirtildiği şekilde işlem yapılır ;

a) Eşyanın tamamen Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan girdilerden üretilmiş olduğu hallerde, Türkiye'ye vergilerinin ödenerek giriş işleminin yapıldığına dair gümrük beyannamesi, serbest bölgelerde çıkışında düzenlenen gümrük beyannamesi ve benzeri belgeler üzerinde yapılacak inceleme sonucunda eşyanın Türkiye'de serbest dolaşımda bir eşya olduğunun anlaşılması halinde, herhangi bir vergi tahsilatı yapılmaksızın A.TR Dolaşım Belgeleri Yönetmeliği çerçevesinde A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenir ve vize edilir.

b) Eşyanın tamamen veya kısmen üçüncü ülke menşeli girdiler kullanılarak serbest bölgede işlem görmesi halinde, üçüncü ülke girdilerinin muayene ve tespiti yapıldıktan sonra CIF değeri belirlenerek, bunların Gümrük Tarife Pozisyonu üzerinden İthalat Rejim Kararı eki listelerdeki 'Diğer Ülkeler' sütununda kayıtlı gümrük vergisi oranında vergi tahsilatı yapılır.

Bu işlemler Tespit ve Tahakkuk kağıdı üzerinden yürütülür. Muayene memurunun tespit ve tahakkuk işlemini tamamlamasından sonra hesaplanan gümrük vergisi tutarı gümrük saymanlığına veya mutemetliğine yatırılır. Gümrük vezne alıncısının ibrazı üzerine A.TR Dolaşım Belgesi, gümrük idaresi tarafından vize edilir.

c) Avrupa Birliği ve Türkiye dış ticaret önlemleri bakımından kota veya diğer gözetim önlemlerine tabi üçüncü ülke menşeli eşya ile ilgili olarak A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için telafi edici verginin tahsilinin yanı sıra bu ürünler için düzenlenen ithal lisansı da aranır. Gümrük idaresince A.TR Dolaşım Belgesinde kayıtlı miktar ithal lisansı aslından düşülerek işlem yapılır.

d) Söz konusu Tespit ve Tahakkuk Kağıtları için ayrı bir tescil defteri düzenlenir ve bu kağıtlara varsa Dış Ticaret Müsteşarlığından alınan kota veya diğer gözetim önlemlerine tabi ürünler için düzenlenen düşüm yapılmış ithal lisansının bir örneği, A.TR Dolaşım Belgesinin bir örneği, fatura ve gerekli görülen diğer belgeler eklenir.

e) Serbest bölgelerden A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenerek Avrupa Birliğine üye ülkelere gönderilen ve buralardaki alıcıları tarafından iade edilen üçüncü ülke menşeli girdiler kullanılarak işlem gören eşyanın, Türkiye'de serbest dolaşıma sokulmak istenmesi ve bunun ihracı sırasında Türk gümrük idareleri tarafından vize edilmiş A.TR Dolaşım Belgesinin ibrazı halinde, Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılır. Ayrıca, varsa Avrupa Birliği Ortak Gümrük Tarifesi ile İthalat Rejim Kararında kayıtlı vergi oranı arasında gümrük vergisi farkı varsa bu fark ile İthalat Rejim Kararına ek listelerde olması halinde Toplu Konut Fonu tahsil edilir.

İKİNCİ AYIRIM **Yeniden İhracat, İmha ve Terk**

Yeniden ihracat

Madde 537 - Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihracı mümkündür.

Ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere, eşyanın ihracı için öngörülen işlemler, gerektiğinde yeniden ihraç edilecek eşyaya da uygulanır.

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde ihracata ilişkin ticaret politikası önlemlerinin uygulanmayacağını öngören şartlı muafiyet içeren bir gümrük rejimine tabi tutulabileceği haller, 271 ila 276 ncı maddelerde düzenlenmiştir.

Müsteşarlık, ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere eşyanın ihracı veya yeniden ihracına ilişkin işlemlerin veya önlemlerin gerektirdiği hallerde, yeniden ihracatı yasaklar.

Türkiye Gümrük Bölgesinde buldukları sırada ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın yeniden ihraç edilmek istenmesi halinde, Gümrük Kanununun 58 ilâ 71 inci maddeleri çerçevesinde bir gümrük beyannamesinin verilmesi gerekir. Bu gibi hallerde, aynı Kanunun 150 nci maddesinin 2 ve 4 üncü fıkrâ hükümleri uygulanır.

Antrepolarda bulunan, henüz serbest dolaşıma girmemiş yakıt ve yağlar, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkacak kara taşıtlarına yeniden ihracat hükmünde verilebilir.

Ancak söz konusu araçların bu suretle aldıkları yakıt ve yağları, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışlarından itibaren kullanmaları şarttır.

Yeniden ihracat kapsamında kara taşıtlarına verilecek yakıt ve yağlar için gümrük beyannamesi aranmaz.

Yeniden ihracat kapsamında kara taşıtlarına yakıt ve yağ vermek üzere izin verilmiş antrepo işleticilerinin ve bu işlemlerin tabi olacağı usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

İmha ve terk

Madde 538 - Serbest dolaşımda olmayan eşyanın hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde, gümrük idaresinin gözetiminde imhası veya gümrüğe terk edilmesi mümkündür.

İmha sonucunda çıkan artık ve atıklar, serbest dolaşımda olmayan eşya için öngörülen bir işlem veya kullanıma tabi tutulur. Söz konusu artık ve atıklar, gümrük statüleri belirleninceye, serbest dolaşımda olmayan eşya ise Gümrük Kanununun 77 nci maddesinin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, gümrük statüleri değişinceye ya da serbest bölgeye girinceye yahut aynı Kanunun 163 ve 164 üncü maddeleri gereğince yeniden ihraç veya imha edilinceye kadar gümrük gözetimi altında kalır.

Denetim

Madde 539 - Müsteşarlıkça belirlenen haller saklı kalmak üzere, yeniden ihracat veya imha, gümrük idarelerine önceden bildirilir.

Gümrük Kanununun 165 inci maddesinin uygulanmasında, eşya imhasının bildirim, ilgili kişi tarafından yazılı olarak yapılır ve imzalanır.

Bildirim gümrük idarelerinin imhayı denetlemesi için yeteri kadar zaman verecek bir süre içinde yapılmalıdır.

Söz konusu eşya için tescil edilmiş bir gümrük beyannamesi olması halinde, gümrük idaresi beyanname üzerine imhaya ilişkin şerh düşer ve beyannameyi Gümrük Kanununun 64 üncü maddesine uygun olarak iptal eder.

Gümrük görevlileri eşyanın imhası sırasında hazır bulunarak, imha sonucunda kalan artık ya da atık miktarını ve tipini, bunlara uygulanabilecek mali yüklerin tespiti ve gümrük tarafından onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma girdiğinde kullanılması için tutanak düzenler ya da bunları beyanname üzerinde belirtir.

Hazineye terk edilen eşya için gerekli değişiklikler yapılarak dördüncü fıkra hükmüne göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ KISIM Türkiye Gümrük Bölgesinden Çıkan Eşya

Eşyanın yurt dışı edilmesi

Madde 540 - Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan eşya, yürürlükteki hükümlere göre gümrük idareleri tarafından yapılan denetimlere tabi olup, bunlar önceden belirlenen yollardan ve gümrüğün gözetimi altında yurt dışı edilir.

Özet beyan

Madde 541 - Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkan eşyaya ilişkin olarak taşıyıcı veya temsilcileri tarafından aracın hareketinden önce gümrük idaresine özet beyan verilir.

Ancak, deniz yolu ile yapılan ihracatlarda geminin hareketini izleyen ilk işgünü mesai saati bitimine kadar özet beyan verilebilir. Bu durumda, özet beyan, beyanname ve taşıma senetleri karşılaştırılarak uygun bulunması halinde özet beyan ve beyanname kapatılır. Özet beyanın ve beyannamenin kapatma tarihi özet beyan servisindeki görevliler tarafından özet beyan ve beyanname üzerine kaydedilir. Beyanname ile taşıma senetleri arasında aykırılık olması halinde 192 nci madde uyarınca işlem yapılır.

Savaş gemileriyle giden eşya

Madde 542 - Türk ve yabancı ülke donanmasına ait harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine ait hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulu izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri gümrük gözetimine tabi değildir. Ancak, harp gemileri ve hava harp gemileri ile Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkan eşya, gümrük işlemlerinin yapılmasını sağlamak amacıyla, gemilerin komutanları tarafından bir liste halinde en yakın gümrük idaresine bildirilir. Söz konusu gemilerin komutan ve diğer mürettebatına ait eşya da bu hükme tabidir.

ALTINCI KISIM Özellik Gösteren Faaliyetler

BİRİNCİ BÖLÜM Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna

BİRİNCİ AYIRIM Genel Hükümler

Muafiyet uygulanarak serbest dolaşıma sokulacak eşya

Madde 543 - Aşağıda sayılan hallerde, serbest dolaşıma sokulacak eşya gümrük vergilerinden muaftır.

- Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahı için gelen eşya;
- Mütekabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatik eşya;
- 1) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları için gümrük beyannamesi bu kuruluşlar adına düzenlenmiş olmak kaydıyla, yurt dışından tedarik olunan her

türlü harp silah, araç, gereç, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ile bunların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ve harp ganimetleri;

2) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyacı için bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan her türlü yardım malzemesi;

3) Emniyet Genel Müdürlüğü ile Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından emniyet ve gümrük muhafaza hizmetleri ihtiyacı için dış ülkelerden mubayaa ve ithal olunacak birinci fıkranın (c) bendinin 1 inci alt bendinde yazılı araç, gereç ve silahlar ile bunların teferruatı,

d) Değeri 100 EURO'yu geçmeyen eşya;

e) Gerçek kişiler tarafından ithal edilen kullanılmış şahsi eşyadan;

1) Kanuni ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait alındığı tarihte üç yaşından büyük olmayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel kara nakil vasıtaları,

2) Kanuni ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait her türlü kullanılmış ev eşyası,

3) İkametgahı Türkiye'de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye'ye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,

4) Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,

5) Türkiye'ye öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyası,

6) Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,

f) Gerçek kişilerce ithal edilen diğer eşyadan;

1) Değeri 300 EURO'yu geçmemek üzere gerçek bir kişiden diğerine posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla ve Ramazan (Şeker) ve Kurban bayramları ile Noel ve Yılbaşı münasebetiyle bu tarihlerden bir ay önce ila bir ay sonra gönderilen veya Türkiye Gümrük Bölgesine Giren eşya veya yolcular tarafından ithal edilen hediyelik eşya,

2) Şeref nişanları veya ödülleri,

3) Uluslararası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler,

g) Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar tarafından ticari gaye güdülmemek ve kuruluş amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;

1) Eğitim, bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,

2) Tıbbi teşhis, tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,

3) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,

4) İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku tipi ayırma belirteçleri,

5) İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,

h) Bir ticari faaliyetin yürütülmesi ile bağlantılı ithalat;

1) İşyeri nakli suretiyle ithal edilen sermaye malları ve diğer malzemeler,

2) Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin, komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler,

3) Komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen, toprak ve ekinlerin işlenmesi amacına yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler,

4) Ticari mahiyet arz etmeyen numuneler,

i) Önemli değeri olmayan numunelik eşya ve modeller,

ii) Basılı reklamcılık dokümanları ve reklamcılık amacına yönelik malzemeler,

iii) Bir ticari fuarda veya benzeri bir faaliyette kullanılan veya tüketilen ürünler,

5) İnceleme, analiz veya test amaçlı olarak ithal edilen eşya,

- ı) Ulaştırımacılıktaki kullanılan eşya;
- 1) Taşıma sırasında eşyanın istifi ve korunması için yardımcı maddeler,
- 2) Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot, yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,
- 3) Ulaşım araçları ile özel konteynerlerde mevcut bulunan akaryakıt ve madeni yağlar,
- 4) Deniz ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi.
- j) Bilgi materyali ithalatı;
- 1) Yayın hakları veya endüstriyel ve ticari patent haklarını koruyan örgütlere gönderilen eşya,
- 2) Turistik reklamcılık malzemeleri,
- 3) Ticari değeri olmayan çeşitli belge ve eşya,
- k) Cenaze ve cenaze ile ilgili eşyanın ithali;
- 1) Savaş kurbanları anıtları ile mezarlıkların yapımı, bakımı ve süslenmesi amacıyla yönelik eşya,
- 2) Tabutlar, cenaze kül kapları ve süsleme niteliği olan cenaze levazımatı,
- l) Diğer eşya;
- 1) Malul ve sakatların kullanımına mahsus eşya,
- 2) Doğal afetlerden zarar görenlere gönderilen eşya,
- 3) Türkiye’de düzenlenen uluslararası spor müsabakalarında kullanılmak üzere getirilen eczacılık ürünleri,

Birinci fıkranın (d) ila (l) bentlerinde yer alan eşyaya ilişkin olarak 13/1/2000 tarih ve 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri uygulanır.

İKİNCİ AYIRIM **Diplomatik Muafiyetler**

Diplomatik muafiyetlerden yararlanacak kişiler

Madde 544 - Diplomatik muafıklardan yararlanacak kişiler aşağıda gösterilmiştir.

- a) Yabancı devlet başkanları ve aileleri ile refakatlerine memur olanlar,
- b) Diplomatik pasaportu haiz olmak kaydıyla resmi bir ziyaret veya görev için Türkiye’ye gelen delegelerle, sivil ve askeri heyetler,
- c) Yabancı devletlerin Türkiye’deki diplomatik temsilciliklerinde görevli misyon şefleri, diplomatik memurlar, yabancı devletlerin Türkiye’deki konsolosluklarında görevli misyon şefleri ve meslekten konsolosluk memurları, milletlerarası resmi kuruluşların Türkiye’de ikamet eden misyon şefleri ile diplomatik memurları.

Diplomatik muafıkların uygulanmasında karşılıklılık şartı

Madde 545 - Diplomatik muafık ve kolaylıkların uygulanabilmesi için, aynı muafık ve kolaylıkların yabancı devletler tarafından da karşılıklı olarak gösterilmiş bulunması şarttır.

Daha az muafık ve kolaylık gösteren devletler hakkında karşılıklı uygulanacak muafık ve kolaylıklar o nispette azaltılır.

Diplomat statüsündeki memurlarımıza kolaylık tanıyan ve muafık uygulayan yabancı devletlerin adları ve kabul ettikleri kolaylık ve muafık dereceleri ile yabancı devletlerin uygulamakta oldukları diplomatik muafıklar ve kolaylıklara ait değişiklikler, Dışişleri Bakanlığı tarafından Müsteşarlığa düzenli olarak bildirilir ve bunlar gümrük idarelerine duyurulur.

Durumları gümrüklere bildirilmemiş olan devletlerin diploması memurları ve eşyası hakkında, Kanunda yazılı muafık ve kolaylıklar uygulanmayarak, keyfiyet Müsteşarlığa intikal ettirilir ve alınacak talimata göre gereği yapılır.

Diplomatik muafiyet kapsamında gelen eşya ile kültürel miras eserleri ve münhasıran misyon binası içerisinde düzenlenecek sergilere gelen her türlü eşyanın ithal, devir, satış, gümrüğe terk, bağış ve ihrac

işlemleri ile ilgili her türlü ek düzenlemeyi Müsteşarlık ile karşılıklılık şartının varlığını tespit eden Dışişleri Bakanlığı müştereken yapabilir.

Diplomatik muafiyete tabi eşyanın gümrük işlemleri

Madde 546 - Diplomatik muafiyetten yararlanan;

- a) Yabancı devlet başkanları ve aile fertleriyle refakatlerine memur olanların,
- b) Diplomatik pasaportu haiz olmak kaydıyla resmi bir ziyaret veya görev ile Türkiye'ye gelen delegelerle, sivil ve askeri heyetlerin,
- c) Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerinde ve konsolosluklarında görevli misyon sefleri ile diplomasi memurları ve meslekten konsolosluk memurlarının,
- d) Milletlerarası resmi kuruluşların Türkiye'de ikamet eden misyon seflerinin,

Berberlerinde gelen zat ve ev eşyası ile, görevlerinin yapılmasıyla ilgili her türlü eşya için, ilgililerinden hiç bir beyan aranılmaz ve bu eşya muayene edilmez.

Sözü edilenlerin kimlikleri pasaportlarının incelenmesinden anlaşılır ve kendilerine azami kolaylık ve nezaket gösterilir.

Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerinde ve konsolosluklarında görevli idari ve teknik personelin, beraberlerinde getirecekleri eşya için sözle yapacakları beyanlarıyla yetinilir.

Şüphe ve yazılı, açık adresli ve imzalı ihbar olmadıkça, bu eşya muayene edilmez.

Sözü edilenlerin kimlikleri de, pasaportlarının incelenmesinden anlaşılır ve kendilerine gereken kolaylık ve nezaket gösterilir.

Birinci fıkrada yazılı kişilerin beraberlerinde gelmeyen eşyası ile resmi görevlerin yapılması ile ilgili ve elçiliklerde kullanılacak eşya ve elçilik binalarının inşaatında kullanılmak üzere getirilecek malzeme için ilgili elçiliklerce tanzim ve Dışişleri Bakanlığınca vize edilmiş 'Mektup'lar beyanname olarak kabul olunur.

Aksi taktirde, bu eşyanın gümrük işlemleri gümrük beyannamesi ile yapılır.

Üçüncü fıkrada yazılı kişilerin kendilerinden ayrı gelen eşyası ile konsoloshanelerde resmi görevle ilgili ve buralarda kullanılmak üzere getirilecek eşya ve konsoloshanelerin inşaatında sarf edilecek malzemenin gümrük işlemleri, gümrük beyannamesi üzerinden yürütülür.

Birinci fıkrada sayılanlara ait taşıtlar ile elçiliklerde kullanılmak üzere getirilen taşıtların, ilgili elçilik veya muaflik hakkı tanınmış misyon seflikleri veya heyet başkanları tarafından tanzim ve Dışişleri Bakanlığınca vize edilmiş mektuplarla üçüncü fıkrada sözü edilenlere ait taşıtların ise gümrük beyannamesi ile gümrük işlemleri yapılarak sonuçlandırılır.

Muafin giren eşya ve taşıtların satış ve devri

Madde 547 - Diplomatik muafliklardan yararlanılarak yurda sokulan eşya ve taşıtların (binek otomobilleri dahil) gerek muaflik hakkı olan, gerekse muaflik hakkı bulunmayan kimse ve yerlere herhangi bir suretle devir veya satışı Dışişleri Bakanlığının önceden müsaadesine tabidir.

Bu devir veya satış diplomatik muafiyet hakkı olan bir kişiye veya yere yapılıyorsa, gümrük işlemleri ilgililerden yeniden alınacak ve Dışişleri Bakanlığının vizesinden geçmiş elçilik mektuplarıyla yapılır.

Devir veya satış diplomatik muafiyet hakkı bulunmayan, özel bir kanunla vergi muafliğından faydalanan bir yere yapılıyorsa, ilgililerden yeniden alınacak serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle gümrük işlemleri tamamlanır.

Devir veya satış muaflik hakkı olmayan yer ve kişilere yapılıyorsa, bunların gümrük işlemleri, ilgiliden alınacak serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle yürütülür ve Gümrük Kanununun 181 inci maddesi hükmü gereğince yükümlülüğe tabi tutularak mevzuata göre gümrük vergileri tahakkuk ve tahsil olunur.

Yukarıdaki fıkralarda gösterilen şekilde devir veya satışı yapılan eşya ve taşıtlara ilişkin ilk elçilik mektuplarının kayıtları, yeniden alınmış elçilik mektup veya beyanname kayıtlarına dayanılarak kapatılır.

Muafin giren taşıtların çalınması

Madde 548 - Diplomatik muafliklardan faydalanarak yurda sokulan taşıtların çalınmaları halinde, çalınma hadisesi, mahkeme ilamı veya Cumhuriyet Savcılığından veya olayın vuku bulduğu yerin en büyük mülkiye amirinden alınan belge ile ispat olunduğu takdirde, bunların gümrük vergileri aranmayarak elçilik mektuplarının kayıtları, adı geçen belgelerle kapatılır.

Mektupların şekli, tescili ve Müsteşarlığa gönderilmesi

Madde 549 - Diplomatik muafıkların uygulanmasındaki işlemlerde beyanname hükmünde olan elçilik mektuplarının şekil ve içereceği bilgiler 26 no.lu ekte gösterilmiştir.

Gümrük idarelerine ibraz edilen mektuplar, örneğine uygun olarak düzenlenmiş ve Dışişleri Bakanlığının vizesinden geçmiş bulunduğu takdirde, kabul olunur ve bir numara altında ayrı bir deftere kayıt ve tescil edilir.

İşlemleri bitirilen mektuplarla eşyanın tesliminden sonra, özet beyan veya diğer ilgili belgelerin kayıtları kapatılır ve bir bordroya bağlanarak aylık olarak Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir.

İKİNCİ BÖLÜM Geri Gelen Eşya

BİRİNCİ AYIRIM Geçici Olarak Çıkan Eşya ve Taşıtlar

Geçici olarak çıkan taşıtlar ve eşya

Madde 550 - Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak dışarı çıkarılacak taşıtlar ve gayri ticari nitelikteki eşya aşağıda yazılı şekilde beyana tabi tutulur:

a) İkametgahı Türkiye’de bulunan Türk ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerin yabancı bir ülkeye geçici olarak çıkaracakları ve en geç üç yıl içerisinde geri getirecekleri kendilerine ait taşıtları için ‘Triptik’ veya ‘Gümrük Geçiş Karnesi’ beyanname olarak kabul olunur.

b) Yukarıdaki kişilerin triptik veya gümrük geçiş karnesi ibraz etmemeleri halinde, en geç üç yıl içerisinde aynen geri getirilmek kaydıyla götürdükleri taşıtları için, çıkış işlemlerini yapan gümrük idarelerince 3 nüsha olarak düzenlenen 68 no.lu ekte yer alan Türkiye Gümrük Bölgesi Dışına Çıkan Taşıtlara İlişkin Geçici İhracat Beyannamesi ve Taahhünamesi ihracat işlemini yapan gümrük idaresine ibraz edilir.

c) Kanunda belirtilen üç yıllık süre sonunda çıkış ayniyetine uygun olarak geri getirilmek kaydıyla yabancı bir ülkeye gönderilecek gayri ticari nitelikteki eşyanın çıkışında yükümlü tarafından 3 nüsha olarak düzenlenecek 69 no.lu ekte Türkiye Gümrük Bölgesi Dışına Gönderilen Gayri Ticari Eşyaya Ait Geçici İhracat Beyannamesi ve Taahhünamesi ihracat işlemini yapan gümrük idaresine ibraz edilir.

Alınan bu beyanname ve taahhünamelerin 1 ve 3 üncü nüshaları gümrüğünde saklanır. 2 nci nüshaları tekrar girişte gümrük idaresine ibraz edilmek üzere yükümlüye verilir.

Taşıtlar ve eşyanın süresi içinde tekrar getirilmesi halinde, giriş işlemlerini yapan gümrük idaresince çıkış kaydı kapatılır. Taşıtlar ve eşya çıkış işlemini yapan gümrükten başka bir gümrük idaresinden girişi yapıldığı durumda, kaydın kapatılması için 2 nci nüsha beyanname çıkış işlemini yapan gümrük idaresine gönderilir.

d) Türkiye’deki yabancı elçilikler ile konsolosluklar mensubu bulunan diplomatik statüdeki memurlara ait Türkiye’de trafiğe kayıtlı taşıtların çıkışlarında, sadece plaka numaraları ve modelleri ayrı bir deftere kaydedilir, başka bir gümrük işlemine tabi tutulmaz.

e) Geçici olarak Türkiye’den çıkarılan demiryolu araçlarının çıkış ve girişlerinde uluslararası anlaşma hükümlerine göre işlem yapılır.

Muayene

Madde 551 - Geçici olarak çıkarılacak eşyanın muayenesi 179 ila 193 üncü madde hükümlerine tabidir. Eşya geri geldiğinde vergi yükümlülüğü doğup doğmadığının tespiti açısından gerekli inceleme yapılır.

İKİNCİ AYIRIM Geri Gelen Eşya ve Taşıtlar

Muafiyet şartı

Madde 552 - Serbest dolaşımda bulunan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarıldığı veya çıkış hükmünde geçici depolama yerleri ile antrepolara konulduktan sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildiği ve ayniyetleri değişmeden 3 yıl içinde yeniden serbest dolaşıma sokulduğu takdirde ve beyan sahibinin talebi üzerine gümrük vergilerinden muaf tutulur.

Nihai kullanıma tabi eşyanın geri gelmesi durumundaki esaslar

Madde 553 - Geri gelen eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmeden önce, nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş olduğu hallerde, eşyanın aynı amaca yönelik olarak tekrar serbest dolaşıma sokulmak istenmesi durumunda, bu eşyaya indirimli veya

sıfır vergi oranı uygulanır. İthal amacının aynı olmaması halinde, söz konusu eşyaya uygulanacak ithalat vergileri tutarı, serbest dolaşıma ilk girişi sırasında alınmış tutar kadar indirilir. Ancak, serbest dolaşıma ilk girişi sırasında alınmış tutarın geri gelen eşyanın yeniden serbest dolaşıma girişi sırasında alınacak tutardan daha fazla olması halinde hiçbir iade yapılmaz.

Muafiyet tanınmayacak haller

Madde 554 - Yukarıdaki maddelerde belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet;

- a) Aynen ihraç edildiği durumda olması hali dışında, hariçte işleme rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilen eşyaya,
- b) İhracı bir dış ticaret önlemine konu olan eşyaya,
Tanınmaz.

İhracı, bir dış ticaret önlemine konu olan eşyaya Bakanlar Kurulunca istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar saklıdır.

Ayniyeti değişerek geri gelen eşya

Madde 555 - Kanunla belirlenen hallerde ayniyeti değişerek geri getirilen eşyanın 7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 34 ve 35 inci maddesinde bahsi geçen koşulları taşıması halinde ithalat vergilerinden muaf ithal edilmesine izin verilir.

Dahilde işleme rejiminin uygulanmasından sonra ihraç edilen ve daha sonra geri gelen eşya

Madde 556 - Gümrük Kanununun 168 ve 169 uncu madde hükümleri, dahilde işleme rejiminin uygulanmasından sonra ihraç edilen ve daha sonra geri gelen işlem görmüş ürünlere de uygulanır. Aynı hüküm yeniden ihraç edilen işlem görmüş ürünler için de geçerlidir.

Bu gibi hallerde, eşyanın yeniden ihraç tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir ve kanunen alınması gereken ithalat vergileri tutarı, dahilde işleme rejimi hükümlerine göre belirlenir.

Kesin ihracı yapıldıktan sonra geri gelen eşyanın ispatı

Madde 557 - İhraç edilen eşyanın;

- a) Gönderildiği ülkede yürürlükte olan mevzuat nedeniyle serbest dolaşıma girememesi veya kullanıma arz edilmemesi,
- b) Kusurlu olması veya sözleşme hükümlerine uygun olmaması nedenleriyle alıcısı tarafından kabul edilmemesi,
- c) İhracatçının elinde olmayan sebeplerle amaçlanan kullanıma girememesi,

Nedenleriyle geri gelmesi halinde, durumun Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki alıcıdan veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki yetkili kurumlardan alınacak belgelerle gümrük idaresine ispatı gerekir.

Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen durumlarda eşyanın ilk kullanım dışında kullanılmamış olması gerekmektedir. Bu durum, sadece, eşyanın kusurlu olduğunun veya sözleşme hükümlerine uygun olmadığını, kullanılmadan anlaşılacağı haller için geçerli olacaktır.

Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen durumlar;

- a) Gönderilen kişiye teslim edilmeden önce, eşyanın tabiatından ileri gelen veya nakliye sırasında meydana gelen hasar yüzünden Türkiye Gümrük Bölgesine geri gönderilen eşya,
- b) Tüketilmek veya satılmak amacıyla yurt dışındaki sergi ve fuarlara gönderilen ancak, tüketilmeden veya satılmadan geri gelen eşya,
- c) Alıcının fiziksel bir engeli veya yasal bir engel nedeniyle alıcısına teslim edilemeyen eşya,
- d) Doğal afetler, siyasi ya da sosyal durumlarda meydana gelen ani ve beklenmeyen değişiklikler yüzünden alıcısına teslim edilemeyen veya ihracına ilişkin sözleşmede belirtilen tarihten sonra teslim edilen eşya,
- e) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülkelere gönderilen ancak, piyasa kuralları gereği gönderildiği ülkede satılmayan sebze ve meyveler,

İçin uygulanır.

Eşyaya ait parçaların geri gelmesi

Madde 558 - Daha önce Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilen eşyaya ait olduğu anlaşılan parçaların geri gelmesi halinde gümrük vergilerinden muafiyet uygulanır.

Bu hüküm, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilen makinelere, araçlara, aletlere veya diğer ürünlere ait olan ve ait olduğu uzman raporlarıyla kanıtlanan parça veya aksesuarları içeren eşyaya da uygulanır.

Geri gelen eşyanın beyanı

Madde 559 - Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildikten sonra geri gelen eşyanın beyanı, muayenesi ve diğer işlemler 179 ila 193 üncü madde hükümlerine göre yapılır. Yükümlü, ilgili gümrük idaresine eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden ihracına ilişkin gümrük beyannamesi ve aynıyet tespitine ilişkin diğer belgeler ile 96/8569 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yayımlanan 'Türkiye İle Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği Dolayısıyla Bir Kısım Gümrük Rejimlerinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar' hükümleri çerçevesinde düzenlenmiş olan bir INF 3 Bilgi Formu var ise bu formu ibraz eder.

Konsinye satış suretiyle ihraç edildikten sonra geri gelen eşyanın beyanı

Madde 560 - Konsinye satış suretiyle ihraç edilen eşyanın çıkışında, gönderildiği yerde satılmayıp geri gelmesi ihtimali göz önünde bulundurularak aynıyet tespitine ilişkin tüm destekleyici bilgiler gümrük beyannamesine eklenir.

Bu suretle ihraç edilen eşyanın geri gelmesi halinde 559 uncu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Geçici olarak çıkarıldıktan sonra geri gelen taşıtların ve ticari nitelikte olmayan eşyanın beyanı

Madde 561- 559 ve 560 ıncı maddelerdeki esaslar dahilinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak çıkarılan taşıt ve gayri ticari nitelikteki eşyanın süresi içinde geri gelmesi halinde aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) 'Triptik' veya 'gümrük geçiş karnesi' ile yurda geri gelen taşıtlar için bu belgeler beyanname olarak kabul olunur.

b) 'Türkiye Gümrük Bölgesi Dışına Çıkan Taşıtlara İlişkin Geçici İhracat Beyannamesi ve Taahhütnamesi' ile geri gelen taşıtların yolcunun elindeki, 550 nci madde hükümlerine göre verilmiş ikinci nüsha beyannameye dayanarak girişine izin verilir. Yükümlünün elindeki ikinci nüsha beyanname alınır. Yolcu çıkışı başka bir gümrükten yapmış ise alınan ihracat beyannamesi ve taahhütnamesi kayıtları kapatılmak üzere çıkışı yapan gümrüğe bir yazı ile gönderilir.

c) Geri gelen gayri ticari nitelikteki eşya için yazılı beyana ilişkin genel hükümler uygulanır.

d) 550 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendindeki diplomatik statüdeki memurların geri gelen taşıtlarının yalnız plaka numaraları ve modellerine bakılarak evvelce yapılmış çıkış kayıtları ile karşılaştırılır ve herhangi bir gümrük formalitesi uygulanmaz ve gerekli sürat ve kolaylık gösterilir. Taşıtlar başka bir gümrük kapısından çıkarılmış ise, ilgili çıkış gümrüğüne yazı ile bilgi verilir.

e) Geri gelen demiryolu araçlarının çıkış kayıtları kapatılır.

Birinci fıkrada gösterilen eşyanın muayenesi ve kontrolü sonunda bir aykırılık görüldüğünde, 564 üncü madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Uluslararası anlaşma hükümlerine göre geçici çıkan ve geri gelen eşya

Madde 562 - Geçici çıkan ve geri gelen eşya için uluslararası anlaşmalarla belirlenmiş hususlarda, bu anlaşma hükümlerine göre işlem yapılır.

Yararlanılan menfaatlerin iadesi

Madde 563 - İhraç edildikten sonra geri gelen eşyanın gümrük vergilerinden muaf serbest dolaşıma girebilmesi için ihracat nedeniyle yararlanılan hak ve menfaat varsa bunların iade edildiğini gösteren belgenin beyannameye eklenmesi gerekir.

İhracat nedeniyle katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi istisnasından yararlanan eşyanın katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi tahsil edilir.

Geri gelen eşyanın ayniyetinin tespiti ve vergi tahakkuku

Madde 564 - Geri gelen eşyanın gümrükçe veya ilgili merci tarafından yapılan incelemesi sonunda, eşyanın asli niteliğinin değişmediği fakat bir ameliye gördüğü veya asli niteliğinin değiştiği veya eşyaya asli bir kısım veya cihaz ilave olduğu anlaşılırsa, duruma göre, Gümrük Kanununun Hariçte İşleme Rejimi ve Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine ilişkin maddeleri hükmüne göre gümrük vergileri tahakkuk ve tahsil edilir veya muafiyet uygulanır.

Sürelerin başlangıcı

Madde 565 - Geri getirilme süresinin başlangıcı eşyanın fiilen ihraç edildiği tarihtir. Çıkışın partiler halinde yapılması halinde, her partiye ilişkin sürenin başlangıcı ayrı ayrı göz önünde bulundurulur.

Süre uzatımı

Madde 566 - Üç yıllık süre doğal afet, getirildiği ya da geçiş ülkelerindeki iç karışıklık, abluka veya savaş hali, resmi makamlarca getirilen yasaklar veya eşyanın alıkonulması gibi beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle uzatılabilir.

Süresini aşarak geri getirilen veya getirilmeyen eşya (13/11/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)²²

²² Eşyanın, Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süreyi veya gümrükçe uzatılan süreyi aşarak geri getirilmesi ve süresi içinde mücbir sebep belgesi ibrazı ile süre uzatım talebinde bulunulmaması veya geri getirilmediğinin tespit edilmiş olması halinde, Kanunun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (ı) bendi hükmü uyarınca usulsüzlük cezası tatbiki ile gümrük vergileri tahsil edilerek serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri uygulanır.

Madde 567 - Eşyanın süresi içinde mücbir sebep belgesi ibrazı ile süre uzatımı talebi olmaksızın Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süreyi veya üç yıllık sürenin üzerinde gümrükçe uzatılan süre varsa bu süreyi aşarak geri getirilmesi halinde, Kanunun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (i) bendi hükmü uyarınca usulsüzlük cezası tatbiki ile gümrük vergileri tahsil edilerek serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri uygulanır.

Eşyanın, Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süre aşılmaksızın, ek süreler dahil verilen sürelerin aşılması halinde Kanunun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (i) bendi hükümleri uygulanarak gümrük vergileri tahsil edilmeden serbest dolaşıma sokulur.

Geçici ihracat eşyasının, Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süre ile varsa gümrükçe verilen ek süreler bitiminde geri getirilmediğinin tespit edilmiş olması halinde; ihracat vergilerine tabi eşyadan bu vergiler tahsil edilir ve Kanunun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası uygulanır. Ayrıca, Kambiyo takibinin yapılması için ilgili mercilere bildirimde bulunulur. Ancak, eşyanın daha sonra serbest dolaşıma sokulmak istenmesi halinde, birinci fıkraya hükümleri uygulanır.”

Üçgen trafik

Madde 568 - 96/8569 sayılı ‘Türkiye İle Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği Dolayısıyla Bir Kısım Gümrük Rejimlerinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar’ hükümlerine tabi olarak geri gelen eşya için anılan Karar hükümleri uyarınca işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Deniz Balıkçılığı Ürünleri ve Denizden Çıkarılan Diğer Ürünler**

Muafiyet

Madde 569 - Gümrük Kanununun 18 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (f) bendi saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giren;

a) Türkiye’de kayıtlı veya tescilli ve Türk bandırasını taşıyan gemilerin başka ülkelerin karasularından çıkarttığı deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer deniz ürünleri,

b) (a) bendinde öngörülen koşulları taşıyan fabrika gemilerde, aynı bentte belirtilen ürünlerden elde edilen ürünler,

İthalat vergilerinden muaftır.

Bu şekilde elde edilen ürünlerin Türkiye’de serbest dolaşıma girişi ve yabancı ülkelere ihracat talep edildiğinde Gümrük Kanununun ve bu Yönetmeliğin serbest dolaşıma giriş veya ihracata ilişkin hükümleri uygulanır. Ancak yükümlüden bu ürünlerle ilgili olarak mahreç ülkede düzenlenmiş fatura veya benzeri belge aranmaz.

YEDİNCİ KISIM **Sınır Ticareti**

Sınır ticareti

Madde 570 - Bakanlar Kurulunca Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde bulundurularak kapsamı belirlenen sınır ticareti ancak ilgili Kararda belirtilen gümrük idarelerinden yapılır.

Gümrük işlemlerine ilişkin hükümler

Madde 571 - Sınır ticareti kapsamında yapılacak her türlü ithalat ve ihracat işlemlerinde 167 nci maddede belirtilen beyanname kullanılır.

İthalat ve ihracat işlemleri

Madde 572 - Gümrük Kanununun 172 nci maddesi çerçevesinde sınır ticareti kapsamında yapılacak ithalat ve ihracat işlemleri, Bakanlar Kurulu Kararında yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Yönetmelikte yer alan usul ve esaslara tabidir.

Anlaşmalarla kabul edilen sınır gümrük işlemleri

Eşyanın, Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süre aşılmaksızın, ek süreler dahil verilen sürelerin aşılması halinde Kanunun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (i) bendi hükümleri uygulanarak gümrük vergileri tahsil edilmeden serbest dolaşıma sokulur.

Madde 573 - Sınır komşusu ülkelerle sınır ticaretine ilişkin özel anlaşmalar bulunması halinde, gümrük işlemleri bu anlaşmalar hükümlerine göre yürütülür.

SEKİZİNCİ KISIM **Diğer Gümrük İşlemleri**

BİRİNCİ BÖLÜM **Posta Gümrük İşlemleri**

BİRİNCİ AYIRIM **Gümrüğün Denetleme Hakkı**

Kapsam

Madde 574 - Posta yolu ile ;

- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen,
- Türkiye Gümrük Bölgesinden gönderilen,
- Türkiye Gümrük Bölgesinden yurt dışına yollanıp da herhangi bir nedenle geri gelen,
- Yabancı bir ülkeden gelip de herhangi bir nedenle çıkış yerine geri gönderilen,

Posta gönderileri gümrüğün gözetim ve denetimine tabidir. İçinde eşya bulunmayan zarflar ile mektuplar bu hükmün dışındadır.

Posta gönderileri

Madde 575 - Çanta içinde veya açıktan yollanan her türlü posta gönderileri dahil olmak üzere yurt dışından gelen bütün posta çantaları gümrük idaresinin gözetiminde posta idaresi tarafından açılır ve tasnif edilir.

Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilecek posta gönderileri gümrük idaresinin gözetim ve denetimi altında yurt dışına sevk edilir.

Posta yolu ile gelen ve gidecek eşyanın konulacağı yerler

Madde 576 - Posta yolu ile Türkiye'ye gelen eşya, Gümrük Kanununun 174 üncü maddesi hükmünce genel antrepo sayılan yerlere gümrüğün gözetimi ve posta idaresinin sorumluluğu altında konulur. Bu eşyanın buralarda bekleme süresi, taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar hükümlerine tabidir.

Bu süreler sonunda elde kalan koli veya diğer eşyanın ayrıntılı bir listesi cins, miktar ve nev'ileriyle sahiplerinin isim ve adresleri belirtilmek suretiyle, Gümrük Kanununun 177 nci maddesi uygulanmak üzere gümrük idaresine bildirilir.

Posta yolu ile yurt dışına gönderilecek ticari eşya, gümrüğün gözetimi ve posta idaresinin sorumluluğu altındaki genel antrepolara konulur. Eşya, buralarda antrepo beyannamesinin tescil tarihinden itibaren bir ay bekletilebilir. Bu sürenin geçmesi üzerine 515 inci maddeye göre işlem yapılır.

İKİNCİ AYIRIM **Posta Kolileri**

BİRİNCİ ALT AYIRIM **Giriş Hükümleri**

Kolilerin gümrüğe bildirilmesine mahsus listeler

Madde 577 - Posta kolileri gümrük işlemlerinin yapılacağı posta idarelerinde gümrüğe sıra numarası izleyen, 70 no.lu ekteki örneğe uygun liste ile birlikte bilgisayar sistemi üzerinde döküm almaksızın özet beyan tescil etmek suretiyle beyan olunur.

Listelerde aşağıda yazılı hususlar gösterilir.

- Her yılbaşından itibaren teselsül ettirilen sıra numarası,
- Kolinin çıkış ülkesi veya şehri ve çıkış numarası,
- Kolinin yollama kağıdına göre sayısı, marka ve numarası,
- Gümrük beyannamesi veya Déclaration en Douane, fatura ve menşe şahadetnamesi gibi gümrüğe gösterilmesi gereken belgelerin sayı ve türleri,

e) Kolinin geldiği yol.

Listelerin gümrüğe verilmesi

Madde 578 - Posta idareleri, gelen kolilere ait listeleri, vakit geçirmeden ve kolilerin birikmesini beklemeden düzenler ve iki nüshasını imza karşılığında gümrüğe verir. Bu listeler alınan her posta için ayrı ayrı düzenlenebileceği gibi bir günde gelen bütün koliler için tek bir liste de düzenlenebilir.

Bu listeler gümrükçe sıra numarasına göre saklanır.

Déclaration en Douane'ların liste ile birlikte verilmesi

Madde 579 - Listelerle birlikte, 577 nci maddede belirtilen belgeler gümrük idaresine verilir. Déclaration en Douane'ların ve kolilerin üzerinde girdikleri listeden aldıkları sıra numarası da gösterilir.

Déclaration en Douane olmadan gelen koliler posta idaresince gümrük beyannamesi veya Déclaration en Douane düzenlenerek gümrük idaresine verilir.

Kolilerin serbest dolaşıma giriş rejimi bakımından ayrımı

Madde 580 - Posta idaresince verilen listeler ekleriyle birlikte, bunlarda yazılı kolilerin muayenesinde, tahakkuklarının yapılmasında ve ticari nitelikte olmayanların ayrımında göz önünde tutulmak üzere muayene memurlarına havale edilir.

Muayene memurları kendilerine havale edilen listelerde gösterilen kolilerdeki eşyayı inceleyerek, ticari ve ticari olmayan eşyayı ayırır.

Posta idaresince yapılacak bildiri

Madde 581 - Gümrüklerce ticari nitelikteki eşya için iki nüsha ayrıntılı liste düzenlenir ve bu listenin bir nüshası imza karşılığında posta idaresine verilir. Diğer nüshası bir sıra numarası altında saklanır.

Posta idaresi bu listeye dayanarak koli alıcısına, adına gönderilen eşyanın giriş işlemlerinin yapılabilmesi için en kısa zamanda gümrüğe başvurulması gerektiğini bir haber kağıdı ile bildirir.

580 inci madde hükmüne göre yapılacak ayırım sonucunda serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine tabi tutulmayacak eşya için ikinci fıkraya göre koli alıcısına tebligat yapılmaksızın, muayene ve tahakkuk işlemleri yapılır.

Ticari nitelikteki eşyanın beyanı

Madde 582 -Posta yolu ile gelen ticari nitelikteki eşya ile bu durumu gümrükçe saptananlar, sahipleri tarafından beyanname ile gümrüğe beyan olunur.

Ancak gazete, kitap, broşür ile periyodik dergiler için yapılacak gümrük işlemleri Müsteşarlıkça belirlenir.

Keza dahilde işleme, geçici ithalat ve geri gelen eşya rejiminden faydalanmak üzere posta yolu ile gelen eşya için ilgili rejim hükümleri uygulanarak işlem yapılır.

Ticari nitelikte olmayan eşyanın beyanı

Madde 583 - Posta yolu ile gelen ve ticari nitelikte olmayan hediye, numunelik, zat ve aile ihtiyaçlarını karşılayan ve benzeri eşya için, Déclaration en Douane'lar gümrükçe beyanname olarak kabul edilir ve bunlara ilişkin özet beyan kayıtları sistem üzerinden ilgili gümrük memuru tarafından kapatılır.

Ticari nitelikte olmayan eşyanın kıymeti

Madde 584 - Ticari nitelikte olmayan eşyanın Déclaration en Douane'larında yazılı değerleri, gümrükçe uygun bulunduğu takdirde, aynen kabul olunur. Uygun görülmeyenler ile Déclaration en Douane'larında kıymeti gösterilmeyen eşya için, Gümrük Kanununun İkinci Kısımının Eşyanın Gümrük Kıymeti başlıklı Üçüncü Bölüm maddeleri hükmü uyarınca tespit edilecek kıymetleri vergi tahakkukuna esas tutulur.

Muayene

Madde 585 - Muayene memurları muayenesine gerek görülen kolileri, bunları muhafaza ile görevli posta idaresi memurlarının önünde muayene eder.

Ticari nitelikte olup gümrük beyannamesi verilmiş eşyanın muayenesi 179 ila 193 üncü madde hükümleri uyarınca; ticari nitelikte olmayan ve 167 nci maddede belirtilen beyan formu veya Déclaration en Douane kapsamı eşyanın muayenesi ise, örnekleme yöntemi ile yapılır.

Muayene sırasında kolilerin içinden çıkan fatura ve menşe ahadetnamesi gibi belgeler gümrükçe alınarak muayene, tespit ve tahakkukta dikkate alınmak üzere, beyannamesine eklenir.

Gümrük işlemlerinin tamamlanması ve kolinin teslimi

Madde 586 - Gümrüklerde her türlü işlemi bitirilmif olan kolilerin alıcılarından, alınması gereken ve gümrükçe tespit olunan vergiler, veznesi bulunduğu takdirde gümrük idaresi tarafından tahsil olunur ve karşılığında 'Vezne Alındısı' verilir.

Aynı zamanda, kolinin gümrükle ilişiği kalmadığına dair 71 no.lu ekte yer alan bir Teslim Kağıdı da düzenlenir ve kolinin teslimini geciktiren durumlar olmuş ise, teslim kağıdında gecikme tarih ve sebepleri gösterilir.

Gümrük bulunmayan bir yer varışlı kolilerin tahakkuk ettirilen vergileri 587 nci madde hükmüne göre posta idaresince tahsil olunur.

Posta idaresi, gümrük vezne alındısını gördükten sonra tesellüm kağıdına imza alarak koliyi alıcısına teslim eder.

Posta idaresince tahsil olunacak vergiler

Madde 587 - Posta gümrük işlemleri yapılan, fakat gümrük veznesi bulunmayan posta idarelerinde kolilere ait tahakkuk ettirilmiş vergiler posta idaresi tarafından tahsil edilir.

Bu gibi yerlerde, muayeneden sonra her koli için tahakkuk ettirilen vergilerin ayrıntısı, gümrük idaresince düzenlenecek bir tahakkuk belgesi ile posta idaresine bildirilir.

Posta idaresi gümrük adına tahsil ettiği paraları en geç bir hafta içinde, tahakkuk belgelerine dayanan bir liste ile gümrük veznesine alındı karşılığında öder.

İKİNCİ ALT AYIRIM İhracat Hükümleri

Posta kolilerinin ihracat işlemleri

Madde 588 - Gerek kesin olarak gerek geçici ihracat işlemlerine tabi tutularak yurt dışına posta yolu ile gönderilecek ticari ve gayri ticari nitelikteki eşya posta idaresi tarafından kabul edilir. Bu eşya gümrük idaresinin gözetim ve denetimi altındadır.

Yurt dışına posta yoluyla gönderilecek ticari nitelikteki eşya ihracat rejimi kapsamında gümrük beyannamesi ile beyan olunur ve bu rejim çerçevesinde işlemleri tamamlanır.

Yurt dışına gönderilen posta kolilerinin muayenesi

Madde 589 - Fiziki muayeneye tabi tutulacak koliler posta idaresine bildirilir ve muayeneye hazır bulundurulması istenir. Fiziki muayene için ayrılan koliler gümrük ve posta memurları tarafından birlikte muayene edilir. Diğer eşyanın gümrük işlemleri belge üzerinden yürütülür.

Mahrecine yollanacak koliler

Madde 590 - Yurt dışından posta yolu ile gelip listeleri gümrük idaresine verilen kolilerden, süresi içinde alıcıları tarafından alınmayanlar veya diğer sebeplerden dolayı posta idaresince geri gönderilmesi gerekenler, posta idaresince ayrıntılı bir yazı ile gümrüğe bildirilir. Gümrük idaresi, posta memuru ile birlikte bu gibi kolileri muayene ederek Déclaration en Douane ve diğer belgeleriyle karşılaştırır. Şüpheli bir durum tespit edilmediği takdirde bunların kayıtları kapatılır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM Posta Haberleşme Gönderileri

Türkiye Gümrük Bölgesine gelen posta haberleşme gönderilerinin ayrılması ve liste ile bildirilmesi

Madde 591 - Değer konulmuş olanlar dahil olmak üzere yeşil etiketli mektuplar, yeşil etiketli diğer posta haberleşme gönderileri, küçük paket veya küçük koliler ile basılmış kağıtları kapsayan çantalar posta idaresince açılır ve vergiye tabi olanlar ile olmayanlar ayrılır.

Vergiye tabi olan posta haberleşme gönderileri, posta idaresince düzenlenen liste ile birlikte bilgisayar sistemi üzerinde döküm almaksızın özet beyan tescil edilmesi suretiyle gümrük idaresine beyan edilir.

Muayene ve vergilerin tahakkuku

Madde 592 - Küçük koliler dahil olmak üzere listeleri verilen posta haberleşme gönderileri muayene ve tahakkuku yapacak olan muayene memuruna havale edilir.

Muayene memuru, yapacağı kontrol ve inceleme sonunda, ticari nitelikte gördüğü eşyayı kapsayan gönderileri ayırarak 582 nci madde hükmü gereğince yazılı beyanda bulunmalarını sağlamak için ilgililerine posta idaresi aracılığı ile tebligat yaptırır.

Ticari nitelikte bulunmayan eşyanın işlemleri 583 üncü maddedeki esaslara göre tamamlanır.

Posta idaresi gümrüğe ait tahsil ettiği vergileri 587 nci maddede belirtilen şekilde gümrük veznesine yatırır.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM Ortak Hükümler ve Ceza

Posta eşyasının başka bir gümrük idaresine sevk edilmesi

Madde 593 - Mektup postası dışında kalan eşyanın başka bir gümrük idaresine sevk edilmek istenilmesi halinde, eşya transit rejimi hükümleri çerçevesinde sevk edilir. Bu durumda, her araç için ayrı bir transit beyannamesi düzenlenir. Posta çuvalları mühürlü ise ayrıca taşıt aracı mühürlenmez.

Söz konusu eşyanın aynı il içerisindeki havalimanından Posta İşleme Merkezine Posta Teslim Bordrosu (CN-38 veya CN-41) ile posta idaresinin sorumluluğu altında sevk edilmesi mümkündür.

Posta gönderilerinin konulacağı yerler ve posta idaresinin sorumluluğu ve yükümlülüğü

Madde 594 – Yurt dışından gelen koliler ve posta haberleşme gönderilerinin konulduğu yerler, Gümrük Kanununun 174 üncü maddesine göre genel antrepo sayılır ve bu yerler posta idaresinin sorumluluğu ve gümrük idaresinin gözetim ve denetimi altında bulunur.

Gümrük işlemleri için gerekli ölçü aletlerini ve tahlil ve teknik cihaz ve maddelerini, görevli gümrük memurlarının çalışmalarına elverişli büro ve mefruşatını, telefonunu, aydınlatma ve ısıtma ihtiyaçlarını, posta idaresi herhangi bir bedel karşılığında olmaksızın sağlamakla yükümlüdür.

Posta yoluyla yurt dışına gönderilen ve oralardan gelen posta gönderilerinin gümrük denetleme, muayene ve diğer gümrük işlemleri dolayısıyla devamlı olarak posta gümrüklerinde görev alan veya geçici olarak bu gibi hizmetleri yapan gümrük memurlarının Gümrük Kanununun 222 nci maddesine göre tespit edilen kanuni saatler dışında yaptıkları fazla çalışma ücreti aynı Kanunun 221 inci maddesi gereğince posta idaresince ödenir.

İnceleme veya tahlil için eşyanın posta idaresinden alınması

Madde 595 - Gümrük işlemlerinin sonuçlandırılabilmesi için, posta gönderilerinin başka bir merciin inceleme ve tahliline gümrükçe lüzum gösterildiği takdirde, bu işlerin yerinde yaptırılması esastır. Ancak, zaruri hallerde kapsamı gümrük ve posta idaresi memurları tarafından birlikte tespit olunarak, gümrüğün yetkili memurunun vereceği, durumu belirtir 72 no.lu ekte yer alan örneğe uygun imzalı bir alındı karşılığında eşya, posta idaresinden geçici olarak alınabilir. İş bittiğinde bu eşya geciktirilmeksizin posta idaresine verilir. Posta idaresi bu alındıyı iade eder.

Muayenede eksik çıkan eşya

Madde 596 - Posta gönderilerinin muayenesinde eksiklik bulunduğu takdirde durum, gümrük muayene ve posta idaresi memurları tarafından birlikte düzenlenecek iki nüsha tutanakla tespit olunur. Bu tutanaklardan bir nüshası posta idaresinde, diğeri gümrükte kalır. Kovuşturma ve soruşturmayı gerektirir bir durum tespit edildiği takdirde, gümrük idaresince gerekli inceleme ve soruşturma yapılır.

Muayenede rastlanacak ithali yasak maddeler

Madde 597 - Posta yolu ile ithal olunmak istenen maddeler arasında, gümrük ve posta mevzuatı ile diğer mevzuata göre ithali yasak eşya bulunduğu takdirde, ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Müsaderesi veya imhası gereken hallerde, gereği yerine getirilip durum iki nüsha tutanakla tespit edilir.

Bu tutanakların bir nüshası posta idaresine verilir, diğeri gümrük idaresinde saklanır.

Serbest dolaşıma girişteki cezalar

Madde 598 - Posta yolu ile gelen ve ticari nitelikte olmayan eşyanın muayenesi sonunda, Déclaration en Douane'ları ile muayene ve tahakkuk arasında fark olursa bu farklardan dolayı ceza aranmaz.

Ticari nitelikte olan eşyanın, beyanı ile muayene ve denetleme sonunda, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi hükümlerine göre tespit edilecek fark ve aykırılıklardan dolayı, aynı madde ve 189 ila 192 nci madde hükümleri esas alınarak işlem yapılır.

Tespit edilen farklılık ve aykırılık 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerinin uygulanmasını gerektiriyorsa, buna göre işlem yapılır.

Ancak gümrüğe terk edilen eşya için para cezası aranmaz.

İhracatta ceza

Madde 599 - Posta yolu ile gönderilen ticari nitelikte olmayan eşyanın, Déclaration en Douane'ları ile muayene ve kontrol sonucunda tespit edilen farklılıklardan dolayı ceza aranmaz.

İhracatta ticari eşyanın beyanı ile muayenesi arasında farklılık bulunması halinde 516 nci madde uyarınca işlem yapılır

İKİNCİ BÖLÜM Yakıt ve Kumanyalara İlişkin Gümrük İşlemleri

Deniz ve hava taşıtlarına yakıt ve kumanya verilmesi

Madde 600 - Geçici depolama yeri veya antrepoda bulunan ve henüz serbest dolaşıma girmemiş olan farklı renkteki yakıt ve yağlar ile mürettebat ve yolcuların yiyecek, içecek, sigara ve alkollü içkiler de dahil olmak üzere kumanyaları transit rejimi hükümlerine göre deniz ve hava taşıtlarına verilir. Serbest dolaşımda bulunan yakıt, yağ ve kumanyaların Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan deniz ve hava taşıtlarına verilmesi ihracat hükmündedir.

Geçici depolama yeri veya antrepodan verilecek henüz serbest dolaşıma girmemiş yakıt, yağlayıcı madde ve kumanyalardan gümrük vergileri aranmaz. Ancak, Türk bandıralı deniz ve hava taşıtlarının bu hükümden yararlanabilmesi için aldıkları söz konusu eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkacakları limandan itibaren tüketmeleri veya kullanmaları gerekir.

Yakıt ve kumanya talebi

Madde 601 – Deniz ve hava taşıtı kaptanları, acenteleri, bunker veya liman bayileri, taşıtın gideceği yer ve talep ettiği yakıt miktarını yazılı olarak gümrük idaresine bildirir. Bu talebin kaptan ve işletme dışındaki kişiler tarafından yapılması halinde, kaptan veya işletme tarafından talep edilen yakıt siparişine dair belge aranır.

Aynı şekilde kaptanlar, gemi acenteleri ve kumanyacılık firmaları geminin gideceği yer ve gemiye verilecek kumanyanın cins ve miktarını belirtir şekilde düzenleyecekleri kumanya listelerini gümrük idaresine bildirir.

Şüphe veya ihbar olmadıkça, yakıt, yağ ve kumanya fiziki muayeneye tabi tutulmaz ve sadece gümrük idaresinin gözetimi altında gemiye yüklenir.

Gümrüklerde doğrudan işlem takip edebilecek bunker ve liman bayileri

Madde 602 - Bunker veya liman bayilerinin gümrük idaresine doğrudan başvurarak, gemiye verilecek yağ ve yakıtla ilişkin beyanname (Basitleştirilmiş Usul ile gerçekleştirilen işlemler hariç) tescil ettirebilmeleri için, bu firmaların;

- a) Anonim veya limited şirket olması,
- b) Ödenmiş sermayelerinin asgari 50 milyar Türk Lirası olması,
- c) Firmanın mülkiyetinde bir adet 200 DWT (Deadweight Ton) kapasitede deniz akaryakıt tankerinin bulunması veya 80.000 ABD doları tutarı toplu (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile "götürü" ibaresi "toplu" olarak değiştirilmiştir) teminat verilmesi,
- d) Yönetim kurulu üyeleri ile şirket sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olanların affa uğramış olsalar dahi, hırsızlık, emniyeti suistimal, dolandırıcılık, yalan yere şahadet, yalan yere yemin, suç tasnii, iftira, irtikap, rüşvet, ihtilas cürümlerinden biri dolayısıyla hapis cezası veya 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna muhalefetten mahkum olmamaları,

Gerekir.

Yukarıdaki sayılan hususları ispat eden belgeler ve götürü teminat ile birlikte, 73 no.lu ekte yer alan taahhünameyi doldurarak ilgili gümrüğe ibraz eden firmalar; gemilere yağ ve yakıt verilmesine ilişkin işlemleri yürütebilir. Bu firmaların gemilere yağ ve yakıt verilmesine ilişkin her başvurularında ilgili kaptan veya gemi acentesinin talep veya izin yazısını gümrük idaresine ibrazı şarttır. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Türk bandıralı gemilerde yakıt ve kumanya defteri tutulması

Madde 603 - Türkiye Gümrük Bölgesi dışına sefer yapan Türk bandıralı gemilerde, 74 no.lu ekte yer alan örneğe uygun yakıt ve kumanya defteri tutulur.

Bu defterin sayfaları gümrük idaresince önceden tespit edilerek onanır. Bu deftere yakıt ve kumanyanın cinsi, nev'i ve miktarı ve beyanname ile faturanın numara ve tarihi, yazılarak alt kısmı gümrük idaresince resmi mühürle mühürlenir ve imza edilir.

Türk bandıralı gemilerin yabancı limanlardan tedarik ettikleri yakıt ve kumanyaların beyanı

Madde 604 - Türk bandıralı gemilerin yabancı limanlardan gelişlerinde, yakıt ve kumanyaları için bir liste düzenlenerek ilk uğrayacakları Türk limanında bu liste geminin kontrolünü yapacak gümrük memuruna verilir.

Bu listede,

- a) Yabancı limanlardan alınmış olan kumanyanın cins, nev'i ve miktarı ile sefer sırasında tüketilen miktarı,

b) Evvelce Türkiye’de, serbest dolaşımda olan maddelerden veya geçici depolama yerleri ve antrepolardan tedarik edilen yakıt ve kumanyaların cins, nev’i ve miktarı ve bunlar için evvelce verilmiş olan transit veya ihracat beyannamelerinin numara ve tarihi, gümrük idaresi ve sefer sırasında tüketilen miktarları,

Yer alır.

Uygulanacak işlemler

Madde 605 - İlgili memurlar, kendilerine verilen listeyi, yakıt ve kumanya defteri ile karşılaştırarak, beyan edilen miktarın defter kayıtlarına uygunluğunu inceler.

Geminin kabotaja gireceğinin beyan edilmesi halinde, bu gemiye ilişkin yakıt ve kumanya listesini alan gümrük idaresi yurt dışından veya Türkiye’deki geçici depolama yerleri ve antrepolardan tedarik edilen kısma ait vergileri 606 ncı maddedeki esaslara göre hesaplayarak tahsil eder.

Ancak, kabotajın varış gümrüğünde sonuçlandırılacağı bildirilmesi halinde yakıt ve kumanyaların tespiti yapılarak varış gümrüğüne bildirilir. Varış gümrüğüne, kabotajda tüketilen yakıt ve kumanyanın miktarı tespit edilerek sadece bu kısmın vergileri alınır.

Serbest dolaşımda bulunmayan yakıt ve kumanyaların gemilerden indirilerek ithal edilmek istenmesi halinde serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre işlem yapılır.

Yakıt miktarlarının tespiti

Madde 606 – Kabotaja girecek gemilerin yabancı limanlardan aldıkları yakıtların miktarı gemilerin seyir jurnallerinde ve devriçark defterinde gösterildiğinden seyir jurnaline göre alınan miktar ile, seyir jurnali ve devriçark defterine göre sarf edilen miktar arasındaki fark bulunarak vergiye esas tutulacak miktar tespit olunur.

Seferin devamı sayılabilecek haller

Madde 607 - Türkiye Gümrük Bölgesi dışına sefer yapan Türk bandıralı gemilerden düzenli seferli olanlarının, yabancı ülkelere yaptıkları seferden son Türk limanına dönerek, tekrar dış sefere çıkmaları halinde, bu limandaki bekleme süreleri yabancı ülkelere yapılan seferin devamı sayılır.

Yurt dışı seferden dönen gemilerin Türk limanlarında yüklerinin tamamını boşalttıktan sonra diğer Türk limanlarına ihraç yükünü almak üzere boş veya kısmen ihraç yükü olarak hareket etmeleri hali de dış seferin devamı sayılır.

Kabotaj hakkı ve uygulanacak işlemler

Madde 608 – ‘Kabotaj’ bir Türk limanından, aynı veya başka bir Türk limanına denizden, eşya veya yolcu taşınmasıdır.

Türk limanları arasında ve bu limanlar çevresi içinde gerek eşya ve yolcu taşımak, gerek taşıt çekmek (cer), kılavuzluk etmek ve herhangi bir suretle liman hizmetlerini yapmak 815 sayılı ve 19/4/1926 tarihli Kanunun 1 inci maddesi gereğince, yalnız Türk Bayrağını taşıyan milli gemilere özgü haklardır.

Yabancı bayrak taşıyan gemiler, Türk limanlarına ancak yabancı limanlardan aldıkları yük ve yolcuları çıkarabilir ve buralardan da yalnız yabancı limanlar için yük ve yolcu alabilir.

Serbest dolaşımda bulunan veya geçici ithalat veya dahilde işleme yoluyla yurda girmiş eşyanın, bir Türk limanından diğerine denizden taşınmasında, Müsteşarlıkça belirlenecek düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tasfiye Edilecek Eşyaya İlişkin İşlemler

Tasfiye edilecek eşya

Madde 609- Aşağıda yer alan eşya Gümrük Kanununun 178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir:

- a) Gümrük Kanununun ;
 - 1) 48 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan ve buralarda bekleme süresi dolan yolculara ait eşya;
 - 2) 50 nci maddesine göre verilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya;
 - 3) 66 ncı maddesinin 5 inci fıkrasına göre tahlilden arta kalan ve ilgilisi tarafından 1 ay içerisinde alınmayan numunelik eşya;
 - 4) 70 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre beyannamesi tescil edilen ve süresi içinde işlemleri tamamlanmayan eşya;
 - 5) 70 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre antrepoda bulunan eşya için serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescilinden sonra 30 gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya;
 - 6) 101 inci maddesine göre belirlenen süreleri dolan eşya;
 - 7) 105 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre antrepolarda yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya;
 - 8) 164 üncü maddesine göre gümrüğe terk edilen eşya;
 - 9) 174 üncü maddesine göre posta gönderileri ile gelen ve süresi içinde alıcısı veya göndericisi tarafından kabul edilmeyen eşya;
 - 10) İlgili maddelerinde yazılı süreleri dolduktan sonra beyan hak sahibine ya da Türkiye'deki temsilcisine yapılacak yazılı tebligata karşın, 60 gün içinde bulunduğu yerden kaldırılmayan gümrük gözetimi altında bulunan yerlere konulmuş transit eşyası;
 - 11) İlgili maddelerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya;
 - 12) 237 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre el konulan eşya;

b) 7/1/1932 tarih ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 20/1/1993 tarih ve 3864 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanuna Göre Kaçak ve Kaçak Zannı ile Tutulan Her Çeşit Eşya, Alet ve Taşıma Vasıtalarının Tasfiyesi Hakkındaki Kanun hükümleri uyarınca tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya.

Bu maddeye göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tespit ve tahakkuk belgeleri otuz gün içinde Tasfiye İdaresine intikal ettirilir. Tasfiye İdaresi de, tasfiyeye konu eşyayı otuz gün içinde teslim almakla mükelleftir.

Tasfiye şekli

Madde 610 - Gümrük Kanununun 177 nci maddesinde belirtilen eşya;

- a) İhale yoluyla satış suretiyle,
- b) Yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle,
- c) Perakende satılmak suretiyle,
- d) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilmek suretiyle,
- e) İmha suretiyle,

Tasfiyeye tabi tutulur.

Tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar

Madde 611 - Tasfiye işlemleri ile ilgili olarak 24/11/2000 tarihli 2000/1724 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Tüzükte yer alan usul ve esaslara göre işlem yapılır.

Beyan sahibinin hakları

Madde 612 - İthalatı yasak, sakıncalı veya kısıtlamaya tabi olan eşya hariç, Gümrük Kanununun 178 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre ihaleye çıkarılan eşyanın beyan sahibi, ihale ilanının yayımlandığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurarak söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasını isteyebilir. Talebin uygun bulunması durumunda 24/11/2000 tarihli, 2000/1724 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Tüzüğü'nün 26 ncı maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ancak, bu talebin kabulü, söz konusu eşyaya ait tüm ithalat vergileri, cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderlerin beyan sahibi tarafından üstlenilmesine bağlıdır.

Tasfiyelik hale gelmiş olmakla birlikte henüz tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenip tasfiye idaresine gönderilmemiş eşyanın beyan sahibince serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasının talep edilmesi halinde, eşya için işlemlerin önceden tescil edilmiş beyanname üzerinden ikmal edildiği durumlarda, vergilerin tahakkukunda bu talebe ilişkin dilekçenin gümrük idaresinin kayıtlarına intikal ettiği tarihteki kur esas alınarak yeni tahakkuk için bilgisayar sisteminden düzeltme nüshası çıktısı alınarak işlem yapılır.

Gümrük Kanununun 178 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre tasfiyeye tabi eşya perakende satışına karar verildikten sonra, beyan sahibi 1 inci fıkraya göre talepte bulunamaz.

Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinin (h) ve (l) alt bentleri ile 2 nci bendinde belirtilen eşya için, birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Eşya satış bedelinin dağıtımı

Madde 613 - Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinin (b), (d), (e), (f), (j) ve (k) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden;

- a) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar,
 - b) İthalat vergileri,
 - c) Satış için yapılmış masraflar,
 - d) Para cezaları,
- Ayrılarak, hak sahiplerine dağıtılır.

Satış bedeli alacakların tamamını karşılamazsa garameten paylaşır.

Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para hazineye irat kaydedilir.

Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 2 nci bendine göre satılan eşyanın satış bedelinden, 1 inci fıkra hükümlerine göre yapılan dağıtımdan sonra artan ve emanete alınan para olduğunda, bu miktar, eşya ile ilgili dava sonucuna göre hazineye irat kaydedilir veya sahibine ödenir.

Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin 1 inci fıkrasının 1 inci bendinin (a), (c), (g), (h), (l) ve (l) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinin 1 inci fıkra ile 16/5/1984 tarihli ve 3007 sayılı Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanunu hükümlerine göre dağıtımından sonra artan para, doğrudan hazineye irat kaydedilir.

DOKUZUNCU KISIM Gümrük Yükümlülüğü

BİRİNCİ BÖLÜM Gümrük Yükümlülüğünün Doğması

İthalatta gümrük yükümlülüğü

Madde 614 - İthalatta gümrük yükümlülüğü;

- a) İthalat vergilerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girmesi,
 - b) İthalat vergilerine tabi eşyanın ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali halinde,
- Doğar.

Gümrük yükümlülüğü, normal usulde yapılan beyanlarda gümrük beyannamesinin tescil tarihinde, basitleştirilmiş usulde yapılan beyanlarda basitleştirilmiş işlemlere ilişkin beyannamenin ya da gümrük idaresince kabul edilen ticari veya idari belgenin tescil edildiği ya da tescil hükmünde kayıt işleminin yapıldığı tarihte başlar.

İthalatta gümrük yükümlülüğünde yükümlü, beyan sahibidir.

Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de yükümlüdür. Birinci fıkrada belirtilen rejimlerden biri için bulunulan beyanda kullanılan veriler, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olduğu takdirde, beyanın yapılabilmesi için bu verileri veren ve bu verilerin yanlış olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler de gümrük vergilerinden sorumludur.

Eşyanın kanuna aykırı şekilde Türkiye Gümrük Bölgesine girmesi

Madde 615 - İthalat vergilerine tabi eşyanın, Gümrük Kanununa aykırı şekilde Türkiye Gümrük Bölgesine girmesi ya da bir serbest bölgede bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın, Kanuna aykırı olarak Gümrük Bölgesinin başka bir yerine gitmesi hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

Gümrük yükümlülüğü, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Kanuna aykırı olarak girişi tarihinde başlar.

Kanun hükümlerine göre ;

- a) Eşyanın kanuna aykırı olarak girişini gerçekleştiren kişiler,
- b) Eşyanın kanuna aykırı girişine iştirak eden ve girişin kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
- c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada eşyanın kanuna aykırı olarak girdiğini bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

Eşyanın kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması

Madde 616 - Gümrük gözetimi altındaki ithalat vergilerine tabi eşyanın, kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

Gümrük yükümlülüğü, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte doğar.

Kanun hükümlerine göre;

- a) Eşyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler,
- b) Bu çıkarma işine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
- c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
- d) Eşyanın geçici depolanmasında veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin kullanılmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişiler,

Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

Eşyanın kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılmış sayılacağı haller

Madde 617- 616 ncı maddede belirtilen eşya için yapılan gümrük beyanı veya aynı yasal etkiye sahip başka bir belge sunulması ve yetkili gümrük idarelerin onaylaması için bir belgenin düzenlenmesi, eşyanın gümrük statüsünü serbest dolaşımında bulunan eşya gibi değerlendirilmesine yol açabilecek yanlış niteliğe sahip ise, bu fiil, 616 ncı maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarılması hükmündedir.

Eşyanın geçici depolanması veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejim koşullarına uyulmaması

Madde 618- 616 ncı maddede belirtilen haller dışında;

- a) İthalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,
- b) Eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli yahut sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşullardan birine uyulmaması hallerinde ve bu fiillerin geçici depolanmanın veya ilgili gümrük rejiminin yanlış uygulanması sonucunu yarattığının tespit edilmesi,

Durumunda ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü başlar.

Gümrük yükümlülüğü;

- a) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükmün yerine getirilememesinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde, bu tarihte;

b) Eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya özel amaçlı kullanımı nedeniyle indirimli ya da sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin bir koşula uyulmadığının sonradan tespiti halinde, ilgili rejime tabi tutulduğu tarihte;

Başlar.

Yükümlü, ithalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişi ya da söz konusu rejime tabi tutulması için konulmuş koşullara uyması gereken kişidir.

Serbest bölgelerde bulunan eşyanın kanuna aykırı olarak tüketilmesi veya kullanılması

Madde 619 - Serbest bölgelerde bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın, Kanuna aykırı olarak tüketilmesi veya kullanılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

Eşyanın kaybolması ve bu kaybın kanıtlanamaması halinde, eşya serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış sayılır.

Gümrük yükümlülüğü, serbest bölgede bulunan eşyanın Kanuna aykırı olarak tüketildiği veya ilk kez kullanıldığı tarihte başlar.

Yükümlü, eşyayı tüketen veya kullanan, buna iştirak eden ve tüketimin veya kullanımın, Kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişilerdir.

Gümrük idarelerinin kaybolan eşyayı serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış saydığı ve dördüncü fıkranın uygulanmasına imkan bulunmadığı hallerde, eşyanın gümrük idarelerince bilinen en son kullanıcısı, gümrük vergilerini ödemekle yükümlü kişidir.

Eşyanın gümrük statüsü açısından serbest dolaşımda sayılması

Madde 620 - Eşyaya uygulanabilecek yasaklama veya kısıtlamalar ile cezai hükümler saklı kalmak üzere, 616, 617, 619 veya 620 nci maddeler uyarınca bir gümrük yükümlülüğünün doğması ve ithalat vergilerinin ödenmesi durumunda, bu eşya gümrük statüsü açısından bir beyana gerek görülmezsizin serbest dolaşımda bulunan eşya sayılır.

Zapt ve müsaderenin eşyanın gümrük statüsünü etkilemeyeceği

Madde 621 - 658 inci maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bendi uyarınca eşyanın zapt ve müsaderesi bu eşyanın gümrük statüsünü etkilemez.

Eşyanın telef olması veya kaybı

Madde 622 - 615 inci madde ile 618 inci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yükümlünün;

- Kanunun 37 ila 40 ıncı madde hükümlerine göre eşyanın yetkili bir gümrüğe sunulmasından,
- Bir serbest bölgeden Türkiye'ye eşya sokulmasından,
- Eşyanın geçici depolanmasından,
- Eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejiminin kullanılmasından,

Doğan yükümlülüklerini yerine getirememesinin eşyanın tahrip olmasının veya tekrar yerine konulamaması şeklinde kaybının, eşyanın özelliklerine bağlı bir nedenden veya beklenmeyen hal veya mücbir sebepten ya da gümrük idarelerinin izninden kaynaklandığını kanıtlaması halinde, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz.

Nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşyanın, gümrük idarelerinin izni ile ihraç veya yeniden ihraç edilmesi halinde de ithalat nedeni ile bir gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz.

Eşyanın telef olması veya kaybının kanıtlanması

Madde 623 - Eşyanın tekrar yerine konulamaz şekilde kaybı, bunun kullanılamaz hale gelmiş olmasını ifade eder. Gümrük idarelerinin izninden kaynaklanmayan hallerde, eşyanın telef olması veya kaybı, idarenin taraf olduğu mahkeme kararı ile kanıtlanır.

Ancak;

- Suçüstü şeklindeki hırsızlıklar, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile,
- Hasar, telef veya kayıp herkesçe bilinen ve duyulan başka olaylar yüzünden olmuşsa o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile,

Kanıtlanır.

Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek haller

Madde 624 - Eşyanın gümrük denetiminden yasadışı olarak çıkarılmasına teşebbüs olmaması, ilgili kişi tarafından kasten yapılmış bulunmaması ve eşyanın durumunu düzenleyen tüm gerekli işlemlerin yerine getirilmesi koşuluyla aşağıda sayılan ihmallere, 618 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen gümrük yükümlülüğü açısından, eşyanın geçici depolama faaliyeti veya tabii tutulmuş olduğu gümrük rejiminin doğru işleyişini etkilemez:

a) Süre uzatımı amacıyla başvurulduğunda, verilen sürenin uzatılması için gerekli koşullar olmasına karşın, eşyanın, gösterilen geçici depolama yerine konulması veya uygulandığı gümrük rejimi altında, gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabii tutulması için verilen sürenin aşılması,

b) Transit rejimi altındaki eşyanın varış gümrük idaresine sunulması için verilen süre aşılarak ilgili idareye sunulması,

c) Eşyanın geçici depolamaya veya gümrük antrepo rejimine tabii tutulması durumunda, elleçleme izninin verilmesi için gerekli koşulların bulunması şartıyla, gümrük idarelerinden önceden izin alınmaksızın eşyanın elleçleme işlemine tabii tutulması,

d) Eşyanın geçici ithalat rejimine tabii tutulması durumunda, önceden bu kullanıma izin verilmesi için gerekli şartların olması koşuluyla, eşyanın izin belgesinde gösterilenden farklı bir şekilde kullanılması,

e) Eşyanın geçici depolama veya bir gümrük rejimine tabii tutulması durumunda, gümrük idarelerinin isteği üzerine arz edilebilecek durumda olması şartıyla; izin belgesinde gösterilenden farklı şekillerde ve yerlerde bulunması,

f) Eşyanın geçici depolama veya bir gümrük rejimine tabii tutulması durumunda, gerekli işlemler yapılmadan Türkiye gümrük bölgesinden çıkarılması veya serbest bölgeye konulması,

g) Eşyanın nihai kullanımı nedeniyle, indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak işlem görmesi durumunda, amaçlanan kullanıma tabii tutulmadan önce, eşyanın devreden stok kayıtlarında olması ve devredilenin söz konusu eşyanın izin hak sahibi olması şartıyla eşyanın gümrük idarelerine bildirilmeden devredilmesi,

Gümrük yükümlülüğünü etkilemeyecek hallerin kanıtlanması

Madde 625 - Yükümlü 624 üncü maddede gösterilen şartları ispat edemediği takdirde, 618 inci maddenin 1 inci fıkrası uyarınca bir gümrük yükümlülüğü doğar.

Cezai hükümlerin uygulanması

Madde 626 - 624 üncü maddede belirtilen ihmallere bir gümrük yükümlülüğüne yol açmaması, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde söz konusu gümrük rejimi altında düzenlenen izin belgelerinin geri alınmasını veya iptalini engellemez.

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Kabul edilebilir kayıplar

Madde 627 - 622 nci maddenin uygulanmasında, gümrük idareleri, ilgili kişinin isteği üzerine, ortaya çıkan kayıpların sadece eşyanın mahiyetinden kaynaklandığı ve ilgili kişinin ihmalden ya da hileli işlemlerden kaynaklanmadığını gösterilebildiği durumlarda, kayıp miktarını dikkate alır.

Birinci fıkradaki ihmal ya da hileli işler deyimi; nakliye, depolama, elleçleme, söz konusu eşyanın işlenmesi veya değerlendirilmesine ilişkin, mevzuat hükümlerinin uygulanmasındaki bir savsaklama anlamına gelir.

Gümrük idaresince kabul edilebilir kaybın tespiti

Madde 628 - Gümrük idareleri, eşyanın mahiyeti gereği uğradığı önlenmesi imkansız kaybın başka bir açıklaması olmadığına kanaat getirmesi halinde yükümlünün ispat zorunluluğunu kaldırabilir.

Atık ve artıklar

Madde 629 - Özel amaçlı kullanım nedeni ile indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak ithal edilen eşya için 622 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca, bir gümrük yükümlülüğünün doğmadığının kabulü halinde, söz konusu fıkrada belirtilen tahribattan kaynaklanan atık ve artıklar serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

Özel amaçlı nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşya için 616 ve 618 inci maddeler uyarınca, gümrük vergileri tahakkuk ettiğinde, serbest dolaşıma giriş sırasında ödenen gümrük vergileri tutarı, tahakkuk eden gümrük vergileri tutarından indirilir. Bu

hüküm, gerektiğinde bu tür eşyanın tahribi sonucu kalan atık ve artıklar için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda da uygulanır.

İhracat vergilerine tabi eşya

Madde 630 - İhracat vergilerine tabi eşyanın bir gümrük beyannamesi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

Gümrük yükümlülüğü, normal usulde yapılan beyanlarda gümrük beyannamesinin tescil tarihinde, basitleştirilmiş usulde yapılan beyanlarda basitleştirilmiş işlemlere ilişkin beyannamenin ya da faturanın tescil edildiği ya da tescil hükmünde olan kayıt işleminin yapıldığı tarihte başlar.

Gümrük beyanında bulunulmaksızın eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılması

Madde 631 - İhracat vergilerine tabi eşyanın gümrük beyanında bulunulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkartılması halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

Gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın fiilen Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihte başlar.

Söz konusu eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkararak, bu fiile iştirak eden, beyanda bulunulması gerektiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde bulunmayan kişiler, gümrük vergilerinden sorumludur.

İhracat vergilerinden tam ve kısmi muafiyete tabi eşya

Madde 632 - Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak çıkmasına ilişkin hükümlere uyulmaması halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

İhracat vergilerinin tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilmesine izin verilen eşyanın gümrük yükümlülüğü, izin verilen yerden başka bir varış yerine ulaştığı tarihte başlar.

Gümrük idarelerinin ikinci fıkrada belirtilen tarihi tespit edememesi halinde, eşyanın söz konusu muafiyete hak kazanmasına ilişkin hükümlere uyulduğunu kanıtlayan bir belgenin ibrazı için rejim hak sahibine süre verilir. Söz konusu belgenin ibraz edilememesi halinde, verilen sürenin bittiği tarihte gümrük yükümlülüğü doğar.

İthal ve ihracı yasaklama veya kısıtlamaya tabi eşyanın gümrük yükümlülüğü

Madde 633 - İthal ve ihracı yasaklama veya kısıtlamaya tabi eşya için de Kanunun 181 ilâ 185 ve 188 ila 190 ıncı maddelerinde belirtilen gümrük yükümlülüğü doğar.

Ancak, sahte paralar ile tıbbi ve bilimsel amaçlı kullanımları nedeniyle yetkili idareler tarafından sıkı bir şekilde denetlenen ekonomik dolaşıma girmeyen narkotik uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine kanuna aykırı olarak girmesi halinde, kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından, gümrük yükümlülüğü doğmaz. Bununla birlikte, cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, gümrük vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların gümrük yükümlülüğünün varlığına bağlı olması hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılır.

Müşterek ve müteselsil sorumluluk

Madde 634 - Aynı gümrük vergilerinin ödenmesinden birden çok yükümlünün sorumlu olduğu hallerde, bunlar söz konusu vergilerin ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı haller

Madde 635 - Gümrük Kanunu ile konulmuş aksine hükümler ve ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir eşyaya uygulanacak ithalat veya ihracat vergileri tutarı, bu eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenir.

Gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde, ilgili eşyaya ilişkin vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarının uygulanması için dikkate alınacak tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir gümrük yükümlülüğü doğduğu sonucuna vardıkları tarihtir.

Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin gümrük yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte doğduğunu tespit etmelerine imkân vermesi halinde, eşyanın ithalat veya ihracat vergileri tutarı, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün doğduğunun anlaşıldığı en eski tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak tespit edilir.

Dahilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan üçüncü ülkelerden gelen eşyaya ilişkin ithalat vergileri yükümlülüğü

Madde 636- Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihli tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması halinde, ithalata ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğar.

Bu halde gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın ihracına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresi tarafından tescil edildiği tarihte başlar.

Yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına beyanda bulunan kişi de yükümlüdür.

Dahilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır.

Geri gelen eşyanın gümrük yükümlülüğü

Madde 637 - Dahilde işleme rejiminin uygulanmasından sonra anlaşmalara taraf olmayan ülkelere ihraç edilip, daha sonra geri gelen ve bünyelerinde serbest dolaşımda olmayan eşya içeren işlem görmüş ürünler için de gümrük yükümlülüğü doğar.

Bu gibi hallerde, eşyanın ihraç tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir ve kanunen alınması gereken ithalat vergileri tutarı, dahilde işleme rejimi hükümlerine göre belirlenir.

Gecikme faizi

Madde 638 - Gümrük yükümlülüğünün doğmasından sonra yükümlü tarafından gümrük vergileri için itiraz edilerek ihtilaf yaratılıp idari yargı mercilerine başvurulması ve yargı kararlarının kısmen ya da tamamen idare lehine kesinleşmesi durumunda;

a) Vergi tahakkukunun beyanname üzerinde tebliğ edilmesi halinde yükümlünün itirazı olduğuna dair düştüğü şerh tarihi,

b) Düzeltme talebinde bulunulması halinde, söz konusu talebin gümrük idaresinin kaydına girdiği tarih,

c) Düzeltme talebinde bulunulmadan itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin gümrük başmüdürlüğünün kaydına girdiği tarih,

İle gümrük vergilerinin kesinleştiği tarih arasındaki süre için kesinleşen kısma 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Gümrük Vergilerinin Tahakkuku, Tebliği ve Ödenmesi

Gümrük vergileri tahakkukunu izleme defteri

Madde 639 – Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde 75 no.lu ekte yer alan örneğe uygun Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri tutulur. Bilgisayar sistemi tarafından hesaplanan gümrük vergilerine ait bilgilerin bilgisayar çıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Ancak;

a) Geçici bir dampinge karşı vergi veya sübvansiyona konu eşya için telafi edici vergi uygulandığı,

b) Kanunen alınması gereken vergi tutarının, bir bağlayıcı tarife ve menşe bilgisine istinaden belirlenen tutarlardan yüksek olduğu,

c) Vergi tutarının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı,

Hallerde, hesaplanan vergiler bu deftere kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir.

Vergilerin tahakkuk ettirileceği zaman

Madde 640 – Kesin vergi tahakkukları, eşyanın ağırlık, cins, nev'i, menşei ve kıymeti gibi vergilendirme unsurları dikkate alınarak; eşyanın muayene edilmesi halinde muayene sonuçları, muayene edilmemesi halinde beyannameye yer alan bilgiler üzerinden yapılır.

Gerekli teminatın sağlanması şartıyla, belirli aralıklarla ve aynı kişiye teslim edilen aynı cins eşyanın gümrük vergileri 30 günü geçmeyecek şekilde belirlenecek bir süre içinde tahakkuk ettirilerek Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilebilir.

Tahakkuk ettirilen vergilerin tebliği

Madde 641 - Tahakkuk ettirilen gümrük vergileri beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinde yükümlüye tebliğ edilir.

Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer.

Eksik alınan vergilerin tebliği

Madde 642 - Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 641 inci maddenin birinci fıkrasında belirtildiği şekilde beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinde yükümlüye tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebligat, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde 76 no.lu ekte yer alan örnekle yapılır.

Şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zaman aşımını durdurur.

Gümrük vergileri alacakları, ceza uygulanmasını gerektiren bir fiil ile ilgili olduğu ve suçun zaman aşımı daha uzun bulunduğu takdirde, bu alacaklar Türk Ceza Kanununun dava ve ceza zaman aşımını hakkındaki süreler içerisinde kovuşturulup tahsil edilir.

Vergi tahakkukunun kesinleşmesi

Madde 643- Verginin tahakkukunun kesinleşmesi, verginin, idare açısından tahsil edilebilir, yükümlü açısından ise ödenmesi gereken aşamaya gelmesini ifade eder.

Hiç alınmadığı ya da noksan alındığı gerekçesiyle idarece hesaplanan ve yükümlüye tebliğ edilen vergiler;

a) Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde işlemi yapan gümrük müdürlüğüne düzeltme talebinde, 7 gün içinde işlemi yapan gümrük müdürlüğünün bağlı bulunduğu gümrükler başmüdürlüğüne itirazda bulunulmadığı,

b) Düzeltme talebi üzerine gümrük müdürlüğünce verilen red kararlarına karşı 7 gün içinde gümrükler başmüdürlüğüne itirazda bulunulmadığı,

c) İtiraz üzerine gümrükler başmüdürlüğünce verilen red kararlarına karşı süresi içinde vergi mahkemesinde dava açılmadığı,

d) Vergi mahkemesinde dava açılan durumlarda mahkemece idare lehine karar verildiği,

Takdirde kesinleşir.

Verginin tahakkuku; birinci fıkranın (d) bendinde, yargı kararları üzerine idarece yükümlüye tebligat yapıldığı tarihte, diğer hallerde ise sürelerin bittiği tarihte kesinleşir.

Muayene ve tahakkuktan sorumluluk

Madde 644 - Muayene memurları yaptıkları muayeneden, gümrük vergilerinin tahakkukundan ya da muafiyet hükümlerinin uygulanmasından, duruma göre tek başlarına veya müteselsilen sorumludur.

İkinci muayeneyi yapan veya beyannameyi kontrol edenler de aynı şekilde sorumludur.

Zamanaşımına uğrayan vergilerin sebep olanlardan tahsili

Madde 645 - Gerek tahakkuk ve gerek tahsil zaman aşımına uğrayan vergiler yükümlüsüne tebliğ edilir. Yükümlü tarafından zaman aşımı def'i ileri sürülerek ödeme yapılmazsa bu vergiler tahakkuk zaman aşımına uğrayanlarda vergi tahakkukunu yanlış yapan muayene memuruna, tahsil zaman aşımına uğrayanlar ise, zaman aşımına sebebiyet veren amir veya memurlara ödettirilir.

Hiç alınmayan veya noksan alınan vergilerin ödeme süreleri

Madde 646 - Eşyanın teslimini düzenleyen Gümrük Kanununun 69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren on gün içinde ödenmesi zorunludur.

Bununla birlikte, bu sürelerin bittiği tarihten itibaren ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması koşuluyla bu süre 30 gün daha uzatılabilir. Bu süre uzatımı bir beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı oranında faiz alınır.

İdarenin yürüttüğü işlemlerin gecikmesi nedeniyle veya adli mercilerce ya da eşyanın ithaline veya ihracına ilişkin olarak resmi mercilerce yürütülen herhangi bir işlem nedeniyle geçecek süreler ödeme süresini durdurur.

Hiç alınmayan veya noksan alınan vergiler hakkında da, 638 ve 643 üncü maddeler uygulanır.

Yükümlü, vergi tutarının tamamını veya bir kısmını verilen sürenin bitimini beklemeksizin ödeyebilir.

Verginin ertelenmesi

Madde 647 - Ödeme aşamasına gelmiş ancak henüz ödenmemiş gümrük vergileri ile yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergilerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre ertelenmesine ilişkin talepler Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) yapılır.

Ertelemeye ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Ancak, basitleştirilmiş usule göre tescil edilen bir beyannamede eksik bulunan bilgi veya belgenin tamamlanması için gümrük idaresi tarafından verilen süre içinde bu eksikliklerin tamamlanmaması halinde, Gümrük Kanununun 196 ncı maddesi hükümleri uygulanmaz.

Vergilerin ödenmesi

Madde 648 - Gümrük vergileri Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre yapılır.

Gümrük vergileri, yetki verilen bankalar aracılığıyla da tahsil edilebilir.

Vergilerin ve para cezalarının takibi ve zamaşımı

Madde 649 - Süresi içinde ödenmeyen gümrük vergileri ve gerek bu vergilere ait gerekse Gümrük Kanunu hükümlerine göre kesinleşmiş para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda yazılı zamaşımı hükümlerine tabi olup yine bu Kanun hükümlerine göre idarece takip edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teminat

Genel hükümler

Madde 650 - Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük idarelerinin gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesini gerekli görmeleri halinde, bu teminat yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir.

Gümrük idareleri, teminat vermesi istenen kişinin yerine başka bir kişinin de teminat vermesini kabul edebilir.

Toplu ve götürü teminat

Madde 651- Bir kişinin bir gümrük idaresine 'her türlü gümrük işlemlerine ilişkin' vermiş olduğu teminat, o kişinin o gümrük idaresindeki bütün gümrük işlemleri için kullanılır.

Takip edilebilir olması halinde söz konusu teminat diğer gümrük idarelerinde de geçerlidir.

Toplu teminatın takibi 39 no.lu ekte yer alan örneğe uygun defter üzerinden yapılır. Bu defter, aynı ekte yer alan Kullanım Talimatına göre tutulur.

Gümrük yükümlülüğü gerektiren veya gerektirebilecek birden fazla işlem için Müsteşarlıkça belirlenecek şartları taşıyanların talebi üzerine, gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan her biri için ayrı ayrı teminat verilmesi yerine tüm işlemleri kapsayacak götürü teminat verilebilir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Götürü teminat sisteminden, A ve B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statüsüne sahip olan yükümlüler ile Müsteşarlıkça belirlenen şartları taşıyan antrepo işleticileri yararlanabilir.²³

Götürü teminat, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun eki (I) sayılı listede yer alan eşyanın ithaliyle ilgili Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, gümrük rejimlerine ilişkin tüm kamu alacakları için geçerlidir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Götürü teminat sisteminden yararlanabilme koşulları ve sistemin işleyişine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Teminat tutarı

Madde 652 - Teminat tutarı, gümrük yükümlülüğü gerektiren veya gerektirebilecek birden fazla işlem için teminata konu gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk ettirilen veya ettirilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarına eşit düzeyde saptanır.

Zaman içinde değişkenlik gösteren gümrük vergileri için verilen toplu teminat tutarları, söz konusu gümrük vergilerini her zaman karşılayabilecek biçimde belirlenir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilecek teminat tutarı bir önceki yılda gümrük işlemleri nedeniyle teminat konusu olan toplam değer %10'dur. Ancak;

a) Teminatın dahilde işleme rejimi kapsamındaki eşyayı da içermesi halinde 250.000 EURO, dahilde işleme rejimi dışındaki gümrük işlemlerini kapsamaması halinde ise 75.000 EURO' dan az olamaz.

²³ Metnin değişikmeden önceki hali: Götürü teminat sisteminden, Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanına sahip olan yükümlüler yararlanabilir.

b) Teminatın ÖTV Kanununun eki (I) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan eşyayı da kapsamı halinde teminat tutarının 10 milyon EURO'yu; bunun dışındaki her durumda 2 milyon EURO'yu aşmayan miktarda verilmesi mümkündür.²⁴

Teminat, bu miktarlar karşılığı Türk Lirası olarak da verilebilir.

Götürü teminat tutarı, yıllık olarak Müsteşarlıkça belirlenir.

Kabul olunabilecek teminat ve değerlendirilmesi

Madde 653 - (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Gümrük işlemleri sırasında teminat alınması gerek görülen hallerde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 10 uncu maddesinde sayılanlardan, aşağıda gösterilenler, teminat olarak idarece kabul olunur.

a) Tedavülde olan nakit Türk Lirası,

b) Bankaların verecekleri teminat mektupları,

c) Nominal değerleri üzerinden kabul edilen hazine tahvil ve bonoları,

d) Genel ve katma bütçeye dahil kamu kuruluşlarının, belediyelerin, sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşlarının ve Türkiye'deki yabancı misyon şeflerinin verecekleri garanti mektupları.

e) T.C. Merkez Bankası tarafından kabul edilen ve bu Bankanın belirlediği efektif alış kuru üzerinden hesaplanan dövizler,

Garanti mektubu ile işlem yapılması durumunda, yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmemesi halinde yükümlüye 1 yıl boyunca bu haktan yararlanma izni verilmez.

655 inci maddeye uygun verilen teminat mektubunun süresi, dahilde işleme rejiminde ek süreler dahil belge süresine bir yıl, diğer gümrük işlemlerinde ise ek süreler dahil belirlenen süreye altı ay eklenmek suretiyle tespit edilir. Teminata konu işleme ilişkin sürenin belirsiz olduğu hallerde teminat mektubunun en az üç yıl süreli olarak düzenlenmesi ve gerektiğinde bu sürenin dolmasından 15 gün önce ibraz edilecek yeni bir teminat mektubu ile değiştirilmesi gerekir. Bu sürelerden daha uzun süreli teminat mektubu ibraz edilmesi halinde bu teminat mektupları da kabul edilir.

Ek teminat, teminatın değiştirilmesi ve çözülmesi

Madde 654 - Teminatın zaman içinde değerini yitirmesi veya yetersiz kalması halinde, ilgili gümrük idaresi ek teminat verilmesini veya ilk teminatın yeni bir teminat ile değiştirilmesini isteyebilir.

Teminatı veren, verdiği teminatı, idare amirinin izniyle kısmen veya tamamen aynı değerde başka teminat ile değiştirilmesini isteyebilir.

Teminatın alınmasını gerektiren gümrük yükümlülüğü sona erdiğinde teminat çözülür.

Gümrük yükümlülüğü kısmen sona erdiğinde, verilmiş teminat ilgilinin talebi üzerine kısmen çözülür. Ancak, söz konusu teminatın kısmen çözülmeye uygun olması gerekir.

Teminatın kabulü

Madde 655 - Gümrük işlemleri dolayısıyla, vergiler teminatı olarak kabul edilebilecek teminat mektupları, idareye ibraz olunduktan sonra, ait oldukları tahakkuku yapılmış vergiler tutarını karşılayıp karşılamadıkları incelenir ve 59 no.lu ekte yer alan örneğe uygun görüldüğü takdirde kabul edilir.

Bu mektuplar ayniyet alındısı karşılığında Gümrük Müsteşarlığı adına ilgili Saymanlık Müdürlüklerine veya Malmüdürlüklerine teslim edilir.

Hazine tahvili ve bonoları ile dövizin kabulü birinci fıkra hükmüne tabidir.

Garanti mektupları, ilgili gümrük idaresinde muhafaza edilir. Türk Parası olarak alınan teminat karşılığında vezne alındısı düzenlenir ve bu paralar emanet hesabında tutulur.

²⁴ **Metnin değişikmeden önceki hali:** Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilecek banka teminat mektubunun tutarı bir önceki yılda gümrük işlemleri nedeniyle teminat konusu olan toplam değer %10'dur. Ancak;

a) Teminatın dahilde işleme rejimi kapsamındaki eşyayı da içermesi halinde 150.000 EURO, dahilde işleme rejimi dışındaki gümrük işlemlerini kapsamı halinde ise 50.000 EURO'dan az,

b) Teminat tutarı her durumda 2 milyon EURO'dan fazla,

Olamaz.

Teminat mektuplarının takibi

Madde 656 - Bir gümrük yükümlülüğü karşılığında alınan banka teminat mektubu, söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde takibe alınır. Teminat mektubunu veren hak sahibine yükümlülüğe ilişkin sürenin bitiminden 20 gün önce tebligat yapılarak bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde banka teminat mektubunun nakde dönüştürüleceği belirtilir. Bu süre içinde söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda teminat mektubunun nakde dönüştürülmesi yönünde işlem yapılır.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)²⁵

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)²⁶

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Götürü teminat sisteminden yararlananların yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya gümrük mevzuatının ihlali durumunda, aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

a) Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilen teminatın herhangi bir nedenle geçerliliğini kaybetmesi halinde, teminat yeni bir teminat ile değiştirilir.

b) Götürü teminat sisteminden yararlanan yükümlünün, bu sistemden yararlanma şartlarından birini kaybetmesi halinde, götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı iptal edilir.

c) Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilen, götürü teminattan yararlanma hakkını etkileyecek nitelikteki bilgilerde eksikliğin sonradan tespiti halinde, ilk tespitite yükümlü 6 ay süre ile bu haktan yararlandırılmaz. Ayrıca yükümlü hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre işlem yapılır. İkinci tespitite ise yükümlünün götürü teminattan yararlanma hakkı iptal edilir.

d) Kamu alacağının tahsil edilememesi halinde, bu alacak teminattan karşılanır. Daha sonra bakiye borcu kaldığı takdirde, zamanaşımı da dikkate alınmak sureti ile geciktirilmeksizin bu meblağın 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsili yönünde işlem yapılır. Ayrıca yükümlünün götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı iptal edilir.

²⁵ *Metnin değişmeden önceki hali: Götürü teminat sisteminden yararlananların yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya gümrük mevzuatının ihlali durumunda, aşağıdaki şekilde işlem yapılır:*

a) Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilen teminat mektubunun herhangi bir nedenle geçerliliğini kaybetmesi halinde, teminat mektubu yeni bir teminat mektubu ile değiştirilir.

b) Götürü teminat sisteminden yararlanan yükümlünün, bu sistemden yararlanma şartlarından birini kaybetmesi halinde, götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı iptal edilir.

c) Götürü teminat sisteminden yararlanmak için verilen götürü teminattan yararlanma hakkını etkileyecek nitelikteki bilgilerde eksikliğin sonradan tespiti halinde, ilk tespitite yükümlü 6 ay süre ile bu haktan yararlandırılmaz. Ayrıca yükümlü hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre işlem yapılır. İkinci tespitite ise yükümlünün götürü teminattan yararlanma hakkı iptal edilir.

d) Kamu alacağının tahsil edilmemesi halinde, bu alacak teminat mektubundan tahsil edilir. Daha sonra bakiye borcu kaldığı takdirde, zamanaşımı da dikkate alınmak sureti ile geciktirilmeksizin bu meblağın 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsili yönünde işlem yapılır. Ayrıca yükümlünün götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı iptal edilir.

e) Götürü teminattan yararlanan yükümlünün, teminat mektubunun süresinin dolmasından en geç 15 gün önce teminat mektubunu yeni bir teminat mektubu ile değiştirmemesi halinde, ilk tespitite yükümlü bir yıl süre ile bu haktan yararlandırılmaz. Ayrıca yükümlü hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre işlem yapılır. İkinci tespitite ise yükümlünün götürü teminattan yararlanma hakkı iptal edilir.

²⁶ *Metnin değişmeden önceki hali: İkinci fıkranın (c), (d) ve (e) bentlerinde sayılan cezaların uygulanmasında, birinci tespit ile ikinci tespit arasında 5 yıllık bir zaman aralığı göz önünde bulundurulur.*

e) Götürü teminattan yararlananların, teminatın süresinin/vadesinin dolmasından en geç 15 gün önce teminatı yeni bir teminat ile değiştirme başvurusunda bulunmaması halinde, ilk tespitte yükümlü hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre işlem yapılır. İkinci tespitte yükümlü bir yıl süre ile bu haktan yararlandırılmaz, ayrıca yükümlü hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesine göre işlem yapılır. Üçüncü tespitte yükümlünün götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı iptal edilir.

f) Yükümlünün müracaat etmek suretiyle teminatını güncellememesi durumunda 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesi uygulanır ve teminatını güncelleştirene kadar götürü teminattan yararlanma hakkı askıya alınır.

g) Yükümlünün götürü teminattan faydalanmaktan vazgeçmesi durumunda götürü teminattan faydalanma hakkı iptal edilerek bu husus BİLGE sistemine tanıtılır ve durum gümrük ve muhafaza başmüdürlüklerine bildirilir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Herhangi bir nedenle, götürü teminat sisteminden yararlanma hakkı tamamen ortadan kalkan yükümlünün, teminatlı gümrük işlemleri teminata bağlandıktan sonra götürü teminatı iade edilir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Geçici bir süre götürü teminattan yararlanma hakkı iptal edilenlerin, götürü teminatı iade edilmez ve bu süre boyunca teminatlı işlemlerinde ilgili gümrüğe yeniden teminat verilir. Yükümlünün ilgili gümrüğe yeniden teminat verme işlemleri tamamlandıktan sonra götürü teminatı iade edilir.

(23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) İkinci fıkranın (c) ve (e) bentlerinde sayılan cezaların uygulanmasında, birinci tespit ile ikinci tespit arasında 5 yıllık bir zaman aralığı göz önünde bulundurulur.

Faiz tahakkuk ve tahsil ettirilecek haller

Madde 657 - Nakdi teminat dışında, Gümrük Kanununa göre;

- a) Tahakkuk ettirilip tahsili gereken gümrük vergileri için verilen teminatın kabulü tarihinden itibaren,
- b) Bir şartlı muafiyet düzenlemesine ve ekonomik etkili gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın ilgili rejimin öngördüğü hükümlere uyulmaması nedeniyle bir gümrük yükümlülüğü doğması halinde, buna ilişkin teminatın kabulü tarihinden itibaren,

Başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz tahsil edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gümrük Yükümlülüğünün Sona Ermesi

Gümrük yükümlülüğünün sona erdiği haller

Madde 658 - 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük yükümlülüğü;

- a) Vergilerin ödenmesi,
- b) Vergilerin kaldırılmasına karar verilmesi,
- c) Gümrük beyannamesinin iptal edilmesi,
- d) Eşyanın bir gümrük rejimi kapsamında tesliminden önce zapt ve müsadere edilmesi veya imha edilmesi; serbest dolaşımda olmayan eşyanın hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde, gümrük idaresinin gözetiminde imhası veya gümrüğe terk edilmesi; doğal özellikleri veya beklenmeyen haller yahut mücbir sebep nedeniyle telef veya kaybı,
- e) İthalat vergilerine tabi olup, Gümrük Kanununa aykırı şekilde Türkiye Gümrük Bölgesine giren ya da bir serbest bölgeden bu Kanuna aykırı olarak Gümrük Bölgesinin başka bir yerine çıkarılan eşyanın müsadere edilmesi,

Hallerinde sona erer.

Dahilde işleme kapsamında doğan gümrük yükümlülüğünün ortadan kalkması

Madde 659 - Gümrük Kanununun 194 üncü maddesi uyarınca Türkiye’nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihi tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması halinde doğan gümrük yükümlülüğü, bu işlemlerin söz konusu eşyanın geri gelmesi veya ihracatın gerçekleşmemesi gibi nedenlerle iptal edilmesiyse ortadan kalkar.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Vergilerin Geri Verilmesi veya Kaldırılması

Geri verme veya kaldırma

Madde 660 - Geri verme deyimi, ödenmiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesini ifade eder.

Kaldırma deyimi, henüz ödenmemiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen alınmamasına karar verilmesi anlamına gelir.

Yanlışlıkla tahakkuk ettirilen veya ödenen verginin geri verilmesi veya kaldırılması

Madde 661 - Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır.

Ancak, kanunen ödenmemesi veya tahakkuk ettirilmemesi gereken gümrük vergileri ilgili kişinin kasten yaptığı bir tahrifat sonucunda ödenmiş veya tahakkuk ettirilmişse, bu vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin talepler kabul edilmez.

Kanunen ödenmemeleri gereken gümrük vergileri, söz konusu vergilerin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren 3 yıl içinde ilgilinin gümrük idaresine müracaatı üzerine geri verilir veya kaldırılır.

Kontrol ve denetleme sonucunda, geri verme veya kaldırma hallerinden birinin tespiti durumunda, aynı süre içinde geri verme veya kaldırma işlemi doğrudan yapılır.

Bu süre mücbir sebep veya beklenmeyen hallerde Müsteşarlıkça uzatılabilir.

Beyannamenin iptali nedeniyle vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması

Madde 662- Bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir. Bu talebin, Gümrük Kanununun 46 ve 70 inci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen süreler içerisinde yapılması gerekir.

Eşyanın sözleşme hükümlerine aykırı çıkması nedeniyle vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması

Madde 663- Beyannamenin tescili tarihi itibarıyla, kusurlu veya ithallerine esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olduklarından bahisle, ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir veya kaldırılır. Kusurlu eşyaya, teslimden önce hasar gören eşya da dahildir.

Bu tür eşyaya ilişkin ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması; kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduklarının tespiti için gerekli olan ilk kullanım dışında eşyanın kullanılmamış olması ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi koşullarına bağlıdır.

Gümrük idareleri, ilgilinin talebi üzerine, eşyanın ihracı yerine; imhasına, yeniden ihraç amacıyla transit veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına veya serbest bölgeye konulmasına izin verir. Söz konusu işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulan eşya, serbest dolaşımda olmayan eşya olarak değerlendirilir.

Eşyanın yukarıda belirtilen şekilde bir gümrük antreposuna veya serbest bölgeye gönderilmesi halinde bu eşyanın serbest dolaşımda olmayan eşya olarak tanındığını teyit etmek için bu yerlerdeki ilgili gümrük idareleri bilgilendirilir.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca geri verilecek veya kaldırılacak gümrük vergileri için vergilerin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren süresi içerisinde gümrük idaresine müracaat edilmesi gerekir. Mücbir sebebin tespiti halinde bu süre Müsteşarlıkça uzatılır.

Diğer hallerde vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması

Madde 664- 661 ila 663 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek hallerde gümrük vergileri geri verilir veya kaldırılır.

Birinci fıkrada belirlenen geri verme ve kaldırma işlemleri, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren 1 yıl içinde ilgili gümrük idaresine başvurulması üzerine yapılır.

Ancak, mücbir sebebin tespiti halinde, bu sürenin aşılmasına Müsteşarlıkça izin verilir.

Yetkili gümrük idareleri:

Madde 665 - Gümrük vergilerinin,

a) 37.999.000.000. TL.'na kadar olan geri verme veya kaldırma işlemlerini yapmaya ilgili gümrük müdürlükleri,

b) 189.998.000.000. TL.'na kadar olan geri verme veya kaldırma işlemlerini yapmaya gümrük başmüdürlükleri,

c) 189.998.000.000. TL.'nin üstündeki geri verme veya kaldırma işlemlerini yapmaya ise Müsteşarlık (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü),

Yetkilidir.

Birinci fıkrada belirtilen tutarlar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır ve bu hesaplamada 1.000.000. TL.'na kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

Vergilerin geri verilmeyeceği veya kaldırılmayacağı haller

Madde 666 – Gümrük vergileri;

a) Bir alıcı ile satıcı arasında yapılan sözleşmenin, özellikle fiyat da dahil olmak üzere şartları belirlenirken eşyanın kusurlu mahiyetinin dikkate alınması,

b) Eşyanın kusurlu olduğu veya sözleşmenin şartlarına uygun olmadığı teyit edildikten sonra ithalatçı tarafından satılması,

Hallerinde, 663 üncü madde çerçevesinde geri verilmez veya kaldırılmaz.

Ayrıca, gümrük beyanından önce denenmek üzere geçici olarak teslim edilen eşyanın vergileri, eşyanın kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduğu hususlarının deneme sırasında anlaşılmadığı kanıtlanmadıkça geri verilmez veya kaldırılmaz.

7/1/2000 tarih ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 43 üncü maddesi ile belirlenen miktarın altında kalan gümrük vergileri geri verme veya kaldırma işlemine konu olmaz.

Geri verme veya kaldırma başvurusu

Madde 667 – İthalat veya ihracat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması başvurusu, bu vergileri ödeyen veya ödemekle yükümlü olan kişi veya bunların temsilcileri veya hak ve yükümlülükleri devralan kişi tarafından 77 no.lu ekte yer alan 'Geri Verme veya Kaldırma Başvurusu Formu' ile ilgili gümrük idarelerine yapılır. Söz konusu formun fotokopi ile çoğaltılmak suretiyle kullanılması mümkündür.

Geri verme veya kaldırma başvurusu formu biri asıl olmak üzere iki nüsha olarak düzenlenir.

Bu formun üzerinde gösterilen bilginin tamamını içermeyen bir başvuru kabul edilebilir. Ancak, formun 1, 2 ve 3 no.lu kutularının doldurulması zorunludur. Bu durumda ilgili gümrük idaresi, eksik bilgi ve/veya belgelerin tamamlanması için bir süre belirleyebilir. Bu süreye uyulmaması halinde başvuru geri çekilmiş sayılarak başvuru sahibi derhal bu durumdan haberdar edilir. Mücbir sebep hallerinde süresi içerisinde bu durumu kanıtlayan belge ile müracaat edilmesi üzerine gümrük idaresince ek süre verilir.

Gümrük idarelerince ek bilgi ve belge istenmesi

Madde 668 - Geri verme veya kaldırma başvurusunun, ek bilgi veya belge temin edilmesini veya talebin Yönetmelikte öngörülen geri verme veya kaldırma şartlarına uygun olduğunu kesinleştirmek için inceleme yapılmasını gerektirmesi halinde, başvuru yapılan gümrük idaresi bu amaca uygun olarak gerekli önlemleri alır, başvuru sahibinden ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin ibrazını talep eder ve bu amaç doğrultusunda gerekli kontrolleri yapar.

Gümrük idaresince yapılacak işlemler

Madde 669 - Gümrük idareleri yukarıdaki maddede belirtilen kontrolleri de yaptıktan sonra gerekli görülen tüm bilgi, belge ve ayrıntılara sahip olduğunda başvuru formunu, 14 no.lu kutuyu doldurmak suretiyle kabul eder.

Başvurunun kabul edildiği tarihten itibaren, 30 gün içerisinde bir karara varılarak bu karar başvuru formunun 15 no.lu kutusuna kaydedilir.

Geri verme veya kaldırma talebinin gümrük müdürlüklerince karara bağlanması gerektiği hallerde ilgili şef, muayene memuru ve müdür yardımcısı tarafından yapılan inceleme sonucunda varılacak karar başvuru formunun 15 no.lu kutusuna yazılarak bu görevliler tarafından imzalanır ve gümrük idare amirince onaylanır.

Talebin başmüdürlükçe karara bağlanması gerektiği hallerde, bu inceleme başmüdürün uygun göreceği üç kişilik heyet tarafından yapılır ve formun 15 no.lu kutusu bu görevliler tarafından imzalanır. Karar başmüdür veya yetkili kıldığı kişinin unvanı yazılmak ve imzalanmak suretiyle onaylanır.

Başmüdürlük yetkisinde olan taleplerin gümrük müdürlüklerine yapılması halinde bu talep doğrudan başmüdürlüğe intikal ettirilir.

Gümrük idare amirlerinin izinli olmaları, raporlu bulunmaları ve diğer nedenlerle görevlerine gelmemeleri halinde, vekilleri formu imzalamaya yetkili olup, başka herhangi bir nedenle yetkisiz kimseler formları imzalayamaz.

Müşteşarlık yetkisine giren miktarlara ait formlar düzenlenip onaylanmak üzere Müşteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir. Başvuru formunun merkeze gönderilmesinin gerekli olması halinde, başmüdürlüklerce geri verme veya kaldırmanın gerekçeleri formun gönderme yazısına kaydedilir.

Tutulacak kayıtlar

Madde 670 – Geri verme veya kaldırma işleminde ilgili beyannamenin birinci nüshası esas alınarak her beyanname için ayrı form düzenlenir. Bunlar için başmüdürlükler ve müdürlüklerde ayrı birer dosya açılır. Onaylanan formlar 78 no.lu ekte yer alan örneğe uygun deftere birden başlamak üzere kaydedilir. Ancak, birinci nüsha beyannamenin çeşitli nedenlerle bulunamaması halinde geri verme işlemleri ikinci nüsha üzerinden yapılarak işlemi biten ikinci nüsha beyannamenin tasdikli bir nüshası işlemi yapan gümrük idaresince saklanır ve asıl ikinci nüsha Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir.

Ödeme emrinin istenmesi

Madde 671 – 669 uncu maddeye göre düzenlenip onaylanarak iadesi kabul edilen vergiler; geçmiş mali yıllara ait olduğu takdirde, bütçenin ilgili tertibinden ödenmesinin sağlanması için başmüdürlükler veya müdürlükler tarafından onaylanan form 79 no.lu ekteki yazı ile birlikte saymanlık müdürlüğüne gönderilir.

Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması

Madde 672 - Geri verme veya kaldırma talebinin, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında, bir tarife kotası, tarife tavanı veya diğer tercihli tarife düzenlemeleri çerçevesinde indirimli veya sıfır vergi oranına tabi bir eşyaya ilişkin olması halinde, geri verme veya kaldırmaya ancak gerekli belgelerle birlikte başvuruda bulunulması ve;

a) Bir tarife kotası durumunda, kota sınırlarına ulaşılmamış olması,

b) Diğer durumlarda, normal olarak tahakkuka esas alınan vergi oranının yeniden belirlenmemiş olması,

Halinde hak tanınır.

Birinci fıkrada ileri sürülen şartlar yerine getirilmemiş olsa dahi, indirimli vergi oranının eşyaya uygulanmaması gümrük idareleri tarafından yapılan bir yanlışlıktan kaynaklanıyorsa ve serbest dolaşıma giriş beyannamesi tüm ayrıntıları içeriyor ve buna indirimli veya sıfır vergi oranına tabi tutulma başvurusu için gerekli tüm belgeler eklenmiş ise, geri verme veya kaldırmaya hak tanınır.

Gerri verme veya kaldırmaya dayanak teşkil eden ve tercihli tarife sağlayan belgelerin aranması

Madde 673 - Menşe belgesi, dolaşım sertifikası veya diğer gerekli bir belgenin, geri verme veya kaldırma başvurusuna dayanak olarak ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş sırasında tercihli tarife uygulamasından yararlanabilir olduğunu göstermek üzere düzenlenmesi halinde gümrük idaresi, bu başvuru ancak;

a) Bu şekilde düzenlenen belgenin, söz konusu eşyaya özgü olması ve söz konusu belgenin kabulü ile ilgili tüm şartları taşıması,

b) Tercihli tarife uygulamasına ilişkin diğer tüm şartların yerine getirilmesi,

Durumunda kabul eder.

Atık veya artıklar

Madde 674 - Gümrük idaresinin denetimi altında izinle gerçekleştirilen eşyanın imha edilmesiyle ortaya çıkan atık ve artıklar geri verme veya kaldırma kararı alındıktan sonra, serbest dolaşımda olmayan eşya olarak kabul edilir.

Eşyanın bir kısmının gümrükçe izin verilen işleme veya kullanıma sokulması hali

Madde 675 – Geri verme veya kaldırma talebine konu eşyanın bir kısmının ihraç veya yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe izin verilen başka bir işlem veya kullanıma konu edilmesi halinde; geri verilmesi veya kaldırılması gereken tutar, eşyanın tamamına uygulanan ithalat vergileri tutarı ile eşyanın geri kalan kısmına uygulanması gereken ithalat vergileri tutarı arasındaki fark kadardır.

Faiz uygulaması

Madde 676 - Yetkili idareler tarafından, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde idarece faiz ödenmez. Ancak, geri verme kararının alındığı tarihten itibaren 3 ay içerisinde idarece söz konusu kararın uygulanmaması halinde, ilgilinin talebi üzerine, 3 aylık sürenin bitiminden itibaren faiz ödenir. Bu faiz, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun tecil faizine ilişkin hükümlerine göre hesaplanır.

Gümrük vergilerinin hatalı olarak kaldırılması veya geri verilmesi halinde, başlangıçta tahakkuk eden vergiler ile Kanununun 216 ncı maddesi uyarınca ödenmiş faizler yeniden tahsil edilir. Tahsil edilmeyen miktarlar

tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyenler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

ONUNCU KISIM
Diğer Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Liman ve Antrepo İşletmelerinin Yükümlülükleri

İşletmeci kuruluşlar tarafından uyulması zorunlu hususlar

Madde 677 - Türkiye ile diğer ülkeler arasında demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan istasyon, deniz ve hava limanlarını işleten kuruluşlar ile posta idareleri, Gümrük Kanunu hükümlerine göre gerekli gümrük gözetim ve denetim işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere; yolcu salonları, geçici depolama yerleri, antrepolar ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinin çalışmalarına elverişli ve yeterli bürolar ve gözetleme kuleleri tesis etmek; buraların aydınlatma, ısıtma ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak; demirbaş eşya ile telefon ve diğer teknik donanımlarını bedelsiz olarak sağlamak; limanlarda ve gümrük kapılarında gümrük gözetimine tabi eşya ve kişiler ile diğerlerinin birbirine karışmasını önlemeye yönelik her türlü fiziki yapıların sağlanması konusunda Müsteşarlığın isteklerini yerine getirmek zorundadır.

Posta idareleri, birinci fıkrada sayılanların yanı sıra posta kolilerinin muayene ve tahlili için gerekli ölçü aletleri ve diğer donanımları sağlamakla yükümlüdür.

Antrepo işleticilerinin yükümlülükleri

Madde 678 - Antrepo işleticileri buralardaki eşyanın güvenliği ve hizmetlerin çabuk görülmesi bakımından, zaman içerisinde Müsteşarlıkça gerekli görülecek ek donanımları ve değişiklikleri yapmak ve ileri teknolojinin gerektirdiği araçları sağlamak zorundadır.

Özel antrepo işleticileri, buralarda görevlendirilmesini istedikleri gümrük veya gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Müsteşarlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine ödemekle yükümlüdür.

Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinde görevli memurların devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarları, antrepo işleticileri tarafından her ay peşin olarak gümrük veznesine yatırılmak zorundadır.

Posta idarelerinde yapılacak gümrük denetimleri ve gümrük işlemleri nedeniyle gümrük memurlarına ödenecek olan ve Müsteşarlıkça belirlenen fazla çalışma ücretleri, posta idareleri tarafından gümrük veznesine yatırılır.

İKİNCİ BÖLÜM
Çalışma Zamanları, Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

BİRİNCİ AYIRIM
Çalışma Zamanı ve Fazla Çalışma Ücreti

Çalışma saatleri

Madde 679 - Her gümrükte günlük kanuni çalışma saatlerinin başlangıç ve sonu, iklim, mevsim ve o yerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak valilikler tarafından yapılan düzenlemeler çerçevesinde Müsteşarlıkça belirlenir.

Gümrük idareleri, Müsteşarlığın onayını aldıktan sonra, çalışmalarını buna göre düzenler.

Daimi çalışılan gümrük idareleri

Madde 680 - Gümrük Kanununun 35 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere gece ve gündüzün her saatinde yolcu ve yük alıp verme işleri yapılan veya taşıtların geliş ve gidişleri normal çalışma saatlerine uymayan kara hudut kapıları, demiryolu istasyonları ile deniz ve hava limanlarındaki gümrük idareleri devamlı surette açık bulundurulur. Buralarda görevli memurların çalışma saatleri, aralarında nöbet esasına göre düzenlenir.

Yolcuların ve taşıtların giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında yükleme ve boşaltma ve her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir.

Ancak bu saatler dışında veya tatil zamanlarında hizmet talebinde bulunulduğunda yazılı olarak yapılacak bu talep işin yapılacağı gümrük idare amirince yerinde görülürse, gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücretleri ve varsa kanuni yollukları talep sahipleri tarafından ödenmek koşuluyla kabul edilir.

Gümrüklerdeki sorumlu saymanlık ve TASİŞ personeli dahil olmak üzere memurlar bu surette kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidirler. Başmüdür, müdür veya vekilleri normal çalışma saatleri dışında verilecek hizmetleri düzenler ve kontrol ederler. Bunlar ve normal çalışma saatlerine bağlı olmaksızın hizmet görenler Gümrük Kanununun 222 nci maddesinin 3 üncü fıkrası hükmünden yararlanır.

Normal çalışma saatleri içinde veya dışında olduğuna bakılmaksızın çalışma ücretinin yatırılması halinde özel kurye taşımacılığı gümrük hizmeti ile özel yolcu servisi taleplerinin yetkili gümrük idarelerince karşılanması mümkündür.

Çalışma saatleri dışında hizmet talebi

Madde 681 - Tespit edilmiş bulunan normal çalışma saatleri dışında veya resmi tatil günlerinde gümrük memurlarının çalışması, fazla çalışma ücretine tabi olup, iş sahiplerinin mesai saatleri içinde yapacağı yazılı isteğe bağlıdır.

Bu başvurular, ilgili gümrüğün amirince incelenir. İstek yerinde görülürse gerekli tedbirler alınarak mesai saatleri dışındaki çalışma 683 üncü maddede tespit edilen ücretin yatırılması üzerine gereği kadar çalışacak memur seçilir. Bu seçim sırasında yetkili ve ehliyetli memurlar arasında mümkün olduğu kadar sıra izlenir.

Resmi tatil günlerinde ve idare amirlerinin takdir edeceği zorunlu hallerde yazılı olarak yapılacak çalışma saatleri dışında hizmet verilmesi talepleri, belirlenen ücretin tatilden sonra çalışmanın başladığı günde, yatırılacağına dair taahhütname verilmesi kaydıyla kabul edilir.

Yükümlülerin talebi halinde gümrük veznesine global olarak fazla mesai ücreti yatırılması ve her fazla mesai dilekçesi konusu tutarın bu global miktardan mahsup yapılması suretiyle işlem tesisi mümkündür.

Gümrüklerdeki sorumlu saymanlık ve TASİŞ personeli dahil olmak üzere memurlar bu suretle kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidirler.

Bu çalışmaları, idare amiri olarak, Başmüdür, müdür veya vekilleri düzenler ve kontrol eder. Bunlara fazla çalışma ücreti verilmez.

Fazla çalışma bordrosu

Madde 682 - Normal mesai dışında çalışılan saatler, çalışılan yerler de gösterilmek suretiyle, dilekçeler üzerinde tespit ve iş sahibi ile çalışan memur ve idare amirleri tarafından imza olunur.

İşin bitiminden sonra, çalışan gümrük memurları, mal sahibi veya vekilinin katılması ile 80 no.lu ekteki matbu örneğe göre işin mahiyetini, çalışılan günleri ve saatleri ve çalışmaların ismini gösteren iki nüsha bordroyu düzenler ve imza ederler. Bu bordro idare amirleri tarafından kontrol edilerek onaylanır.

İkinci nüsha normal mesai dışı çalışma ücret bordrosu dilekçe ile birlikte saklanır.

Birinci nüsha hak sahiplerine yapılacak ödemeye esas tutulur ve bu ödemenin belgesi addolunur.

Fazla çalışma ücreti

Madde 683 - Fazla çalışma ücreti ;

a) Her saat başına; ihracat işlemleri için 6.000.000. TL., diğer işlemler için 11.000.000. TL.,

b) Türk plakalı kamyonlar için kamyon başına; ihracat işlemlerinde 11.000.000. TL., diğer işlemlerde 17.000.000. TL.,

Olarak uygulanır.

Yukarıda belirtilen tutarlar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır ve bu hesaplamada 1.000.000. TL. sine kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

Fazla çalışma ücreti, yabancı plakalı kamyonlara ilişkin her türlü gümrük işlemi için araç başına 9 ABD Doları veya 10 EURO veya 15 İsviçre Frangı veya 7 İngiliz Sterlini olarak uygulanır.

Fazla çalışma normal günlerde 7; hafta tatili, ulusal ve dini bayramlar ile genel tatil günlerinde 14 saati geçemez. Refakatle görevlendirilen memurlar ile ihracat işlemlerinde görevli amir ve memurlar için bu tahdit uygulanmaz.

Fazla çalışma masrafları

Madde 684 - Çalışma saatleri dışında iş görecek memurlara fazla çalışma ücretinden başka yol masrafları da ödenir veya bunların götürülüp getirilmeleri iş sahiplerince sağlanır.

Belediye hudutları dışında yapılacak çalışmalar için ayrıca iş sahiplerince yolluk hükümlerine göre gündelik verilir. Bu takdirde, sadece kanuni çalışma saatleri dışındaki çalışmalar için ücret ödenir.

Yol masrafları ile gündelikler de, fazla çalışma ücretleri gibi iş sahiplerinden 681 inci maddeye göre alınır.

Çalışmanın devamı

Madde 685 -(14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Çalışma saatleri içinde başlayan bir iş, yükümlüden kaynaklanmayan bir nedenle kesildiği ve buna çalışma saatleri dışında devam edildiği takdirde, ilk saat ücreti alınmaz. Memur değişikliği halinde, aynı şekilde işlem yapılır.

Fazla memur çalışması

Madde 686 - Bir işte birden fazla memur çalıştığı takdirde, her memur için aynı fazla çalışma ücreti tahakkuk ettirilir.

Çalıştırma isteğinde bulunanların fazla olması

Madde 687 - Çalıştırma isteğinde bulunanlar birden fazla ise, tahakkuk ettirilecek ücretin toplamı isteklinin sayısına ve her bir işin devamına göre oranlı olarak alınır.

Ücretlerin alınması

Madde 688 - Sözü edilen ücretlerle yolluk ve gündelikler tahsil müzekkeresiyle alındı karşılığında ve peşin alınarak emanet hesabına geçirilir. Esas bu olmakla beraber iş sahibinin durumu ve zaman itibarıyla çalışma ücretinin sonradan alınması da idare amirince kabul edilebilir.

Fazla çalışma ücretlerinin dağıtımı

Madde 689 - Gümrük, gümrük muhafaza, gümrüklerdeki sorumlu saymanlık ve TASIŞ personeli tarafından yapılan fazla çalışma için yükümlüden çalışma saati başına 683 üncü maddede belirtilen çalışma ücretine göre hesaplanacak meblağ dışında herhangi bir bedel tahsil edilemez. Gümrük idareleri diğer birimlerin hisselerine düşen fazla çalışma ücretlerinin tahsil ve dağıtımını tek elden gerçekleştirmek ve gerekli koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür.

Fazla çalışma ücretinin dağıtımında bu personel arasında herhangi bir ayırım gözetilmeksizin fazla çalışmaya iştirak eden tüm memurlara fazla çalışma ücreti ödenir. Ancak fazla çalışma ücretlerinin dağıtımında gümrük muhafaza personeli tarafından alınan tayin bedelleri bu ücretten düşülür.

Fazla çalışma ücretinin çalışma saati ile ilişkili olarak hesaplanması esastır. Ancak yükümlülerin talebi halinde global fazla çalışma ücreti tahsil edilerek emanet hesabına alınması ve her başvuruda bu hesaptan mahsup yapılması suretiyle de işlem görülmesi mümkündür.

Memuriyet mahalli dışında iş görecek memurlar için temin edilmiş bir taşıt aracı bulunmaması ve iş sahiplerinden alınacak yol masrafları ile belediye hudutları dışına çıkılması halinde ödenecek yollukların 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre hesaplanacak miktarları aşmaması gerekir.

Fazla çalışma ücretlerinin ve harcırahların çalışmaya iştirak eden memurlara dağıtımında, aylık ödeme esasına uyulur ve bir aya ait ödemeler müteakip ayın başında hak sahiplerine ödenir. Fazla çalışma ücretine ait 'Mesai Dışı Çalışma Ücret Bordrosu' ilgili gümrüğün bağlı olduğu başmüdürlük tarafından Müsteşarlık veya Müsteşarlık merkez denetim elemanları istenilmesi halinde ibraz edilmek üzere 5 yıl süre ile saklanır.

Birim amirleri uygulamanın yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde yürütülmesi için her türlü tedbiri almak ve gerekli kontrolleri yapmakla yükümlüdür.

Fazla çalışma ücretinin ödenmesi

Madde 690- a) Bu Ayırımında belirtilen esaslara göre normal çalışma saatleri dışındaki çalışmalar için yükümlüler tarafından ödenerek emanete alınan ve tahakkukları kesinleşen çalışma ücretlerinin % 50'si hak sahibi olan personele ödenir.

b) Geri kalan miktarın % 40'ı gümrük idaresinin ihtiyaçlarında kullanılmak üzere merkezdeki hesaba aktarılır.

Gerek kanuni çalışma saatleri dışında gümrük kapılarından giriş-çıkış yapan nakil vasıtalarından alınan maktu ücretin 683 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki saat tahdidi nedeniyle ve gerekse çeşitli nedenlerle ilgili memurlara ödenemeyen kısım bulunduğu takdirde, bu miktarlar da aynı hesaba aktarılır.

c) (a) ve (b) fıkraları dışında kalan meblağ, ek gösterge dahil olmak üzere en yüksek devlet memuru aylığının % 200'ünü geçmeyecek surette diğer personele dağıtılmak üzere merkezde açılan hesaba aktarılır.

Bu meblağdan;

1) Müsteşarlık merkez teşkilatında görev yapan ve fazla çalışma ücretinden yararlanamayan her kademedeki Müsteşarlık personeline,

2) Kanuni çalışma saatleri dışında yapılacak çalışmalarını düzenlemek ve kontrol etmekle mükellef tutulan amirlere,

3) Müsteşarlığın merkez ve taşra teşkilatındaki personelden fazla çalışma yaptırılanlara, Başbakanlık Müfettiş ve Müfettiş Yardımcılarına,

Müsteşarlığın bağlı olduğu Devlet Bakanından alınacak onaylar ile belirlenecek miktarda ödenir.

Bu fıkraya göre yapılacak ödemelerde, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

(b) ve (c) fıkralarında belirlenen tutar, her ay sonu itibarıyla hesaplanarak, takip eden ayın en geç 10 uncu günü sonuna kadar merkez hesabına gönderilir.

d) (c) fıkrasına göre yapılacak ödemelerde aşağıda belirtilen usul ve esaslar uygulanır.

1) i) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesine göre cezalandırılanlardan;

- Aylıktan kesme cezası alanlara 1 yıl,

- Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlara, kademe ilerlemesinin durdurulması süresince,

ii) Görevden uzaklaştırılan personele, açıkta kaldığı süre zarfında,

iii) Sicil notu 60'ın altında olanlara bu notun belirlenip hukuki sonuç doğurmasından itibaren bir yıl süreyle,

Ödeme yapılmaz.

Ancak, yukarıda sayılan disiplin cezaları konusunda mahkemelerce cezanın iptali veya yürütmenin durdurulması kararı verilmesi halinde, ilgili personele daha önce ödenmeyen kısım ödenir.

2) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi gereğince vekalet görevi verilen personele, asıllara yapılacak oranlarda ödeme yapılır.

3) Müsteşarlık Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli personelden;

i) Eğitim ve öğretim amacıyla başka kurum ve kuruluşlar bünyesinde kurs, seminer ve benzeri faaliyetlere katılan personel ile yurt dışı geçici görevlendirmeler hariç olmak üzere başka kurumlar bünyesinde geçici görevlendirilenlerin bu görev sürelerinin 1 takvim yılı içinde 30 günü aşması,

ii) Bir takvim yılı içerisinde kullandıkları yıllık, mazeret ve bir önceki yıldan devreden yıllık izinleri toplamı, hizmeti 10 yıla kadar olanların (10 yıl dahil) 40 günü, 10 yıldan fazla olanların 60 günü aşması,

iii) Sağlık Kurulu Raporu üzerine verilen hastalık izinleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104/A maddesine göre kadın memurun doğum yapmasından önce 3 hafta, doğum yaptığı tarihten itibaren 6 hafta müddetle verilen mazeret izni ile uzun süreli tedavi gerektiren kanser, verem ve akıl hastalıkları ve benzeri hastalık izinleri hariç olmak üzere bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izni süreleri toplamının 30 günü aşması,

Halinde, ödeme yapılmaz.

iv) Denetim elemanları dahil, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 78 ve 79 uncu maddeleri çerçevesinde burslu olanlar dahil lisansüstü eğitim yapmak amacıyla yurt dışına gönderilen Müsteşarlık personeli için de yukarıda belirtilen hükümler uygulanır.

4) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarından naklen Müsteşarlığa atanan personele kurumlarınca (d) fıkrasının 1 no.lu bendinde sayılan disiplin cezaları verildiği takdirde, Müsteşarlıkta göreve başladıkları tarihten itibaren 1 no.lu bentte öngörülen süreler kadar ödeme yapılmaz.

5) 3056 sayılı Kanunun değişik 36 ncı maddesi gereğince Başbakanlıkta geçici görevle istihdam edilen Müsteşarlık personeline, Başbakanlıkça ödenmekte olan fazla çalışma ücretinin (c) bendine göre yapılan ödemelerden az olması halinde, sadece aradaki fark ödenir.

İKİNCİ AYIRIM

Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

Gümrük personelinin kıyafeti

Madde 691 – Tüm gümrük ve gümrük muhafaza personeli görev esnasında resmi kıyafet giymek zorundadır.

Ancak; Başmüdürler, Başmüdür yardımcıları ve Müsteşarlık merkez teşkilatı ile istihbaratla görevli memurlar bu hükmün dışındadır.

Resmi kıyafetlerin ve bunlara takılacak kokart, isim plaketleri ve diğer işaretlerin şekli ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Müsteşarlıkça çıkarılacak Kıyafet Yönetmeliği ile belirlenir.

Gümrük bayrağı

Madde 692 - Günün her saatinde hizmet veren gümrük kapılarında gümrük bayrağı sürekli olarak çekili kalır. Diğer gümrük binalarında ise yalnız kanuni çalışma saatlerinde gümrük bayrağı çekilir.

Bu bayrağın yırtık ve kirli olmamasına ve temiz tutulmasına dikkat edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları

Gümrük müşavirinin tanımı

Madde 693 - Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gümrük işlemlerini, dolaylı temsil yoluyla takip eden ve sonuçlandıran ve kendilerine Müsteşarlıkça gümrük müşavirliği izin belgesi verilen serbest meslek sahiplerine 'Gümrük Müşaviri' denilir.

Gümrük müşavirinin görevleri

Madde 694 - Gümrük müşavirleri her türlü gümrük işlemini takip ederek sonuçlandırabilir.

Gümrük müşavirleri, vekaletnameleri bulunmadıkça, mal sahipleri adına beyanda bulunamayacakları gibi, diğer gümrük işlemlerini de takip edemezler.

Gümrük Kanununun 227 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (g) bendinde belirtilen stajyerler, sadece gümrük müşavirliği bürosunda yürütülen işlemleri izler. Bu stajyerlerin gümrüklerde ve gümrüklü alanlarda iş takibine izin verilmez.

Gümrük müşavir yardımcılarının görevleri

Madde 695 - Gümrük müşavir yardımcısı bir gümrük müşavirinin yanında çalışır ve onun adına gümrükte iş takip edebilir.

Mal sahipleri veya 696 ncı maddede belirtilen kişiler tarafından imzalanan beyannameler ile bu beyannameler kapsamı eşya ve söz konusu eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli olan belgeler gümrük müşavir yardımcısı tarafından da verilebilir.

Bu kişiler gümrüklerde tek başlarına iş takibinde bulunamaz, fatura düzenleyemez.

Gümrük müşavir yardımcısı, beyanda bulunmak üzere muayenelerde gümrük müşaviri yerine hazır bulunabilir ancak, mal sahiplerine yapılacak tebliğleri kabul edemez ve onların adına sözlü veya yazılı istek veya itirazda bulunamaz. Vekaletnameleri olmak kaydıyla gümrük işlemleri bitirilmiş eşyayı geçici depolama yeri veya antrepodan çıkarabilir, eşyanın incelenmesine yönelik her türlü işlemlerde hazır bulunabilir.

Gümrük müşavir yardımcılarının fiil veya hareketlerinden doğacak mali sorumluluk gümrük müşavirlerine aittir.

Gümrükte iş takibi (7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)

Madde 696 — Bütün kişiler, gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri bizzat kendileri takip edebilecekleri gibi bu tasarruf ve işlemleri gerçekleştirmek üzere bir temsilci tayin edebilir. Temsilci, temsil edilen kişi namına hareket ettiğini beyan etmek, temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek ve sahip olduğu temsilnameyi gümrük idaresine ibraz etmek zorundadır.

Gümrük idarelerinde dolaylı temsil yoluyla iş takibini sadece eşya sahibince verilmiş noter tasdikli vekaletnameyi haiz gümrük müşavirleri yapabilir. Vekaletnamelerde en az aşağıdaki hususlara yer verilir;

1- Tarafların açık adresleri, vergi daireleri ve vergi daireleri sicil numaraları.

2- Yapılacak işlerin amacı, kapsamı.

3- Tarafların 4458 sayılı Gümrük Kanununda yer alanlara ilaveten belirlemeleri gereken karşılıklı sorumluluk ve yükümlülükleri.

4- Vekaletname yeri, tarihi ve süresi.

5- Temsilin türü.

Gümrük idarelerinde doğrudan temsil yoluyla iş takibi yapılmasında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Beyannamelerin imzalanması, tahakkukun tebellüğü ve itiraz gibi hukuki sonuç doğuran tasarruf ve işlemler dışındaki gümrük işlemlerini yürütecek personelin gümrükte iş takibi yapabilmesi için kişinin o şirketin çalışanı olduğunun tespiti açısından aşağıdaki belgeler aranır.

1) Çalıştığı şirket tarafından sigorta ettirildiğine ilişkin her dört ayda bir ibraz edilecek S.S.K. 4 aylık sigorta primleri bordrosu.

2) Şirket muhasebesi tarafından düzenlenmiş ve tasdik edilmiş maaş bordrosu.

3) Vekaleti haiz olan kişinin maaşından yapılan gelir vergisi kesintilerinin vergi dairelerine yatırıldığını gösterir belge.

Söz konusu belgeleri haiz olan kişiler şirketleri adına beyannamelerin imzalanması, tahakkukun tebellüğü ve itiraz gibi hukuki sonuç doğuran tasarruf ve işlemler dışındaki gümrük işlemlerini yürütebilir.

b) Gümrük idarelerinde doğrudan temsil yoluyla iş takibi yapabilecek olan bu kişilerin beyanname imzalayabilmesi, tahakkukun tebellüğü ve itiraz gibi hukuki sonuç doğuran tasarruf ve işlemlerde bulunabilmeleri için (a) bendine ek olarak şirketi temsil etmeye yetkili olduğunu gösterir temsil belgesini haiz olması ve temsil belgesinin Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanması ve konuya ilişkin Ticaret Sicil Tüzüğü'nün 104 üncü maddesi uyarınca düzenlenen Ticaret Sicil Tasdiknamesinin ilgili gümrük idaresine ibrazı zorunludur.

Doğrudan temsil yolu ile iş takibi yapabilecek kişilerin gümrük işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla şifre taleplerinde yukarıdaki belgeler ilgili gümrük idaresi tarafından aranacak ve belirtilen sürelerde istenilen belgelerin ibraz edilip edilmediği kontrol edilerek belgelerin ibraz edilmemesi veya eksik ibraz edilmesi halinde derhal şifrelere bloke konulacaktır.

c) Devlet, belediye ve özel idarelerle, diğer kamu tüzel kişilerinin memurları idare ve müesseselerine ait eşyanın gümrük işlemlerini takibe yetkilidir.

Bu kurumlarda çalışan memurların durumu, gümrüğe resmi bir belge ile ispat olunur. Gümrük işlemlerini takibe yetkili memurların değiştirilmesi halinde bu durum gümrük idarelerine bildirilir. Bu memurların gerek

gümrük beyannamelerinde ve gerekse diğer belgeler üzerinde imzalarının yanına kuruluş unvanını eklemeleri gerekir.

d) Kara, deniz ve havayolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilir.

Bu maddede belirtilen vekaletname ve temsilnamelerin gümrük idaresine verilmesi ve bunların düzenli bir şekilde saklanması gerekir. Söz konusu vekaletname ve temsilnameleri ibraz etmeyen kişilerin iş takip etmeleri yasaktır.

Bağımsız çalışmayan gümrük müşavirleri

Madde 697 - Gümrük müşavirleri, gümrük müşavirliği şirketi dışında bir tüzel kişilik bünyesinde çalışmaları halinde sadece çalıştıkları şirketlere ait eşyanın gümrük işlemlerini takip edebilir. Bu durumda söz konusu kişilere 696 ncı maddenin üçüncü fıkrasının (a) ve (b) bendi hükümleri uygulanır.

Gümrük müşavirinin yükümlülükleri

Madde 698 - Gümrük müşavirleri imzaladıkları beyanname ile ilgili cezai hükümlerin uygulanması açısından beyannameye belirtilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin doğruluğu ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülükler uylulmasından sorumludur.

Gümrük müşavirleri, Ticaret Kanunu ile Vergi Usul Kanununun emrettiği defterleri tutmakla yükümlüdür. Bu deftere her günkü işin mahiyeti, takip edilen beyannameye ait bilgiler ve komisyon ücretleri kaydedilir.

Bu kişiler, kanunlara göre tutmaya mecbur oldukları ticari ve kanuni defterlerini vekaletname ve sözleşmelerini; işlerine dair yazdıkları ve aldıkları mektup, faks, telgraf ve benzeri belgeler ile düzenledikleri fatura, makbuz ve masraflarına ilişkin belgelerin asıllarını ve örneklerini özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla 5 yıl muhafaza etmeye; bunları Müsteşarlık merkez denetim elemanları ile yetkili gümrük amir ve memurlarına göstermeye; bunların incelenmesine, denetlenmesine izin vermeye ve gerektiğinde yazılı istek üzerine bunları yukarıda belirtilen görevlilere ibraz etmeye mecburdur.

Gümrük müşavirleri talep halinde, Müsteşarlık merkez denetim elemanları ile gümrük idare amirlerinin yapacakları muayenelerde bulunmakla veya eşya sahiplerini hazır bulundurmakla ya da onunla birlikte hazır bulunmakla yükümlüdür.

Gümrük müşavirleri; şahıslarına ve/veya şirketlerine ait ibrazı zorunlu izin belge numarası, şirket adı, imza sirküleri, ticaret sicil gazetesi vb. bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde bunları bir hafta içinde bağlı buldukları Başmüdürlüğe bildirirler. Değişiklik olmayan hallerde durum her yılın ikinci ayı içerisinde bir yazı ile bağlı bulunulan Başmüdürlüğe bildirilir. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket halinde 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ceza uygulanır. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)**

Gümrük müşavirleri yanlarında çalışan müşavir yardımcılarının görevden ayrılımları halinde, bunlar için ilişik kesme belgesi düzenler ve yanlarında çalışmaya başlayacaklardan da bu belgeyi arar. İlk defa göreve başlayacak gümrük müşavir yardımcılarını bu hükmün dışındadır. Müşavir yardımcılarının bu şekildeki göreve başlama ve ayrılımları, ilgili gümrük müşaviri tarafından takip eden gün içinde gümrük müşavirleri demerğine; bu dernek tarafından da bağlı bulunulan gümrük başmüdürlüğüne bir hafta içinde yazı ile bildirilir.

Herhangi bir gümrük müşavirliği şirketine bağlı olmaksızın müstakil olarak dolaylı temsilci sıfatıyla gümrük işlemlerini takip eden gümrük müşavirleri, gördükleri hizmet karşılığında elde edecekleri her tür gelir için hesabına beyanda buldukları kişi veya kuruluş ya da taşımacılara serbest meslek makbuzu düzenlemek zorundadır. Bu kişilerin yaptıkları hizmet karşılığında başka bir şirket veya kişi fatura, makbuz veya benzeri belge düzenleyemez.

Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik oluşturularak yürütülmesi halinde, tüzel kişilik ortaklarının gümrük müşaviri olması zorunludur. Bu durumda, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar, gümrük idaresine karşı bağlı buldukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olur. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte şirket de gümrük idaresince alınan vergiler ve para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur. Tüzel kişilik olarak faaliyet yürütecek şirketlerin ünvanlarının ve ana sözleşmelerinin gümrük müşavirliği dışında bir faaliyet içermemesi gerekmektedir. Bu doğrultuda faaliyet yürüten veya yürütecek olan tüzel kişiliklerin ünvanlarının şirket türlerine göre zorunlu unsurları da içerecek biçimde 85 no'lu ekin A kısmında yer alan örnek çerçeve metne benzer düzenlenmesi, bununla birlikte Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan şirket ana sözleşmelerinin amaç ve konu maddesinde gümrük müşavirliği faaliyeti dışındaki bir amaç ve konuya yer verilmemesi, bu doğrultuda ticari muamele, ticari mümessillik, ticari vekillik, acentalık gibi gümrük müşavirliği faaliyeti dışında bulunan faaliyet konularına ilişkin kavramların kullanılmaması, söz konusu ana sözleşmelerin amaç ve konu maddesinin 85 no'lu ekin B kısmında yer alan örnek çerçeve metne benzer düzenlenmesi gerekmektedir. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)**

Söz konusu şirketler gördükleri hizmet karşılığında elde edecekleri gelirleri için gümrük beyannamesinde hesabına beyanda buldukları kişi veya kuruluşlara şirketleri adına fatura kesmek ve bunu muhasebe kayıtlarında göstermek zorundadır.

Birden fazla şirkette ortaklık

Madde 699 - Bir tüzel kişilik oluşturularak yürütülen gümrük müşavirliği şirketlerinde şirket ortakları aynı şekilde kurulmuş ikinci bir gümrük müşavirliği şirketinde ortak olabilir. Bu kişilerin gümrük müşavirliği faaliyetleri dışında çalışan şirketlere ortak olmaları mümkündür.

Çalışma yeri

Madde 700 - Gümrük müşavirleri tebligat adresleri ve çalışma yerlerini o yerin bağlı olduğu gümrük başmüdürlüğüne yazı ile bildirir. Birden fazla gümrük müşaviri bir tüzel kişilik oluşturularak çalıştıkları takdirde de, durumları hakkında aynı şekilde ilgili başmüdürlüğe bilgi verilir.

Gümrük müşavirlerinin çalışma yeri, gümrük işleri nedeniyle kendilerine yapılacak tebligat için kanuni ikametgah ve bu merkezin bulunduğu gümrüğün bağlı olduğu başmüdürlük veya başmüdürlük bulunmayan yerlerde müdürlük bölgesi için devamlı iş çevresi sayılır.

Çalışma yeri dışında geçici bir süre ile diğer başmüdürlükler ve bağlantılarında iş takibi yapmak isteyen gümrük müşavirleri iş takibine başlamadan önce bu durumu ilgili gümrük müdürlüğüne bildirir.

Çalışma yerinin değiştirilmesi, Müsteşarlıkça verilen Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi/Gümrük Müşavir Yardımcılığı İzin Belgesi'nin değiştirilmesi ile mümkündür.

Herhangi bir çalışma yeri veya iş çevresinde en az 20 gümrük müşaviri bulunduğu takdirde, tüzükleri Gümrük Müsteşarlığınca onaylanmak suretiyle bütün müşavirlerin üye olmaya mecbur oldukları bir Gümrük Müşavirleri Derneği kurulur.

Bu demeklere gümrük müşavir yardımcıları da kayıt olunur.

Gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı izin belgesinin kaybedilmesi

Madde 701 — (7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik) Gümrük müşavirleri veya gümrük müşavir yardımcılığı, izin belgelerini kaybetmeleri halinde, buna ilişkin olarak kayıp ilanını içeren gazete ve gerekli belgelerle birlikte bağlı bulunulan başmüdürlüğe dilekçe ile bildirirler. Yeniden İzin Belgesi düzenlenmesi ile ilgili işlemler Gümrük Müşavirleri Dernekleri aracılığıyla yürütülür.

Gümrük müşaviri olabilme şartları

Madde 702 - Gümrük müşaviri olabilecek kişilerin aşağıda belirtilen koşullara sahip olmaları gerekir:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak,
- c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
- d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; affa uğramış olsalar dahi, ağır hapis veya 5 yıldan fazla hapis ya da kaçakçılık. Basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüyeye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, suç tasni, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçları nedeniyle hüküm giymiş bulunmamak,
- e) Ceza veya disiplin soruşturması sonucunda memuriyetten çıkarılmış olmamak,
- f) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi, siyasal bilgiler ve endüstri mühendisliği dallarında eğitim veren fakülte ve yüksek okullardan veya denkliği Yüksek Öğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yüksek öğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak,
- g) Üç yıl süre ile gümrük müşavir yardımcılığı yapmak,
- h) Yapılan sınavda başarılı olmak.

Gümrük idaresinde 10 yıl çalışmış olup, bunun 3 yılını şube müdürü, gümrük müdürü, gümrük muhafaza müdürü, gümrük başmüdür yardımcısı ve gümrük muhafaza başmüdür yardımcısı görevlerinde geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılanlar yukarıda belirtilen koşulları taşımaları halinde, staj koşuluna tabi tutulmaksızın gümrük müşavirliği sınavına girebilir.

Gümrük müşavir yardımcısı olabilme şartları

Madde 703 - Gümrük müşavir yardımcısı olabilecek kişilerin aşağıda belirtilen koşullara sahip olmaları gerekir:

- a) Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olmak,
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak,
- c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; affa uğramış olsalar dahi, ağır hapis veya 5 yıldan fazla hapis ya da kaçakçılık, basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, suç tasnii, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçları nedeniyle hüküm giymiş bulunmamak,

e) Ceza veya disiplin soruşturması sonucunda memuriyetten çıkarılmış olmamak,

f) 1) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi, siyasi bilgiler ve endüstri mühendisliği dallarında eğitim veren fakülte ve yüksek okullardan veya denkliği Yüksek Öğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yüksek öğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak,

2) Diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olduktan sonra 1 inci alt bentte belirtilen bilim dallarından lisans üstü seviyede diploma almış olmak ya da ön lisans eğitimi veren gümrük, dış ticaret ve Avrupa Topluluğu konularında uzmanlık programı olan meslek yüksek okullarından mezun olmak,

g) Staj amacıyla bir gümrük müşavirinin yanında üç yıl çalışmış olmak,

h) Yapılan sınavda başarılı olmak.

Gümrük idaresinde en az 15 yıl çalışıp da görevlerinden istifa ederek veya emekli olarak ayrılan memurlardan bu maddedeki koşulları taşıyanlar, staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı sınavına girebilirler.

Sınavsız gümrük müşaviri olabilecekler

Madde 704 - Gümrük idaresinde gümrük başmüdürü, gümrük muhafaza başmüdürü, gümrük uzmanı, kontrolör, gümrük müfettişi, daire başkanı ve daha üst görevlerde en az 10 yıl çalışmış olanlardan, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılanlar 702 nci maddede belirtilen koşulları taşımaları halinde, sınav ve staj koşuluna bağlı olmaksızın gümrük müşaviri olmaya hak kazanırlar. Yardımcılık ve stajyerlikte geçirilen süreler 10 yıllık sürenin hesaplanmasında göz önünde bulundurulur.

Bu madde hükmü uyarınca Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi almak isteyenlerin İzin Belgesi müracaatları, faaliyette bulunmak istedikleri bölgedeki Gümrük Müşavirleri Derneği vasıtasıyla yapılır ve adına düzenlenen İzin Belgesi aynı dernek aracılığıyla kendisine teslim edilir. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile eklenen fıkra)**

Sınavsız gümrük müşavir yardımcısı olabilecekler

Madde 705 - Gümrük idaresinde en az 15 yıl çalışıp da bunun 3 yılını gümrük muayene memuru, gümrük başmemuru ve gümrük müdür yardımcısı görevlerinde geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılan ve 703 üncü maddedeki koşulları taşıyanlar sınav ve staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı olabilirler.

Gümrük Kanununun 228 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendinde bahsi geçen kişilerin Müşavir Yardımcılığı İzin Belgesi almak istemeleri halinde İzin Belgesi müracaatları faaliyette bulunmak istedikleri bölgedeki Gümrük Müşavirleri Derneği vasıtasıyla yapılır ve adına düzenlenen İzin Belgesi aynı dernek aracılığıyla kendisine teslim edilir. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik ile değişik)**

Gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcılığı giriş sınavı

Madde 706 - Gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcılığı giriş sınavı yılda bir kez yapılır. 702 ve 703 üncü maddelerde belirtilen koşulları sınavın açıldığı yıl başında sağlamış olanlar, o yıl açılan gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına müracaat edebilir.

Sınavların zamanı ve başvuru koşulları en az bir ay evvelinden ilan edilir.

Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına en fazla üçer kez girilebilir. Bu sınavlara üç kez girip de kazanamamış olanlar daha sonra açılacak olan sınavlara giremez.

Sınavın şekli

Madde 707 - Gümrük müşavirliği sınavı ön eleme ve mesleki yetenek sınavı olmak üzere iki aşamada yapılır.

Ön eleme sınavı Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi veya sınav yapan diğer resmi kuruluşlar tarafından yapılır. Testlerin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi işlemleri sınavı yapan kuruluşlar tarafından, Müsteşarlık ile yapılacak protokol çerçevesinde yürütülür.

Gümrük müşavirliği ön eleme sınavını kazananlar, Müsteşarlıkça tayin edilecek yer ve zamanda mesleki yetenek sınavına tabi tutulur.

Gümrük müşavir yardımcılığı için yalnız yazılı sınav yapılır.

Sınav konuları

Madde 708 - Gümrük müşavirliği ön eleme sınavı aşağıdaki konulardan yapılır;

- a) 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliği,
- b) 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun,
- c) Gümrüğe ilişkin iktisadi, ticari ve mali konular,
- d) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili karar ve tebliğlerin gümrüğe ilişkin hükümleri,
- e) Dış Ticaret Rejimi,
- f) Ticaret ve ödeme anlaşmaları,
- g) Uluslararası anlaşmaların gümrüğe ilişkin hükümleri.

Gümrük müşavir yardımcılığı yazılı sınavında ise, soruların % 40'ı Türkçe, matematik, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi ile vatandaşlık bilgisi konularını içeren genel yetenek ve genel kültür sorularından, % 60'ı ise Gümrük Kanunu, Gümrük Yönetmeliği ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine dair Kanun ile ilgili konuları içeren sorulardan oluşur.

Değerlendirme

Madde 709 - Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi sınavı yapan kuruluş tarafından 100 tam puan üzerinden yapılır.

Bu değerlendirme sonucunda gümrük müşavirliği sınavında 70 ve üzerinde puan alanlar başarılı sayılır.

Gümrük müşavir yardımcılığı sınavında 60 ve üzerinde puan alanlar gümrük müşavir yardımcısı olmaya hak kazanır.

Sınav Kurulu ve görevleri

Madde 710 - Mesleki yetenek sınav kurulu, Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenir. Kurul, Müsteşarlık temsilcilerinden seçilen bir üyenin başkanlığında Müsteşarlıktan üç, Dış Ticaret Müsteşarlığından bir, üniversite öğretim üyelerinden bir ve Gümrük Müşavirleri Dernek Başkanlarından bir olmak üzere altı kişiden oluşur.

Kurul mesleki yetenek sınavının yürütülmesini sağlamak ve sınav sonuçlarını değerlendirmekle görevlidir.

Sınavların yürütülmesi

Madde 711 - Sınava giriş belgesi ve bununla birlikte geçerli bir kimlik belgesi ibraz edemeyenler sınava alınmaz.

Sınavlar duyurulan saatte başlar.

Sınavda kopya çekenler, kopya verenler veya bunlara teşebbüs edenler hakkında tutanak düzenlenir ve bunların sınavları geçersiz sayılır.

Sınav sonuçlarının duyurulması ve sınav sonuçlarına itiraz

Madde 712 - Ön eleme ve mesleki yetenek sınav sonuçları sınavı yapan kuruluş tarafından duyurulur. Sınav sonuçlarına itiraz sınavı yapan kuruluşa yapılır. İtirazlar sınav sonucunun tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde yapılır.

Mesleki yeterlilik sınavı

Madde 713 - Mesleki yeterlilik sınavı 50 soru üzerinden test yöntemiyle yapılır. Sınavda başarılı olmak için 100 puan üzerinden 70 puan almak gerekir.

Bu sınavda ön eleme sınav konuları ile birlikte Türk Gümrük Tarife Cetveli, Tarife Politikaları ve bunlarla ilgili mevzuat hakkında sorular sorulur.

Gümrük müşavirlerine ve müşavir yardımcılara verilecek belgeler ve tutulacak sicil kayıtları

Madde 714 - Sınavda başarı gösteren gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları Müsteşarlıkça talep edilen belgelerle birlikte ilgili Gümrük Müşavirleri Derneğine başvurur. Bu belgelerin Dernek tarafından Müsteşarlığa teslimini müteakip altmış gün içinde Müsteşarlık tarafından fotoğraflı İzin Belgesi düzenlenir. Bu kişiler ancak izin belgelerini aldıktan sonra mesleki faaliyette bulunabilir. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik il değişik)**

Fotoğraflı izin belgeleri talep halinde Müsteşarlık denetim elemanlarına ve görevli gümrük amir ve memurlarına gösterilir.

Müşavirlerin çalışma yeri olan başmüdürlük ve müdürlükçe gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarını için fotoğraflı bir sicil kütüğü tutulur.

Gümrük müşavirlerine verilecek izin belgeleri 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca ruhsat harcına tabidir.

İzin belgesinin herhangi bir nedenle değiştirilmesi veya yenilenmesi nedeniyle yeni belge düzenlenmesi halinde tam ruhsat harcı alınır. **(7/4/2004 tarihli Yönetmelik il değişik)**

Gümrük müşavir ve gümrük müşavir yardımcılara verilecek disiplin cezaları

Madde 715 - Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı mesleğinin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında, gümrük müşavirliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi amacıyla, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıda tanımlanan disiplin cezaları verilir.

a) Uyarma: Meslek mensubuna mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama: Meslek mensubuna görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma: Mesleki sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere mesleki faaliyetten alıkoymadır.

d) Meslekten çıkarma: Meslek mensubunun izin belgesinin geri alınarak, bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

Disiplin cezası verebilecek kurullar

Madde 716- 715 inci maddede belirtilen uyarma ve kınama cezası yetkili gümrük başmüdürü, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası Müsteşarlık Merkez Disiplin Kurulu, meslekten çıkarma cezaları Müsteşarlık Yüksek Disiplin Kurulu tarafından verilir.

Disiplin cezası verilmesinde göz önünde bulundurulacak hususlar

Madde 717- Meslek mensubunun savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Yetkili disiplin kurulunun on günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

Disiplin kurulları bir derece ağır veya bir derece hafif disiplin cezasının uygulanmasına karar verebilir. Takibat ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları, görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlar nedeniyle fiillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılır.

Disiplin cezalarının uygulanması

Madde 718- Mesleki kurallara, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla, görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan meslek mensupları hakkında, ilk defasında uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.

Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlükle yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da Gümrük Kanununda yer alan mesleğin genel prensiplerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

Sahte belgelere dayanılarak yanlış beyanda bulunulduğunun, ancak bu durumun gümrük müşavirinin bilgisi dışında olduğunun, bununla birlikte, bir araştırma sonucunda gerçek durumun öğrenilebileceğinin Müsteşarlık merkez denetim elemanlarınca rapora bağlandığı durumlarda, ilgili gümrük müşavirine ilk defasında kınama cezası verilir. Bu hususun tekrür etmesi halinde geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığının Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine göre kaçakçılık suçundan mahkumiyet kararı kesinleşen meslek mensuplarına, meslekten çıkarma cezası verilir.

Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan meslek mensubuna, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir. Beş yıllık dönem içinde iki defa mesleki faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen meslek mensupları hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Gümrük müşavir ve gümrük müşavir yardımcısı izin belgelerinin geçici olarak alınması

Madde 719- Bu Yönetmeliğe ve gümrüklerde uygulanan mevzuat hükümlerine aykırı hareketleri görülen gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının izin belgeleri gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, gümrük kontrolörleri ve gümrük başmüdürleri tarafından gerek görülmesi halinde tedbir mahiyetinde geçici olarak alınır ve gümrüklerde iş takip etmelerine izin verilmez. Bu durum, gerekçesiyle birlikte izin belgesinin alınmasını izleyen günde Müsteşarlığa bildirilir. Bu şekilde izin ve belgeleri alınanlar hakkında geçici mesleki faaliyetten alıkoyma cezası verilmesi halinde, tedbir mahiyetinde izin belgelerinin alındığı süre verilen cezadan mahsup edilir.

Disiplin cezalarında zamaşımı

Madde 720- Disiplin cezaları bir dava sonucuna bağlı olmaksızın mevzuat hükümlerine aykırılığı gümrük idarelerince tespit edildiği tarihten itibaren 3 yıl süreyle uygulanmadığı takdirde zamaşımına uğrar. Mevzuata aykırı işlem ve eylemlerin aynı zamanda bir adli kovuşturma konusu olması halinde, bu aykırılık için Türk Ceza Kanununda öngörülen zamaşımı hükümlerine göre disiplin cezası verilebilir.

ONBİRİNCİ KISIM

Cezalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Ceza kararlarında ceza kasıt unsurunun aranmayacağı

Madde 721 - Gümrük Kanunu hükümlerine aykırı hareket edenlere söz konusu Kanunda yazılı ceza hükümleri uygulanır. Bu hükümler çerçevesinde para cezası verilmesinde ve bu cezaların idari itiraz mercilerince hükme bağlanmasında, para cezasını gerektiren eylemde bulunanların kasıtlı olup olmadıkları aranmaz.

Ceza koyan çeşitli kanunlara göre takibat yapılması

Madde 722 - Gümrük Kanunu hükümlerine göre ceza tayin edilen fiiller hakkında aynı zamanda kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanunlara göre kovuşturma yapıp Gümrük Kanunu ile tayin edilen cezalardan daha ağır bir ceza ile kesin olarak mahkum edilenler hakkında, Gümrük Kanununda yer alan cezalar verilmez.

Bu gibi olaylarda idare amiri durumu inceleyerek olay dolayısıyla, aynı zamanda kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanunlara göre kovuşturma yapıp yapılmayacağını, yetkili bir organ tarafından kovuşturmayla başlanıp başlanmadığını tespit eder.

Kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanunlara göre yapılacak kovuşturma için gereğine girilmiş veya kovuşturmayla başlanmış olsa dahi ayrıca Gümrük Kanununun cezai hükümlerine göre de gerekli işlemler yerine getirilir.

Bu işlemler sonucu tahsil edilen paralar emanet hesabına alınır.

Dava sonucunda Gümrük Kanununda tayin edilen cezalardan daha ağır bir para cezasına karar verildiği ve bu karar kesinleştiği takdirde hükmolunan paranın tahsili şartıyla Gümrük Kanununa göre verilmiş olan ceza kaldırılır ve alınmış olan para geri verilir.

Kanunun birden fazla hükmünün ihlali

Madde 723 - Aynı eylemin Gümrük Kanununun 11 inci kısmında yer alan maddelerdeki cezalardan birden fazlasına temas eder mahiyette olduğu hallerde, daha ağır ceza içeren madde hükmü uygulanır.

Anılan Kısım hükümlerine göre ceza verilmesi, bu eylemleri yapanlar hakkında diğer idari yaptırımların uygulanmasına engel teşkil etmez.

Ceza kararlarının tahakkukun kesinleşmesinden sonra verileceği

Madde 724 - Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi hükümlerine göre alınacak para cezaları, itiraz edilmediği hallerde vergi tahakkukunun kesinleşmesinden, itiraz edilmesi durumunda idari itirazın red kararı ile sonuçlanmasından sonra karara bağlanır. İdari yargı mercilerine başvurulması, gümrük idaresinin ceza uygulamalarını engellemez.

Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi hükmünce verilecek para cezaları, Katma Değer Vergisi Kanununun 51 inci ve Özel Tüketim Vergisi Kanununun 16 ncı maddesine de dayandığından bu cezaların ayrı ayrı karara bağlanması gerekir. (14.8.2002 tarih ve 24846 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

Verilen cezaların ve bunlara ilişkin vergilerin zamaşımı

Madde 725 - Gümrük Kanununun 234 üncü maddesine göre karara bağlanacak para cezalarının zamaşımı süresi, vergi tahakkukunun kesinleştiği tarihi takip eden günden itibaren işlemeye başlar.

Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi hariç olmak üzere 11 inci Kısımındaki maddeler hükümlerine göre karara bağlanacak para cezalarının zamanaşımı süresi, söz konusu maddelerde belirtilen usulsüzlüklerin gümrük idarelerince tespit edildiği tarihi takip eden günden itibaren işlemeye başlar.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen para cezaları 3 yıl içinde karara bağlanıp, tebliğ edilmediği takdirde zamanaşımına uğrar.

Para cezalarının tahsili

Madde 726 - Gümrük Kanununa göre hükmolunarak kesinleşen ve ilgililerce ödenmeyen para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Para cezalarının dağıtımı

Madde 727 - Gümrük Kanununun 234 üncü maddesine göre alınan para cezalarının;

a) Muayene ve tahlilden önce cezayı gerektiren durumun meydana çıkarılmasına hizmet veren muhbirlere % 30'u;

b) Cezayı gerektiren durumu muayene, tahlil, denetleme veya inceleme ile meydana çıkaranlara % 30'u;

Dağıtılır.

Belge kontrolü havalesi kapsamı eşyanın şüphe üzerine fiziki muayeneye sevk edilmesi ve cezayı gerektiren bir durumun ortaya çıkarılması halinde, birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen oran, belge kontrolü ve fiziki muayene yapanlar arasında eşit olarak paylaşılır.

Arta kalanı, Müsteşarlıkça idarenin eğitim, geliştirme ve otomasyon hizmetlerinde kullanılır. Muhbir olmaması durumunda muhbire ayrılan pay da bu hüküm doğrultusunda kullanılır.

Birinci fıkra hükmü uyarınca para cezalarının dağıtımı, cezayı gerektiren tarife, kıymet veya miktar farkından kaynaklanan gelir eksikliği tespit edilen ilk beyanname için yapılır. Aynı nitelikteki işlemin diğer beyannamele yansıtıldığı durumlarda, ortaya çıkarılan olayın yaygınlaştırılması söz konusu olduğundan birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Vergi Kaybına Neden Olan İşlemlere Uygulanacak Cezalar

Vergiden başka para cezası alınmasını gerektiren aykırılıklar

Madde 728 - Serbest dolaşıma giriş, dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme veya geçici ithalat rejimlerinden birine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) Eşyanın tarife uygulamasını etkileyen cins, nev'i ve niteliklerinde veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan gümrük vergisi ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken gümrük vergisi arasındaki fark beyana göre hesaplanan verginin %5'ini aştığı takdirde, gümrük vergisinden ayrı olarak bu farkın 3 katı para cezası alınır. Satış birimine göre miktar farklılığının % 5'i aşmaması halinde bu farka ait gümrük vergisinden başka bu verginin bir katı para cezası alınır.

b) Kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymeti, muayene ve denetleme sonucunda Gümrük Kanununun 23 ila 31 inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka bu vergi farkının 3 katı para cezası alınır.

Ancak, maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanında, bu farka ait gümrük vergisinden başka bu verginin bir katı da para cezası alınır.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre verilen ceza hiçbir şekilde Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

Bir gümrük rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak beyan edilen ile idarece yapılan muayene neticesinde tespit edilen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu arasında farklılık olması ve beyan edilen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu ile tespit edilen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu arasında mali sorumluluklar açısından fark olmaması ile bir merciinin izni veya kota uygulamasından kaçınmaya yönelik bir girişim olmaması hallerinde Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezası uygulanır.

Vergi cezası hükmedilmeyecek aykırılıklar

Madde 729 - Genel ve katma bütçeye dahil kamu kuruluşları ile özel idareler ve belediyeler için Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Ancak, bu daire ve müesseselerin beyannamelerinde beyan ile muayene ve denetleme neticesinde vergi cezasını gerektiren bir farklılık tespit edildiği takdirde, Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası hükmüne göre işlem yapılır.

Ceza takdirinde göz önünde bulundurulacak hususlar

Madde 730 - Ceza uygulamasında, eşyanın beyan edilen cins, nev'i ve niteliği göz önüne alınır. Ceza uygulanacak eşyanın tarife pozisyonunun alt açılımının belirlenmesi yönünden, cins, nev'i ve nitelik konusunda yeterli bilgi bulunmadığı takdirde eşyanın girdiği tarife pozisyonundaki en düşük vergi oranını içeren açılım esas alınır.

Miktar noksanlık ve fazlalıklarına ilişkin para cezalarının takdirinde eşyanın tabiatından veya hava etkilerinden doğan farklar yükümlünün lehine olarak dikkate alınır.

Antrepo ve gümrükçe uygun görülen yerlerden izinsiz eşya çıkarılması

Madde 731 - Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan antrepolardan veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması halinde, çıkarılan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin 3 katı para cezası alınır.

Antrepolarda noksan veya fazla çıkan eşya

Madde 732 - Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması halinde, noksan çıkan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin 3 katı para cezası alınır.

Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, bu eşyanın Gümrük Kanununun 177 ila 180 inci maddesi hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

Bu maddede belirtilen para cezaları, antrepo işleticilerinin veya kullanıcılarının sorumlulukları göz önünde bulundurularak, yapılan tespite göre bunlardan müteselsilen alınır.

Özet beyan hükümlerinin ihlali

Madde 733- Bu maddenin uygulanmasında;

a) Dökme eşya ifadesinden; maden cevheri, mineraller, hurda demir, kömür, hububat, hayvan yemi, küspe, çimento, kilinker, ponzo, suni gübre, mucur gibi ambalajlanmamış ve genellikle yükleme ve boşaltması mekanik vasıta ve tesis gerektiren her nevi gaz, sıvı ve katı maddeler,

b) Dökme olmayan eşya ifadesinden ; levha, kangal, profil, kütük, firkete, her türlü boru, rulo sac, pik gibi ambalaj olarak sayılabilen veya ambalajlanmış eşya,

Anlaşılır.

Dökme ve dökme olmayan eşya ayrımında eşyanın miktar ve niteliği ile sayılabilir olması esas alınır.

Özet beyan eksiklik veya özet beyan fazlalıkları hakkında aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır.

a) Özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan belgelerde kayıtlı miktara göre eksik çıkan kaplar ile dökme eşyada % 3 'ü aşan eksik eşya hakkında özet beyan eksikliği takibatı yapılır. Gümrük idaresince verilen 3 aylık süre içerisinde söz konusu eksikliğin mahrecinden yüklenmemiş veya yanlışlıkla başka yere çıkartılmış veya kaza ve avara sonucunda yok olmuş veya çalınmış bulunduğu kanıtlanamadığı takdirde Gümrük Kanununun 237 nci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca para cezası alınır. Bu hükme göre ceza belirlenmesinin mümkün olmadığı durumda, eksik her kap için Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirlenen tutarda para cezası alınır .

b) Özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan belgelerde kayıtlı miktara göre fazla çıkan kaplar ile dökme eşyada % 3 'ü aşan fazlalık için özet beyan fazlalığı takibatı yapılır. Gümrük idaresince verilen 3 aylık süre içerisinde söz konusu fazlalığın yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğunun kanıtlanamaması halinde, söz konusu fazla eşyaya el konularak müsadere olunur ve fazla çıkan eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınır.

Müsadereyi gereken özet beyan fazlası eşya için; gümrük idare amiri başkanlığında, varsa bir müdür yardımcısı, bir muayene memuru ve bir gümrük memurundan oluşan heyet marifetiyle müsadere kararı alınır. Müsadere kararı alınan eşya hakkında tasfiye hükümleri uygulanır.

c) Kap adedi itibariyle tamam çıkan ancak sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde eksiklik veya fazlalık olan eşya için takibat yapılmaz.

d) Eksiklik veya fazlalıklar hakkında yapılan takibatın sonucundan taşıtların sahipleri, kaptanları veya acenteleri sorumlu olacağından, takibat sonuçlanmadan beyan sahibi tarafından bu eşya hakkında bir rejim beyanında bulunulmak istenilmesi halinde;

1) Takibatın eksiklikle ilgili olması halinde fiilen bulunan miktar üzerinden işlem yapılır .

2) Takibatın fazlalıkla ilgili olması halinde fazla bulunan miktar verilmez. Ancak, eşyanın saklanması masraflı ve külfetli olması halinde bu eşya sahibine yed-i emin olarak teslim edilebilir.

e) Dökme gelen eşyadaki % 3'ü aşmayan özet beyan eksiklik ve fazlalıkları için takibat yapılmaz.

f) Bu maddede belirtilen para cezaları, yapılan tespite göre taşıtların sahipleri, kaptanları veya acentelerden alınır.

g) Eşya miktarının gümrük idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı durumlarda, yapılan tespit sonucunda ortaya çıkan özet beyan eksiklik veya fazlalıkları hakkında sadece özet beyan eksiklik veya fazlalık takibatı yapılır. Bu takibat sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi uygulanmayarak 237 nci maddesine göre ceza uygulanır.

TIR karnesine kayıtlı eşyanın eksik ya da fazla çıkması halinde yapılacak işlemler

Madde 734- TIR karnesindeki kayda göre eşyada noksanlık veya fazlalık bulunduğu takdirde, TIR karnesi çıkış (Volet-2) yaprağına ve dipkoçanına eşyada kaç kap noksanlık veya fazlalık bulunduğu dair meşruhat düşülerek karne üzerine "Şartlı İbra Edilmiştir" şeklinde açık ve okunaklı biçimde yazılır veya kaşe basılır.

TIR karnesinde kayıtlı eşyanın noksan çıkması durumunda, ilgili gümrük idaresince TIR karnesi hamiline 6 aylık süre verilerek, bu süre içinde, noksan çıkan eşyanın mahrecinden yüklenmediği hususunda mahallinde düzenlenmiş bir belgenin veya yanlışlıkla bir başka yere çıkarıldığı, kaza veya avarya neticesinde kaybolduğu ya da çalındığı hususunda resmi makamlardan alınmış belgelerin konsolosluk veya büyükelçiliklere tasdik ettirilerek ibrazı istenir.

Bu şekilde şartlı olarak ibra edilen TIR karnesi, Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilmeyerek bu husus; ayrıntısını (gümrük idaresinin adı, TIR karnesi numarası, tescil no ve tarih) içerecek şekilde açıklamalı bir yazı ile bildirilir.

Noksanlığa ilişkin olarak düzenlenen belgelerin, verilen süre içinde ibraz edildiği ve de geçerli olduğunun anlaşılması durumunda, TIR karnesinin çıkış (Volet-2) yaprağına "Şartlı İbra Kaldırılmıştır" meşruhatı verilerek ve noksanlık kaldırma kararının bir örneği mutlaka TIR karnesi çıkış (Volet-2) yaprağına eklenmek suretiyle usulüne uygun olarak Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir.

Noksanlık nedeni ile verilen 6 aylık süre sonunda ibraz edilen belgelerin geçerli sayılmadığı veya herhangi bir belge ibraz edilmediği takdirde gümrük idaresince noksan çıkan eşyaya isabet eden gümrük vergi ve resimleri tahakkuk ettirilerek TIR karnesi hamili nezdinde takibata geçilir. Gümrük vergilerinin bu yolla tahsil edilememesi halinde ise TIR karnesi aslı, giriş tarihinden itibaren 1 yıllık zaman aşımı süresi de dikkate alınarak ilgili belgelerle birlikte kefil kuruluş ve diğer kurumlar nezdinde gerekli takibatta bulunulmak üzere derhal Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir.

TIR karnesinde kayıtlı eşyanın fazla çıkması durumunda tüm idari ve yasal işlemler ilgili gümrük idaresince yerine getirileceğinden bu durumda olan TIR karneleri için "Şartlı İbra Edilmiştir" meşruhatı verilerek TIR karnesi çıkış (Volet-2) yaprağının onaylı fotokopisi usulüne uygun şekilde bordrolanıp Müsteşarlığa (Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü) gönderilir. Şartlı ibra edilen karne asılları ise gümrük idaresinde saklanır.

Dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali

Madde 735 - Gümrük Kanununun 108 ila 122 nci maddelerinde düzenlenen dahilde işleme rejimi, 123 ila 127 nci maddelerinde düzenlenen gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile 128 ila 134 üncü maddelerinde düzenlenen geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde, Gümrük Kanununun 238 inci maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ancak eşyanın yurt dışı edilmesi, ya da hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde gümrük idaresinin gözetiminde imhası veya gümrüğe terk edilmesinin talep edilmesi halinde, sadece eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin iki katı para cezası alınır, teminata bağlanan vergi iade edilir. Dış ticaret rejimi uyarınca ibrazı zorunlu belgeler temin edilerek eşyanın serbest dolaşıma girişinin talep edilmesi halinde Gümrük Kanununun 134 üncü maddesi uyarınca hesaplanan gümrük vergileri tahsil edilmekle birlikte bu vergilerin iki katı para cezası uygulanarak işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Usulsüzlüklere İlişkin Cezalar

Gümrük vergisinden muaf eşyanın gümrük işlemleri yaptırılmaksızın ithal veya ihracı

Madde 736 - İthalat veya ihracat vergilerinden muaf eşyayı Gümrük Kanununun 33 üncü maddesi hükümleri gereğince belirlenen gümrük kapıları dışında başka yerlerden izinsiz olarak ithal veya ihracat veya bunlara teşebbüs edenlerle, bu tür eşyayı gümrük işlemlerini yaptırmaksızın yurda sokanlar veya çıkarılanlar ile buna teşebbüs edenlerden, söz konusu eşyanın ithalata konu olması halinde, CIF değerinin, ihracata konu olması halinde ise FOB değerinin onda biri oranında para cezası alınır.

Tasfiyeye tabi eşya için alınacak para cezası

Madde 737 - Gümrük Kanununun eşyanın ihale yoluyla satışını düzenleyen 179 uncu maddesinin 1 inci fıkrası hükmüne göre, beyan sahibinin söz konusu eşyayı serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutmak istemesi halinde, eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin % 1' i oranında para cezası Türk Lirası olarak alınır.

Gümrük kanununda ayrı bir ceza tayin edilmemiş haller

Madde 738 - a) Gümrük Kanununda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, adı geçen Kanuna ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan tüzük, yönetmelik, tebliğ ve talimatlarla getirilen şekil ve usullere aykırı hareket edenlere 111.000.000 TL usulsüzlük cezası uygulanır.

b) (a) fıkrasında belirtilen tutar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır ve bu hesaplamada 1.000.000 TL'na kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

c) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde (a) fıkrasında belirtilen miktarın iki katı olarak uygulanır:

1) Gümrük Kanununun 6 ve 7 nci maddelerine göre, gümrük idarelerince verilen kararlara dayanak oluşturan belge ve bilgilerin, ilgili kişiler tarafından yanlış olarak verilmesi;

2) Vergi kaybı doğurmamasına karşın, Gümrük Kanununun 24 üncü maddesine göre birbirleriyle ilişkisi bulunan kişiler arasında bir satış işlemi olması ve bu ilişkinin beyan edilmemesi;

3) Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye Gümrük Bölgesinden yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinden en az 3 saat önce sahip veya acentesi tarafından gümrük idaresine bilgi verilmemesi;

4) Gümrük Kanununun 42 nci maddesine göre özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgenin süresi içinde verilmemesi;

5) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıtların Gümrük Kanununun 91 inci maddesine göre verilen süreleri 24 saate kadar aşması;

6) Gümrük antrepolarının Gümrük Kanununun 93 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen teknik donanımlarında noksanlık bulunması;

7) Gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşyanın, antrepolara konuldukları tarihte işleticiler tarafından kayıtlara geçirilmemesi;

8) Gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın, süresi içinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmemesi;

9) Geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılan eşyanın verilen süreyi aştıktan sonra geri getirilmesi;

10) Herhangi bir ihracat iadesinden yararlanmayan veya ihracat vergisine ve ticaret politikası önlemlerine tabi olmayan ihracata konu eşyanın cins, tür, miktar veya kıymetinin yanlış beyan edilmesi;

11) Serbest bölgelerde çalışan veya buralara giren ve çıkan kişilerin bu Kanunla konulmuş kurallara uymaması.

12) Gümrük Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen belgelerin 5 yıl süreyle saklanmaması.

d) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde (a) fıkrasında belirtilen miktarın dört katı olarak uygulanır:

1) Bir kişinin Gümrük Kanununun 5 inci madde hükümlerine göre geçerli bir temsil yetkisi olmadığı halde başka bir kişi adına veya hesabına gümrük idarelerinde iş takip etmesi;

2) Gümrük Kanununun 34 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükümlerinin aksine, karayolu taşıtlarının gümrük idaresinin izni olmadan yük veya yolcu olarak yoluna devam etmesi;

3) Gümrük Kanununun 45 inci maddesinin 1 inci fıkrası hükümlerine aykırı olarak, gümrük idaresine özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belge verilmeksizin taşıtlardan eşya boşaltılması, bu belgelerde kayıtlı eşyanın cinsinin yanlış beyan edilmesi veya kapların türleri ile üzerlerinde kayıtlı numara ve işaretlerin özet beyan kayıtlarına uygun olmaması;

4) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıtların Gümrük Kanununun 91 inci maddesine göre verilen süreleri 48 saate kadar aşması;

5) Genel antrepo ve serbest bölgelere getirilen, parlayıcı, patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan ya da korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşyanın Gümrük Kanununun 94 ve 154 üncü maddesi hükümlerine aykırı olarak genel amaçlı eşya konulan yerlerde depolanması;

6) Gümrük antrepolarında bulunan eşyanın gümrük idarelerinin izni olmaksızın Gümrük Kanununun 102 nci maddesinde belirtilen elleçlemelere tabi tutulması;

e) Usulsüzlük cezası aşağıdaki halde (a) fıkrasında belirtilen miktarın altı katı olarak uygulanır:

Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıtların Gümrük Kanununun 91 inci maddesine göre verilen süreleri 72 saate kadar aşması;

f) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde (a) fıkrasında belirtilen miktarın sekiz katı olarak uygulanır:

1) Gümrük Kanununun 34 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası hükümlerinin aksine, Türkiye Gümrük Bölgesine giren gemilerin rota değiştirmesi, yolda durması, başka gemilerle temas etmesi, gümrük gözetimi yapılması için yol kesmemesi veya gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşması;

2) Taşıtların Gümrük Kanununun 33 üncü ve 91 inci maddesinde belirtilen önceden belirlenmiş yollar dışında seyretmesi;

3) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıtların Gümrük Kanununun 91 inci maddesine göre verilen süreleri 72 saatten daha fazla bir süre ile aşması.

Ceza kararlarının verilmesi, tebliği ve kayda geçirilmesi

Madde 739 - Gümrük Kanununun 234 ila 241 inci maddelerine göre hükmedilecek para cezalarına, gümrük işleminin yapıldığı gümrük idare amirleri tarafından gerekçesi de belirtilmek suretiyle karar verilir.

Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinde belirtildiği üzere muayene sonunda beyana göre meydana çıkarılan farklardan ötürü ceza alınması gereken hallerde bu husus ilgili muayene memuru tarafından idare amirine bildirilir. Muayene memuru tarafından farkına varılmayıp daha sonra teftiş veya kontrol sırasında meydana çıkarılan farklar ise, ayrı bir yazı ile ceza kararını verecek idare amirine bildirilir.

Ceza kararları, olay açıklanmak suretiyle gerekçeli bir şekilde üç nüsha halinde yazılır. Bir nüshası yazı ile yükümlüye tebliğ olunur. Diğer iki nüshadan biri birinci nüsha beyannameye eklenir, diğeri sıra numarası altında bir klasör içinde saklanır.

İlgili memurlarca yapılacak ceza teklifleri, idare amirlerince uygun görülmediği takdirde gerekçesi gösterilmek suretiyle aynı şekilde karara bağlanır.

Kararlar tarih sırasına göre numara verilerek 81 no.lu ekteki deftere kaydolunur ve örnekleri bir klasör içinde saklanır.

Kararların kesinleşip kesinleşmediği izlenerek bu deftere kaydolunur.

Ceza kararlarının re'sen düzeltilmesi

Madde 740 - Ceza kararlarında idareden kaynaklanan bir nedenle hata yapılmışsa bu karar, aleyhine karar verilen kimselere yapılacak tebligattan önce veya sonra düzeltilebilir.

ONİKİNCİ KISIM

İtirazlar

Düzeltilme talepleri

Madde 741 - Yükümlüler, kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri için, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde, başvurularına ilişkin gerekçeleri de açıkça gösteren bir dilekçeyi ilgili gümrük idaresine vererek düzeltme talebinde bulunabilir.

Süresi içinde yapılmayan başvurular değerlendirilmez ve durum talepte bulunan yükümlüye bir yazı ile bildirilir.

Düzeltilme taleplerinin incelenmesi

Madde 742 - Düzeltme talebine ilişkin dilekçe öncelikle şekil yönünden incelenir. Bu incelemede, başvurunun süresi içinde yapıp yapılmadığı ile dilekçeyi verenin yükümlü veya onun temsilcisi olup olmadığına bakılır.

Dilekçe, halen görevli ise belge kontrolünü ve/veya fiziki kontrolü yapan muayene memuruna havale edilir. Bunun mümkün olmaması halinde, başka bir muayene memuruna verilir. Dilekçede ileri sürülen iddiaları kanıtlayıcı fotoğraf, katalog, prospektüs gibi belgelerin yanı sıra gerektiğinde eşyadan alınacak numuneler de incelenir ve karar taslağı ilgili muayene memuru tarafından hazırlanır.

Hazırlanan karar taslağını inceleyen gümrük müdürü bu görüşe aynen katılarak karar verebileceği gibi, karar taslağının değiştirilmesini de isteyebilir. Karar, yükümlünün talebini haklı görmeyen nitelikte ise bu durum, nedenleri ile birlikte karara yazılır ve yükümlüye tebliğ edilir. Karar, yükümlünün talebini haklı çıkarır nitelikte ise, vergi tahakkuku buna göre düzeltilir. Karar, yükümlünün talebinden ve ilk tahakkuktan daha farklı bir tahakkuku gerektiriyorsa vergiler buna uygun olarak düzeltilerek tahakkuk ettirilir. Bu durumda da karar yükümlüye veya temsilcisine tebliğ edilir.

İtirazların yapılacağı haller ve itiraz mercileri

Madde 743 - Yükümlüler;

- Düzeltilme taleplerine ilişkin kararlara,
- Gümrük vergilerine,
- Cezalara,
- İdari kararlara,

Karşı 7 gün içinde kararı alan gümrük idaresinin bağlı bulunduğu gümrük başmüdürlüğüne, ilk kararın alındığı idarenin gümrük başmüdürlüğü olduğu hallerde, 15 gün içinde Müsteşarlığa itiraz edebilir. Yükümlüler, gümrük vergilerine karşı gümrük idarelerine düzeltme talebinde bulunmadan bir üst merciye itiraz edebilir.

İtirazların karara bağlanması

Madde 744 - İtirazlar, anlaşmazlığa konu beyanname ve sair her türlü belge ile eşyadan alınacak örnek, örnek alınması mümkün olmayan hallerde eşyanın kendisi veya fotoğraf, katalog, prospektüs gibi eşyayı görmeden fikir verecek diğer belgelerin incelenmesi veya gerek duyulması halinde ilgili gümrük idaresinin mütalaası da alınmak suretiyle gümrük başmüdürlüklerince 30 gün, Müsteşarlıkça ise 45 gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

İdari yargıya başvuru

Madde 745 - Gümrük başmüdürlükleri ile Müsteşarlığa yapılan itirazların ret kararlarına karşı söz konusu kararların tebliğ tarihinden itibaren dava açma süresi içinde işlemin yapıldığı gümrük müdürlüğünün veya gümrük başmüdürlüğünün bulunduğu yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir.

İtirazın incelenmesi sırasında gümrük idaresine sunulmamış bilgi ve belgeler idari yargı mercilerine ibraz edilemez.

İdari itiraz yolları tüketilmeden yargıya başvurulamayacağı gibi, alınan kararlara karşı idari yargı merciine başvurulması, bu kararın idare tarafından uygulanmasına engel oluşturmaz.

Düzeltilme talepleri ve itirazların karara bağlanmasından önce eşyanın çekilebilmesi

Madde 746 - Yükümlüler, mercilerince verilecek kararlardan önce, ihtilaf konusu eşyayı çekmek isterlerse, aşağıda yazılı şartlarla istekleri kabul olunur ve eşyanın çekilmesine izin verilir.

- Kararların yükümlüce tebliğ edilmiş olması ve taleplerinin bir dilekçe ile gümrüğe verilmiş olması,

b) Yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki teminata bağlanması, (31.05.2003 tarih ve 25124 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik)

c) Uyuşmazlığın idari yargı merciine intikali halinde bu hususun belgelenmesi,

d) İdarece gerekli görülecek her türlü bilgi veya belgenin sunulması.

Ancak, vergi tahakkukunun kesinleşmesinden önce idare ile yükümlü arasında çıkan uyuşmazlık yürürlükteki yasaklama ve kısıtlama hükümlerini ihlal eder mahiyette olduğu takdirde, bu madde hükmü uygulanmaz.

İtiraz ve düzeltme talebinde bulunulamayacak haller

Madde 747 - Yükümlüler, gümrük idaresine verdikleri beyanname ve bu beyanname eki belgeler esas alınmak suretiyle kendileri tarafından hesaplanan gümrük vergilerine itirazda ve düzeltme talebinde bulunamazlar. Gümrük vergilerinin bilgisayar sistemi tarafından hesaplanması durumunda, beyannamenin tescil edilmesi gümrük vergilerinin beyan sahibi tarafından hesaplanması anlamına gelir.

Tahlile itiraz ve ikinci tahlil

Madde 748 - İlgili kişilerce 206 ncı maddeye göre tebliğ edilen tahlil sonuçlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde gümrük başmüdürlüğüne bir dilekçe ile itiraz edilebilir.

Dilekçede, beyanname numarası ve tescil tarihi ile eşyanın cins ve türü, tahlile ne yönden itirazda bulunulduğu, gözlemci kimyager bulundurulup bulundurulmayacağı, bulundurulacaksa adı soyadı ve adresi gösterilir.

İdarece yapılan inceleme sonunda, itirazın kanuni süresi içinde yapıldığı ve eşyanın örneklerinin henüz gümrükte bulunduğu tespit olunursa, yükümlü itirazında haklı çıktığı takdirde geri verilmek üzere, ilgili kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlık tarafından ikinci tahlil icap ettiren her bir örnek için 284.000.000 TL. tahlil masrafı alınır. Bu tutar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır ve bu hesaplamada 1.000.000 TL.'sına kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

İkinci tahlilin yapılacağı yer ve katılacaklar

Madde 749 - İtiraz üzerine, birinci tahlilin yapıldığı gümrük laboratuvarında görevli olan ve ilk tahlili yapan kimyager dışındaki iki kimyager tarafından ikinci tahlil yapılır. Yükümlünün talebi halinde, gümrük idareleri, gümrük kimyageri olmayan bir gözlemci kimyagerin de ikinci tahlilde hazır bulunmasına izin verir.

Gözlemci kimyager yapılan duyuruya rağmen gelmediği takdirde tahlil gıyabında yapılır.

İki kimyagerden fazla kimyager bulunmayan gümrük laboratuvarında yapılan tahlile itiraz edilmesi halinde, ikinci tahlil en az iki kimyager bulunan en yakın gümrük idaresine ait laboratuvarda yaptırılır.

Birinci tahlilin gümrük laboratuvarları haricinde bir laboratuvarda yapılmış olması halinde ikinci tahlil Gümrükler Başmüdürlüğüne uygun görülecek bir laboratuvarda yaptırılır.

İkinci tahlilde kullanılacak örnekler

Madde 750 - İkinci tahlil birinci tahlilden artan örnekler üzerinde yapılır. Birinci tahlil eşyanın kendisi üzerinde yapılmış ise, ikinci tahlil de aynı eşya üzerinde yapılır. Şu kadar ki, bu örneklerin üzerindeki mühür ve etiketlerin koparılmamış olması ve ikinci tahlil, eşyanın kendisi üzerinde yapılacaksa bunun halen gümrük idaresinde bulunması şarttır. Aksi halde durum bir tutanak ile tespit edilerek numuneler belgesi ile birlikte gümrük idaresine geri verilir ve yapılacak işlem konusunda karar verilir.

İkinci tahlil raporları

Madde 751 - İkinci tahlil raporları 82 no.lu ekte yer alan basılı kağıtlara yazılır ve birinci tahlil raporları gibi ayrı bir sıra numarası alır ve aynı şekilde 83 no.lu ekteki ayrı bir kayıt defterine geçirilir.

İkinci tahlil raporları yükümlüler tarafından gözlemci sıfatıyla bulundurulmuş kimyagerlere de imza ettirilir. İkinci tahlil raporları gözlemci kimyagerler tarafından mütalaalı olarak imza edilmiş ise, bu mütalaaya karşı laboratuvar sorumlusu veya yerine görevlendirilen kimyager, laboratuvar sorumlusu bulunmayan yerlerde de ikinci tahlili yapan kimyager tarafından fenni esaslara dayanılarak ayrı bir mütalaa yazılarak rapora eklenir.

İkinci tahlil sonucu

Madde 752 - İkinci tahlil sonucu, eşyanın teknik özellik ve niteliklerinin tayin ve tespiti bakımından kesindir. Bu sebeple, yükümlülere ikinci tahlil sonucu ile bu sonuca göre yapılan tarife uygulaması ve tahakkuk ettirilen vergiler duyurulur.

Ancak, birinci ve ikinci tahlile karşı Müsteşarlığın tahlil yaptırma hakkı saklıdır.

İtirazın düşmesi ve cezada indirim

Madde 753 - Gümrük Kanununa göre verilen para cezalarına karşı idari yargı mercilerine itiraz yoluna gidilmeden ve ceza kararlarının tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde söz konusu cezanın ilgili kişi tarafından ödendiği veya ödeneceği yazılı olarak gümrük idaresine bildirildiği ve bu miktarın ceza kararlarının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde ödendiği hallerde ilgili kişilerin itirazı düşer. Bu durumda, kesilen para cezası üçte bir noksanı ile tahsil edilir.

Ceza süresi içerisinde ödenmediği takdirde karar kesinleşir ve para cezası indirimsiz olarak uygulanır.

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

BİRİNCİ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 754 - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

1) 20.01.2000 tarih ve 23939 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliği ile bunun ek ve tadilleri,

2) 17.06.1998 tarih ve 23375 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bilgisayar Sistemi Bulunan Gümrük İdarelerinde Yürütülecek İşlemlere İlişkin Yönetmelik ile bunun tadilleri,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici Maddeler

Geçici Madde 1- Başka Yönetmeliklerde Gümrük ve Tekel Bakanlığına; Gümrük Müsteşarlığının görev ve yetki alanına giren konularda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yapılan atıflar Gümrük Müsteşarlığına yapılmış sayılır.

Halen yürürlükte bulunan düzenlemelerde Gümrük Yönetmeliği ile söz konusu Yönetmelikte değişiklik yapan yönetmeliklere yapılmış olan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış kabul edilir.

Geçici Madde 2 - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte bir eşya hakkında rejim beyanında bulunulmuş olmakla birlikte, henüz sonuçlandırılmamış gümrük işlemlerinin yürütülmesinde beyan hak sahibinin lehine olan hükümler uygulanır.

Geçici Madde 3- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değişik) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Müsteşarlıkça Gümrük Mevzuatı kapsamında düzenlenen ve Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanına hak kazandıran Basitleştirilmiş Usul İzin Belgesi, Sonradan Kontrole Tabi İthalatçı Belgesi, Onaylanmış İhracatçı Yetki Belgesi ve Gümrükçe Onaylanmış Kişi Unvan Belgesi sahibi kişiler, söz konusu belgelerin sağladığı hak ve uygulamalardan 31/12/2004 tarihine kadar yararlanmaya devam ederler. Belgelerini, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi ile değiştirmek isteyenlerin, en geç 31/10/2004 tarihine kadar aranan belgelerle birlikte Gümrük Müsteşarlığına başvurmaları gerekir.

Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan kişiler, belge kapsamında hak kazandıkları uygulamalardan Onaylanmış Kişi Statü Belgesi verilinceye kadar yararlandırılmazlar.

Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten sonra Gümrükçe Onaylanmış Kişi Unvan Belgesi için yapılan başvurular, bu Yönetmelikte öngörülen koşulların sağlandığına ilişkin bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusu olarak değerlendirilir.²⁷

Geçici Madde 4- 31/12/2002 tarihine kadar 602 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer

²⁷ *Metnin değişmeden önceki hali: Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Basitleştirilmiş Usul İzin Belgesi, Sonradan Kontrole Tabi İthalatçı Belgesi ve Onaylanmış İhracatçı Belgesi verilenler de Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı almaya hak kazanır. Ancak buna ilişkin bilgiler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihi takiben 136 nci maddede öngörülen genel koşullar yönünden her yıl ve 137, 148 ile 156 ncı maddelerde öngörülen özel koşullar yönünden ise üç yılda bir güncelleştirilir.*

Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, Basitleştirilmiş Usul İzin Belgesi, Sonradan Kontrole Tabi İthalatçı Belgesi ve Onaylanmış İhracatçı Belgesi için başvuruda bulunanların müracaatları lehte olan hükümler göz önünde bulundurularak değerlendirilir ve bu kişilere de Gümrükçe Onaylanmış Kişi unvanı ve buna ilişkin belge verilir.

alan koşulu yerine getirmeyen ve (c) bendinde belirtilen 100.000 ABD Doları tutarında götürü teminatı ilgili gümrük müdürlüğüne teslim etmeyen firmaların 1/1/2003 tarihinden itibaren bunkerlik hizmeti yapmasına izin verilmez.

Geçici Madde 5- (26.6.2002 tarih ve 24797 sayılı RG'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) 4458 sayılı Gümrük Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte Gümrük İdarelerinde iş takibi yapmak amacıyla Gümrük Müşavirliği adı altında Gümrük Müşaviri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları tarafından kurulmuş olan şirketlerin bu faaliyetleri, 31/12/2003 tarihine kadar eski hükümler çerçevesinde devam eder.

Geçici Madde 6- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) 4811 sayılı Vergi Barışı Kanununun 14 üncü maddesi hükmünden yararlananlar için, bu Yönetmeliğin 136 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen 'vergi kaçakçılığı suçlarından mahkumiyet kararı olmaması' koşulu uygulanmaz

Geçici Madde 7- (23.12.2003 tarihli 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga hükümlere göre götürü teminatı geçici olarak iptal edilen yükümlülerin bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde başvuruları halinde götürü teminattan tekrar yararlanma hakkı sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 755 - Bu Yönetmelik yayımlandıktan bir ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 756 - Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.